

กลยุทธ์นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา
ยุคชีวิตวิถีถัดไป

ปาริชาติ ปรีชากร

ดุขฉินิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาดุขฉินิพนธ์
สาขาวิชาการบริหารเทคโนโลยีและนวัตกรรม
ปีการศึกษา 2567
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

STRATEGIES FOR TEACHING AND LEARNING INNOVATION
IN HIGHER EDUCATION FOR THE NEXT NORMAL

PARICHART PREECHAKORN

A dissertation submitted in partial fulfillment of the requirements
for Doctor of Philosophy in Technology and Innovation Management

Academic Year 2024

Copyright of Bansomdejchaopraya Rajabhat University

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ กลยุทธ์นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษายุคชีวิตวิถีถัดไป

ชื่อนักศึกษา นางสาวปาริชาติ ปรีชากร

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ)

.....กรรมการที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ หรดาล)

.....กรรมการที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชไมภักดิ์ ไม้กัลด)

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาอนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเทคโนโลยีและนวัตกรรม

.....รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ)

.....อธิการบดี
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.คณิต เขียววิชัย)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศันสนีย์ จะสุวรรณ์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ธารทัศนวงศ์)

ชื่อเรื่อง	กลยุทธ์นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอน ในระดับอุดมศึกษายุคชีวิตวิถีถัดไป
ชื่อผู้วิจัย	นางสาว ปารีชาติ ปรีชากร
สาขาวิชา	การบริหารเทคโนโลยีและนวัตกรรม
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ หรดาล
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	รองศาสตราจารย์ ดร.ชไมภัค ไม้กล้าด
ปีการศึกษา	๒๕๖๗

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานภาพการจัดการเรียนการสอนของประเทศไทยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันระหว่างปีพ.ศ. 2556-2566 และเพื่อพัฒนากลยุทธ์นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษายุคชีวิตวิถีถัดไป โดยใช้ระเบียบวิจัยแบบการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ในขั้นตอนแรก จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาดำเนินการวิจัยตามระเบียบวิธีวิจัยแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) ในขั้นต่อมา เพื่อเป็นตรวจสอบและยืนยันข้อมูลผ่านผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 ท่าน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และใช้เทคนิค Snowball เก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างและแบบสอบถามปลายปิดชนิดประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาในเชิงคุณภาพ และการใช้สถิติวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน และขอบเขตพิสัยระหว่างควอไทล์ ในเชิงปริมาณ จากนั้นนำแนวโน้มที่ได้มาวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและข้อจำกัด (Swot Analysis) ภายใต้หลักการของ McKinsey 7-S Framework และ PESTLE Analysis จากนั้นวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน (TOWS MATRIX Analysis) เพื่อพัฒนาเป็นกลยุทธ์นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป

ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษายุคชีวิตวิถีถัดไป มี 6 ด้านหลัก คือ 1) กลยุทธ์นวัตกรรมการบริหารจัดการที่สนับสนุนการเรียนการสอน 2) กลยุทธ์นวัตกรรมการหลักสูตร 3) กลยุทธ์นวัตกรรมการรูปแบบการเรียนการสอน 4) กลยุทธ์นวัตกรรมการวัดและการ

ประเมินผล 5) กลยุทธ์นวัตกรรมการพัฒนาผู้สอนและผู้เรียน และ 6) กลยุทธ์นวัตกรรมสื่อหรือเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนการสอน พบว่าทุกด้านมีเรื่องที่ทำทนายและเรื่องของการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ควบคู่ความสำเร็จของการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย

คำสำคัญ : กลยุทธ์นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอน ระดับอุดมศึกษา ยุคชีวิตวิถีถัดไป

Title STRATEGIES FOR TEACHING AND LEARNING INNOVATION
IN HIGHER EDUCATION FOR THE NEXT NORMAL

Author PARICHART PREECHAKORN

Program TECHNOLOGY AND INNOVATION MANAGEMENT

Major Advisor Assistant Professor Dr. Kanakorn Sawangcharoen

Co-Advisor Associate Professor Dr. Pong Horadal

Co-advisor Associate Professor Dr. Chamaipak Maiklad

Academic Year 2024

ABSTRACT

This research has aimed to study the status of teaching and learning in Thailand from the past to the present between 2013 and 2023 and to develop innovative strategies for teaching and learning in higher education for the next normal. The researcher used the research method of document research (Documentary Research) in the first step, then used the obtained data to conduct research according to the research method of EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) to check and confirm the data through 17 experts by using the Purposive Sampling method and the Snowball technique. Data were collected using semi-structured interviews and closed-ended questionnaires. Data were analyzed using qualitative content analysis, and statistics to find the median and the interquartile range in quantity. Then the researcher used the trends to analyze strengths, weaknesses, opportunities, and threats (Swot Analysis) under the principles of McKinsey 7-S Framework and PESTLE Analysis. Then the researcher found the relationships between external and internal factors (TOWS MATRIX Analysis) to develop an innovative strategy for teaching and learning in the next normal.

The research results found that innovative strategies for teaching and learning in higher education for the next normal have six main aspects: 1) management innovation

strategies that support teaching and learning 2) curriculum innovation strategies 3) teaching format innovation strategies 4) innovation strategies for measurement and evaluation 5) innovative strategies for developing teachers and students, and 6) innovative strategies for media or technology that support teaching and learning. It was found that every aspect has challenges in applying technology and innovation to the success of higher education in Thailand.

Keywords: Strategies for teaching and learning innovation, Higher Education, Next Normal

กิตติกรรมประกาศ

ดุष्ฎิณิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความเมตตากรุณาและความอนุเคราะห์จากอาจารย์ที่ปรึกษา ทั้ง 3 ท่าน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ หรดาลและรองศาสตราจารย์ ดร.ชไมภักดิ์ ไม้กลัด ที่กรุณาชี้แนะแนวทาง ให้คำปรึกษา ตรวจสอบ แก้ไข และให้กำลังใจ ตลอดระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย ด้วยความตั้งใจและเอาใจใส่ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณด้วยความซาบซึ้งอย่างสูงสุด

กราบขอบพระคุณท่านรองศาสตราจารย์ ดร. สมบัติ ทีฆทรัพย์ ที่ปรึกษาอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่คอยกระตุ้นเตือน ให้คำปรึกษา และให้กำลังใจจนดุष्ฎิณิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ ลุล่วงไปได้ด้วยดี รวมทั้งขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ผู้สอนทุกท่านที่ตั้งใจอบรมสั่งสอน เอาใจใส่ และการดูแลอย่างดี ในหลักสูตรนี้ จนผู้วิจัยมีความรู้ที่มีค่าติดตัวไปทำงาน เรียนรู้ต่อยอดได้

กราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาตรวจสอบและให้คำแนะนำตลอดจนประเมินคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัยและการสนทนากลุ่ม ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือในการตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย และให้คำแนะนำในด้านต่างๆ เป็นอย่างดี

กราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญที่ให้โอกาสเข้าสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยอย่างเต็มที่ และให้ความช่วยเหลืออย่างดีมาก

กราบขอบพระคุณครอบครัวปรีชากรที่เป็นแรงบันดาลใจให้เกิดความขยันและอดทน ให้ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยไปด้วยความสำเร็จ

กราบขอบพระคุณเจ้าของผลงานวิชาการต่างๆ ที่ผู้วิจัยได้นำข้อมูลของท่านมาอ้างอิงเพื่อเติมเต็มงานวิจัยให้มีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

กราบขอบคุณเพื่อนร่วมชั้นเรียนปริญญาเอกที่คอยให้กำลังใจ ช่วยเหลือ รักสามัคคี ฝ่าฟันอุปสรรคจนสำเร็จการศึกษา โดยเฉพาะผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐเดชชะปัญญา ที่ชวนมาศึกษาในสาขาวิชานี้ และคอยให้กำลังใจช่วยเหลือในหลายๆ เรื่อง

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคุณประโยชน์ที่ได้จากดุष्ฎิณิพนธ์ฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจเกี่ยวกับเรื่องการนำกลยุทธ์นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษายุคชีวิตวิถีถัดไป ไปประยุกต์ใช้เพื่อการเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนต่อไปในอนาคต

ปารีชาติ ปรีชากร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1	
บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามการวิจัย	2
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
บทที่ 2	
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
สถานการณ์การจัดการเรียนการสอนในอดีตถึงปัจจุบัน	7
ค่านิยมความปกติใหม่และชีวิตวิถีถัดไป	17
นวัตกรรมการบริหารจัดการที่สนับสนุนการเรียนการสอน	20
นวัตกรรมหลักสูตร	28
นวัตกรรมรูปแบบการเรียนการสอน	31
นวัตกรรมการวัดและการประเมินผล	44
นวัตกรรมการพัฒนาผู้สอนและผู้เรียน	45
นวัตกรรมสื่อหรือเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนการสอน	48
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	55

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3	
วิธีการดำเนินการวิจัย	59
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	59
แบบแผนการวิจัย	60
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	66
การเก็บรวบรวมข้อมูล	66
การวิเคราะห์ข้อมูล	66
บทที่ 4	70
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	71
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์สถานภาพ	71
การจัดการเรียนการสอนของประเทศไทยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน	
ระหว่างปี พ.ศ. 2556-2566	
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์กลยุทธ์นวัตกรรม	84
การจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษายุคชีวิตวิถีถัดไป	
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ SWOT Analysis และ TOWS	123
MATRIX Analysis	
บทที่ 5	
สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	170
สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย	170
ข้อเสนอแนะ	207
บรรณานุกรม	209

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก	218
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย	219
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์	221
ภาคผนวก ค ตัวอย่างหนังสือราชการ	224
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	255
ภาคผนวก จ ผลการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	300
ภาคผนวก ฉ สำเนาประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษ/ผลการสอบ CEFR	317
ภาคผนวก ช แบบตอบรับการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ	319
ประวัติผู้วิจัย	321

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1.1	กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
3.1	การแสดงผลการลดลงของค่าความคลาดเคลื่อน	59
3.2	การวิเคราะห์แบบ TOWS MATRIX Analysis	65
4.1	องค์ประกอบภายในที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอนในอดีตถึงปัจจุบันระหว่างปี พ.ศ. 2556-2566 ตามหลักการ McKinsey 7-S Framework	76
4.2	องค์ประกอบภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอนในอดีตถึงปัจจุบันระหว่างปี พ.ศ. 2556-2566 ตามหลัก PESTLE Analysis	80
4.3	นวัตกรรมการบริหารจัดการที่สนับสนุนการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป	85
4.4	นวัตกรรมหลักสูตรในยุคชีวิตวิถีถัดไป	93
4.5	นวัตกรรมรูปแบบการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป	96
4.6	นวัตกรรมการวัดและการประเมินผลในยุคชีวิตวิถีถัดไป	101
4.7	นวัตกรรมการพัฒนาผู้สอนและผู้เรียนในยุคชีวิตวิถีถัดไป	105
4.8	นวัตกรรมสื่อหรือเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป	113
4.9	องค์ประกอบภายนอก	119

สารบัญญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	การสังเคราะห์กระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะ (Enquiry-Based Learning)	48
3.1	กระบวนการดำเนินการวิจัย	61
3.2	แนวความคิดในการออกแบบงานวิจัย	68
5.1	ประเด็นกลยุทธ์	192

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

Charles Robert Darwin กล่าวว่า มนุษย์ คือ สายพันธุ์ที่ปรับตัวได้ดีที่สุด ที่อยู่รอดมาได้ถึงทุกวันนี้ สอดคล้องกับศุภชัย เจียรวนนท์ ประธานสภาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งประเทศไทย กล่าวสนับสนุนว่า มนุษย์ต้องปรับตัวสร้างการเปลี่ยนแปลง วันนี้หากเราไม่ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยตลอดเวลา ความสามารถในการผลิตและศักยภาพการแข่งขันของมนุษย์จะลดน้อยลง หากมนุษย์บางคนอยู่กับที่ ขณะที่มนุษย์คนอื่นพยายามใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีใหม่อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการที่มนุษย์ไม่รู้จักรับเปลี่ยนก็เท่ากับสร้างความถดถอยให้กับตนเอง มนุษย์ต้องรู้จักประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอย่างต่อเนื่องเพื่อปรับตัวเข้าสู่การนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาปรับใช้กับทุกภาคส่วนขององค์กร ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงรูปแบบองค์กรอย่างมีกลยุทธ์โดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและช่วยให้ตามทันโลก (ศุภชัย เจียรวนนท์, 2563)

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (Coronavirus Disease 2019 : COVID-19) เป็นไวรัสสายพันธุ์ใหม่ที่ไม่เคยพบมาก่อนในมนุษย์ มีการระบาดครั้งแรกที่เมืองอู่ฮั่น มณฑลหูเป่ย์ สาธารณรัฐประชาชนจีน ในช่วงปลายปี 2019 สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทั่วโลกรวมทั้งประเทศไทย ทำให้มีความจำเป็นที่ประชาชนทุกภาคส่วนต้องมีการปรับตัวเป็นฐานวิถีชีวิตใหม่ (New Normal)

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) ทำให้นักเรียนจำนวนกว่า 1.5 พันล้านคน (มากกว่า 90%) ของนักเรียนทั้งหมดในโลกได้รับผลกระทบ ในประเทศไทย ระยะแรกศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ประชุมหารือกันเพื่อแก้ปัญหาด้วยการใช้สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน โดยมีทั้งในรูปแบบออนไลน์ ออฟไลน์ และออนแอร์ทาง DLTV หรือการเรียนที่บ้าน (Home School) ตามศักยภาพของแต่ละสถานศึกษา ดังนั้นผู้สอนจึงต้องปรับตัวและเตรียมทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นเพื่อให้พร้อมรับมือกับสถานการณ์ (สุวิมล มธุรส, 2564)

ด้วยเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงของโลกที่ส่งผลกระทบต่อประชาคมโลกในปัจจุบัน รวมถึงนวัตกรรมที่อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ในปัจจุบันพื้นที่การเรียนรู้เปลี่ยนแปลงไปอย่างเห็นได้ชัด ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้จากผู้รู้ที่หลากหลาย สถานที่ที่ต่างออกไป และเรียนรู้ได้ตลอดเวลา

แต่มีเป้าหมายเหมือนกัน คือ ผู้เรียนสามารถใช้รูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่คาดหวังไว้ โดยจะเห็นได้ว่ารูปแบบการได้มาซึ่งความรู้มีความแตกต่างกัน เช่น บางคนชอบฟังครูบรรยายในห้องเรียน บางคนชอบการลงมือปฏิบัติจริง บางคนชอบดูภาพหรือคลิปวิดีโอ ดังนั้น การศึกษากลยุทธ์ด้านวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป ด้วยการศึกษานวทางการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคโนโลยีและการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบันที่เหมาะสม จะสะท้อนให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนนั้นต้องการการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

จากการศึกษาพบว่าขั้นตอนการเรียนการสอนที่ยากที่สุด ไม่ใช่การได้มาซึ่งความรู้และการควบคุมชั้นเรียนให้ได้ แต่เป็นขั้นตอนที่ผู้สอนสามารถค้นพบว่าผู้เรียนแต่ละคนมีปัญหาอะไรและมีแรงจูงใจอะไรในการเรียนรู้ที่ดึงดูดให้ผู้เรียนเกิดความสนใจต้องการเรียนรู้ต่างหาก (Hyland, 2020) โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันการศึกษาซึ่งมีภารกิจหลักในการผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาชุมชนและประเทศชาติในอนาคต ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องหาวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบใหม่หรือต่อยอดจากของเดิม ที่มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลเข้าไปเกี่ยวข้องในการจัดเรียนการสอน เพื่อช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน หรือพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นตามการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลก และให้สอดคล้องกับยุคชีวิตวิถีถัดไป (Next Normal) ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่อง กลยุทธ์นวัตกรรมจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษายุคชีวิตวิถีถัดไป เพื่อนำผลที่ได้จากงานวิจัยไปใช้ในการวางแผน การปรับปรุงการจัดการการศึกษาในสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในสถานศึกษาต่อไป

คำถามการวิจัย

1. สถานภาพการจัดการเรียนการสอนของประเทศไทยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันระหว่างปี พ.ศ. 2556-2566 เป็นอย่างไร
2. กลยุทธ์นวัตกรรมจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษายุคชีวิตวิถีถัดไป หรือยุคหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) ควรเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานภาพการจัดการเรียนการสอนของประเทศไทยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ระหว่างปี พ.ศ. 2556-2566
2. เพื่อพัฒนากลยุทธ์นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษายุคชีวิตวิถีถัดไป

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหาและเอกสาร

ในการศึกษาวิจัยผู้วิจัยกำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาและเอกสารโดยศึกษา บทความวิชาการ บทความวิจัย หนังสือ เอกสารราชการ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลจากเว็บไซต์ทางอินเทอร์เน็ตที่น่าเชื่อถือและมีความเกี่ยวข้องกับนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา โดยใช้การวิจัยทางเอกสาร (Documentary Research)

จากนั้นใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบการวิจัยเชิงอนาคตแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Future Research) ซึ่งต้องเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยการศึกษจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน ซึ่งอัตราการลดลงของความคลาดเคลื่อนจะมีน้อยมาก (Error) ที่ค่า 0.02 (Thomas T. Macmillan)

เมื่อได้ภาพอนาคตที่ต้องการแล้วผู้วิจัยได้ทำการศึกษาการวิเคราะห์ SWOT Analysis เป็น โดยวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและข้อจำกัด (Swot Analysis) จากข้อมูลทุกส่วน โดยใช้เครื่องมือ McKinsey 7-S Framework วิเคราะห์ปัจจัยภายในคือจุดแข็ง จุดอ่อน และเครื่องมือ PESTLE Analysis จะใช้วิเคราะห์ปัจจัยภายนอกคือ โอกาส อุปสรรค

นอกจากนี้ยังทำการวิเคราะห์ TOWS MATRIX Analysis คือ การหาความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน การวิเคราะห์ TOWS Matrix คือ การวิเคราะห์ ปัจจัยภายนอกที่เป็นโอกาสและอุปสรรคที่กำลังประสบอยู่ และสามารถนำมาพิจารณาคู่กับปัจจัยภายในที่เป็นจุดแข็ง และจุดอ่อน จากนั้นจัดทำกลยุทธ์ทางเลือก 4 แบบ ที่สามารถเป็นต้นแบบในการสร้างกลยุทธ์ต่างๆ พร้อมทั้งการทำ Focus Group คือ การเชิญกลุ่มผู้เข้ามาสนทนาเกี่ยวกับหัวข้อที่เราสนใจ จำนวน 9 คน ต่อ 1 กลุ่มเป้าหมายที่เราสนใจ มาพูดคุยแบบกลุ่มร่วมกัน และใช้เวลาในการพูดคุยกัน 2 ชั่วโมง โดยประมาณ โดยจุดประสงค์หลัก คือการที่เราจะสร้างความเข้าใจและรับรู้ความคิดเห็นความรู้สึก รวมทั้งพฤติกรรมจากประสบการณ์โดยตรงของผู้เข้าร่วม ซึ่งผู้วิจัยจะคอยควบคุมและเปิดประเด็นการพูดคุยต่าง ๆ

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ จบการศึกษาระดับปริญญาเอกในสาขาที่เกี่ยวข้อง หรือมีตำแหน่งทางวิชาการระดับรองศาสตราจารย์ ขึ้นไปในสาขาที่เกี่ยวข้อง หรือมีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย 10 ปี จำนวน 17 คน

ขั้นการหาแนวโน้ม

ผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยที่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด จำนวน 17 คน โดยมีการกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญดังนี้ คือ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา เช่น จบการศึกษาระดับปริญญาเอกในสาขาที่เกี่ยวข้อง หรือมีตำแหน่งทางวิชาการระดับรองศาสตราจารย์ ขึ้นไปในสาขาที่เกี่ยวข้อง หรือมีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย 10 ปี

ขั้นการสร้างกลยุทธ์

เมื่อได้ภาพอนาคตที่ต้องการแล้วผู้วิจัยได้ทำการศึกษาการวิเคราะห์ SWOT Analysis เป็นโดยวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและข้อจำกัด (Swot Analysis) จากข้อมูลทุกส่วน โดยใช้เครื่องมือ McKinsey 7-S Framework วิเคราะห์ปัจจัยภายในคือจุดแข็ง จุดอ่อน และเครื่องมือ PESTLE Analysis จะใช้วิเคราะห์ปัจจัยภายนอกคือ โอกาส อุปสรรค นอกจากนี้ยังทำการวิเคราะห์ TOWS MATRIX Analysis คือ การหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน การวิเคราะห์ TOWS Matrix คือ การวิเคราะห์ ปัจจัยภายนอกที่เป็นโอกาสและอุปสรรคที่กำลังประสบอยู่ และสามารถนำมาพิจารณาคู่กับปัจจัยภายในที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อน จากนั้นจัดทำกลยุทธ์ทางเลือก 4 แบบ ที่สามารถเป็นต้นแบบในการสร้างกลยุทธ์ต่างๆ พร้อมทั้งการทำ Focus Group

ขอบเขตพื้นที่

การกำหนดขอบเขตในเชิงพื้นที่ที่ผู้วิจัยจะทำการศึกษา คือ สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาวิจัย คือ ช่วงเดือน กันยายน 2565 - พฤษภาคม 2567

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ประเทศไทยจะได้กลยุทธ์นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษายุคชีวิตวิถีถัดไป
2. ผู้ทำวิจัยนำกลยุทธ์ที่ได้ไปออกแบบและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไปต่อไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

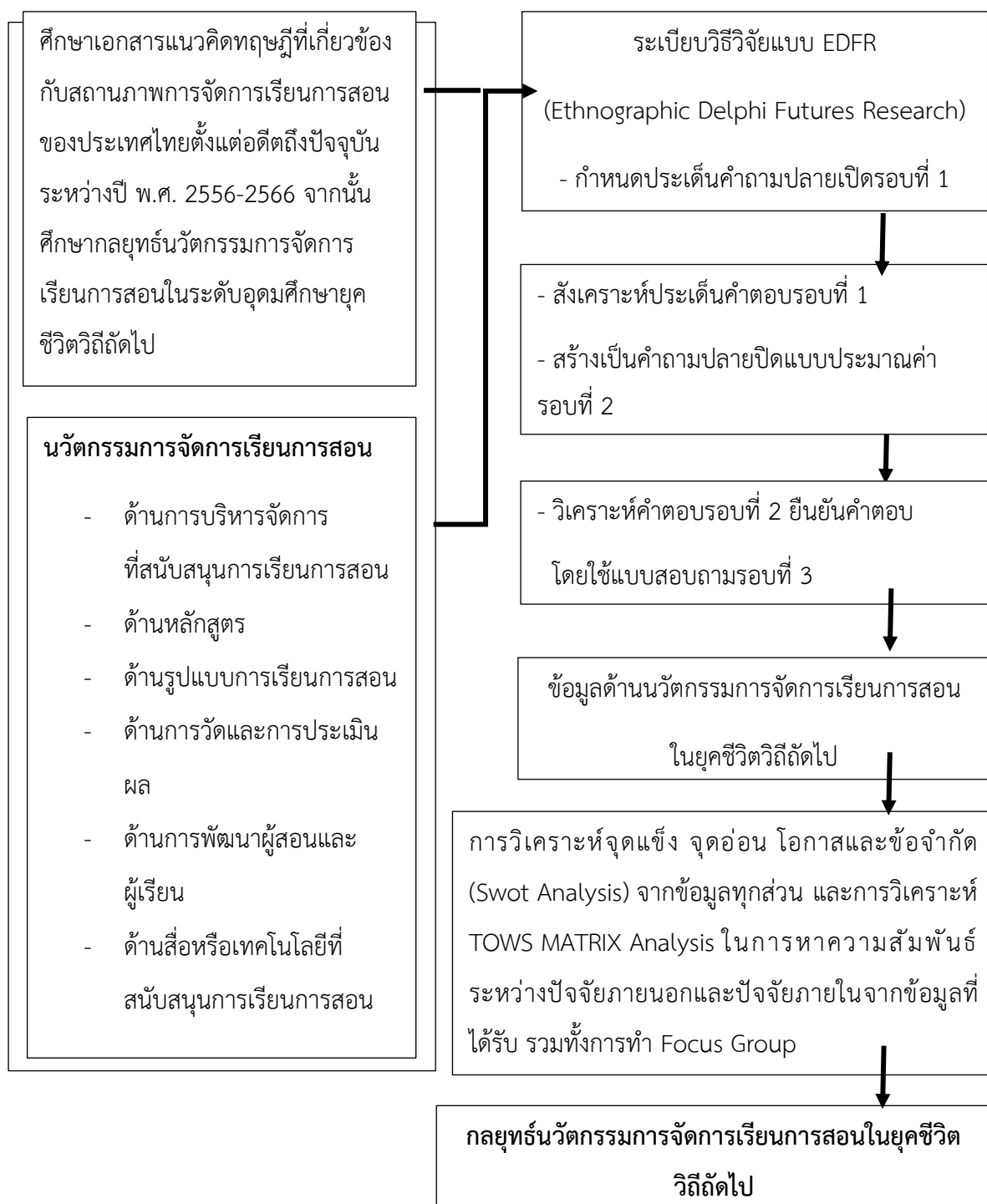
กลยุทธ์ หมายถึง แนวทางที่ทำให้สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาประสบความสำเร็จหรือเกิดการได้เปรียบทางการแข่งขันเกี่ยวกับนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอน

นวัตกรรมจัดการเรียนการสอน หมายถึง นวัตกรรมจัดการเรียนการสอน หมายถึง การศึกษาเรื่องระบบการบริหารจัดการที่สนับสนุนการเรียนการสอน หลักสูตร รูปแบบการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล การพัฒนาครูผู้สอน และสื่อหรือเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนการสอน ที่ยังไม่เคยมีใช้มาก่อน หรือที่ได้พัฒนาหรือต่อยอดขึ้นจากเดิมให้ทันสมัยและใช้ได้ผลดียิ่งขึ้นในการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา เพื่อช่วยพัฒนาการจัดการเรียน การสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและทันต่อความเปลี่ยนแปลงของโลก

ชีวิตวิถีถัดไป (Next Normal) หมายถึง คือ การใช้ชีวิตในรูปแบบใหม่ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย หลังการปรับตัวกับสถานการณ์ โควิด 19 เพื่อความอยู่รอด จนเกิดความคุ้นชิน โดยเฉพาะในด้านของการศึกษา ซึ่งต้องเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัล ที่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาทุกภาคส่วนต้องเรียนรู้และนำมาประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต

ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเรื่องนวัตกรรมจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตารางที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสถานภาพการจัดการเรียนการสอนของประเทศ ไทยระหว่างปี พ.ศ. 2556-2566 และเพื่อ (2) พัฒนากลยุทธ์นวัตกรรมจัดการเรียนการสอนใน ระดับอุดมศึกษายุคชีวิตวิถีถัดไป โดยมีการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในประเด็นดังต่อไปนี้

1. สถานภาพการจัดการเรียนการสอนในอดีตถึงปัจจุบันระหว่างปี พ.ศ. 2556-2566 (ตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1)
2. ค่านิยมความปกติใหม่และชีวิตวิถีถัดไป (ตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2)
3. นวัตกรรมการบริหารจัดการที่สนับสนุนการเรียนการสอน (ตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2)
4. นวัตกรรมหลักสูตร (ตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2)
5. นวัตกรรมรูปแบบการเรียนการสอน (ตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2)
6. นวัตกรรมการวัดและการประเมินผล (ตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2)
7. นวัตกรรมการพัฒนาครูผู้สอนและผู้เรียน (ตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2)
8. นวัตกรรมสื่อหรือเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนการสอน (ตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2)
9. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1-2)

สถานภาพการจัดการเรียนการสอนในอดีตถึงปัจจุบันระหว่างปี พ.ศ. 2556-2566

การศึกษาสถานภาพการจัดการเรียนการสอนในอดีตถึงปัจจุบันทำให้ทราบถึงสภาพปัญหาที่สามารถแก้ไขได้แล้วและยังไม่สามารถแก้ไขได้อย่างประสบความสำเร็จ เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหา และนำสิ่งที่ค้นพบไปต่อยอดวางแผนการจัดการศึกษาในอนาคตให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กลุ่มนโยบายและแผนการศึกษามหาภาค สำนักนโยบายและแผนการศึกษา และสำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษา (2560) ได้รายงานการศึกษารายงานผลการพัฒนาการศึกษาไทย ปี 2552 – 2558 ไว้ดังนี้

การจัดการศึกษาของประเทศไทยที่ผ่านมาดำเนินการตามกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก ศตวรรษที่ 21 ทั้งแรงกดดันภายในและภายนอกประเทศ ทั้งนี้ประเทศไทยยึดแนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติมพ.ศ. 2545

รวมทั้งแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 – 2559) สามารถสรุปสถานภาพการจัดการศึกษาของประเทศไทย ในช่วงปีพ.ศ. 2552 - 2558 ได้ดังนี้

โครงสร้างประชากรช่วงปี 2553 – 2574 มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องในทุกช่วงวัย เนื่องจากอัตราการเจริญพันธุ์ที่ลดลง แต่ประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป (ผู้สูงวัย) ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้ประเทศเริ่มเข้าสู่สังคมสูงวัย ในส่วนของจำนวนนักเรียนและนักศึกษาที่ศึกษาในระบบ พบว่า ในภาพรวมลดลง โดยลดลงเกือบทุกระดับและทุกประเภทการศึกษา ยกเว้นระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญและปริญญาตรีที่มีจำนวนเพิ่มขึ้น ส่วนผู้สำเร็จการศึกษาในภาพรวมมีจำนวนลดลงจาก 2.694 ล้านคน ในปี 2552 เป็น 2.542 ล้านคน ในปี 2558 โดยลดลงเกือบทุกระดับและทุกประเภทการศึกษา ยกเว้นระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งประเภทสามัญศึกษา และอาชีวศึกษาที่มีจำนวนเพิ่มขึ้น ในส่วนของจำนวนครูและอาจารย์ ในภาพรวมเพิ่มขึ้นจาก 691,860 คน ในปี 2552 เป็น 709,531 คน ในปี 2558 ในส่วนของจำนวนสถานศึกษาที่เปิดสอน พบว่า สถานศึกษาที่เปิดสอนระดับอุดมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย (สามัญศึกษาและอาชีวศึกษา) มีจำนวนเพิ่มขึ้น ส่วนสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษาที่มีจำนวนลดลง จากข้อมูลดังกล่าวมาข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่า เด็กที่จะเข้าสู่ระบบการศึกษามีแนวโน้มลดลง แต่จำนวนสถานศึกษากลับมาได้ลดลงและมีแนวโน้มที่สถานศึกษาจะมีขนาดเล็กลงและมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ในระบบการศึกษาทั้งอาคาร สถานที่ ครูและบุคลากรทางการศึกษาจะต้องมีการทบทวนและบริหารจัดการใหม่ให้มีประสิทธิภาพและใช้ประโยชน์ได้อย่างสูงสุด

กลุ่มนโยบายและแผนการศึกษามหาภาค สำนักนโยบายและแผนการศึกษา และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560) ได้กล่าวเสริมว่า จากข้อมูลของ IMD พบว่า อัตราการไม่รู้หนังสือของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป มีแนวโน้มลดลงจากร้อยละ 5.9 ในปี 2550 เป็นร้อยละ 3.3 ในปี 2558 (อันดับที่ 45 จาก 58 ประเทศ) โดยในปี 2557 มีอัตราการไม่รู้หนังสือน้อยกว่าประเทศจีน ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ มาเลเซีย และอินโดนีเซีย แสดงให้เห็นว่าประเทศไทยสามารถลดอัตราการไม่รู้หนังสือของผู้ใหญ่ได้ค่อนข้างมาก หลังจากมีอัตราการไม่รู้หนังสือสูงถึงร้อยละ 5.9 ในปี 2550 สำหรับคุณภาพของการศึกษาเมื่อเทียบกับนานาชาติทั่วโลกและในอาเซียน โครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (Programme for International Student Assessment : PISA) ซึ่งมุ่งเน้นการประเมินความสามารถของนักเรียนในการนำความรู้ ด้านวิทยาศาสตร์ การอ่านและคณิตศาสตร์ จากการเรียนไปประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาในชีวิตหรือสถานการณ์จริง พบว่า ผลการประเมิน PISA 2015 (ปี 2558) คะแนนเฉลี่ยด้านการรู้เรื่องวิทยาศาสตร์ การรู้เรื่องการอ่าน และการรู้เรื่องคณิตศาสตร์ของนักเรียนไทยอายุ 15 ปี ต่ำกว่า ค่าเฉลี่ยนานาชาติ (OECD) ทุกวิชา โดยประเทศไทยอยู่ในลำดับที่ 55 จาก 72 ประเทศ ส่วนการศึกษาแนวโน้มการจัดการศึกษาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ของนักเรียน

ไทยเทียบกับนานาชาติ (Trends in International Mathematics and Science Study : TIMSS) ที่เน้นการประเมินความรู้และทักษะคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ตามหลักสูตรของนักเรียน นักเรียนไทย มีคะแนนเฉลี่ยคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์อยู่ลำดับต่ำกว่าประเทศสิงคโปร์ โดยคณิตศาสตร์จัดอยู่ในกลุ่มอ่อนที่สุด ส่วนวิทยาศาสตร์อยู่ในกลุ่มพอใช้ แสดงให้เห็นว่า ประเทศไทยต้องเร่งพัฒนาความรู้ความสามารถการคิดวิเคราะห์และการนำไปใช้ โดยเฉพาะด้านที่กำหนดเป็นสาระหลักในการประเมินระดับนานาชาติ ได้แก่ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ในด้านทักษะการเรียนรู้และการใฝ่หาความรู้ของคนไทย พบว่า เพิ่มมากขึ้นโดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชน จากข้อมูลการอ่านหนังสือของคนไทย อายุ 6 ปีขึ้นไป พบว่า เวลาเฉลี่ยที่ใช้ในการอ่านหนังสือนอกเวลาเรียนและนอกเวลาทำงาน เพิ่มขึ้นจาก 35 นาทีต่อวัน ในปี 2554 เป็น 66 นาทีต่อวัน ในปี 2558 โดยกลุ่มเยาวชน (15 – 24 ปี) ใช้เวลาในการอ่านมากที่สุด 94 นาทีต่อวัน อย่างไรก็ตาม เยาวชนอ่านหนังสือประเภทข้อความในสื่อสังคมออนไลน์/SMS/E-mail มากถึงร้อยละ 83.3 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงแหล่งข้อมูลที่เยาวชนไทยส่วนใหญ่ให้ความสนใจ นอกจากนี้ ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป มีการใช้อินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 18.7 ในปี 2552 เป็นร้อยละ 36.8 ในปี 2558 โดยลักษณะการใช้เทคโนโลยีส่วนใหญ่ยังเป็นแบบตั้งรับ ผู้เรียนใช้เพื่อการสืบค้นเนื้อหาสาระ แต่ยังไม่สามารถจัดการและการสังเคราะห์ข้อมูลที่สืบค้นได้ รวมถึงการใช้ประโยชน์ด้านอื่น

ในด้านทักษะด้านภาษาของแรงงานที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ประกอบการของประเทศไทยและด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า มีแนวโน้มลดลง โดยแรงงานไทยมีทักษะด้านภาษาและทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในอันดับที่ 52 และ 51 ในขณะที่สิงคโปร์อยู่ในอันดับที่ 10 และ 9 มาเลเซียอันดับที่ 26 และ 27 ตามลำดับ ในด้านผลผลิตของการศึกษากับความต้องการกำลังแรงงาน พบว่า มีความไม่สอดคล้องกัน เห็นได้จากข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติที่พบว่า แม้ว่าจะมีการขาดแคลนกำลังแรงงานในแต่ละระดับการศึกษา แต่จำนวนผู้ว่างงานก็ยังมีอยู่มาก โดยเฉพาะระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและต่ำกว่า มีความขาดแคลนมากที่สุดประมาณ 57,000 คน แต่จำนวนผู้ว่างงานที่สูงที่สุดเช่นกัน ส่วนระดับ ปวช. ขาดแคลนประมาณ 31,400 คน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากสัดส่วนผู้เข้าเรียนระดับ ปวช. ลดลงอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 37.7 ในปี 2552 เป็นร้อยละ 32.5 ในปี 2558 สำหรับระดับปริญญาตรี หรือสูงกว่า และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง/อนุปริญญา มีจำนวนผู้ว่างงานมากกว่า ความต้องการกำลังแรงงาน ถึง 1.7 เท่า แสดงให้เห็นว่าการผลิตบัณฑิตในระดับอุดมศึกษา ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน ดังนั้นการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียน ในระดับการศึกษาและสาขาวิชาต่าง ๆ ต้องมีการศึกษาวิเคราะห์และระบุสัดส่วนจำนวนการผลิต ในแต่ละสาขาวิชาอย่างชัดเจน (กลุ่มนโยบายและแผนการศึกษามหภาค สำนักงานนโยบายและแผนการศึกษา และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

กลุ่มนโยบายและแผนการศึกษามหาภาค สำนักนโยบายและแผนการศึกษา และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560) ได้สรุปเพิ่มเติมว่า คุณภาพการศึกษาทั้งด้านวิชาการและคุณลักษณะของผู้เรียนยังไม่น่าพอใจ นอกจากนี้ ทักษะแรงงานไทย ทั้งในด้านสาขาที่เรียนและระดับการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา ยังไม่ตอบสนองความต้องการของผู้ประกอบการ ส่งผลให้มีผู้ว่างงานจำนวนมาก ภาคการจัดการศึกษาทั้งในส่วนผู้กำหนดนโยบายและแผนการผลิตและสถาบันผู้ผลิตจึงต้องมีการวิเคราะห์ ทบทวนเป้าหมาย สาขาการผลิต และคุณภาพของกระบวนการจัดการศึกษา ทั้งในด้านหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล ส่วนภาคเศรษฐกิจและสังคมต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และการพัฒนาและสร้างเสริมทักษะ สมรรถนะ ให้กับเด็กและเยาวชนของชาติ ในด้านประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน พบว่า สัดส่วนจำนวนนักเรียนต่อห้องเรียนในภาพรวมจะต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน จึงควรกำหนดจำนวนผู้เรียนต่อห้องเรียนที่เหมาะสม ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ในส่วนของอัตราส่วนนักเรียนต่อครู พบว่าในภาพรวมจำนวนนักเรียนต่อครูต่ำกว่าเกณฑ์ โดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งเป็นผลจากจำนวนประชากรวัยเรียนที่ลดลง แต่จำนวนครูไม่สามารถลดลงเพื่อให้อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม แม้ในภาพรวมมีปัญหาครูเกิน แต่ก็พบปัญหาการขาดแคลนครูในบางสาขาวิชาและในบางพื้นที่ การบริหารจัดการเพื่อแก้ปัญหาโดยเฉพาะการบริหารงานบุคคลจึงต้องมีการวางแผนและดำเนินการให้เหมาะสม ในส่วนของการผลิตครูของสถาบันอุดมศึกษา พบว่า เกินความต้องการ เนื่องจากสถาบันผลิตครูมุ่งผลิตตามศักยภาพและความสามารถของแต่ละสถาบัน เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ที่ให้ความสำคัญกับปริญญา มากกว่าความรู้และสมรรถนะที่สนองตอบความต้องการของตลาดงาน ส่งผลให้เกิดปัญหาครูเกินและขาดแคลนในบางสาขาวิชา โดยเฉพาะสาขาวิชาคณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ และภาษาไทย นอกจากนี้ ยังพบปัญหาการบริหารจัดการด้านการบริหารงานบุคคลของครู ที่ส่งผลให้เกิดปัญหาครูไม่ครบชั้นในสถานศึกษาขนาดเล็ก ครูสอนในวิชาที่ไม่ตรงกับวิชาเอกที่สำเร็จการศึกษา ครูต้องรับภาระงานอื่นที่นอกเหนือจากการสอน เช่น งานธุรการ งานการเงิน งานพัสดุ งานกิจกรรม เป็นต้น ปัญหาทั้งในเชิงการผลิตและการบริหารเหล่านี้ ส่งผลกระทบต่อศักยภาพและสมรรถนะของครูไทย ทำให้ครูขาดความลุ่มลึกในเนื้อหาวิชาที่สอน ขาดทักษะและสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ และขาดการประเมินสมรรถนะเพื่อประกันคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างยิ่ง ในด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา ในการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554 - 2558) ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.) ผลการประเมินที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียนยังไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ เห็นได้จากผลการประเมินตามตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยระดับพอใช้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ตัวบ่งชี้ด้านงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่ ด้านผลงานวิชาการที่ได้รับการรับรองคุณภาพ และ

ด้านผลงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่ แสดงให้เห็นว่าการบริหารจัดการของสถานศึกษายังไม่สามารถส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่ดี ผู้เรียนยังขาดทักษะการค้นคว้า ความคิดสร้างสรรค์ทางนวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ ตลอดจนการสร้างงานวิจัยที่มีคุณภาพ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ในด้านของผลการจัดอันดับมหาวิทยาลัยในระดับภูมิภาคเอเชียและระดับโลก จากข้อมูลของ QS University Rankings : Asia พบว่า ในปี 2552 มหาวิทยาลัยที่อยู่ใน 300 อันดับแรกของภูมิภาคเอเชีย มีมหาวิทยาลัยของไทย 12 แห่ง และลดลงเหลือ 10 แห่ง ในปี 2559 โดยมีมหาวิทยาลัยที่อยู่ใน 100 อันดับแรกของภูมิภาคเอเชียเพียง 2 แห่ง คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (อันดับที่ 45) และมหาวิทยาลัยมหิดล (อันดับที่ 61) ส่วนการจัดอันดับมหาวิทยาลัยระดับโลก จากข้อมูล QS World University Rankings 2015/2016 พบว่า มหาวิทยาลัยที่อยู่ใน 500 อันดับแรกของโลก มีมหาวิทยาลัยของไทยเพียง 2 แห่งเดิมเท่านั้น ในส่วนของการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาของประเทศไทย พบว่า มีการจัดสรรค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ

เมื่อพิจารณาความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาของประเทศไทย หน่วยงานในระดับสากลที่ทำ การเผยแพร่รายงานการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่างๆ (IMD) พบว่าขีดความสามารถในการแข่งขันด้านศึกษาของประเทศไทยเมื่อเทียบกับนานาชาติมีอันดับลดลงในช่วง 7 ปีที่ผ่านมา และปรับเพิ่มขึ้นเป็นอันดับที่ 48 ในปี 2558 สำหรับปี 2559 อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยลดลงมาเป็นอันดับที่ 52 และเมื่อเปรียบเทียบกับอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยกับประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน เช่น สิงคโปร์ มาเลเซีย พบว่า ในปี 2558 ทั้งสองประเทศมีอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาสูงกว่าประเทศไทย คือ อันดับ 3 และ 35 ตามลำดับ ในขณะที่ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 48 นอกจากนี้ผลการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของไทยในเวทีเศรษฐกิจโลก พบว่า ผลการจัดอันดับของ World Economic Forum (WEF) ชี้ให้เห็นว่า ในปี 2557 – 2558 ประเทศไทยจัดอยู่ในอันดับที่ 37 จาก 144 ประเทศที่เข้าร่วม หากพิจารณาลึกลงไปถึงขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาในเวทีเศรษฐกิจโลก จากตัวชี้วัด 10 ตัว พบว่า ตัวชี้วัด 5 ตัวที่มีอันดับลดลง ล้วนเป็นตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ ได้แก่ คุณภาพการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา คุณภาพระบบการศึกษา คุณภาพการจัดการศึกษาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ คุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา และความสามารถในการวิจัยและการให้บริการฝึกอบรม ในขณะที่อันดับตัวชี้วัดด้านการศึกษาของประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน ได้แก่ สิงคโปร์ มาเลเซีย และอินโดนีเซีย ต่างก็มีอันดับที่สูงกว่าไทย และเป็นที่น่าสังเกตว่า ประเทศเวียดนามซึ่งมีอันดับตัวชี้วัดด้านการศึกษา 5 ตัวที่ดีขึ้นนั้น ล้วนเป็นตัวชี้วัดเดียวกันกับที่ประเทศไทยมีอันดับลดลง กล่าวโดยสรุปผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาของประเทศไทยกับประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก สะท้อนให้เห็นว่าสมรรถนะด้านการศึกษาของประเทศไทยในเวทีสากลยังอยู่ในระดับที่ไม่น่าพึงพอใจและต่ำกว่าหลายประเทศ ทั้งด้านโอกาสและ

ความเสมอภาคทางการศึกษา ด้านคุณภาพและด้านประสิทธิภาพการจัดการศึกษา (กลุ่มนโยบายและแผนการศึกษามหาภาค สำนักนโยบายและแผนการศึกษา และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560) ได้รายงานเพิ่มเติมว่า ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) หรือผลการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) จะเห็นได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนไทยยังไม่เป็นที่น่าพอใจ วิชาที่มีผลการทดสอบต่ำที่สุด คือ วิชาคณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษ ในขณะเดียวกัน ประเทศไทยใช้งบประมาณจำนวนมหาศาลตลอดหลายสิบปีเพื่อพัฒนาการศึกษา แต่ปัญหาหลักอยู่ที่การจัดสรรงบประมาณที่ไม่เหมาะสม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ไม่น่าพอใจ ทั้งนี้ น่าจะเป็นผลมาจากการที่ครูไม่มีแรงจูงใจที่ดีพอที่จะสอนให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างที่ควรจะเป็น ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการที่สถานศึกษาไม่ต้องรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของนักเรียนและความต้องการของผู้ปกครอง หมายถึง ไม่มีความรับผิดชอบที่ชัดเจน (lack of accountability) ในแง่บทบาทของการศึกษาต่อความเหลื่อมล้ำ หลักฐานที่ปรากฏชี้ให้เห็นว่า ประเทศไทยกำลังเผชิญกับการพัฒนาทางเทคโนโลยีที่เอนเอียงสู่ทักษะสูง (skill-biased technological change) เช่นเดียวกับประเทศอื่นทั่วโลก ผลที่ตามมาคือ สัดส่วนค่าจ้างของแรงงานทักษะสูงหรือผู้ที่จบมหาวิทยาลัยต่อค่าจ้างของแรงงานที่จบอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น ในขณะที่อัตราการว่างงานของทั้งสองกลุ่มไม่ได้แตกต่างกัน จึงไม่น่าแปลกใจที่ผู้เรียนและผู้ปกครองจะสนใจเรียนมหาวิทยาลัยมากกว่าเพราะจบมหาวิทยาลัยแล้วได้ค่าจ้างสูงกว่า ซึ่งทางออกที่น่าจะเป็นไปได้ คือ การให้ความสำคัญกับทักษะที่ไม่เจาะจง (general skills) เช่น ทักษะด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษพื้นฐาน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวเข้ากับการพัฒนาทางเทคโนโลยีซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

จากสถานะการศึกษาไทยปี 2561-2562 งบประมาณการศึกษาของภาครัฐยังคงอยู่ในระดับสูงทั้งในเชิงปริมาณและสัดส่วนของงบประมาณและผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ ขณะที่จำนวนนักเรียน นักศึกษาผู้สำเร็จการศึกษาเริ่มลดลงในบางระดับ เช่น อาชีวศึกษา เนื่องจากประชากรวัยเรียนลดลง การจัดการศึกษาเป็นไปตามแบบแผนเดิม เช่น จัดโดยกระทรวงศึกษาธิการมากกว่า ผลสัมฤทธิ์การจัดการศึกษาอยู่ในเกณฑ์ต่ำ รัฐบาลตามแก้ปัญหาเป็นเรื่อง ๆ แก้ได้เฉพาะบางประเด็น แต่ไม่ได้มีการบูรณาการปฏิรูปการศึกษาทั้งประเทศทั้งระบบโครงสร้างอย่างเป็นองค์รวม ความสามารถในการแข่งขันและสมรรถนะการศึกษาของไทย ผลการทดสอบเปรียบเทียบของนักเรียนไทยเทียบนักเรียนนานาชาติอยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่าหลายประเทศในเอเชียตะวันออกและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วย แม้ดัชนีความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของไทยจะได้คะแนนและลำดับปานกลางค่อนข้างดีเพราะรัฐบาลไทยเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจและ การเปิดเสรีให้ต่างชาติมาลงทุน แต่ดัชนีการศึกษาและพัฒนามนุษย์ที่ต่ำมีผลทำให้ไทยพัฒนาในระยะยาวได้ยาก

ปัญหาหลักมี 2 ด้านใหญ่ๆ คือ 1) ปัญหาเชิงปริมาณ ยังให้บริการแก่เด็กเยาวชน ประชาชนทั่วประเทศได้อย่างไม่ทั่วถึง 2) ปัญหาเชิงคุณภาพ โรงเรียนส่วนใหญ่ยังสอนแบบบรรยาย เน้นท่องจำไปสอบแบบปรนัย นักเรียนคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ได้น้อย และมีความแตกต่างด้านคุณภาพอย่างมาก (วัดจากคะแนนการสอบระดับชาติและนานาชาติ) ระหว่างโรงเรียนที่มีชื่อเสียงในเมืองใหญ่กว่า 300 แห่ง กับโรงเรียนรอบนอกราว 3 หมื่นแห่ง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562)

แนวทางการปฏิรูปที่สำคัญคือปฏิรูปผู้บริหาร ครูอาจารย์ ปฏิรูปหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดผล และปฏิรูปโครงสร้างการบริหารจัดการให้มีคุณภาพเพิ่มขึ้น ปฏิรูปการคัดเลือกคนที่ต้องการเรียนครูอย่างเลือกเฟ้น และปฏิรูปหลักสูตรการสอน การวัดผล นักศึกษา และครู สนับสนุนให้ครูรักการอ่าน ใฝ่เรียนรู้ด้วยตนเอง คิดวิเคราะห์เป็น จึงจะสามารถไปสอนนักเรียนในแนวใหม่ได้ การปฏิรูปหลักสูตรการเรียนการสอน และการประเมินผล ปฏิรูปหลักสูตรให้เน้นผลลัพธ์หรือสมรรถนะเพื่อสร้างให้ผู้เรียนมีความรู้ทักษะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคเทคโนโลยีดิจิทัลที่ต้องพึ่งพาความรู้ใหม่ๆ เช่น การอยากรู้อยากเห็น รักการอ่าน การเรียนรู้ด้วยตนเอง คิดวิเคราะห์สังเคราะห์เป็น มีความคิดริเริ่ม มีความเป็นผู้รับผิดชอบ มีความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว มีความรู้และทักษะพื้นฐานที่ใช้งานได้จริง การจัดการศึกษาของไทยต้องเปลี่ยนแปลงปฏิรูปอย่างขนานใหญ่ เพื่อพัฒนาพลเมืองที่มีความรู้และทักษะทำงานกับเทคโนโลยีดิจิทัลได้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา , 2562)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2563) รายงานว่า สถาบันเผยแพร่รายงานการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่างๆ (IMD) พบว่า ความสามารถในการแข่งขันในภาพรวมของประเทศไทยมีอันดับลดลงจากอันดับที่ 25 เป็น 29 จาก 63 ประเทศ หากพิจารณาผลการจัดอันดับของประเทศไทยที่ได้รับการจัดอันดับในกลุ่มอาเซียน พบว่า ประเทศในอาเซียนส่วนใหญ่มีอันดับลดลง สำหรับประเทศไทยมีอันดับลดลง 4 อันดับมาอยู่ในอันดับที่ 29 (จากอันดับที่ 25 ในปี 2562) และ ยังเป็นอันดับ 3 ในอาเซียน รองจากสิงคโปร์ และ มาเลเซีย โดยสิงคโปร์ยังคงรักษาอันดับเดิม คือ อันดับที่ 1 เมื่อพิจารณาความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาของประเทศไทยในปี 2563 อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษา เป็น 1 ใน 5 ของปัจจัยย่อย ในปัจจัยหลักด้านโครงสร้างพื้นฐาน ประเทศไทยมีอันดับด้านการศึกษาอยู่ในอันดับ 55 มีอันดับดีขึ้น 1 อันดับ เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2562 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบ 10 ปี ที่ผ่านมา จะเห็นได้ว่าประเทศไทยมีสมรรถนะด้านการศึกษาลดลง จากอันดับที่ 47 ในปี 2553 ลดลงเป็นอันดับที่ 55 ในปี 2563 ลดลงถึง 8 อันดับ ทั้งนี้พบว่าตัวชี้วัดที่มีอันดับลดลง มี 10 ตัวชี้วัด เป็นกลุ่มตัวชี้วัดที่รวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ 9 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) งบประมาณด้านการศึกษาต่อ GDP (2) งบประมาณด้านการศึกษาต่อประชากร (3) งบประมาณด้านการศึกษารายหัวต่อนักเรียนระดับมัธยมศึกษา (4) งบประมาณด้านการศึกษาต่อนักเรียนทุกระดับการศึกษา (5) อัตราการเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษา

(6) ผลสัมฤทธิ์ของอุดมศึกษา (7) ร้อยละของผู้หญิงที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป (8) จำนวนนักศึกษาต่างชาติที่เข้ามาเรียนระดับอุดมศึกษาในประเทศต่อประชากร 1,000 คน และ (9) ผลการทดสอบ PISA กลุ่มที่ 2 ตัวชี้วัดที่ใช้วิธีการสำรวจความคิดเห็นจากผู้บริหารธุรกิจ 1 ตัวชี้วัด (1) ทักษะทางภาษาที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ประกอบการ ทั้งนี้ ในปี 2563 ได้กำหนดให้มีตัวชี้วัดด้านการศึกษาที่เพิ่มขึ้นใหม่จำนวน 1 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) ร้อยละของนักเรียนที่มีผลการทดสอบคณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์และการอ่านต่ำ อยู่ในอันดับ 50 ในส่วนของการส่งเสริมการพัฒนาสื่อดิจิทัลเพื่อนำมามาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ได้วางแผนการจัดทำ Web Link เพื่อเชื่อมโยงสื่อดิจิทัลเกี่ยวกับนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (DOE) ตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ นอกจากนี้ยังมีการดำเนินโครงการศึกษาและพัฒนาาระบบการเทียบโอนระหว่างภาคการทำงานกับภาคการศึกษา และกลไกการขับเคลื่อนระบบธนาคารหน่วยกิต

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2564) รายงานว่า ประเด็นการจัดทำและขับเคลื่อนนโยบายแผนสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษาไม่บรรลุเป้าหมาย จำนวน 2 ตัวชี้วัด คือ (1) ข้อเสนอเชิงนโยบายแนวทางการพัฒนากลไกเชิงพื้นที่เพื่อขับเคลื่อนนโยบายการเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์สู่การปฏิบัติและ (2) ข้อเสนอแนวทางการพัฒนาและการบริหารบุคลากรครู นอกจากนี้ยังพบว่า ตัวชี้วัดด้านขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาของประเทศไทยจากรายงาน IMD 2021 (Performance Base) ในภาพรวม ไม่บรรลุค่าเป้าหมาย

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2564) รายงานว่า รายงานการศึกษาไทย พ.ศ. 2562-2564 ฉบับนี้ ได้นำเสนอรายงานภาพรวมด้านการศึกษาไทยในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา ได้กล่าวถึงประเด็นท้าทายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นที่ส่งผลต่อทิศทางการพัฒนาการศึกษาของประเทศ อาทิ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) จุดเน้นด้านการศึกษาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2060-2564) นโยบายของรัฐบาลที่มีการนำเสนอเฉพาะจุดเน้นบางเรื่อง อาทิ บทบาทการผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศไทยตามหลักการของกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ (National Qualification Framework: NQF) สถานการณ์ทางการศึกษาที่ประเทศไทยประสบกับปัญหาการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เป็นต้น โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทด้านการศึกษาฉบับแรก of ประเทศไทยได้กำหนดให้การจัดการศึกษามี 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ในส่วนของการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษามีการกล่าวถึง ดังนี้ 1) การจัดการศึกษาในวิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) 2) พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา (Education sandbox) 3) การส่งเสริมการเรียนการสอนโค้ดดิ้ง (Coding) 4) การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา เช่น ระบบการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระดับปริญญาตรีหลักสูตร 4 ปี โครงการครูรัก(ษ์)ถิ่น สำหรับการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมได้จัดทำแผนด้านอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ พ.ศ. 2564-2570 โดยมียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาศักยภาพคน (Capacity Building) นอกจากนี้ยังมีความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศและกลุ่มความร่วมมือต่าง ๆ ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก เช่น ความร่วมมือกับยูเนสโก ยูนิเซฟ เอเปค องค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ อาเซียน ซีมีโอ เป็นต้น ความร่วมมือระหว่างประเทศในกรอบพหุภาคี เช่น ความร่วมมือกับอาเซียนในการเทียบเคียงกรอบคุณวุฒิอาเซียน (ASEAN Qualifications Reference Framework: AQRF) เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการพูดถึงทิศทางการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยว่า แนวทางการขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติและแนวโน้มการจัดการเรียนการสอนในยุควิถีใหม่ที่ประเทศไทยจะต้องดำเนินการพัฒนาให้มีรูปแบบการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับ Digital Platform เพื่อให้การเรียนรู้ของประเทศไทยก้าวทันต่อความเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก โดยนำเสนอเรื่อง แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาระดับอุดมศึกษาและแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ฉบับปรับปรุง) โดยแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ฉบับปรับปรุง) ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ในประเด็นที่ต้องแก้ไขปัญหาย่างเร่งด่วน ซึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. 2565 ทั้งนี้การพัฒนาการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับ Digital Platform โดยการจัดทำแนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับ National Digital Learning Platform สำหรับประเทศไทย เพื่อให้การเรียนรู้ของประเทศไทยก้าวทันต่อความเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2565) รายงานว่า ผลการศึกษาวิจัยการจัดการเรียนรู้ในช่วงโควิด - 19 ของประเทศไทย พบว่า คุณภาพการเรียนรู้ลดลง เกิดจากความไม่พร้อมของสถานศึกษา ครูขาดทักษะการสอนออนไลน์และมีภาระงานเพิ่มขึ้น หลักสูตรการเรียนการสอนและการประเมินผลไม่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้รูปแบบดังกล่าว ผู้เรียนขาดความพร้อม จึงมีปัญหาความเครียดในการเรียน ทำให้เห็นทิศทางและแนวโน้มการจัดการศึกษาในยุคโควิด - 19 ในการเรียนออนไลน์และเรียนผ่านโทรทัศน์ เนื่องจากขาดวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสม นักเรียนกลุ่มด้อยโอกาส กลุ่มชายขอบห่างไกล และกลุ่มที่ขาดความพร้อมเชิงเศรษฐกิจได้รับผลกระทบมากกว่ากลุ่มอื่น ขณะที่ผู้ปกครองจำนวนมากต้องดูแลและช่วยสอนบุตรหลานในระหว่างการเรียนรู้ออนไลน์ไปพร้อม ๆ กับการทำงานหารายได้ทำให้ไม่สามารถดูแลบุตรหลานทั้งการสอนและการจัดหาอุปกรณ์พื้นฐานในการเรียนที่บ้านได้ ดังนั้นข้อเสนอเชิงนโยบายในการจัดการศึกษาในยุค โควิด -19 คือ ความมุ่งเป้าหมายที่ผลลัพธ์การจัดการศึกษา (Outputs) ให้ผู้เรียนได้มีโอกาส (Opportunity) ในการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ (Quality) อย่างเท่าเทียม (Equity) มีสมรรถนะตามหลักสูตรและสอดคล้องกับบริบทของโลกปัจจุบันและอนาคต สอดคล้องกับสภาพการณ์ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้ที่สถานศึกษาหรือที่บ้านเป็นหลัก ในด้านปัจจัยการเรียนรู้ (Inputs) รัฐบาล หรือหน่วยงานที่จัดการศึกษาควรกำหนดนโยบายและมาตรการใน

การป้องกันการแพร่ระบาดและการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์ โควิด - 19 พร้อมทั้งสื่อสารในทุกช่องทางแก่ทุกภาคส่วนอย่างชัดเจนและทั่วถึง พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยี อาทิ อินเทอร์เน็ตที่มีประสิทธิภาพครอบคลุม มีอุปกรณ์และคลื่นความถี่สำหรับโทรศัพท์เพื่อการเรียน และจัดสรรทรัพยากรเพื่อการเรียนรู้รูปแบบต่าง ๆ แก่สถานศึกษาและผู้เรียนทุกคน เพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำด้านดิจิทัล

กล่าวโดยสรุปจากผลการพัฒนาการศึกษาในช่วงปี 2552 - 2565 ประเทศไทยประสบความสำเร็จหลายด้าน และอีกหลายด้านยังเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วนต่อไป เมื่อเปรียบเทียบกับอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาของประเทศไทยกับนานาประเทศพบว่า มีแนวโน้มลดลงและต่ำกว่าประเทศอื่น ผลการพัฒนาการศึกษาของประเทศไทยในด้านโอกาสทางการศึกษา รัฐมีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนค่อนข้างมาก ส่งผลให้ประชากรในวัยเรียน รวมทั้งเด็กด้อยโอกาสและผู้มีความต้องการจำเป็นพิเศษมีโอกาสได้รับการศึกษาสูงขึ้น แต่ยังเข้าเรียนได้ไม่ครบทุกคนและยังมีปัญหาการออกกลางคันอยู่ นอกจากนี้ ประชากรที่อยู่ในวัยแรงงานแม้จะได้รับการศึกษาเพิ่มขึ้น แต่จำนวนแรงงานที่มีการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้นยังมีอยู่จำนวนมาก จึงต้องเร่งดำเนินการสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต และมีมาตรการให้ประชาชนทุกช่วงวัยสามารถเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพเพิ่มขึ้น เพื่อยกระดับการศึกษาของคนไทยให้เป็นที่กำลังสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ จะเห็นได้ว่าการพัฒนาด้านคุณภาพการศึกษายังไม่เป็นที่น่าพอใจ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยมาก และต่ำกว่าหลายประเทศในแถบเอเชีย ผู้เรียนไม่มีความสามารถในการจัดการและการสังเคราะห์ข้อมูลที่สืบค้นได้ และนำไปใช้ประโยชน์ได้ คุณภาพแรงงานไม่ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ แรงงานที่สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาเพิ่มขึ้นทุกปี แต่ไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน จึงมีผู้ว่างงานอยู่จำนวนมาก ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการ และการใช้จ่ายงบประมาณเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างและระบบการจัดการที่ต้องได้รับการปรับปรุงเป็นลำดับแรก

การผลิตและพัฒนาครูให้มีคุณภาพ การบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา การบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็กซึ่งมีอยู่จำนวนมากด้วยการเพิ่มคุณภาพการศึกษา และลดภาระงบประมาณ การใช้จ่ายงบประมาณเพื่อการศึกษาควรเน้นไปใช้จ่ายเพื่อพัฒนาผู้เรียน พัฒนาการเรียนการสอน และพัฒนาครู โดยงบประมาณส่วนใหญ่ที่ใช้จัดการศึกษามาจากภาครัฐ ภาคเอกชนยังมีส่วนร่วมน้อย และผู้ที่มีรายได้น้อยต้องรับภาระค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาค่อนข้างมาก นอกจากนี้ควรเร่งพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษาที่เชื่อมโยงกันในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยเฉพาะสถานศึกษาขนาดเล็ก กระจายอำนาจการบริหารจัดการไปสู่สถานศึกษา เพื่อความคล่องตัว ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัด

และสนับสนุนการศึกษาเพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายของภาครัฐ และปฏิรูประบบการเงินเพื่อการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ในด้านการศึกษานโยบายการจัดการศึกษา เพื่อให้ตอบโจทย์กับการเปลี่ยนแปลงจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) การจัดการศึกษาต้องมีการวางแผน ปรับปรุงการจัดการศึกษาในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างชาญฉลาด มีการเตรียมความพร้อมในการเรียนการสอนออนไลน์ทั้งด้านของการจัดสรรอุปกรณ์และเทคโนโลยี การออกแบบหลักสูตรที่ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ ที่เรียกว่า การสอนแบบผสมผสาน (Blended Learning) ที่ครูและผู้บริหารต้องปรับบทบาทในการสอน การบริหาร และวิธีการสอน การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ในมิติแบบใหม่ ด้านการประเมินผล ควรประเมินว่าผู้เรียนเหมาะกับการเรียนรู้รูปแบบไหน จึงเป็นการทำความเข้าใจ ไม่ใช่การตัดสินผู้เรียน

ค่านิยมความปกติใหม่ (New Normal) และชีวิตวิถีถัดไป (Next Normal)

การศึกษาค่านิยมความปกติใหม่ (New Normal) และความปกติถัดไป (The Next Normal) จะทำให้มีความรู้ความเข้าใจในความหมายที่แท้จริงของคำว่า ยุคชีวิตวิถีถัดไป มากยิ่งขึ้น จากนั้นจึงสามารถปรับการออกแบบการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับยุคชีวิตวิถีถัดไปได้มากยิ่งขึ้น

1. ความปกติใหม่ (New normal)

มาลี บุญศิริพันธ์ (2563) กล่าวว่า ความปกติใหม่ (New Normal) คือวิถีการดำเนินชีวิตแบบใหม่ที่ต่างจากอดีต เพราะมีสถานการณ์บางอย่างมากระทบแนวปฏิบัติแบบเดิมๆ จนต้องเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ชีวิตภายใต้มาตรฐานใหม่ๆ ที่ไม่เคยพบมาก่อน รูปแบบวิถีชีวิตใหม่นี้ ประกอบด้วยรูปแบบการคิด รูปแบบการเรียนรู้ รูปแบบการสื่อสาร และรูปแบบการปฏิบัติและการจัดการแบบใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตในสังคม

ในขณะที่ สุภาภรณ์ พรหมบุตร (2563) กล่าวว่า ความปกติใหม่ (New Normal) ที่เกิดขึ้นในช่วงปลาย พ.ศ. 2562 ถึง พ.ศ. 2563 นั้น เป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลันรุนแรง ผู้คนเจ็บป่วยและตายเป็นจำนวนมาก มนุษย์จำเป็นต้องหาวิธีการต่างๆ เพื่อให้ตนรอดพ้น โดยเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้ชีวิตไปจากที่เคยมีมา สอดคล้องกับ เสาวร็จ รัตนคำฟู (2563) กล่าวว่า วิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้หลายภาคส่วนตระหนักถึง “ความปกติใหม่” หรือ “New Normal” โดยภาคการศึกษาเกิดการปรับตัวครั้งใหญ่ทั่วโลก กระตุ้นการใช้เทคโนโลยีของครูกับการจัดการเรียนทางไกลและการเรียนออนไลน์ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมดังกล่าว แม้ว่าจะไม่ได้เปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ในห้องเรียนโดยตรงแต่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ ดังนั้นการออกแบบการจัดการศึกษา เน้นให้น้ำหนักกับ

การเรียนรู้ของนักเรียนมากกว่าเงื่อนไขที่ถูกกำหนดขึ้นเพื่อตอบสนองนโยบาย แนวคิด หรือ ผลประโยชน์บางอย่างที่ไม่สอดคล้องกับการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น

1. เน้นปฏิสัมพันธ์ที่มีคุณภาพระหว่างผู้สอนและผู้เรียน มากกว่าจำนวนเวลาเรียน
2. เน้นความสนใจของผู้เรียน เชื่อมโยงกับชุมชนและสภาพแวดล้อมที่ผู้เรียนอยู่ มากกว่าการเรียนรู้ตามมาตรฐานแบบเดียวกันทั้งประเทศ
3. เน้นการประเมินผลเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน (formative assessment) จาก ชิ้นงานและพฤติกรรมของผู้เรียน มากกว่าการประเมินเพื่อการตัดสิน (summative assessment)
4. เน้นทำให้ผู้เรียนมีความท้าทายในการเรียน ส่งเสริมผู้เรียนตามศักยภาพ เพื่อป้องกันการ หลุดออกจากระบบการศึกษา
5. เน้นความสำคัญของสุขภาพกายและจิตใจไปพร้อมกับวิชาการ เพื่อให้ผู้เรียนอยู่ในสังคมได้ อย่างมีความสุข
6. เน้นการจัดสรรทรัพยากรออนไลน์ควบคู่กับทรัพยากรออนไลน์ เช่น หนังสือสำหรับ ครอบครัวด้วยโอกาสเพื่อเพิ่มโอกาสในการเรียนรู้ที่บ้าน อาสาสมัครติดตามแต่ละครอบครัวเพื่อให้ ความรู้แก่ผู้ปกครองในการดูแลบุตรหลาน และปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีของประเทศ (สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ, 2563)

ยุทธชาติ นาน้อย (2564) กล่าวว่า หลักการสำคัญในการออกแบบการศึกษานานาชาติ ความ ปกติใหม่ ประกอบด้วย

1. การดำรงชีวิตประจำวัน การเรียนการสอนที่เป็นภารกิจหลัก ต้องเป็นไปตามมาตรฐาน สาธารณสุข
2. การปรับแนวทางการเรียนการสอนเป็นแบบผสมผสาน (Blended Learning) ที่ผู้สอน และผู้บริหารปรับบทบาทในการสอน วิธีการสอน และการบริหาร โดยจัดสภาพแวดล้อมทางการ เรียนรู้แบบผสมผสานการสาธารณสุขตามมาตรฐาน ส่งเสริมการพัฒนาแนวคิดแบบใหม่ (Design Thinking) การพัฒนาทักษะชีวิต (Life Skill) ในด้านความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และ กระบวนการทางความคิด (Mindset)
3. การบริหารในระหว่างภาวะวิกฤติ (During Crisis) ต้องคำนึงถึงมาตรการทางสาธารณสุข ต้องปรับเปลี่ยนโดยนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้และระบบการเงินของสถาบันการศึกษาควรปรับเข้า สู่ระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Service) และหลังจากภาวะวิกฤติยุติลง (After Crisis) ต้องทำแผนการ บริหารหลังวิกฤติ

พัชรภรณ์ ดวงชื่น (2563) กล่าวว่า การเตรียมรับความปกติใหม่ (New normal) หลังวิกฤต การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ต้องบริหารจัดการศึกษาภายใต้วิถีชีวิตแบบใหม่ที่

ต่างออกไปจากเดิม เปลี่ยนแบบแผนและแนวทางปฏิบัติไปสู่วิถีใหม่ การออกแบบหลักสูตรต้องคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน การบริหารจัดการโรงเรียนและครูให้ประสบความสำเร็จ

2. ชีวิตวิถีถัดไป (Next Normal)

ชีวิตวิถีถัดไป (Next Normal) คือ การใช้ชีวิตในรูปแบบใหม่ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาของประเทศไทย หลังการปรับตัวกับสถานการณ์โควิด 19 เพื่อความอยู่รอด จนเกิดความคุ้นชิน โดยเฉพาะในด้านของการศึกษา ซึ่งต้องเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัล ที่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาทุกภาคส่วนต้องเรียนรู้และนำมาประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต

สอดคล้องกับธนาคารแห่งประเทศไทย (2564) รายงานว่า รูปแบบการใช้ชีวิตของผู้คนทั่วโลกเปลี่ยนไปหลังวิกฤติโควิด 19 สะท้อนให้เห็นแนวโน้มสำคัญในอนาคต ที่เกิดจากพฤติกรรมและทัศนคติในการใช้ชีวิตที่เปลี่ยนไป เช่น การเปิดรับเทคโนโลยี บริการดิจิทัลใหม่ ๆ รวมถึงแพลตฟอร์มออนไลน์ ที่ให้ความสะดวกสบาย ความปลอดภัยด้านสุขอนามัยและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น นำไปสู่แนวโน้มการใช้ชีวิตแบบ next normal ที่เริ่มขยายตัวในวงกว้าง ทั้งด้านการใช้ชีวิตและระบบเศรษฐกิจ และมีความเกี่ยวข้องกันประเด็นดังต่อไปนี้

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด19 ส่งผลให้วิถีการดำเนินชีวิตของผู้คนทั่วโลกเปลี่ยนไป บ้านไม่ได้เป็นแค่ “ที่อยู่อาศัย” แต่ยังคงกลายเป็นออฟฟิศ ห้องประชุม ฟิตเนส หรือแม้กระทั่งโรงภาพยนตร์ (Stay-at-home Economy) ผู้อยู่อาศัยสามารถใช้งานผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ได้อย่างสะดวกสบาย เกิดรูปแบบเศรษฐกิจที่เรียกว่า stay-at-home economy เช่น การพบปะสังสรรค์ผ่านแอปพลิเคชัน ธุรกิจ e-commerce บริการจัดส่งอาหารถึงบ้าน และเทคโนโลยีการช้อปปิ้งผ่านประสบการณ์เสมือนจริง (virtual reality)

การดำเนินชีวิตในโลกยุค next normal จะมุ่งเน้นเรื่องความปลอดภัยและสุขอนามัยเป็นสำคัญ เทคโนโลยีจึงถูกพัฒนาขึ้นมาเพื่อ ลดการสัมผัส (Touchless Society) เช่น ระบบการจัดส่งสินค้าแบบ non-contact delivery โดยจะวางพัสดุลงในภาชนะหรือสถานที่ที่ถูกคัดกำหนดไว้ล่วงหน้า รูปแบบการจ่ายเงินแบบ e-payment ประตูที่มีเซ็นเซอร์เปิด - ปิดอัตโนมัติในพื้นที่สาธารณะ กล่าวคือ แนวคิดการออกแบบพื้นที่ธุรกิจที่ให้บริการลูกค้าแบบปราศจากการสัมผัสโดยใช้เทคโนโลยีการสั่งงานด้วยเสียง (voice recognition) หรือจำลองโลกเสมือนจริง (augmented reality) แทน

ความปลอดภัยและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมถือเป็นหัวใจสำคัญของโลกยุค next normal (Regenerative Organic) ดังนั้น มาตรฐานสินค้าเกษตรที่เรียกว่า “regenerative organic” ไม่เพียงต้องปลอดสารพิษและปราศจากการใช้เมล็ดพันธุ์ดัดแปลงเท่านั้น แต่ยังต้องมีมาตรฐานด้านคุณภาพของดิน การคุ้มครองสัตว์ คุณภาพชีวิตเกษตรกร ความยุติธรรมด้านค่าแรง รวมถึงระบบฟาร์มที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน

กล่าวโดยสรุปจากการวิเคราะห์และสังเคราะห์เรื่องความปรกติใหม่ (New Normal) และ ชีวิตวิถีถัดไป (Next Normal) พบว่า งานวิจัยเรื่อง กลยุทธ์ด้านนวัตกรรมจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป มีความเกี่ยวข้องกับการทำความเข้าใจถึงความหมายและความสำคัญที่แท้จริงของ หลักการการใช้ชีวิตวิถีถัดไป (Next Normal) เพื่อให้เข้าใจถึงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมที่สัมพันธ์กับการจัดการเรียนการสอน เช่น การสะท้อนให้เห็นแนวโน้มสำคัญ ๆ ในอนาคตที่เกิดจากพฤติกรรมและทัศนคติในการดำรงชีวิตที่ไม่เหมือนเดิม โดยเฉพาะการเปิดรับเทคโนโลยี บริการดิจิทัลใหม่ ๆ รวมถึงแพลตฟอร์มออนไลน์ ซึ่งตอบโจทย์เรื่องความสะดวกสบายทางการศึกษา โดยมุ่งเน้นเรื่องความปลอดภัยด้านสุขอนามัยและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น

นวัตกรรมบริหารจัดการที่สนับสนุนการเรียนการสอน

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ (2562) กล่าวว่า การบริหารจัดการเรียนการสอนต้องปรับเปลี่ยนไป เป็นเรื่องของให้ความสำคัญกับการลงทุนในการพัฒนา การปรับระบบการทำงาน ไปสู่การสร้างแบบแผนการศึกษาการเรียนรู้เพื่อให้อยู่รอดได้ในปัจจุบัน การบริหารจัดการเรียนการสอนต้องทำให้ผู้จบการศึกษามีงานทำ และสามารถปรับการทำงานเชื่อมโยงกับโลกที่เป็นจริงในภาคการผลิต การบริการ และนวัตกรรม พร้อมทั้งสามารถเชื่อมต่อการสื่อสารยุคใหม่ สร้างมิติการศึกษารูปแบบธุรกิจใหม่ (New Business Model) ทำให้การศึกษามีความหมายและศักยภาพที่เชื่อมโยงกับแหล่งงาน ดังนั้นการบริหารงานด้านการศึกษาในปัจจุบันนี้ต้องปรับด้วยการพัฒนาความร่วมมือและความสัมพันธ์ภายในองค์กรกับหน่วยงานภายนอกมากยิ่งขึ้น ต้องก้าวทันโลกทันความเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 ต้องมีพื้นที่ใหม่ของการเรียนรู้ ต้องลดความซับซ้อนขององค์กรด้วยเครือข่ายที่เชื่อมโยงกับแพลตฟอร์มที่เข้าถึงได้ง่าย ได้รวดเร็ว และราคาไม่สูง ซึ่งทั้งนี้การบริหารจัดการเรียนการสอนควรมีการศึกษาในประเด็นดังต่อไปนี้เพิ่มเติมด้วย เช่น

การศึกษาหลักการและข้อกำหนดกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเรียนการสอน

1.1 หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All)

ข้อตกลงของประเทศสมาชิกองค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ(ยูเนสโก) เรื่องการศึกษาเพื่อปวงชน (World Conference on Education for All) โดยทุกประเทศมีความเห็นพ้องกันว่า การศึกษาเป็นสิทธิอันพึงมีของประชากรโลก เพราะการศึกษาจะพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในชุมชน และสังคมโลกได้อย่างเข้มแข็ง ดังนั้นประเทศสมาชิกจะต้องมีนโยบายและเร่งรัดจัดการศึกษาให้กับประชาชนของตนให้ทั่วถึงทุกคนโดยไม่มีการแบ่งแยกการปฏิบัติ และต้องถือว่าเป็นพันธกิจที่รัฐบาลของประเทศนั้นๆ ต้องดำเนินการให้สำเร็จ ดังนั้น หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน

(Education for All) จึงหมายถึง การศึกษาที่ต้องจัดให้มนุษย์ทุกคน (UNESCO, UNDP, UNFPA, UNICEF and the World Bank, 1990)

หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) เป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้ประชาชนทุกคน มีโอกาสในการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้แต่ละบุคคลได้พัฒนาตามความพร้อมและความสามารถให้บรรลุขีดสูงสุด มีความรู้ทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการดำรงชีวิต และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม โดยการประกอบอาชีพตามความถนัดและความสนใจ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศนั้นๆ จึงต้องกำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาที่ครอบคลุม โดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง (No one left behind) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

ดังนั้นหลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) เป็นหลักการที่ต้องนำมาพิจารณาร่วมด้วย เพราะมีอิทธิพลส่งผลกระทบต่อกลยุทธ์ด้านนวัตกรรมจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป

1.2 หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง (Inclusive Education)

องค์การสหประชาชาติได้ประกาศปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights) เมื่อ ค.ศ. 1948 ในปฏิญญานี้ กล่าวว่า ให้ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม และเป็นพลเมือง โดยไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องเชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา หรือความเชื่อทางการเมือง และถือว่าการศึกษาเป็นเรื่องของสิทธิมนุษยชน (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง (Inclusive Education) คือการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนทุกกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นผู้เรียนกลุ่มปกติ และกลุ่มด้อยโอกาส ที่รัฐต้องดูแลจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษามาสสนับสนุนผู้เรียนทุกกลุ่ม ตามศักยภาพและความพร้อมอย่างเท่าเทียม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 มีเป้าหมายในการสร้างโอกาส ความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ 1) ส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ 2) เพิ่มโอกาสทางการศึกษาผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัย และ 3) จัดทำระบบข้อมูลรายบุคคลและสารสนเทศทางการศึกษาที่ครอบคลุม ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน เพื่อการวางแผนการบริหารจัดการศึกษา การติดตามประเมิน และรายงานผล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565)

ดังนั้นหลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง (Inclusive Education) เป็นหลักการที่ต้องนำมาพิจารณาร่วมด้วย เพราะมีอิทธิพลส่งผลต่อการออกแบบนวัตกรรม การจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป ทั้งนี้เทคโนโลยีดิจิทัลจะเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยสนับสนุนในทุกกระบวนการ และช่วยขับเคลื่อนการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา ทุกช่วงวัย (ชญ ชวัญเดช, 2565)

1.3 หลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม (All for Education)

หลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม (All for Education) คือ การจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพให้กับประชาชนทุกคน โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของสังคมทุกภาคส่วน เนื่องจากรัฐต้องใช้ทรัพยากรจำนวนมากจัดการศึกษา รัฐจึงต้องเน้นการส่งเสริมความร่วมมือของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ให้เข้าร่วมจัดการศึกษา เสนอแนะ กำกับติดตาม และสนับสนุนส่งเสริมการจัดการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ตามความเหมาะสมเพื่อประโยชน์ของสังคมโดยรวม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

การจัดการศึกษาเชิงพื้นที่เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างๆ ในพื้นที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับรัฐในการจัดการศึกษาเพื่อมุ่งแก้ปัญหาโดยใช้โจทย์พื้นที่เป็นฐาน ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องตามบริบทความต้องการของพื้นที่ สำหรับรูปแบบการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ด้วยการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องใช้ความสัมพันธ์การมีส่วนร่วมแนวระนาบของทุกภาคส่วนในพื้นที่ในการร่วมกันบริหารจัดการสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การระดมทรัพยากร และความสัมพันธ์แนวตั้งของภาครัฐในการสนับสนุนกำกับดูแล โดยมีองค์ประกอบของการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ ได้แก่ รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ การบรรลุผลประโยชน์ร่วมกัน ทรัพยากรในชุมชน ตลอดจนคณะทำงานและการบริหารจัดการ (วรชัย วิภูอุปโภคตร, 2564)

ดังนั้นหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม (All for Education) เป็นหลักการที่ต้องนำมาพิจารณาร่วมด้วย เพราะมีอิทธิพลส่งผลต่อการออกแบบนวัตกรรม การจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป

1.4 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs 2030)

องค์การสหประชาชาติได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาขึ้นใหม่โดยอาศัยกรอบความคิดที่มองการพัฒนาเป็นมิติของเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ให้มีความเชื่อมโยงกัน เรียกว่า เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals (SDGs)) ซึ่งเป็น

ทิศทางการพัฒนาตั้งแต่ปี 2558 ถึงปี 2573 ครอบคลุมระยะเวลา 15 ปี โดยประกอบไปด้วย 17 เป้าหมาย ซึ่งเป้าหมายที่ 4 คือสร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต

จากการศึกษาพบว่า การเข้าถึงการศึกษาและสำเร็จการศึกษาของคนไทยมีแนวโน้มสูงขึ้น ความเท่าเทียมทางเพศในการเข้าถึงการศึกษาของไทยปรับตัวดีขึ้น สะท้อนได้จากดัชนีความเสมอภาคระหว่างเพศ (Gender Parity Index: GPI) ที่มีแนวโน้มดีขึ้นในทุกระดับการศึกษาตั้งแต่ปี 2559 แต่ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของเด็กไทยมีแนวโน้มลดลง เมื่อพิจารณาจากผลคะแนนการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) โดยในปี 2562 คะแนนเฉลี่ยเกือบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีแนวโน้มคะแนนเฉลี่ยลดลงในทุกรายวิชาเมื่อเทียบกับปี 2559 นอกจากนี้ยังมีความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในมิติอื่นๆ อีก เช่น การเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานทางการศึกษาและเทคโนโลยีสารสนเทศ ความห่างไกลเชิงพื้นที่ ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งของการเลิกเรียนกลางคันและการหลุดจากระบบการศึกษาในที่สุด การแพร่ระบาดของโควิด-19 ยังส่งผลกระทบต่อครอบครัวที่มีรายได้น้อยที่ต้องเผชิญกับค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้นจากการเรียนออนไลน์ รวมถึงภาวะการถดถอยการเรียนรู้ที่ถดถอย (Learning Loss) เมื่อพิจารณาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ประเทศไทยได้เริ่มนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับบริบทของโลกในศตวรรษที่ 21 เช่น การจัดตั้ง Thai MOOC เพื่อเป็นแพลตฟอร์มสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับผู้ที่อยู่ในวัยเรียนและนอกรั้วเรียนเพื่อรองรับการ Reskill/ Upskill ตามพลวัตของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ดังนั้นการขับเคลื่อนการศึกษาในอนาคตควรเร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลและทักษะด้านดิจิทัลในการเรียนการสอนให้แก่บุคลากรทางการศึกษา ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลการประเมินความก้าวหน้า SDG 4 ของไทยระหว่างปี พ.ศ. 2559 – 2563 พบว่ายังคงอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยมีสัดส่วนความสำเร็จอยู่ในช่วง 76 – 99% ของค่าเป้าหมาย ที่แสดงค่าสถานะเป็นสีเหลือง (วิษณุพล เตชะวิวัฒนาการ, 2565)

ดังนั้นเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) จึงเป็นแรงกดดันจากภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการออกแบบนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป

1.5 การเป็นประชาคมอาเซียน และความต้องการกำลังคนที่มีทักษะในศตวรรษที่

21

รายงานเวทีเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum) ในปี 2020 แสดงให้เห็นว่าทักษะที่จำเป็นที่นายจ้างยุคใหม่หรือยุคเศรษฐกิจ 4.0 ต้องการมี 10 ทักษะ ดังนี้ 1) ทักษะการคิดวิเคราะห์ 2) ทักษะการแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อน 3) ทักษะการจัดการบุคคล 4) ทักษะ

การใช้ความคิดสร้างสรรค์ 5) ทักษะการทำงานร่วมกันกับผู้อื่น 6) ทักษะด้านความฉลาดทางอารมณ์ 7) ทักษะการเจรจาต่อรอง 8) ทักษะการมีใจรักบริการ 9) ทักษะการประเมินและตัดสินใจ และ 10) ทักษะความยืดหยุ่นทางความคิด สอดคล้องกับองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) ซึ่งพบว่านายจ้างยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 คาดหวังให้ลูกจ้าง มีทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ (Critical thinking) และด้านความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) มากที่สุด ดังนั้นแรงงานที่มีทักษะที่หลากหลายบูรณาการสหวิชา เชื่อมโยงความรู้กับจินตนาการไปสู่รูปธรรม และมีทักษะที่ต้องการในศตวรรษที่ 21 เช่น ทักษะการทำงานร่วมกันกับผู้อื่น (collaboration) ทักษะการใช้ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) ทักษะการแก้ไขปัญหา (Problem-solving) และทักษะการสื่อสารที่ดี (Effective communication) การพัฒนาการศึกษาด้วยยุทธศาสตร์ฐานความรู้ (Knowledge-based Economic) เน้นการพัฒนาทุนมนุษย์ การใช้และต่อยอดองค์ความรู้ การวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรม ดังนั้นการเข้าถึงคุณภาพ (Quality) ประสิทธิภาพ (Efficiency) และความเท่าเทียม (Equity) คือผลลัพธ์ของระบบการจัดการ (โกเมศ แดงทองดี, 2560)

ดังนั้นการเป็นประชาคมอาเซียน และความต้องการกำลังคนที่มีทักษะในศตวรรษที่ 21 จึงเป็นแรงกดดันจากภายนอกที่ส่งผลถึงการออกแบบนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป

1.6 ยุทธศาสตร์ชาติ

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2563) รายงานว่า ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ทั้งนี้กรอบแนวทางที่สำคัญของยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี มีทั้งหมด 6 ด้านหลัก

1. ด้านความมั่นคง
2. ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
3. ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน
4. ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาค
5. ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
6. ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ในที่นี้จะขอขยายความ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ เนื่องจากผู้วิจัยเห็นว่ามีความเกี่ยวข้องกับงานวิจัยมากที่สุด ยุทธศาสตร์ชาติ

ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนามนุษย์ในทุกแง่มุมและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี คนเก่งและคนที่มีคุณภาพ ให้มีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีสุขภาวะที่ดี มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคม มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ ๓ และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองตลอดชีวิต มีพัฒนาการที่ครอบคลุมเพื่อพัฒนาตนเองไปยิ่งทักษะที่สูงขึ้น ซึ่งประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด คือ (1) การพัฒนาคุณภาพชีวิต สุขภาวะ และความเป็นอยู่ที่ดีของคนไทย (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต และ (3) การพัฒนาสังคมและครอบครัวไทย โดยมีประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ 7 ประเด็น ดังนี้

1. มุ่งเน้นให้สถาบันทางสังคมปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม ด้วยการร่วมปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดีงาม
2. มุ่งเน้นการพัฒนาคนเชิงคุณภาพในทุกช่วงวัย
3. มุ่งเน้นผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้และมีใจใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21
4. มุ่งเน้นพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย
5. มุ่งเน้นเสริมสร้างสุขภาวะที่ดี ทั้งด้านกาย ใจ สติปัญญา และสังคม
6. มุ่งเน้นสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์
7. มุ่งเน้นศักยภาพการกีฬาในการสร้างคุณค่าทางสังคมและพัฒนาประเทศ

กล่าวโดยสรุปจากการสังเคราะห์ยุทธศาสตร์ชาติ พบว่า งานวิจัยเรื่อง กลยุทธ์ด้านนวัตกรรมจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป มีความเกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 6 ด้าน แต่อย่างไรก็ตาม ด้านที่มีความเกี่ยวข้องมากที่สุดคือ ด้านที่ 3 การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยมีประเด็นที่เกี่ยวข้องโดยสรุปดังนี้ ด้านการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต มุ่งเน้นการพัฒนาคนเชิงคุณภาพในทุกช่วงวัย ประกอบด้วย การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 โดยการปรับระบบการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21 การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกระดับทุกประเภท การพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเปลี่ยนบทบาท “ครู” ให้เป็นครูยุคใหม่ การตระหนักถึงบทบาทและความรับผิดชอบ การวางพื้นฐานระบบรองรับการเรียนรู้โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม การสร้างระบบการศึกษาสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ การพัฒนาและส่งเสริมพหุปัญญาผ่านครอบครัว ระบบสถานศึกษา สภาพแวดล้อม การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยการปลูกฝัง

และพัฒนาทักษะนอกห้องเรียน ระบบฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และการวางตำแหน่งของประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์และประชาคมโลก

1.7 แผนการศึกษาแห่งชาติ

การจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ

แรงกดดันจากภายนอกประเทศ เช่น การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคมโลกที่มีสาเหตุมาจากการปฏิวัติดิจิทัล การเปลี่ยนแปลงสู่อุตสาหกรรม 4.0 เป้าหมายเพื่อการบรรลุการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ 2573 การเป็นประชาคมอาเซียน และความต้องการกำลังคนที่มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ประกอบกับแรงกดดันจากภายในประเทศ ที่มีสาเหตุจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรทำให้ประเทศไทยเข้าสู่สังคมสูงวัยในอนาคต การเป็นประเทศที่มีรายได้ปานกลาง ทิศนคติความเชื่อ ค่านิยม วัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ ระบบการศึกษาที่มีปัญหามากมาย เช่น ปัญหาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกกระดับ ปัญหาการบริหารจัดการศึกษา สถานศึกษาที่ไม่เหมาะสม ขาดความคล่องตัว ปัญหาความเหลื่อมล้ำในด้านโอกาสและความเสมอภาค ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา ที่ต้องปรับเปลี่ยนและปฏิรูปการศึกษาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (กลุ่มนโยบายและแผนการศึกษามหภาค สำนักนโยบายและแผนการศึกษา และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

แนวคิดการจัดการศึกษา

กลุ่มนโยบายและแผนการศึกษามหภาค สำนักนโยบายและแผนการศึกษา และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560) รายงานว่า แผนการศึกษาแห่งชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) ได้นำเสนอการออกแบบแนวคิดการจัดการศึกษา (Conceptual Design) ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ในแง่ของปัจจัยภายในยึดหลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง (Inclusive Education) หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) หลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม (All for Education) และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs 2030) ในแง่ของปัจจัยภายในประเทศ เช่น คุณภาพของคนทุกช่วงวัย โครงสร้างประชากร ความเหลื่อมล้ำของรายได้ โดยนำยุทธศาสตร์ชาติ (National Strategy) มาเป็นกรอบแนวคิดสำคัญในการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ และได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ดังนี้ “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” โดยมีจุดประสงค์ 4 ประการ คือ 1) พัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ 2) พัฒนาคนไทยให้เป็น

พลเมืองที่ดี มีคุณลักษณะ ทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับบทบาทวิถีของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและยุทธศาสตร์ชาติ 3) พัฒนา สังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม รู้รักสามัคคี และร่วมมือผนึก กำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และ 4) นำพา ประเทศไทยก้าวข้ามผ่านประเทศที่มีรายได้ปานกลาง และลดความเหลื่อมล้ำ ทั้งนี้แผนการ ศึกษาแห่งชาติได้วางเป้าหมายไว้ 2 ด้าน คือ

1. เป้าหมายด้านผู้เรียน เน้นมุ่งพัฒนาให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3Rs8Cs) ต่อไปนี้

3Rs ได้แก่ การอ่านออก (Reading) การเขียนได้ (Writing) และการคิดเลขเป็น (Arithmetics)

8Cs ได้แก่ ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และทักษะการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม (Cross – cultural Understanding) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information and Media Literacy) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) ทักษะอาชีพ และการเรียนรู้ (Career and Learning Skills) และความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion)

2. เป้าหมายด้านการจัดการศึกษา 5 ประการ ดังนี้

1) ประชากรทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานอย่างทั่วถึง (Access)

2) ผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับบริการการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานอย่าง เท่าเทียม (Equity)

3) ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ (Quality)

4) ระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ (Efficiency)

5) ระบบการศึกษาที่สนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลก (Relevancy)

แผนการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการศึกษาภายใต้ 6 ยุทธศาสตร์หลักที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีเพื่อให้แผนการศึกษาแห่งชาติบรรลุ เป้าหมายตามจุดมุ่งหมาย วิสัยทัศน์และแนวคิดการจัดการศึกษาดังกล่าวข้างต้น ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

ยุทธศาสตร์ที่ 4 : การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 6 : การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา

กล่าวโดยสรุปจากการสังเคราะห์แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙ พบว่างานวิจัยเรื่อง กลยุทธ์นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป มีความเกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ทั้ง 6 ด้านของแผนการศึกษาแห่งชาติ ดังนั้นประเด็นที่จะนำไปสร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างจะต้องประกอบด้วยประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเป้าประสงค์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙ อย่างมีนัยสำคัญ เช่น สถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่จัดการศึกษาผลิตบัณฑิตที่มีความเชี่ยวชาญและเป็นเลิศเฉพาะด้าน ผู้เรียนมีทักษะและคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทย และทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 สถานศึกษาทุกระดับการศึกษาสามารถจัดกิจกรรมหรือกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรอย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน สถาบันการศึกษาจัดการศึกษาตามหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0 แหล่งเรียนรู้ สื่อตำราเรียน นวัตกรรม และสื่อการเรียนรู้มีคุณภาพและมาตรฐาน และประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ มีระบบและกลไกการทดสอบ การวัดและประเมินความรู้ทักษะและสมรรถนะของผู้เรียนทุกระดับการศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมายที่มีประสิทธิภาพ ครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษาได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานวิชาชีพ และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้สอดคล้องกับความต้องการและยุทธศาสตร์ของหน่วยงานเพิ่มขึ้น ผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ มีระบบเครือข่ายเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาที่ทันสมัย สนองตอบความต้องการของผู้เรียนอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาทุกแห่งมีอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงและมีคุณภาพ มีระบบข้อมูลรายบุคคลและสารสนเทศทางการศึกษาที่ครอบคลุม ถูกต้องเป็นปัจจุบัน เพื่อการวางแผนการบริหารจัดการศึกษาที่ดีและมีประสิทธิภาพ

นวัตกรรมหลักสูตร

การปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ เช่น ประเทศสหราชอาณาจักร ได้ทำการออกแบบหลักสูตรคอมพิวเตอร์ใหม่ในปี 2014 เป้าหมายเน้นไปที่การปลูกฝังความเข้าใจหลักการและแนวคิดพื้นฐานของวิทยาการคอมพิวเตอร์และการนำไปประยุกต์ใช้ รวมทั้งความสามารถในการวิเคราะห์คำศัพท์คอมพิวเตอร์และการสร้างโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ช่วย

แก้ปัญหา โดยมีการจัดการสอนใน 4 ระดับชั้น ได้แก่ ระดับเตรียมอนุบาล ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และได้ระบุสมรรถนะที่มุ่งหวังสำหรับแต่ละระดับไว้อย่างชัดเจน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563)

ประเทศเอสโตเนีย ได้เปิดตัวโครงการลักษณะคล้ายกันในปี 2012 มีชื่อว่า “ProgeTiger Programme” มีเป้าหมายในการนำเอาวิทยาการหุ่นยนต์ และการเขียนโปรแกรมเข้าไปในหลักสูตรการศึกษาในชั้นเตรียมอนุบาล ประถมศึกษาและอาชีวศึกษา โดยมูลนิธิ The Education Information Technology Foundation ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก The Estonian Ministry of Education and Research รัฐบาลเอสโตเนียได้กำหนดวัตถุประสงค์ของ “การทำให้เกิดสมรรถนะทางดิจิทัลที่เหมาะสมกับอายุซึ่งมีความจำเป็นต่อการศึกษาต่อและการประสบความสำเร็จในสังคมว่าจะต้องเกิดขึ้นในการศึกษาทุกระดับ โดยบูรณาการการแก้ปัญหาทางดิจิทัลไปใช้ในกระบวนการสอนและการเรียนรู้ตลอดทั้งกระบวนการ” ProgeTiger Programme ซึ่งมีความสัมพันธ์โดยตรงกับสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับ AI ได้แก่ วิศวกรรมศาสตร์ การเขียนโปรแกรม วิทยาการหุ่นยนต์และอิเล็กทรอนิกส์ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร วิทยาการคอมพิวเตอร์ และการสื่อสารทางดิจิทัล (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563)

ประเทศอาร์เจนตินา ได้ประกาศแผนที่เรียกว่า ‘Aprender Conectados’ ซึ่งมีเป้าหมายในแผนกการเรียนรู้ด้านดิจิทัลเข้าไปในทุกระดับการศึกษาภาคบังคับ คือ การบูรณาการการเขียนโปรแกรมและวิทยาการหุ่นยนต์เข้าไปในโปรแกรมการศึกษาของประเทศ โดยเริ่มจากระดับเตรียมอนุบาลขึ้นไปจนถึงระดับมัธยมศึกษาภายในปี 2019 หลักสูตรการเรียนรู้ที่กำหนดสมรรถนะการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับอายุและเฉพาะเจาะจงกับแต่ละระดับการศึกษาจากระดับเตรียมอนุบาลถึงระดับมัธยมศึกษาเพื่อสร้างให้ผู้เรียนมีสมรรถนะเต็มที่ใช้วิธีการและเทคนิคทางคอมพิวเตอร์ทั้งโดยส่วนตัวและร่วมกับผู้อื่นเพื่อแก้ปัญหา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563)

ประเทศสิงคโปร์ เริ่มพัฒนาสมรรถนะการคิดเชิงคำนวณในกลุ่มผู้เรียนตั้งแต่อายุยังน้อยเช่นกัน ในปี 2016 หน่วยงาน Info-communications Media Development Authority ของประเทศได้เปิดตัว The PlayMaker Programme ซึ่งนำเอาหุ่นยนต์เข้าไปในศูนย์เตรียมอนุบาล 160 แห่ง เพื่อพัฒนาความชอบและสมรรถนะด้านวิทยาการหุ่นยนต์ การเขียนโปรแกรมและวิทยาการคอมพิวเตอร์ของผู้เรียนที่อายุน้อยผ่านการเล่น มีการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนเตรียมอนุบาลที่ใช้ KIBO ซึ่งเป็นชุดหุ่นยนต์ที่ใช้ใน The PlayMaker Programme โดยทำการทดสอบระหว่างใช้และหลังใช้ พบว่า ประสบความสำเร็จอย่างสูงในการพัฒนาแนวคิดการเขียนโปรแกรมพื้นฐานในเด็กกลุ่มตัวอย่าง The PlayMaker Programme เป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนที่ใหญ่กว่าในโปรแกรมที่มีชื่อ CODE@SG เพื่อบูรณาการการเขียนภาษาคอมพิวเตอร์และการคิดเชิงคำนวณในระบบการศึกษาของสิงคโปร์ผ่านชมรม Infocomm (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563)

ประเทศมาเลเซีย ได้นำการคิดเชิงคำนวณเข้าไปในโปรแกรมการศึกษาของตนเช่นกัน ในระหว่างการเปิดตัวโครงการที่มีชื่อว่า #mydigitalmaker ของมาเลเซียในปี 2016 ดาโต๊ะ Yasmin Mahmood ประธานฝ่ายบริหาร ของ Malaysia Digital Economy Corporation (MDEC) ได้เน้นย้ำว่า การบูรณาการการคิดเชิงคำนวณเข้าไปในหลักสูตรการศึกษาเป็น “การปลูกฝังทักษะการคิด” ไม่ใช่ “ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ” เพื่อนำทักษะการคิดมาประยุกต์ใช้กับการแก้ปัญหา” โครงการ #mydigitalmaker เป็นความร่วมมือระหว่างภาคเอกชน ภาครัฐ และสถาบันการศึกษา เพื่อ “ช่วยสร้างและกระตุ้นการพัฒนาหลักสูตรดิจิทัลที่ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้ ศูนย์ผู้สร้างดิจิทัลทำหน้าที่เป็นห้องทำงานหรือห้องปฏิบัติการที่มีโครงสร้างโปรแกรมการเรียนรู้ที่นักเรียนสามารถเข้าถึงเครื่องมือที่หลากหลายเพื่อสร้างสรรค์และปฏิบัติงานร่วมกันในการทำโครงการทางเทคนิค ศูนย์ผู้สร้างดิจิทัลทุกแห่งประกอบไปด้วย ‘ห้องปฏิบัติการสร้างสรรค์’ เป็นที่ซึ่งนักเรียนสามารถแปลงแนวคิดเป็นรหัสในภาษาที่เขียนด้วยโปรแกรมภาษาใดก็ได้และสตูดิโอสร้างต้นแบบที่นักเรียนสามารถทดสอบและศึกษาผลิตภัณฑ์ของตน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563)

วิชัย วงศ์ใหญ่ (2563) กล่าวว่า คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กพฐ.) ได้ให้แนวคิดไว้ว่า การศึกษายุคนี้ต้องเน้นพัฒนาเด็กไทยให้ไปสู่โลกดิจิทัล ด้วยการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้การสอนให้เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ เพราะเป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้ทราบถึงความสามารถของเด็กไทยมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับศิริเดช คำสุพรหม (2563) ที่ได้กล่าวว่า บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาคือต้องพัฒนาศูนย์การเรียนรู้การสอนให้มีความหลากหลาย รวมทั้งมีรูปแบบการสอนทั้ง 2 แบบ คือ รูปแบบออฟไลน์และออนไลน์

นอกจากนี้หลักสูตรการเรียนรู้แบบใหม่คือ การจัดการเรียนการสอนที่มีลักษณะเป็นหน่วยการเรียนรู้ (Module) โดยให้ผู้เรียนศึกษาในลักษณะบูรณาการการใช้ทักษะต่างๆ ร่วมกัน ได้เรียนรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติเชิงวิชาชีพผ่านการเรียนการสอนที่ผู้เรียนมีส่วนร่วม (Active Learning) ทั้งระดับห้องปฏิบัติการและกับผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานด้านการเรียนรู้ไม่จำกัดอยู่แต่เพียงในสถานศึกษา เป็นหลักสูตรที่ ออกแบบได้ อย่างน่าสนใจ โดยคณะวิทยาการการเรียนรู้ และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับการเรียนการสอนในยุค 4.0 เมื่อมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในห้องเรียน อย่าง Smart Board หรือ Presentation ที่มีภาพประกอบ เข้ามาร่วมด้วย จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถมองเห็นภาพและทำความเข้าใจในเรื่องที่ยากได้เร็วยิ่งขึ้น โดยเนื้อหาวิชาต้องมีการปรับเปลี่ยนให้ทันสมัยทันเหตุการณ์ ทันยุคที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว (บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน), 2563)

นอกจากนี้รูปแบบของการบริหารหลักสูตรอีกรูปแบบที่มีความน่าสนใจ เช่น รูปแบบการเรียนกลับทางแบบไฮบริด คือ นักศึกษาเตรียมตัวมาก่อนนอกห้องเรียน เช่น อ่านหนังสือ ดูวิดีโอ ใน

หัวข้อที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่จะเรียน จากนั้น นักศึกษาเรียนด้วยวิธีการแบบใหม่ในห้องเรียน โดยครูมีหน้าที่สรุปและแนะนำเหมือนเป็น coaching หรือ facilitator เท่านั้น

ดังนั้น หลักสูตรยุคใหม่ ควรเป็นหลักสูตรที่มีความทันสมัยทันการเปลี่ยนแปลง นำเทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์มาใช้เพื่อขับเคลื่อนการเรียนรู้ นอกจากนี้ผู้ออกแบบหลักสูตรควรร่วมมือกับ นายจ้างเพื่อออกแบบหลักสูตรที่ตอบโจทย์และสร้างทักษะที่นำไปใช้ได้จริงในการทำงาน เน้น วัฒนธรรมแห่งนวัตกรรม เช่น เน้นทำงานเป็นทีม ผสมผสานศาสตร์ ความรู้มาจากการสร้าง และเน้นให้เกิดแรงจูงใจภายในตัวผู้เรียน ทั้งนี้การบริหารหลักสูตรควรบริหารให้หลักสูตรสามารถยืนได้ด้วย ลำแข้งของตนเอง ไม่เน้นพึ่งพิงงบประมาณจากรัฐบาล

นวัตกรรมรูปแบบการเรียนการสอน

การศึกษาเรื่องรูปแบบการเรียนการสอนแบบใหม่ จะทำให้ทราบถึงแนวทางวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบใหม่ เพื่อหาแนวทางแก้ไข ปรับเปลี่ยน รวมทั้งพัฒนาต่อยอดจากสิ่งที่มีอยู่เพื่อให้ได้รูปแบบการเรียนการสอน ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ จิตติมา กุลประเสริฐรัตน์ (2562) ได้กล่าวว่า นวัตกรรมจัดการเรียนการสอน คือ สิ่งใหม่ ๆ ที่สร้างขึ้นมาเพื่อช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน หรือพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ แนวคิด รูปแบบ วิธีการ กระบวนการ สื่อต่างๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษา เป็นการใช้ระบบในการปรับปรุงและคิดค้นพัฒนาวิธีสอนแบบใหม่ๆ เป็นการใช้วิธีการสอนหรือเทคนิคการสอนในรูปแบบต่างๆ ที่ผู้สอนหรือสถาบันการศึกษาได้คิดค้นเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ และเจตคติ ที่สามารถตอบสนองการเรียนรายบุคคล ทั้งนี้รูปแบบการเรียนการสอนมีหลายแบบ เช่น การสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การเรียนแบบมีส่วนร่วม การเรียนรู้แบบแก้ปัญหา เป็นต้น ทั้งนี้การพัฒนาวิธีสอนจำเป็นต้องอาศัยวิธีการและเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาจัดการและสนับสนุนการเรียนการสอน กรณีศึกษาดังต่อไปนี้

1.1 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบเชิงรุก (Active Learning)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562) กล่าวว่า เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและมีปฏิสัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติที่หลากหลายรูปแบบ เช่น การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การระดมสมอง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการทำกรณีศึกษา เป็นต้น โดยกิจกรรมที่นำมาใช้ควรช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การสื่อสารและการนำเสนอ และ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเหมาะสม ทั้งนี้บทบาทของผู้เรียนนอกจากการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังต้องมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอนและผู้เรียนกับผู้เรียนด้วยกันด้วย ผู้สอนควรลดบทบาทในการถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เรียนในลักษณะการบรรยายลง และ

เพิ่มบทบาทในการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นที่จะทำกิจกรรมต่างๆ รวมถึงการจัดเตรียมสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการเรียนรู้ ซึ่งต่อไปนี้เป็นลักษณะกิจกรรมที่เป็นการเรียนรู้เชิงรุก

1. กระบวนการเรียนรู้ที่ลดบทบาทการสอนและการให้ความรู้โดยตรงของครูแต่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมสร้างองค์ความรู้ และจัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง
2. กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้นำความรู้ความเข้าใจไปประยุกต์ใช้ สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า คิดสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ พัฒนาทักษะกระบวนการคิดไปสู่ระดับที่สูงขึ้น
3. กิจกรรมเชื่อมโยงกับนักเรียน กับสภาพแวดล้อมใกล้ตัว ปัญหาของชุมชน สังคม หรือประเทศชาติ
4. กิจกรรมเป็นการนำความรู้ที่ได้ไปใช้แก้ปัญหาใหม่ หรือใช้ในสถานการณ์ใหม่
5. กิจกรรมเน้นให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดของตนเองอย่างมีเหตุมีผล มีโอกาสร่วมอภิปรายและนำเสนอผลงาน
6. กิจกรรมเน้นการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้เรียนด้วยกัน

1.2 รูปแบบการจัดการเรียนแบบผสมผสาน (Blended Learning)

การเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) อาน “เบล็น-เดด เลิร์นนิ่ง” เป็นการเรียนรู้ที่มีด้วยการจัดกระบวนการเรียนแบบเผชิญหน้าที่ใช้วิธีการสอนที่หลากหลายและผสมผสานกับการเรียนระบบออนไลน์ มีการนำเทคโนโลยีมาใช้กับผู้เรียนเพื่อให้สามารถเข้าถึงการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วมากขึ้น สอดคล้องกับ ฮอร์นและสตอกเกอร์ (2011) แห่ง Innosight Institute ได้นิยามเกี่ยวกับการเรียนแบบผสมผสานของผู้เรียนในระดับ K-12 หมายถึง การเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้รับมวลประสบการณ์ทางการเรียนรู้อย่างเป็นทางการเรียนผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์โดยนักเรียนสามารถควบคุมตัวแปรทาง การเรียนรู้ด้วยตนเองทั้งในด้านเวลา สถานที่ แนวทางการเรียนรู้และอัตราการเรียนรู้ของตนเอง โดยเขียนเป็นภาษาอังกฤษว่า “A blended learning program uses a combination of e-learning and classroom instruction” สอดคล้องกับ เกรแฮม (2012) แห่งมหาวิทยาลัย Brigham Young University ประเทศสหรัฐอเมริกาได้นิยาม Blended Learning ว่า คือการเรียนแบบผสมผสาน เป็นระบบการเรียนการสอนที่ผสมผสานระหว่างการเรียนแบบเผชิญหน้ากับการสอนผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ โดยเขียนเป็นภาษาอังกฤษว่า “Blended learning is any time a student learns at least in part at a supervised brick-and mortar location away from home and at least in part through online delivery

with some element of student control over time , place , path and/or pace” โดยรูปแบบการจัดการเรียนแบบผสมผสาน (Blended Learning) เกรแฮม (2012) ได้ อธิบายถึงความสำคัญไว้ดังนี้ คือ ในช่วงเวลาที่ผ่านมามีผู้สอนมุ่งเน้นการสอนแบบบรรยาย มากกว่าการนำเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้ หลังจากสถานการณ์การติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระบบการเรียนรู้แบบทางไกลได้เกิดขึ้นมาพร้อมกับการ พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ ทำให้รูปแบบการเรียนแบบ Blended Learning ได้ถูกนำมาใช้และเกิดประสิทธิภาพทางการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น เกิดการปรับปรุงพัฒนาในเชิงวิชาการ (Improved Pedagogy) นอกจากนี้ยังเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการเข้าถึงข้อมูลการเรียนรู้และมีความยืดหยุ่น (Increased Access and Flexibility) การเรียนในรูปแบบผสมผสาน (Blended Learning) จะช่วยในการสร้างประสิทธิภาพทางการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีโอกาสในการสร้างองค์ความรู้ และเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้อย่างกว้างขวางและยืดหยุ่นตามสภาพการณ์หรือความพร้อมของผู้เรียนได้ในทุกระดับ ยิ่งไปกว่านั้นการจัดการเรียนแบบผสมผสาน (Blended Learning) ยังเกิดประสิทธิภาพในเชิงงบประมาณหรือการลงทุน (Cost Effectiveness) เพราะการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพของการลงทุนในด้านการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับการเรียนรู้ระดับอุดมศึกษาหรือในมหาวิทยาลัย ซึ่ง การเรียนรู้ในรูปแบบผสมผสานนี้จะก่อให้เกิดการสร้างระบบการเรียนรู้ที่ลุ่มลึกและกว้างไกล ในหลากหลายรูปแบบและสนองต่อผู้เรียนได้ตามอัตภาพและตามสถานการณ์ เกิดความคุ้มค่าและคุ้มค่าในการใช้งบประมาณเพื่อการศึกษาของหน่วยงานหรือสถาบันการศึกษา

1.3 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบปรับเปลี่ยนได้ (Hybrid Learning)

กฤษณพงศ์ เลิศบำรุงชัย (2564) กล่าวว่า จากสถานการณ์โรคระบาดโควิด 19 ทำให้ต้องหยุดการเรียนการสอนในห้องเรียน ต้องเตรียมแพลตฟอร์มมารองรับ ผู้สอนต้องปรับเปลี่ยนวิธีการสอน ผู้เรียนต้องปรับเปลี่ยนวิธีการเรียน ทำให้เกิดวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบใหม่ๆ เช่น การเรียนรู้แบบปรับเปลี่ยนได้ (Hybrid Learning) ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ของชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป มีการผสมผสานการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในเวลาเดียวกันและคนละเวลา กัน ที่เชื่อมโยงกันด้วยเครือข่ายโทรคมนาคม สามารถเรียนในห้องเรียนก็ได้ ออนไลน์ก็ได้ คนละที่หรือที่เดียวกันก็ได้ ทั้งนี้ องค์ประกอบของการเรียนรู้แบบปรับเปลี่ยนได้ (Hybrid Learning) ประกอบด้วย

1. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ (Learning Environment) จะต้องมีสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสมทั้งออนไลน์และออฟไลน์ หรือสลับแบบไฮบริดคู่กัน ซึ่งจะต้องมีแพลตฟอร์มที่ตอบโจทย์ ได้แก่ Zoom, Microsoft Teams, Google Classroom เป็นต้น

2. ชุมชนการเรียนรู้ (Class Community) การจำลองประสบการณ์ในห้องเรียนให้เกิดขึ้นในรูปแบบออนไลน์ ทุกคนสามารถช่วยกันให้ข้อมูลสร้างองค์ความรู้ พูดยกย่องกันได้

3. การออกแบบบทเรียน (Lesson Design) บทเรียนจะต้องสามารถตอบโจทย์ผู้เรียน ให้ผู้เรียนสามารถนำข้อดีของเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้ได้

4. การมีส่วนร่วมและการโต้ตอบ (Engagement and Interactivity) ในระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์หรือออฟไลน์ จะต้องมีกิจกรรมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและการโต้ตอบ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียน

5. การประเมินและผลป้อนกลับ (Assessment and Feedback) การจัดการเรียนรู้จะต้องประเมินและให้ผลป้อนกลับได้ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนออนไลน์ ความก้าวหน้าในการเรียนออนไลน์ อาจใช้การเรียนรู้แบบต่างๆ เข้ามาผสมผสานกันตามความเหมาะสม

การจัดการเรียนรู้แบบปรับเปลี่ยนได้ (Hybrid Learning) ให้มีประสิทธิภาพสามารถทำได้ดังนี้

1. ผู้สอนและผู้เรียนยังคงใช้ตารางเวลาเรียนแบบเดิม แต่เปลี่ยนมาใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ เพื่อรักษากิจวัตรแบบเดิมให้คุ้นชิน เป็นนิสัย สร้างวินัยในการเรียนแม้จะอยู่ที่บ้าน

2. การบ้านจะต้องสื่อสารให้เข้าใจง่ายและชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจได้ตรงกันและทำการบ้านได้เสร็จสมบูรณ์ โดยผู้สอนนำการบ้านแบบเดิมที่วางแผนไว้มาแบ่งย่อยเป็นส่วนเล็กๆ ทอยอมมอบหมายเป็นส่วนๆ ในแต่ละครั้งที่จัดการเรียนการสอน

3. ผู้สอนจะต้องเตรียมหรือสร้างสื่อการเรียนรู้ เช่น คลิปวิดีโออธิบายการบ้านแบบสั้นๆ แม้ว่าคุณภาพการสร้างอาจสู้นักผลิตสื่อมืออาชีพไม่ได้ แต่มีประสิทธิภาพสูงมาก เพราะผู้สอนมีความสัมพันธ์กับผู้เรียนโดยตรง

4. การสอนออนไลน์สดมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้สอนกับผู้เรียนได้พูดคุยกันหลังจากผู้เรียน ดูสื่อการเรียนรู้มาแล้ว เพื่อให้เกิดการถาม-ตอบ

5. ผู้สอนควรแนะนำให้ผู้เรียนทำกิจกรรมอื่นที่หลากหลายและไม่ใช้กิจกรรมบนคอมพิวเตอร์ สมาร์ทโฟน และแท็บเล็ตทั้งวัน

6. การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถให้ผู้ปกครองได้ร่วมทำกับผู้เรียน ทำให้การเรียนรู้สนุกมากยิ่งขึ้น และเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมครอบครัว ผู้สอนควรทำแผนการเรียนรายสัปดาห์ส่งให้ผู้ปกครองด้วย เพื่อให้ผู้ปกครองสามารถเสนอแนะได้ ทราบและช่วยติดตามได้ด้วย

7. ปัจจุบันมีเครื่องมือมากมายที่ช่วยจัดการเรียนรู้ออนไลน์ ควรเลือกใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ ที่สามารถแบ่งปันสื่อการเรียนรู้ ทบทวนเนื้อหา มีระบบการบ้าน สุ่มรายชื่อออนไลน์ และการสอบออนไลน์ เป็นต้น

1.4 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ e-Learning

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ e-Learning มาจากแนวคิดของการเรียนการสอนทางไกล (Distance learning) พัฒนามามากกว่า 100 ปี เริ่มจากการเรียนทางไปรษณีย์ เมื่อปีค.ศ.1840 เป็นการช่วยผู้ที่อยู่ห่างไกลให้ได้มีโอกาสเรียน แต่มีปัญหาเพราะว่าใช้เวลานานในการติดต่อ และเกิดปัญหาเรื่องเอกสารสูญหายระหว่างทาง เมื่อเวลาผ่านไปได้มีการเปิด Home-study program ทางไปรษณีย์สำหรับผู้สนใจเรียนจากที่บ้านด้วยตนเอง หรือผู้ที่มีบ้านห่างไกลจากสถานศึกษา จนกระทั่งปัจจุบันมีการเปิดสอนในลักษณะมหาวิทยาลัยเปิดที่ผู้เรียนไม่ต้องมาเรียนในห้องเรียน เมื่อมีการใช้คอมพิวเตอร์ในการศึกษา มากขึ้นในปีค.ศ. 1960 จึงมีการพัฒนาแนวคิดของการใช้คอมพิวเตอร์และโสตทัศนวัสดุเป็นสื่อการเรียนการสอนเช่น เทปบันทึกภาพ เทปบันทึกเสียง และต่อมาเป็นการใช้ซีดีรอมในเครื่องคอมพิวเตอร์ ในวงการศึกษารเรียกว่า CAI (Computer - Aides Instruction) และ CBT (Computer - Based Training) ใช้ในการฝึกอบรม ต่อมาในวงการธุรกิจและอุตสาหกรรม ในปีค.ศ. 1990 เป็นต้นมา มีการใช้อินเทอร์เน็ตแพร่หลายผ่านโปรแกรมแสดงผล (Web browser) และโปรโตคอล TCP/IP จึงมีการพัฒนาการเรียนการสอนผ่าน World Wide Web โดยใช้ในวงการศึกษาว่า Web -based education หรือ Web - based instruction หรือ Web - based learning และใช้ในวงการธุรกิจว่า Web - based training เนื่องจากเป็นการเรียนรู้ผ่านระบบเครือข่ายออนไลน์จึงมีการใช้คำว่า Online training หรือ Online learning ซึ่ง Online training เป็นส่วนหนึ่งของ e-Learning ในปีค.ศ. ๒๐๐๐ เป็นต้นมาคำว่า e-Learning เริ่มแพร่หลายจากการที่บริษัท Cisco ได้เริ่มแนะนำเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับ e-Learning เพื่อใช้ในการฝึกอบรมพนักงานของบริษัท e-Learning ที่มาจากคำว่า Electronic learning หรือ Online learning เป็นการทำงานในลักษณะ Technology - based learning เป็นกระบวนการเรียนรู้ผ่านอินเทอร์เน็ตเสมือนการเรียนในห้องเรียนแต่เป็นการส่งเนื้อหาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ซึ่งรวมถึงอินเทอร์เน็ตจึงเป็นการผสมผสานการเรียนรู้และเทคโนโลยีเข้าด้วยกัน มีการติดต่อโดยตรงระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ซึ่งการติดต่อหรือการปฏิสัมพันธ์ (Interactivity) ระหว่างผู้เรียนและผู้สอนนี้เป็นหัวใจของ e-Learning ดังนั้นการใช้เทคโนโลยี e-Learning จึงเป็นการถ่ายทอดเนื้อหาผ่านทางอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ไม่ว่าจะเป็นคอมพิวเตอร์ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต อินทราเน็ต เอ็กชทราเน็ต หรือทางสัญญาณโทรทัศน์ หรือ สัญญาดาวเทียม (Satellite) ลักษณะของ e-Learning เป็นการเรียนรู้อย่างไม่เป็นทางการ ช่วยให้ผู้เรียนเลือกเรียนในเวลาที่เหมาะสม มีความรวดเร็ว และประหยัดค่าใช้จ่ายในการเรียนรู้หรือฝึกอบรม เป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน และ

ประหยัดเวลา ทำให้เกิดความสะดวกในการเรียนรู้หรือฝึกอบรมในระหว่างการทำงาน เป็น การเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาประสิทธิภาพของตนเองได้ดี (อีเลิร์นนิ่ง e-Learning, 2547)

1.5 รูปแบบการเรียนการสอนแบบให้ผู้เรียนไปทำงานแล้วเอาปัญหามาแก้ (Problem-based Learning) และรูปแบบการเรียนรู้จากโครงการและการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Project-Based and Experiential Learning)

รูปแบบการเรียนการสอนแบบให้ผู้เรียนไปทำงานแล้วเอาปัญหามาแก้ (Problem-based Learning) และรูปแบบการเรียนรู้จากโครงการและการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Project-Based and Experiential Learning) เน้นการ workshop training เป็นหลัก และการนำเสนอไอเดียเพื่อขายคอนเซ็ปต์ (Pitching) เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับโลกยุคใหม่ สอดคล้องกับประวัติ เอราวรณ (2560) ที่กล่าวในข้อมูลของมูลนิธิ สถาบันวิจัยระบบการศึกษาว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน หรือ Problem-based Learning : PBL คือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยปัญหานั้นเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวและเกี่ยวข้องกับสัมพันธกับผู้เรียน อาจเป็นเรื่องที่ผู้เรียนสนใจหรือมีความหมายกับ ผู้เรียนที่สามารถนำมาสร้างกระบวนการเรียนรู้ได้โดยปัญหา แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือปัญหา ไม่ซับซ้อนสามารถค้นคว้าและคิดหาคำตอบในระยะสั้น ขณะที่กระบวนการเรียนรู้ด้วย Problem-based Learning ก็จะสามารถหาคำตอบของปัญหาหรือประเด็นที่สนใจ ส่วน ปัญหาที่ซับซ้อน ต้องศึกษาค้นคว้า พัฒนา ตรวจสอบ โดยใช้ระยะเวลาที่ยาวนานกว่า อาจ ต้องสร้างชิ้นงานเพื่อนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาลักษณะนี้ มักจะใช้ Project-based Learning เข้ามาช่วย ดังนั้นการเรียนรู้ด้วย PBL มุ่งสร้างประสบการณ์ตรง จึงเน้นให้ผู้เรียน ลงมือปฏิบัติ ฝึกทักษะการคิด เผชิญสถานการณ์ปัญหา วางแผนการเรียนรู้ และตรวจสอบ กำกับการเรียนรู้ และนอกจากนี้ PBL ยังช่วยสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับผู้เรียนได้อีก ด้วยอาจกล่าวได้ว่า “ภาระงานที่ทำทำช่วยสร้างทักษะการคิดและแก้ปัญหาได้ดี” ดังนั้น การเรียนรู้ด้วย PBL จึงเป็น “การใช้ปัญหา ทำให้เกิดปัญญา”

1.6 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้ทางออนไลน์ในยุคดิจิทัล

เจริญ ภูวิจิตร หัวหน้ากลุ่มพัฒนามาตรฐานและส่งเสริมเครือข่าย สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2564) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ออนไลน์ในยุคดิจิทัล เป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่เปลี่ยนแปลง วิธีเรียนที่เป็นอยู่เดิมเป็นการเรียนที่ใช้เทคโนโลยีที่ก้าวหน้าสำหรับการจัดการเรียนการสอน แบบออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ตาม วัตถุประสงค์ ทั้งนี้การสอนแบบออนไลน์มีองค์ประกอบหลายอย่าง เช่น ผู้สอน ผู้เรียน เนื้อหา สื่อและแหล่งเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ วิธีการติดต่อสื่อสาร ระบบเครือข่าย

เทคโนโลยีสารสนเทศ การวัดและการประเมินผล โดยรูปแบบการเรียนการสอนมีหลากหลายวิธี ทำให้ผู้สอนและผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กัน

เจริญ ภูวิจิตร (2564) กล่าวเสริมว่า การเรียนรู้ทางออนไลน์ (Online learning) มีลักษณะสำคัญดังนี้ คือ ไม่ระบุผู้เรียน ไม่ระบุสถานที่ และไม่ระบุเวลา เน้นความสะดวกของผู้เรียน เนื่องจากสามารถเรียนได้ตลอด 24 ชั่วโมง เรียนผ่านสื่อต่างๆ เช่น ข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว วิดีโอและอื่นๆ ทำให้ผู้เรียนรู้สึกสนใจอยากเรียนรู้ ผู้เรียนสามารถเลือกวิชาเรียนได้ตามความชอบ บนเว็บไซต์มีลิงค์ของเอกสารที่สามารถเชื่อมต่อไปยังแหล่งความรู้อื่น ทำให้การเรียนรู้มีขอบเขตขยายวงกว้างและลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น แรกเริ่มการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เป็นสิ่งใหม่ในการรับรู้ของบุคคลทั่วไป แต่สำหรับแวดวงการศึกษาได้รับรู้เรื่องการจัดการเรียนการสอนออนไลน์มาก่อนการระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 เพราะกระบวนการเรียนการสอนในคริสต์ศตวรรษที่ 21 เริ่มมีการปรับตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไปมาบ้างแล้ว แต่เมื่อมีการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้เกิดกระบวนการสอนออนไลน์อย่างรวดเร็ว แม้ว่าจะมีปัญหาในการดำเนินการในหลายๆ ด้าน เช่น ด้านการออกแบบบทเรียน ด้านการจัดการห้องเรียน ด้านการใช้สื่อในการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล แต่ต้องยอมรับว่าการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เป็นวิถีนวัตกรรมที่ทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในวงการการศึกษาต้องเรียนรู้อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้น รูปแบบการเรียนการสอนทางออนไลน์เป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งที่ต้องเรียนรู้ในยุคของการเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับ ครุแนน (2563) ที่ได้กล่าวว่า มี 8 วิธี สอนออนไลน์ให้ประสบความสำเร็จดังนี้

1. เริ่มด้วยกำหนดแนวทางที่ชัดเจน
2. ออกแบบการสอนที่ให้น่าสนใจ โดยผู้สอนต้องวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน เพื่อออกแบบเนื้อหาการเรียนรู้
3. เลือกใช้เครื่องมือการสอนที่เหมาะสม
4. กระตุ้นให้นักเรียนได้สื่อสารกันระหว่างที่เรียนออนไลน์
5. ให้นักเรียนทำงานกลุ่มและงานเดี่ยว เพราะรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายนี้จะช่วยเพิ่มความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียน
6. ผู้สอนอาจจะให้นักเรียนค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องบนเว็บไซต์ต่างๆ แทนการอ้างอิงจากหนังสือตำรา เพราะทรัพยากรที่ดีและง่ายที่สุดสำหรับพวกเขาก็คือ สิ่งที่อยู่บนโลกออนไลน์
7. การให้นักเรียนสรุปหรือประเมินเป็นวิธีที่ดี ที่ช่วยให้นักเรียนได้สะท้อนสิ่งที่เรียนรู้
8. ให้นักเรียนแสดงความเห็น (Feedback) ในช่วงสัปดาห์ที่ ๒ หรือ ๓ โดยให้ครอบคลุม ทุกอย่าง ตั้งแต่เนื้อหาไปจนถึงวิธีการสอนและสิ่งที่ต้องปรับปรุง สอดคล้องกับ

เจริญ ภูวิจิตร (2564) กล่าวว่า บทความของ Wei Bao ที่ตีพิมพ์ในวารสาร Human Behavior and Emerging Technologies เกี่ยวกับกรณีศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอนทางออนไลน์ของ Peking University ได้สรุป 6 ข้อคิดสำคัญเรื่องการเรียนออนไลน์ไว้ดังนี้

1. เตรียมความพร้อมก่อนเข้าชั้นเรียน เตรียมแผนการเอาไว้ล่วงหน้า สำหรับเหตุการณ์หรือปัญหาที่ไม่คาดคิดมาก่อน เช่น ปัญหาความพร้อมของอุปกรณ์หรือเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ทำให้เสียเวลาในการเรียนการสอน

2. แบ่งเนื้อหาออกเป็นส่วนย่อย ๆ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการจดจำของผู้เรียน เพราะปัญหาที่พบบ่อย คือ ผู้เรียนมักเกิดอาการสติหลุด ไม่จดจ่อกับสิ่งที่เรียน และวิธีแก้คือการแบ่งเนื้อหาออกเป็นส่วนย่อย ๆ โดยจัดสรรหัวข้อเรียงเนื้อหาใหม่ ให้มีช่วงระยะเวลาที่เหมาะสม ใช้เวลาประมาณ ๒๐ - ๒๕ นาที ในแต่ละหัวข้อ

3. ใช้เสียงเพื่อกระตุ้นบรรยากาศในการเรียนรู้ ควรลองพูดให้ช้าลงหรือพูดซ้ำบ่อยครั้งขึ้น ในส่วนที่เป็นคีย์เวิร์ดหรือเนื้อหาสำคัญที่ต้องการเน้นย้ำ

4. ปฏิบัติงานร่วมกับผู้ช่วยสอน ควรมีทีมสนับสนุนคอยช่วยเหลือ เพราะผู้สอนบางคนอาจไม่เชี่ยวชาญในด้านเทคนิคและเทคโนโลยี หรืออาจช่วยงานอื่นๆ เช่น จัดส่งเอกสารสำหรับการเรียน คำนวณคะแนน ประกาศผลคะแนน รวบรวมสรุป และอื่น ๆ อีกมากมาย

5. เพิ่มการเรียนรู้เชิงรุกนอกชั้นเรียน เช่น การทำแบบฝึกหัดหรือการบ้าน การทำโครงการ โครงการต่างๆ เป็นต้น เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ช่วยให้การเรียนการสอนแบบออนไลน์ประสบความสำเร็จ

6. จัดแบ่งการเรียนการสอนออกเป็นสองระยะ ระยะที่หนึ่งคือการเรียนรู้ด้วยตนเอง และระยะที่สองการเรียนรู้ในชั้นเรียนแบบออนไลน์ เป็นการบูรณาการเรียนการสอนแบบออนไลน์ร่วมกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับ Chala Communication Center (CCC) (2564) ซึ่งได้กล่าวว่า การเรียนรู้ด้วยตนเองนั้น ผู้เรียนต้องศึกษาเนื้อหามาก่อนล่วงหน้า ทำให้ทราบว่าตนไม่เข้าใจตรงไหน และผู้สอนจะได้ทราบถึงปัญหา ผู้สอนจึงจะสามารถออกแบบการเรียนการสอนโดยเน้นไปในส่วนที่เกิดความสงสัยมากที่สุด จากที่เคยถามถึงความสงสัยในเนื้อหาหลังเรียน เปลี่ยนเป็นอ่านมาก่อนแล้วหากสงสัยตรงไหนจึงค่อยมาสอบถาม

1.7 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบความปกติใหม่

วันเพ็ญ พุทธานนท์ (2563) กล่าวว่า โกล์บิช อคาเดมี (ไทยแลนด์) ได้นำเสนอรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบความปกติใหม่ว่างาน่าสนใจดังนี้

1. การเรียนผ่านระบบออนไลน์ 100% เป็นรูปแบบที่เหมาะสมกับโรงเรียนที่มีความพร้อมทั้งหลักสูตรและระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์

2. การเรียนในห้องเรียน ควรจัดในโรงเรียนที่มีจำนวนผู้เรียนน้อยและมีพื้นที่มากสำหรับ การปฏิบัติตามนโยบายการเว้นระยะห่าง (Social Distancing)

3. การเรียนผสมผสานแบบออนไลน์และออฟไลน์ ควรจัดในโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีผู้เรียนจำนวนมาก และไม่มีประสบการณ์ด้านออนไลน์มาก่อน ทั้งนี้อาจแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่มเพื่อสลับวันกันมาเรียน

4. การเรียนออนไลน์ควบคู่กับการจัดครูเฉพาะวิชาสอนที่บ้าน (Home School) โดยผู้ปกครองจะมีบทบาทเป็นผู้จัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่เหมาะสมกับผู้เรียน

คณะกรรมการจัดการความรู้ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี (2564) รายงานว่า อาจารย์วรรณกร พรหมอารีย์ จัดการเรียนการสอนแบบความปกติใหม่ที่มีทั้งปฏิบัติและทฤษฎี ถ้าเป็นทฤษฎีใช้ไฟล์ Power Point อธิบายตาม Power Point ผ่าน MS Teams ถ้าเป็นปฏิบัติใช้โปรแกรม Simulate ซึ่งเป็นโปรแกรมจำลองการทำงาน มาให้ผู้เรียนทดลองทำ แต่เป็นการทำโดยใช้คอมพิวเตอร์ ไม่ใช่ปฏิบัติจริง มีใบงานให้ผู้เรียนทำ ถ้าหากสถานการณ์ดีขึ้น ก็ให้ผู้เรียนมาปฏิบัติจริงที่ห้องฝึกปฏิบัติ

อาจารย์กฤษณัท สนิธิ จัดการเรียนการสอนแบบความปกติใหม่ได้ค่อนข้างลำบาก เพราะวิชาที่สอนเป็นวิชาปฏิบัติ เช่น การพันหม้อแปลงไฟฟ้า การพันมอเตอร์ การต่อวงจรควบคุม เป็นต้น เป็นวิชาที่ค่อนข้างลำบากมากถ้าจะให้มอเตอร์ผู้เรียนไปทำ พบว่าเครื่องมือมีไม่เพียงพอ และต้องช่วยกันทำสองคน คนหนึ่งจับลวด คนหนึ่งต่อ คนหนึ่งเช็ค การเรียนรายวิชานี้จึงไม่เหมาะกับการเรียนออนไลน์เพราะเน้นการปฏิบัติ

อาจารย์เขาวลัย ใจสุข จัดการเรียนการสอนแบบความปกติใหม่ และพบข้อจำกัดในหลาย ๆ เรื่อง เช่น ความไม่พร้อมของอุปกรณ์การสื่อสารของนักศึกษา แม้ว่าการเรียนการสอนในภาคทฤษฎีสามารถทำผ่านออนไลน์ได้ แต่การกระตุ้นความเข้าใจของนักศึกษาทำได้ยาก เพราะสภาพแวดล้อมที่นักศึกษาเรียนออนไลน์อยู่ไม่เอื้อต่อการมีสมาธิในการรับรู้ ในส่วนของภาคปฏิบัติต้องเน้นย้ำเรื่องมาตรการรักษาระยะห่างและการดูแลสุขภาพที่ดีเพื่อลดความเสี่ยงต่อโรคระบาด

อาจารย์ปกรณ์ จันทร์อินทร์ จัดการเรียนการสอนแบบความปกติใหม่ทางด้านคอมพิวเตอร์ พบว่า การสอนออนไลน์ไม่สามารถทำได้เต็มร้อย โดยในภาคทฤษฎีใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย ส่วนวิชาปฏิบัติจะสอนโดยโชว์หน้าจอไว้ ผู้เรียนต้องปฏิบัติตามไปด้วย ผู้เรียนต้องมีสองหน้าจอ คือ มีโน้ตบุ๊กตัวหนึ่ง และก็มีอีกจอหนึ่งไว้ดูว่าผู้สอนว่าทำอะไร จะทำตามผู้สอนได้ โดยคาบที่สอน มี 3 คาบ โดยแยกคาบ แบ่งเป็น 1 คาบ แล้วก็เรียนอีก 2

คาบ ซึ่งพบว่าควรเอาคาบมารวมกันเพื่อเรียนครั้งเดียวไปเลย เพราะใช้เวลาในการเตรียมความพร้อมของอุปกรณ์หลายนาที่ การเรียนการสอนต้องทำใจเพราะผู้เรียนอาจเปิดเมนูค้างไว้ แต่ไม่ได้นั่งอยู่ตลอด ควรเน้นสอนผู้เรียนเรื่องความรับผิดชอบ การจัดการเรียนการสอนแบบความปกติใหม่ทำให้ได้รู้ปัญหาและหาวิธีการแก้ไข ทำให้ทราบว่าการสอนออนไลน์เหนือกว่าการสอนปกติแต่จบเร็วกว่าสอนปกติ แต่มีข้อดีคือผู้สอนสามารถอัดคลิปที่สอนไว้เพื่อให้ผู้เรียนกลับมาฟังทีหลังได้ เป็นการเปลี่ยนรูปแบบการสอนอย่างมาก และหากผู้เรียนมีปัญหาในการทำโปรแกรม ผู้สอนสามารถแชร์สกรีนและสอนตัวต่อตัวได้เลย ทำให้เพื่อนคนอื่น ๆ ดูตามไปได้ด้วย และได้เสนอวิธีการสอบแบบออนไลน์ที่ดี คือ การสอบออนไลน์ ผู้สอนต้องสามารถรู้ว่าผู้เรียนกำลังทำอะไรอยู่ แอบส่งข้อสอบให้เพื่อนหรือไม่ ผู้เรียนกำลังดูโปรแกรมนี้หรือไม่ ซึ่งโปรแกรมนี้ทางมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนากำลังจะนำมาใช้ โดยผู้เรียนต้องเปิดกล้องในขณะที่สอบ สามารถจับภาพว่าผู้เรียนกำลังทำอะไร จะแจ้งมีการแจ้งเตือนให้ทราบ

อาจารย์กิจจาณัฐ ตั้งจิตนุสรณ์ จัดการเรียนการสอนแบบความปกติใหม่ โดยสอนออนไลน์ผ่าน Microsoft Teams วิชาที่สอนได้จัดการเรียนการสอนแบบ Wil เริ่มต้นด้วยการนำเอามคอ.3 มาดู ซึ่งในมคอ. 3 กำหนดไว้ 15 สัปดาห์ แล้วย่นระยะเวลาการสอนให้เหลือ 2 สัปดาห์ เนื่องจากข้อจำกัดออนไลน์มีหลายอย่าง เช่น ความเสถียรด้านอินเทอร์เน็ต ดังนั้นในการนำเสนอควรจัดบันทึกเนื้อหาไว้เสมอในสไลด์ สไลด์ก็ต้องปรับให้กระชับมากขึ้น ควรเป็นหัวข้อใหญ่ๆ ในคอร์ส Material ควรให้ผู้เรียนก่อน 1 วัน เพื่อให้ผู้เรียนได้เตรียมตัว ในมคอ.3 หากกำหนดให้ผู้เรียนทำกิจกรรมกลุ่ม ก็ต้องปรับเป็นกิจกรรมเดี่ยวแทน ส่วนการสอนแบบบรรยาย จะสอนแบบออนไลน์อย่างเดียว

ทั้งนี้คณะกรรมการจัดการความรู้ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา จ. น่าน ได้เสนอแนะการจัดการเรียนการสอนแบบความปกติใหม่ ดังนี้ ในแง่ของความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนแบบความปกติใหม่ของผู้สอน พบว่าผู้สอนมีความพร้อมและสามารถใช้คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ สื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ ได้ และผู้สอนสามารถสร้างสื่อประกอบการสอนได้ภายใต้ทรัพยากรที่มี ในแง่ของความพร้อมเรียนออนไลน์ของผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่มีความพร้อมด้านสื่อและอุปกรณ์ในการเรียน รวมถึงอินเทอร์เน็ต และสิ่งที่มีมหาวิทยาลัยควรสนับสนุน มีดังต่อไปนี้ เช่น อุปกรณ์พื้นฐานที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนและผู้สอน พื้นที่เรียนรู้ในมหาวิทยาลัยมาตรการเว้นระยะห่าง งบประมาณเพื่อส่งเสริมการสร้างสื่อการสอน การจัดอบรมให้บุคลากรในด้านการผลิตสื่อการสอน แนวทางในการติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน วิธีลดค่าบำรุงการศึกษา แนวทางช่วยค่าอินเทอร์เน็ตให้แก่นักศึกษา ตลอดจนขอความร่วมมือกับหอพักนักศึกษาให้มี

บริการอินเทอร์เน็ตในหอพัก ห้องสอนออนไลน์ และมีอุปกรณ์พร้อมให้บริการ แนวทางการสร้างหลักสูตรในอนาคตที่สอดคล้องกับการเรียนการสอนออนไลน์ การอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับการจัดการเรียนการสอนออนไลน์สนับสนุนและส่งเสริมการจัดทำบทเรียนออนไลน์ การสร้างความตระหนักและความมีวินัยแก่นักศึกษาและบุคลากร มาตรการหรือแผนที่จะรองรับความพร้อมและการปรับปรุงกระบวนการต่าง ๆ

Force & Unesco (2020) กล่าวว่า องค์การยูเนสโกได้แนะนำโรงเรียนถึง 7 วิธี ที่จะช่วยให้โรงเรียนและครูประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้รับความปกติใหม่หลังวิกฤตการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ดังนี้

1. ผู้บริหาร ครู พ่อแม่ ชุมชน รวมถึงนักเรียน ควรมีการพูดคุยกัน เพื่อให้ได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง
2. การจัดเตรียมสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยจากโรคระบาดสำหรับทุกคนในโรงเรียน
3. การเน้นให้ความสำคัญกับสภาพจิตใจของทุกฝ่าย
4. การช่วยเหลือเพื่อให้ครูสามารถปรับตัวเข้ากับการจัดการเรียนรู้รับความปกติใหม่
5. การจัดให้มีครูอย่างเพียงพอและสามารถทำงานในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม
6. การลงทุนกับภาคการศึกษา
7. การตรวจสอบสถานการณ์และข้อเสนอแนะจากครู ส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ที่ดี เปิดโอกาสให้ครูได้เสนอความคิดเห็น และประเมินการทำงานของโรงเรียน

1.8 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบการใช้กระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะ (Enquiry-Based Learning)

กระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะ (enquiry-based learning) เป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนที่ได้รับความสนใจมากที่มหาวิทยาลัยในต่างประเทศ เช่น ประเทศสหราชอาณาจักร ที่ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่น่าสนใจในการนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เป็นวิธีการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการสืบเสาะ เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้แสวงหาหรือค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง เริ่มด้วยผู้เรียนฝึกตั้งคำถามจากสถานการณ์จริงที่พบ และหาคำตอบตามกระบวนการของตน วิธีการนี้ผู้เรียนต้องรับผิดชอบในการวิเคราะห์และนำเสนอผลลัพธ์ รวมทั้งหาหลักฐานมาสนับสนุนความคิดของตน ผู้สอนจึงมีหน้าที่เพียงอำนวยความสะดวกและสนับสนุนการเรียนรู้ ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้แนวทางการศึกษาและมีอิสระในการสร้างและแบ่งปันความรู้ รวมทั้งพัฒนาทักษะการคิด การใช้เหตุผล การตัดสินใจ เพื่อการแก้ไขปัญหาที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคต (University of Reading, 2016)

ยุวพร ดวงศรี และ บุญสม ทับสาย (2561) กล่าวว่า จากการพยายามเรียนรู้วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบสืบเสาะ (enquiry-based learning) มีขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนถึง 17 ขั้นตอน แต่ไม่ได้กำหนดเป็นขั้นตายตัว เพียงแต่เป็นแนวที่ทำให้ผู้สอนนำไปปรับใช้ให้เข้ากับบริบทของรายวิชาของตนและได้พยายามสังเคราะห์กระบวนการจัดการเรียนรู้ ออกเป็น 6 ขั้นตอน ดังนี้

ภาพที่ 2.1 การสังเคราะห์กระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะ (enquiry-based learning)

ที่มา Hutchings (2007: 24)

กล่าวโดยสรุป รูปแบบการเรียนการสอนในปัจจุบันนี้ ได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง แต่ละรูปแบบมีจุดเด่น จุดด้อยที่แตกต่างกัน ดังนั้นการพิจารณาเรื่องรูปแบบการเรียนการสอนจำเป็นต้องพิจารณาตามลักษณะของผู้เรียนด้วย เพื่อให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

นวัตกรรมการวัดและการประเมินผล

การวัดและประเมินผลทางการศึกษาจะให้ความสำคัญใน 3 ด้าน คือ 1) การทดสอบ (testing) ซึ่งหมายถึง การนำเสนอชุดคำถามที่เรียกว่าข้อสอบหรือแบบทดสอบที่มีมาตรฐานให้ผู้สอบตอบ 2) การวัดผล (measurement) หมายถึงการวัดคุณลักษณะ (attribute) ของบุคคลจากผลการตอบคำถามในแบบทดสอบตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อแสดงคุณค่าเชิงปริมาณหรือตัวเลขที่วัดได้ การวัดผลนอกจากใช้แบบทดสอบแล้ว ยังรวมถึงการใช้เครื่องมืออื่นๆ เพื่อรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพด้วย เช่น การสัมภาษณ์ การสังเกตพฤติกรรม การตรวจผลงานที่กำหนดให้ผู้ประเมินทำ 3) การประเมินผล (evaluation) หมายถึง กระบวนการอย่างมีระบบที่นำข้อมูลจากการวัดผลมาตีค่า ถ้าผลการวัดถูกต้องการประเมินก็จะมีที่น่าเชื่อถือมากและตรงกับความเป็นจริง (ไพศาล สุวรรณน้อย, 2545)

มารุต พัฒผล (2563) กล่าวว่า ในการศึกษาแบบวิถีใหม่นี้การประเมินจะถูกเปลี่ยนจากการประเมินผลการเรียนไปสู่การประเมินผลเพื่อการเรียนรู้ นั่นคือ ผู้เรียนเหมาะกับการเรียนรู้รูปแบบไหน การประเมินผลในวิถีการศึกษาใหม่จึงเป็นการทำความเข้าใจ ไม่ใช่การตัดสิน

ในปัจจุบันมีการใช้เทคโนโลยี AI ด้านการศึกษา คือ การวิเคราะห์การเรียนรู้ (Learning Analytics : LA) เป็นวิธีการที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจที่จะทำให้ผลการเรียนรู้ดีขึ้น การวิเคราะห์การเรียนรู้นำไปใช้กับความรู้ในสาขาต่าง ๆ มากมาย ซึ่งปัจจุบันสามารถเข้าถึงการปฏิรูปดิจิทัล เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวนมากที่สามารถนำไปวิเคราะห์เพื่อสกัดเอาความรู้เชิงลึกหรือแม้แต่พัฒนาเครื่องมืออัจฉริยะที่มีประโยชน์เพื่องานด้านบริหารและการศึกษา ในการวิเคราะห์การเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องใช้เทคนิคหลายประการ อาทิ การวิเคราะห์ข้อมูลระดับสูง โดยใช้เทคโนโลยีของข้อมูลขนาดใหญ่ที่ใช้สถิติเป็นฐาน (Statistics-based Big Data Technologies) เพื่อให้สามารถจัดการกับปริมาณข้อมูลที่มีจำนวนมากได้อย่างมีประสิทธิภาพ อัลกอริทึมการเรียนรู้ของเครื่องจักร (Machine Learning Algorithms) เป็นการเรียนรู้จากข้อมูลและเครื่องมือสร้างภาพ (Visualization Tools) เพื่อสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพกับผู้ที่ต้องตัดสินใจในที่สุด ระดับต่าง ๆ ของซอฟต์แวร์ (Software Layers) เพื่อประมวลผล ข้อมูลอัจฉริยะ (Intelligent Data Processing) จะช่วยในการดึงข้อมูลเชิงลึกออกมา สืบหารูปแบบการเรียนรู้ คาดการณ์สถานการณ์ในอนาคต หรือให้ข้อเสนอแนะการค้นหาวិธีการที่น่าจะไปใช้ประโยชน์ได้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563)

เนื่องจากโลกได้เปลี่ยนแปลงไป รูปแบบการเรียนการสอนเปลี่ยนแปลงไป จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาเครื่องมือในการวัดและการประเมินผลที่มีรูปแบบที่ทันสมัยมากยิ่งขึ้น เช่น การทำข้อสอบผ่านระบบออนไลน์ ก็ควรมีการพัฒนาเครื่องมือหรือวิธีการวัดและการประเมินผลที่สามารถตรวจจับการคัดลอกข้อสอบผ่านระบบออนไลน์ควบคู่กันไปด้วย ดังนั้นการนำระบบวิเคราะห์การเรียนรู้ที่ได้จากเทคโนโลยี AI มาช่วย ตัวอย่างเช่น หนึ่งในนวัตกรรมที่ใหญ่ที่สุดของประเทศจีน คือ การออกแบบทดลองการตรวจข้อสอบแบบอัตโนมัติด้วย AI ซึ่งได้เริ่มทำการตรวจข้อสอบแบบอัตโนมัติโดยอัตโนมัติในโรงเรียนจำนวน 60,000 โรงเรียน และมีระดับความแม่นยำเทียบเท่ากับการตรวจด้วยมนุษย์ถึงร้อยละ 92 ของกรณีตัวอย่างทั้งหมด (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563)

นวัตกรรมการพัฒนาผู้สอนและผู้เรียน

รูปแบบการพัฒนาครูผู้สอน

ชูกิจ ลิ้มปิจำนงค์ (2563) กล่าวว่า สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ได้นำกล่าวถึง การปรับการศึกษายุคปรกติใหม่ (New Normal) โดยได้นำเสนอวิธีการปรับบทบาทครูและการพัฒนาครูไว้ดังนี้

1. ปรับบทบาทของครูผู้สอนที่มีแค่หน้าที่สอน (Teacher) ไปเป็นครูผู้คอยช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ (Learning Facilitator) ที่มีความสามารถในการเชื่อมโยงหลักสูตร วิธีการสอนและการประเมินผลการเรียนรู้

2. ชักชวนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยมีแนวคิดที่สำคัญ 2 แนวคิดในการมุ่งเน้นการพัฒนาครู คือ

2.1 เปลี่ยนครูแบบเดิมเป็นครูที่สอนเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตจริงได้ เช่น โครงการศูนย์กลางการพัฒนา STEM Facilitator เพื่อให้ครูวิทย์-คณิตทั่วประเทศ จัดการเรียนรู้ตามแนวทางสะเต็มศึกษา ทำให้นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้มาใช้ในการเรียนรู้ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพในอนาคต

2.2 สร้างแพลตฟอร์มสนับสนุนเพื่อการพัฒนาครูอย่างยั่งยืน ทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2563) กล่าวว่า ผู้สอนควรมีทักษะด้านเทคโนโลยี เช่น การสอนผ่านจอโทรทัศน์หรือคอมพิวเตอร์ การพูดคุยผ่านแพลตฟอร์มต่าง ๆ ที่มีอยู่ในโลกปัจจุบัน ผู้สอนต้องมีส่วนสำคัญในการพัฒนาและปรับตัวไปกับการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรใหม่ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในอนาคต

เจริญ ภูวิจิตร (2564) กล่าวว่า ทักษะในการถ่ายทอดความรู้ของผู้สอนที่สำคัญสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและการสร้างสรรค์ ผู้สอนต้องมีความรู้ทั้งด้านของการใช้งาน เทคนิคการแก้ไขปัญหาาระบบอินเทอร์เน็ตเบื้องต้น ข้อดีข้อเสียของแต่ละโปรแกรมหรือแอปพลิเคชันสำหรับสอนออนไลน์ การออกแบบเนื้อหาการเรียน ความเข้าใจในเรื่องลิขสิทธิ์และทรัพย์สินทางปัญญา รวมทั้งถ่ายทอดทักษะการใช้งานเทคโนโลยีเหล่านั้นให้แก่ผู้เรียนได้

2. ทักษะการสื่อสารที่หลากหลาย ชัดเจน ตรงประเด็น และเข้าใจง่าย เช่น การใช้ภาพ วิดีโอ หรือตัวอย่างสื่อออนไลน์ประเภทต่างๆ ช่วยทำให้นักเรียนเข้าใจในระยะเวลาที่จำกัด นอกจากนี้ผู้สอนควรสื่อสารกับนักเรียนและผู้ปกครองให้ถี่ขึ้น ทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและกึ่งทางการเพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างผู้สอน ผู้เรียน และผู้ปกครอง เพื่อจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. ทักษะการบริหารและจัดการเวลาเรียนที่ยืดหยุ่นแต่มีประสิทธิภาพ โดยที่แต่ละวิชาใช้เวลาไม่เกินหนึ่งชั่วโมง แต่ก็ควรต้องปรับเวลาเรียนตามความเห็นชอบร่วมกันภายในชั้นเรียน และบริหารเวลาในการสอนให้เหมาะสมและมีคุณภาพ

4. ทักษะการจับประเด็นและการคิดวิเคราะห์ หากผู้สอนมีทักษะเหล่านี้จะสามารถสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจทักษะดังกล่าวเช่นกัน ช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาต่อยอดทักษะความสามารถด้านอื่นๆ ด้วยตนเองได้

5. ทักษะการประเมินผล และให้คำแนะนำที่มีคุณภาพและเหมาะสมกับความสามารถและความถนัดของแต่ละคน การประเมินผลหรือการตัดสินผลคะแนนของนักเรียนต้องมีการปรับโครงสร้างคะแนน และลักษณะเนื้อหาตามตัวชี้วัดที่แตกต่างจากที่เคยใช้ในห้องเรียน ต้องปรับลักษณะของงาน และการทำกิจกรรมที่มอบหมายให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และตัวชี้วัดมากยิ่งขึ้น

กล่าวโดยสรุป ครูผู้สอนยุคใหม่ควรมีทักษะต่อไปนี้ คือ ทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและการสร้างสรรค์ ทักษะการสื่อสารที่หลากหลาย ทักษะการบริหารและจัดการเวลาเรียนที่ยืดหยุ่นแต่มีประสิทธิภาพ ทักษะการจับประเด็นและการคิดวิเคราะห์ ทักษะการประเมินผลและให้คำแนะนำที่มีคุณภาพและเหมาะสม ทักษะการวิเคราะห์ประสบการณ์ของผู้เรียน เพื่อนำไปสู่การกำหนดแนวทางและการออกแบบการเรียนการสอน ทักษะการสร้างแรงจูงใจในการเรียนและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ทักษะการสร้างรูปแบบการเรียนการสอนที่มีความหลากหลาย เป็นต้น

รูปแบบการพัฒนาผู้เรียน

ปัจจุบันโลกแห่งการศึกษาได้ก้าวหน้าและพัฒนาขึ้นเรื่อยๆ ผู้เรียนยุคใหม่จึงจำเป็นต้องมีการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น สร้างสรรค์ และท้าทาย ซึ่งทักษะที่จำเป็นในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ 3R8C โดยมีรายละเอียดดังนี้

3R คือทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อผู้เรียนทุกคน มีดังนี้ 1. ความสามารถอ่านออก (Reading) 2. ความสามารถเขียนได้ ((W) riting) และ 3. ทักษะในการคำนวณ ((A) Rithmetic) ในขณะที่ 8C คือ ทักษะต่างๆ ที่จำเป็น เช่นกัน ซึ่งทุกทักษะสามารถนำไปปรับใช้ในการเรียนรู้ได้ทุกวิชา มีดังนี้ 1.

ทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณและสามารถแก้ไขปัญหาได้ (Critical thinking and problem solving) 2. การคิดอย่างสร้างสรรค์และคิดเชิงนวัตกรรม (Creativity and innovation) 3. ความเข้าใจในความแตกต่างของวัฒนธรรมและกระบวนการคิดข้ามวัฒนธรรม (Cross-cultural understanding) 4. ความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะความเป็นผู้นำ (Collaboration teamwork and leadership) 5. ทักษะในการสื่อสารและการรู้เท่าทันสื่อ (Communication information and media literacy) 6. ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และรู้เท่าทันเทคโนโลยี (Computing and IT literacy) 7. ทักษะอาชีพและการเรียนรู้ (Career and learning skills) และ 8. ความเมตตา กรุณา มีคุณธรรม และมีระเบียบวินัย (Compassion) โดยทักษะทั้งหมดเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนในยุคการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 (กลุ่มนโยบายและแผนการศึกษา มหภาค สำนักนโยบายและแผนการศึกษา และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

จิตติมา กุลประเสริฐรัตน์ (2562) กล่าวว่า ทิศทางแห่งโลกอนาคตที่ผู้เรียนรุ่นใหม่ต้องพร้อมรับมือ ต้องเตรียมตัวให้ผู้เรียนสามารถเอาตัวรอดได้นั้น จำเป็นต้องสอนผู้เรียนรุ่นใหม่ให้มี 5 ทักษะสำคัญ ได้แก่

1. Passion การสร้างแรงบันดาลใจ
2. Curiosity การรู้จักสงสัย
3. Imagination การสร้างจินตนาการ
4. Critical Thinking การกล้าคิดต่าง คิดเชิงวิพากษ์ กล้าท้าทายสมมติฐานดั้งเดิม
5. Grit/Persistence การอดและอดทน เป็นนักสู้ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคปัญหาต่างๆ

กล่าวโดยสรุป ผู้เรียนยุคใหม่ควรมีทักษะ 3Rs และ 8Cs ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับนักเรียนในยุคการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 ผวนกับ 5 ทักษะสำคัญคือ การสร้างแรงบันดาลใจ การรู้จักสงสัย การสร้างจินตนาการ การกล้าคิดต่าง คิดเชิงวิพากษ์ กล้าท้าทายสมมติฐานดั้งเดิม และการอดและอดทน เป็นนักสู้ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคปัญหาต่างๆ นอกจากนี้ควรให้ความสำคัญกับการเตรียมครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียนให้มีความรู้ ทักษะและสมรรถนะเพื่อการเปลี่ยนแปลงในยุคสมัยที่ AI จะเข้ามามีบทบาทในภาคการศึกษามากขึ้นในอนาคต ครูควรมีทักษะความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Literacy) คือ “ความสามารถในการเข้าถึง/การจัดการ/ทำความเข้าใจ/บูรณาการ/สื่อสาร/ประเมิน และสร้างข้อมูลอย่างปลอดภัยและเหมาะสมผ่านอุปกรณ์ดิจิทัลและเทคโนโลยีเครือข่าย ทั้งยังรวมไปถึงทักษะต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการรู้คอมพิวเตอร์ขั้นพื้นฐาน ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การรู้สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ อีกหนึ่งกรอบสมรรถนะที่อยู่ในลักษณะเดียวกันเพื่อสนับสนุนครูในการบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลกับการปฏิบัติงาน คือ “สมรรถนะและมาตรฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจากมิติด้านการสอน (ICT

Competencies and Standards from the Pedagogical Dimension)” (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563)

นวัตกรรมสื่อหรือเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนการสอน

การศึกษาเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อหาแนวทางการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่สร้างขึ้นมาอยู่ตลอดเวลาให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนเพราะหากนำไปทดลองใช้แล้วพบว่า เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน จะทำให้การเรียนการสอนพัฒนาได้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบันและอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับ Wiley Blackwell (2019) ซึ่งได้กล่าวว่า เทคโนโลยีมีอิทธิพลต่อการใช้ชีวิตของมนุษย์ในหลายๆ ด้าน เทคโนโลยีดิจิทัลและเทคโนโลยีการสื่อสารในปัจจุบันนี้มีความสำคัญเพิ่มขึ้นในพื้นที่ที่ต้องมีการรับและส่งข้อมูล ดาวเทียมสื่อสาร อินเทอร์เน็ต เทคโนโลยีไร้สาย และสื่อสังคมออนไลน์ ทั้งหมดนี้เป็นเทคโนโลยีที่ช่วยสนับสนุนให้เกิดการติดต่อสื่อสารระหว่างกันของผู้คนในโลกใบนี้ Google, Facebook และ Twitter กลายเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร ไปทั่วโลก เช่น Facebook และ Twitter มีบทบาทสำคัญในการประท้วงต่อต้านในสถานการณ์ต่างๆ บนโลก ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการเติบโตของเทคโนโลยีดิจิทัลและเทคโนโลยีการสื่อสาร ถึงขนาดประเทศจีนได้พัฒนาระบบสื่อสังคมออนไลน์ของตน โปรแกรมค้นหาของตน และเว็บไซต์ที่สามารถควบคุมให้พลเมืองเข้าใช้งานในเทคโนโลยีที่ประเทศตนเป็นผู้ผลิต ทั้งนี้จะเห็นได้ว่า โทรศัพท์มือถือ เทคโนโลยีต่าง ๆ ที่พกพาได้ง่าย และปัญญาประดิษฐ์ กำลังมีบทบาทสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกแห่งการสื่อสารและการใช้ชีวิตของผู้คน ในปัจจุบันนี้ผู้คนมากกว่าสี่พันล้านคนหรือมากกว่าครึ่งหนึ่งของโลกรู้จักออนไลน์ และยังมีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จากการศึกษาประเทศจีนและประเทศอินเดียเป็นประเทศที่มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว และค่อยๆ มีบทบาทสำคัญในเวทีโลกเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งประเทศเหล่านี้ให้ความสำคัญกับสื่อสังคมออนไลน์ สอดคล้องกับ แนวคิดของ The Reuters Institute (2018) ซึ่งได้รายงานไว้ว่า ประเทศจีนและประเทศอินเดียกลายเป็นประเทศที่เป็นกุญแจสำคัญสำหรับการเติบโตด้านดิจิทัลที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมทางการเงิน ความเป็นตัวตนผ่านออนไลน์ และปัญญาประดิษฐ์

Statista (2018) รายงานว่า เดือนกรกฎาคมปี 2018 มีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตถึง 4.1 พันล้านคน และมีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตผ่านโทรศัพท์มือถืออย่างเดียวยัง 3.8 พันล้านคน ผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์ 3.3 พันล้านคน และผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์ผ่านโทรศัพท์มือถือถึง 3.1 พันล้านคน ดังนั้นสถิตินี้แสดงให้เห็นว่าผู้คนทั่วโลกติดต่อกันบนโลกดิจิทัลมากกว่าในอดีตขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ The World Bank (2016) ที่ได้รายงานไว้ว่าประเทศแคนาดา ยุโรปตะวันตก ออสเตรเลีย และญี่ปุ่นมีอัตราการใช้อินเทอร์เน็ตที่สูงที่สุดเมื่อเทียบกับเปอร์เซ็นต์ของประชากร ตามมาด้วยประเทศสหรัฐอเมริกา

อาร์เจนตินา ซาอุดีอาระเบีย และสหพันธรัฐรัสเซีย ในขณะที่ประเทศที่มีอัตราการใช้อินเทอร์เน็ตที่ต่ำที่สุดคือประเทศที่อยู่ในทวีปแอฟริกา เช่น สาธารณรัฐแอฟริกากลาง ไนเจอร์ สาธารณรัฐชาด ซึ่งใกล้เคียงกับเอเชียกลาง เช่น อิรัก และเอเชียใต้ เช่น อินโดนีเซีย นอกจากนี้ Poushter (2016) ยังรายงานอีกว่า การใช้อินเทอร์เน็ตที่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยยะสำคัญมักเกิดขึ้นกับประเทศกำลังพัฒนา เช่น ประเทศบราซิล มาเลเซีย และจีน จากสถิติแสดงให้เห็นว่ามีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่เพิ่มขึ้นมากในทวีปเอเชียและทวีปแอฟริกามากกว่าทวีปอื่นในระหว่างปี 2009-2017

สุเมธ งามกนก (2563) กล่าวในบทความวิชาการ เรื่อง อาเซียนปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต : คุณลักษณะผู้นำทางการศึกษาในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2560-2569) ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีการจัดการศึกษาในอนาคตว่า ทักษะในการบริหารจัดการด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง และบริหารความเสี่ยงหนึ่งทักษะที่มีความจำเป็นมาก คือ การบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย

การนำเทคโนโลยีมาใช้ได้กลายเป็นปัจจัยที่ขาดสำคัญสำหรับอุตสาหกรรมต่างๆ ในทุกวันนี้ เทคโนโลยีเปลี่ยนโฉมหน้าของทุกอุตสาหกรรมให้เป็นเรื่องง่าย สอดคล้องกับ Ifour Technolab (2021) ที่รายงานว่า 10 อันดับแรกของเทรนด์หรือแนวโน้มเทคโนโลยีที่กำลังเติบโตสำหรับอุตสาหกรรมการศึกษา มีดังต่อไปนี้ คือ

1. พ็อดคาสต์เป็นวิธีที่ยอดเยียมในการให้ความรู้ (Podcasts)
2. การรู้ข้อมูลเชิงลึกผ่านการสัมมนาผ่านเว็บ (Data-driven insights via Webinars)
3. การวิเคราะห์เชิงคาดการณ์จะช่วยส่งเสริมการลงทะเบียนเรียนที่สูงขึ้น (Predictive analytics)
4. หุ่นยนต์เพื่อการศึกษา (Educational robots)
5. งบประมาณด้านเทคโนโลยีการศึกษาแบบยั่งยืน (Sustainable EdTech budget)
6. เครื่องมือในการทำงานร่วมกันเป็นทีม (A team collaboration tool)
7. การเรียนรู้ส่วนบุคคล (Personalized learning)
8. คอมพิวเตอร์ไร้หน้าจอ (Screenless computing)
9. การสอนเด็กด้วยการเล่นเกม (Teach kids by gamifying subjects)
10. วิธีการเรียนรู้ดิจิทัลออนไลน์แบบต่างๆ (Various online digital learning ways)

เจริญ ภูวิจิตร หัวหน้ากลุ่มพัฒนามาตรฐานและส่งเสริมเครือข่าย สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2564) กล่าวว่า เครื่องมือการสอนที่เหมาะสมจะช่วยให้การสอนออนไลน์ราบรื่น การเลือกใช้แพลตฟอร์มหรือแอปพลิเคชันใดก็ตาม จำเป็นต้องมีการฝึกอบรมในการใช้งานให้ทั้งผู้สอนและผู้เรียนเพื่อให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ระบบ E-learning และระบบการทำแบบทดสอบออนไลน์ในยุคปัจจุบัน

สามารถทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเองได้ง่ายผ่านทางแอปพลิเคชัน โดยผู้สอนมีหน้าที่เพียงชี้แนะแนวทางในการเรียนรู้ ตัวอย่างโปรแกรม E-learning ที่น่าสนใจ เช่น Moodle, MOOC (บริษัท ทีโอที จำกัดมหาชน, 2563) ส่วนระบบการทำแบบทดสอบระบบออนไลน์ช่วยให้ประหยัดเวลาในการตรวจและจัดเก็บคะแนนได้อย่างรวดเร็ว ยิ่งไปกว่านั้นปัจจุบันการเรียนการสอนมักสอดแทรกสื่อการเรียนต่างๆ เข้าไประหว่างสอน ไม่ว่าจะเป็น ภาพ เสียง วิดีโอ เพราะต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนให้ทันสมัยมากขึ้น การนำเทคโนโลยีและอินเทอร์เน็ตมาผนวกเข้าด้วยกันทำให้ผู้เรียนทุกคน ไม่ว่าจะเป็นนักเรียน นักศึกษา สามารถเข้าสู่ระบบของการเรียนการสอนที่เป็นรูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีอยู่อย่างไม่จำกัด ทำให้คนทั่วไปสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสได้พัฒนาทักษะที่ต้องการ โดยที่เห็นได้ชัดเจนในขณะนี้คือมหาวิทยาลัยชั้นนำและเว็บไซต์ที่เป็น E-learning มีการปล่อยคอร์สเรียนออนไลน์ ที่สามารถเข้าไปเรียนได้ฟรี นอกจากนี้ยังมีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลไปปรับใช้ในการออกแบบระบบการเรียนให้รองรับอุปกรณ์ใช้งานได้หลากหลาย ทั้งบนคอมพิวเตอร์และสมาร์ตโฟน เช่น การใช้ระบบ Data และ Tracking ติดตามว่าผู้เรียนมีความเข้าใจในเรื่องที่เรียนมากน้อยแค่ไหน แล้วดึงเอาข้อมูลเหล่านั้นมาใช้ในการวางแผนเพื่อปรับปรุงระบบการสอนให้ดียิ่งขึ้น ดังนั้น การนำเทคโนโลยีเข้ามาปฏิรูประบบการศึกษา ทำให้เกิดการเรียนการสอนรูปแบบใหม่มากมาย ทำให้การเรียนรู้ไม่ได้ถูกจำกัดกรอบเพียงในห้องเรียนเท่านั้น

การเกิดห้องเรียนอัจฉริยะสำหรับการเรียนรู้ในยุค 4.0 ไม่ได้จำกัดเพียงในหนังสือเรียนอีกต่อไป เมื่อมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในห้องเรียน อย่าง Smart Board หรือ Presentation ที่มีภาพประกอบ เข้ามาร่วมด้วย จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถมองเห็นภาพและทำความเข้าใจในเรื่องที่ยากได้เร็วยิ่งขึ้น นอกจากนี้ในขณะที่มีการสอนในห้องเรียน ก็มีการถ่ายทอดสดไปยังห้องเรียนในโรงเรียนหรือสถานที่อื่นๆ ผ่านระบบการ Live ได้อีกด้วย (บริษัท ทีโอที จำกัดมหาชน, 2563) สอดคล้องกับ ชูติวัฒน์ สุวดีพิงษ์ (2565) ที่ได้สรุปองค์ประกอบของ smart classroom ว่า คือห้องเรียนที่มีการผสมผสานระหว่างการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ (Learning Environment) และการนำเทคโนโลยี (Technology) ในลักษณะเฉพาะ เพื่อใช้สำหรับเสริมสร้างประสบการณ์ทางการเรียนการสอน มีจุดเน้นการสร้างปฏิสัมพันธ์ทางการเรียน รวมทั้งการฝึกทักษะด้านต่างๆ

เทคโนโลยีที่มาแรงและมีความน่าสนใจอีกชิ้นหนึ่ง คือ ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence) หรือ AI เป็นเทคโนโลยีที่กำลังเติบโตขึ้นเพื่อช่วยมนุษย์ในการดำเนินชีวิตและการทำงานในยุคดิจิทัล โดยมีแนวโน้มการนำปัญญาประดิษฐ์มาทำงานแทนกำลังคนในภาคส่วนการผลิตและการบริการเพิ่มมากขึ้น สำหรับการพัฒนาปัญญาประดิษฐ์ในวงการศึกษา พบว่า ได้มีการศึกษาและวิจัยในประเทศที่มีความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐเกาหลี เป็นต้น และได้มีการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับปัญญาประดิษฐ์ด้านการศึกษาจากประเทศที่พัฒนาโดยหน่วยงานทางการศึกษาระหว่างประเทศ อาทิ UNESCO และ European Commission

นอกจากนี้ในบางโรงเรียนเริ่มมีการนำปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) มาใช้ใน ห้องเรียนแล้ว เช่น การใช้เครื่องตรวจคลื่นสมองในห้องเรียนและวัดระดับความตั้งใจเรียนของผู้เรียน ทั้งนี้โลกได้ตระหนักในความสำคัญของศักยภาพของ AI ด้านการศึกษาอย่างกว้างขวางในช่วง 3 ทศวรรษที่ผ่านมา แม้ว่าผลกระทบต่อห้องเรียนยังมีไม่มากนัก แต่สถานการณ์อาจจะเปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ระบบที่ใช้ AI เป็นฐาน กลายเป็นระบบที่สนับสนุนผู้สอนและผู้เรียน ซึ่งคาดว่าจะมีการใช้อย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น ยิ่งไปกว่านั้นพบว่า AI ยังสามารถเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจและตลาด งานอย่างรวดเร็ว จนเกิดการสร้างความต้องการใหม่ ๆ เพื่อการศึกษาและระบบการศึกษาในอนาคต AI อาจจะเปิดแนวทางใหม่ในการเรียนรู้ การสอน และการศึกษา และอาจเปลี่ยนสังคมในทางที่ทำ ทายสำหรับสถาบันการศึกษา AI อาจทำให้เกิดความหลากหลายทางทักษะมากขึ้นและเปลี่ยนแปลง อาชีพอย่างสุดขีด หรือทำให้เกิดโอกาสที่เท่าเทียมกันทางการเรียนรู้ การใช้ AI ด้านการศึกษาอาจ ก่อให้เกิดข้อมุลเชิงลึกว่าการเรียนรู้เกิดขึ้นได้อย่างไร อาจเปลี่ยนวิธีการประเมินการเรียนรู้ ช่วยจัด ห้องเรียนแบบใหม่หรืออาจเลิกเรียนในห้องเรียน อีกทั้งอาจช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการสอนหรือทำ ให้นักเรียนต้องปรับตัวตามความต้องการของเทคโนโลยีในอนาคต (สำนักงานเลขาธิการสภา การศึกษา, 2563)

เทคโนโลยีที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา AI ด้านการศึกษา คือ การวิเคราะห์การเรียนรู้ (Learning Analytics : LA) เป็นวิธีการที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจที่จะทำให้ผลการเรียนรู้ดีขึ้น การ วิเคราะห์การเรียนรู้นำไปใช้กับความรู้ในสาขาต่าง ๆ มากมาย อาทิ สังคมวิทยา จิตวิทยา จริยธรรม การสอน ฯลฯ ซึ่งปัจจุบันสามารถเข้าถึงการปฏิรูปดิจิทัล เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวนมากที่ สามารถจะนำไปวิเคราะห์เพื่อสกัดเอาความรู้เชิงลึกหรือแม้แต่พัฒนาเครื่องมืออัจฉริยะที่มีประโยชน์ เพื่องานด้านบริหารและการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563)

ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) สามารถพัฒนาการเรียนรู้ส่วนบุคคล และช่วย ครูในการจัดการเรียนการสอนได้หลายรูปแบบและวิธีการ ดังเช่น การเรียนรู้ร่วมกัน (Collaborative Learning) หนึ่งในทิศทางที่มีการปฏิรูปมากที่สุด ก็คือ การเรียนรู้ร่วมกันโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วย สนับสนุน (Computer-supported Collaborative Learning) ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่ผู้เรียนไม่ได้อยู่ใน สถานะที่เดียวกัน AI จะให้ตัวเลือกมากมาย ไม่ว่านักเรียนจะต้องการเรียนที่ไหน เมื่อไหร่ การใช้ เทคนิค AI เช่น Machine Learning และการประมวลผลข้อความแบบคร่าว ๆ นั้น ระบบ AI จะถูกใช้ ในการคอยสังเกตการณ์กลุ่มที่เปิดอภิปรายไม่พร้อมกัน ซึ่งจะทำให้ครูสามารถให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการ อภิปรายของนักเรียนและสนับสนุนการแนะนำกิจกรรมและการเรียนรู้ของนักเรียน ครูหรือครูผู้ช่วย เสมือนจริง (Virtual Teacher) AI สามารถช่วยการเรียนรู้ส่วนบุคคลผ่านวิธีการที่หลากหลาย และช่วย สร้างสภาพแวดล้อมสำหรับวิชาชีพครูให้ดีขึ้น เพื่อให้ครูสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียนได้มาก ขึ้น โดยปกติครูใช้เวลาอย่างเต็มที่กับงานประจำและงานอื่นๆ มากมาย เช่น ให้อาหารและคอยตอบ

คำถามที่นักเรียนมักจะถามบ่อย ๆ รูปแบบการสอนคู่ (Dual-Teacher Model) ที่มีครูจริงและครูผู้ช่วยเสมือนจริง (AI) จะช่วยให้งานประจำของครูลดลง ทำให้ครูมีเวลามากขึ้นและ มุ่งเน้นไปที่การแนะแนวและการสื่อสารแบบตัวต่อตัวกับนักเรียนมากขึ้น ครูจะสามารถทำงานร่วมกับครูผู้ช่วย AI เพื่อผลสัมฤทธิ์ที่ดีที่สุดของผู้เรียน คอมพิวเตอร์ช่วยการเรียนการสอน (Computer Assisted Learning : CAL) เป็นโปรแกรมที่สร้างทางเลือกในการสนับสนุนวิธีการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนด้วยดิจิทัลและเทคโนโลยี AI ช่วยกำหนดแผนการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นรายบุคคล บอกแนวทาง จุดแข็ง จุดอ่อน สิ่งที่ติกว่าหรือเรียนรู้ได้ง่ายกว่า รวมทั้งสิ่งที่ชอบและกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้อัลกอริทึมช่วยนำทางให้นักเรียนโดยผ่านแนวทางของเนื้อหาบทเรียนที่แตกต่างหลากหลายนั้น AI จะสามารถปรับการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลและทำให้นักเรียนมีโอกาสที่ดีขึ้นจากการสนับสนุนของครูและโรงเรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563)

ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นประเทศขนาดใหญ่พิเศษที่มีการพัฒนาด้านเทคโนโลยีและความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ จีนมีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตจำนวน 730 ล้านคน ในปี 2016 รัฐบาลจีนได้เปิดตัวแผนแห่งชาติที่จะทำให้จีนกลายเป็น ‘เสาหลักในการพัฒนา AI ของโลก’ ภายในปี 2030 และกำหนดยุทธศาสตร์ AI แห่งชาติด้านการศึกษาให้เป็นส่วนหนึ่งของวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยี ทั้งนี้โครงการริเริ่มของรัฐต้องพึ่งพาภาคเอกชน เช่น บริษัท Huijiang ซึ่งเป็นบริษัทด้านการศึกษาดิจิทัลของเอกชนที่กำลังพัฒนาซอฟต์แวร์ AI ให้สามารถเข้าใจการแสดงออกทางสีหน้าของนักเรียน และสะท้อนภาพและเสียงออกมาได้ บริษัท Liulishuo ผลิต AI ให้เป็นครูสอนภาษาอังกฤษให้กับนักเรียนจำนวน 600,000 คน เหมือนกับการจ้างครูเพียงคนเดียวสอน บริษัท Master Learner กำลังผลิต ‘Superteacher’ ที่สามารถตอบคำถามจำนวน 500 ล้านคำตอบ ของนักเรียนในเวลาเดียวกันในการเตรียมสอบเอ็นทรานซ์เข้ามหาวิทยาลัย Gaokao เป็นต้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563)

ประเทศอูรุกวัย มีหน่วยงานของรัฐที่ชื่อว่า Plan Ceibal เป็นหน่วยรับผิดชอบการศึกษาแบบดิจิทัล (Digital Education) ที่พัฒนาได้ก้าวหน้ามากที่สุด หนึ่งในโครงการหลักที่จัดทำ คือ การแก้ปัญหาการเรียนรู้ออนไลน์ที่ชื่อว่า “Mathematics Adaptive Platform” (อักษรย่อภาษาสเปน คือ โครงการ PAM) มีการปรับเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์ของ PAM ไว้ในหลักสูตรแห่งชาติเพื่อให้เป็นเครื่องมือที่ส่งผลสะท้อนเป็นรายบุคคลตามระดับทักษะของนักเรียนแต่ละคนซึ่งได้วิเคราะห์จากประสบการณ์ของนักเรียน รูปแบบของ PAM มีข้อได้เปรียบในเรื่องการเรียนรู้หลายประการ เช่น การตอบอย่างฉับไว นักเรียนมีความเป็นอิสระ สะดวกในการแก้ไข มีความเป็นตัวในการเรียนรู้ มีเกมมีพิเคชั่นในห้องเรียน ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม สามารถปรับไปตามจังหวะของห้องเรียนและนักเรียนแต่ละคน และมีกิจกรรมเป็นจำนวนมาก (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563)

ประเทศบราซิล รัฐบาลกลางได้สร้างรูปแบบทางการศึกษาของประเทศที่เรียกว่า Mec Flix เป็นรูปแบบเนื้อหาบทเรียนที่ทำเป็นวิดีโอ ซึ่งออกแบบเพื่อเตรียมนักเรียนสำหรับการสอบใน

ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ มีองค์ประกอบเร่งด่วนบางอย่างของ AI คือ นักเรียนต้องเข้าสู่ระบบและสร้าง Playlists ส่วนตัวในบทเรียนวิดีโอทัศน์และรับฟังข้อเสนอแนะตามความชอบของนักเรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563)

ประเทศฝรั่งเศสได้เสนอกรอบยุทธศาสตร์สำหรับ AI ทั้งภายในประเทศและประเทศในยุโรป การพัฒนาด้านการวิจัยและทรัพยากรมนุษย์เป็นองค์ประกอบสำคัญของยุทธศาสตร์นี้ โดยฝรั่งเศสเล็งเห็นความสำคัญ ได้แก่ การสร้างห้องปฏิบัติการวิจัยเพื่อศึกษาว่า AI พลิกโฉมสถานที่ทำงานอย่างไร การเพิ่มสิ่งจูงใจให้กับนักวิจัยด้าน AI เพื่อดึงดูดผู้มีความสามารถทั้งจากภายในประเทศและระดับนานาชาติ และการพัฒนาโปรแกรมการสอน AI ในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก รวมทั้งการศึกษาและอบรมในระดับเทคนิคและอาชีวศึกษา ฝรั่งเศสยังตั้งเป้าสร้างความร่วมมือระหว่างภาควิชาการและอุตสาหกรรมให้มากขึ้น และสร้างหุ้นส่วนระหว่างมหาวิทยาลัยและสถาบันวิจัยอื่น ๆ ให้เกิดการสร้างเครือข่ายมหาวิทยาลัยสำหรับปัญญาประดิษฐ์ศึกษา โดยจัดสรรงบประมาณ 1.5 พันล้านฟรังก์ฝรั่งเศส ให้สถาบัน The Institut National de Recherche en Informatique et en Automatique เป็นหน่วยบริหารจัดการ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563)

ประเทศเกาหลีใต้ ได้เสนอแผนแม่บทเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับประเทศ โดยรัฐบาลเกาหลีใต้ตั้งเป้าที่จะผลิตบัณฑิตใหม่จำนวน 5,000 คนที่ผ่านการอบรมด้าน AI ทุกปี เริ่มตั้งแต่ปี 2020 เพื่อให้มีผู้เชี่ยวชาญด้าน AI เพิ่มจำนวนรวมเป็น 50,000 คนภายในปี 2030 ยิ่งกว่านั้น เกาหลีใต้ยังตั้งใจจะให้การสนับสนุนเป็นระยะเวลา 10 ปี แก่สถาบันอุดมศึกษาชั้นนำที่ผันตัวมาเป็นศูนย์วิจัยที่เป็นผู้นำการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอัจฉริยะ (Intelligent IT) รวมถึง AI โดยผ่านการให้เงินอุดหนุนนวัตกรรม การวิจัย (Research Innovation Grants) การจัดสรรทรัพยากร และให้เงินอุดหนุนสำหรับการจ้างนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญจากนานาชาติ รัฐบาลเกาหลีใต้ได้อนุมัติงบประมาณราว 4.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพื่อจัดหาทุนในการริเริ่มการทำวิจัย และยังตั้งเป้าจัดสรรงบประมาณ 2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ เพื่อก่อตั้งสถาบันบัณฑิตศึกษาด้าน AI แห่งใหม่ 6 แห่ง เพื่อเพิ่มความเข้มแข็งของการเป็นพันธมิตรของภาควิชาการและอุตสาหกรรมและเพื่อมอบทุนการศึกษาสำหรับนักศึกษาสาขาปัญญาประดิษฐ์ในประเทศเป็นจำนวน 4,500 ทุน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563)

ทั้งนี้โครงการริเริ่มทางการกุศลระดับนานาชาติอื่น ๆ ใช้รางวัลจูงใจในการริเริ่มสิ่งใหม่ ๆ เช่น รางวัล Global Learning XPRIIZE มูลค่า 15 ล้านดอลลาร์ ทำทายกลุ่มคนจากทั่วโลกในการพัฒนาซอฟต์แวร์ที่เปิด (Open-source) แบบปรับขนาดให้ใช้ฟรี ซึ่งจะทำให้เด็ก ๆ ในประเทศกำลังพัฒนาสามารถสอนตัวเองในการอ่าน เขียน และเรียนวิชาเลขคณิตขั้นพื้นฐานได้ภายใน 15 เดือน นอกจากนั้น ยังได้พัฒนาครูหุ่นยนต์ (Robot Tutors) โดยผู้เชี่ยวชาญ Carnegie Mellon เพื่อสร้าง

เครื่องมือ การเรียนรู้ AI ที่เป็นครูหุ่นยนต์สามารถจดจำเสียงและเป็นอัลกอริทึมที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูล เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ส่วนบุคคลในระดับกว้าง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563)

นอกจากนี้ยังมีสื่อการเรียนรู้ใหม่ล่าสุดอย่าง เมตาเวิร์ส (Metaverse) หรือ จักรวาลนฤมิต ซึ่งเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้เสมือนจริงสำหรับการศึกษา เป็นโลกเสมือนแห่งอนาคต ซึ่ง ภาวิณี อุปถานา (2565) แห่งศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (Nectec) ได้เขียนบทความสรุปเกี่ยวกับเรื่องเมตาเวิร์ส (Metaverse) โลกเสมือนแห่งอนาคตไว้อย่างน่าสนใจดังนี้

1. คำว่า “Metaverse” มีที่มาจากการนำคำว่า Meta รวมกับ Verse ได้ความหมายว่าเป็น “จักรวาลนฤมิต” ตามราชบัณฑิตยสภา ปรากฏครั้งแรกในนิยายแนวไซไฟ เรื่อง Snow Crash แต่งโดยนีล สตีเฟนสัน ในปี 1992 ซึ่งโลก Metaverse ในหนังสือของนีลเป็นโลกเสมือนจริง 3 มิติ ที่ผู้คนสามารถปฏิสัมพันธ์กันได้ในรูปแบบของอวตาร (Avatar)

2. จักรวาลนฤมิต (Metaverse) เป็นการผสมผสานเทคโนโลยีแห่งโลกเสมือนที่สร้างสิ่งแวดล้อมของโลกจริงและเทคโนโลยีเข้าด้วยกัน เพื่อให้ผู้คนเข้ามามีปฏิสัมพันธ์และทำกิจกรรมร่วมกัน ผ่านอวตาร (Avatar) ในรูปแบบกราฟิก 3 มิติ ด้วยการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่ความรู้สึกเหมือนชีวิตจริงมากกว่าโซเชียลมีเดียที่ใช้ในปัจจุบัน เมื่อพิจารณาถึงประเด็นในเรื่องของการจัดการเรียนการสอน ถ้าสามารถทำให้ผู้เรียนและผู้สอนได้เข้ามามีปฏิสัมพันธ์และทำกิจกรรมร่วมกัน ผ่านอวตาร (Avatar) ในรูปแบบกราฟิก 3 มิติ อาจทำให้ผู้เรียนเกิดความตื่นตัวและรู้สึกสนุกสนาน รวมทั้งหันมาสนใจและให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้นก็เป็นได้

3. จักรวาลนฤมิต (Metaverse) เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี AR (Augmented Reality) VR (Virtual Reality) และ XR (Extended Reality) ซึ่งเป็นเทคโนโลยีสำคัญในการที่จะช่วยให้สภาพแวดล้อมโลกความเป็นจริงเข้ากับกิจกรรมในโลกเสมือน แบบ 360 องศา โดยอุปกรณ์สำคัญ คือ แว่นตา VR ผ่านการรับรู้ของเราไม่ว่าจะเป็นมุมมองเห็น เสียง การสัมผัส และทำให้สามารถใช้ชีวิตบนโลกเสมือนจริงได้ เช่น การซื้อที่ดิน การเข้าร่วมคอนเสิร์ต การซื้อสินค้าโดยใช้สกุลเงินดิจิทัล เป็นต้น

4. การเข้ามาของจักรวาลนฤมิต (Metaverse) เรียกได้ว่าทำให้ชีวิตประจำวันของเราเปลี่ยนแปลงไป ทั้งการติดต่อสื่อสาร การทำงาน หรือแม้กระทั่งการโฆษณา หากเรายังเมินเฉย อาจจะไม่เสียเปรียบได้ในอนาคต

กล่าวโดยสรุป หากการจัดการเรียนการสอนของประเทศไทยมีการนำเทคโนโลยีดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน จะทำให้ประเทศไทยได้เปรียบทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เช่น จักรวาลนฤมิต (Metaverse) เปิดโอกาสทางธุรกิจ เช่น ธุรกิจบันเทิง การจัดงานอีเวนต์ นิทรรศการ คอนเสิร์ตในโลกเสมือนจริงที่ไร้ขีดจำกัด การเปิดมิติใหม่ในการช้อปปิ้ง การลงทุนสกุลเงินดิจิทัล ธุรกิจโทรคมนาคม 5G – 6G หรือแม้แต่การเข้ารับการรักษาทางออนไลน์จากแพทย์

การซ่อมผ่าตัดเสมือนจริง การบำบัดรักษาผู้ป่วยจิตเวช เป็นต้น หากลองจินตนาการดูว่านักเรียนหรือนักศึกษาได้เรียนรู้เรื่องวิทยาศาสตร์ผ่านการใช้เทคโนโลยี AR (Augmented Reality) และ VR (Virtual Reality) จากผู้เชี่ยวชาญจะทำให้ได้เปิดประสบการณ์มากมายมหาศาลแค่ไหน ดังนั้น หลายคนอาจจะมีโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาที่เท่าเทียม และหลากหลายมากยิ่งขึ้น รูปแบบของการศึกษานั้นจะเปลี่ยนไป แต่อย่างไรก็ตาม จักรวาลอนมิติ (Metaverse) ก็มีข้อเสียด้วยเพราะอาจเกิดปัญหาได้ในระยะยาว เช่น ปัญหาด้านความเป็นส่วนตัว (Privacy) ด้านความปลอดภัย ด้านสุขภาพจิต รวมไปถึงการคุกคามทางเพศที่เกิดขึ้นบนโลกเสมือนจริง ดังนั้นสื่อหรือเทคโนโลยีในการเรียนการสอนควรมีการปรับเปลี่ยนให้ทันกับยุคการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีเพราะผู้เรียนเกิดมาพร้อมกับเทคโนโลยี หากยังไม่มีการปรับเปลี่ยนอาจทำให้ผู้เรียนไม่ต้องการเข้าสู่การเรียนรู้ได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศทำให้ผู้ทำวิจัยทราบแนวทางการทำวิจัยเพื่อจะได้ไม่ทำวิจัยซ้ำซ้อน ช่วยพัฒนาความคิด พัฒนาเครื่องมือแบบวัดแบบประเมินต่างๆ ทำให้ทราบถึงผลวิจัยในอดีต เชื่อมโยงไปสู่ประเด็นในการอภิปรายผลการวิจัยของตนเอง และช่วยเชื่อมโยงความรู้เดิมหรือข้อค้นพบที่เกิดขึ้นแล้วกับข้อค้นพบใหม่ ดังนั้น จึงได้กำหนดหัวข้อของการศึกษาดังต่อไปนี้

1. การศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย พบว่า สถานการณ์แพร่ระบาดของไวรัส COVID-19 มีอิทธิพลอย่างมากต่อการปรับตัวในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

วิทยา วาโย อภิรดี เจริญนุกูล ฉัตรสุตา กานกายนต์ และ จรรยา คนใหญ่ (2563) ได้ศึกษาวิจัยพบว่า การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้เกิดการปรับตัวเป็นวิถีชีวิตแบบใหม่ (New Normal) โดยเฉพาะเมื่อสถานศึกษาต้องใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์ เพื่อให้การเรียนรู้ไม่หยุดชะงัก โดยองค์ประกอบของการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ได้แก่ ผู้สอน ผู้เรียน เนื้อหา สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ ระบบการติดต่อสื่อสาร ระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ การวัดและการประเมินผล รูปแบบการเรียนการสอนมีหลากหลายวิธี ที่ทำให้ผู้สอนและผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันได้ การศึกษาองค์ประกอบและรูปแบบที่เหมาะสมกับลักษณะวิชา และบริบทของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพ

ซึ่งสอดคล้องกับ สิริพร อินทสนธิ (2563) ได้ศึกษาวิจัยพบว่า การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาเป็นอย่างมาก เนื่องจากทั้งผู้เรียนและผู้สอนต้องมีการ

ปรับตัวในการเรียนการสอน ในรายวิชาการเขียนโปรแกรมเว็บนั้น พบว่า ผู้สอนและนักศึกษาได้พูดคุย และปรับกระบวนการเรียนการสอนให้อยู่ในรูปแบบออนไลน์ โดยใช้เครื่องมือแอปพลิเคชันในการเรียนออนไลน์หลัก ๆ ได้แก่ Line Zoom YouTube และ Google Classroom ส่วนโปรแกรม Camtasia Studio ผู้สอนใช้สำหรับตัดต่อวิดีโอเพื่อใช้ในการสอน และใช้โปรแกรม TeamViewer เข้าสู่เครื่องคอมพิวเตอร์ผู้เรียน เมื่อผู้เรียนในรายวิชาการเขียนโปรแกรมเว็บเกิดปัญหาการเขียนโปรแกรมขัดข้องขึ้นในระหว่างเรียน แม้จะอยู่คนละพื้นที่กัน ซึ่งจากการเรียนออนไลน์ในรายวิชาการเขียนโปรแกรมเว็บไม่ค่อยพบปัญหาในการเรียนออนไลน์เกิดขึ้นมากนัก เนื่องจากเป็นรายวิชาปฏิบัติที่สามารถอัดคลิปวิดีโอและนำขึ้นไปเผยแพร่บน YouTube และให้นักศึกษาสามารถเข้ามาศึกษาได้ตลอดเวลา

เอกพันธ์ อินทร์ใจเอื้อ และ ประเสริฐ อินทร์รักษ์ (2562) ได้ศึกษาวิจัยพบว่า บทบาทการบริหารจัดการศึกษาของนายกเทศมนตรีในอนาคต ประกอบด้วย 6 บทบาท ได้แก่ 1) บทบาทด้านบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ 2) บทบาทด้านการส่งเสริมการจัดการศึกษาสมัยใหม่ โดยส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการจัดการศึกษา ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน สร้างทักษะการเรียนรู้ให้ทันยุคศตวรรษที่ 21 โดยยึดศักยภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) บทบาทด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง 4) บทบาทด้านส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสังคมยุคใหม่ ให้อิสระกับคณะกรรมการสถานศึกษาและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น 5) บทบาทด้านการพัฒนาบุคลากรโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ โดยสร้างครุมืออาชีพ และ 6) บทบาทด้านการสร้างขวัญและกำลังใจเพื่อให้เกิดองค์กรแห่งความสุข โดยมีการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา จัดหาบุคลากรสนับสนุนการทำงานของครู จัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสม

2. การศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างประเทศ

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างประเทศพบว่า การเรียนการสอนออนไลน์มีอิทธิพลอย่างมากต่อการจูงใจนักศึกษาให้ทำงานในความรับผิดชอบของพวกเขาโดยไม่ต้องเข้าไปช่วยเหลือ นักศึกษามีความพึงพอใจต่อกลยุทธ์การเรียนรู้แบบผสมผสาน และเป็นการปรับตัวในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนเช่นกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

Salamat, Ahmad , Bakht & Saifi (2561) ได้ศึกษาวิจัยพบว่า การจัดสรรเวลาในการเรียนรู้ทางออนไลน์มีความยืดหยุ่นกับนักศึกษา และจูงใจนักศึกษาให้ทำงานในความรับผิดชอบของพวกเขาโดยไม่ต้องเข้าไปช่วยเหลือ โดยนักศึกษารู้สึกสะดวกสบายเมื่อพวกเขาใช้อินเทอร์เน็ต

ซึ่งสอดคล้องกับ Lapitan, Tiangco, Sumalinog, Sabarillo, & Diaz (2564) ได้ศึกษาวิจัยพบว่า การเปลี่ยนการเรียนรู้และการสอนในช่วงการระบาดของโควิด 19 ได้นำความท้าทายอย่างแท้จริงเกี่ยวกับผู้สอนและนักศึกษา ในการสอนหลักสูตรเคมีในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัย Santo Tomas เป็นการผสมผสานกลยุทธ์การเรียนรู้ในบริบทของการเรียนการสอนวิชาเคมีกายภาพ

กลยุทธ์การเรียนรู้แบบผสมผสาน 5 องค์ประกอบ คือ การค้นพบ (Discover) การเรียนรู้ (Learn) การฝึกปฏิบัติ (Practice) การร่วมมือ (Collaborate) และการประเมิน (Assess) (DLPCA) ใน DLPCA ส่วนของเวลาที่ไม่ประสานกันของการสอน มีความสำเร็จผ่านทางการเผยแพร่บันทึกวิดีโอการสอนไว้ก่อนบนทางยูทูป เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้มาก่อนด้วยตนเอง ในส่วนของการสอนในช่วงเวลาเดียวกันถูกจัดการโดยการใช้แพลตฟอร์ม video conferencing เช่น Zoom หรือ Google Meet กลยุทธ์ DLPCA ถูกนำเสนอและอภิปรายไปยังนักศึกษาเพื่อนำสู่การปฏิบัติ การวิเคราะห์ของประสบการณ์การเรียนรู้และการสอนบนฐานของ 3 ตัวชี้วัด 1) ประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษา 2) ผลการปฏิบัติทางวิชาการของนักศึกษา และ 3) การสังเกตผู้สอนซึ่งแสดงให้เห็นว่า DLPCA มีผลกระทบต่อให้นักศึกษาและครูผู้สอน ความท้าทายที่ถูกกำหนดขึ้นมาเป็นความมีเสถียรภาพของการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตและความเชี่ยวชาญของครูผู้สอนกับความพร้อมในเครื่องมือการสอนบนอินเทอร์เน็ต เช่น video conferencing software ซึ่งครูผู้สอนจะต้องหาแนวทางในการปรับปรุงการมีปฏิสัมพันธ์ของพวกเขากับนักศึกษา และการรักษาประโยชน์ของนักศึกษา รวมถึงการนัดหมายระหว่างชั้นเรียนออนไลน์ จากการสำรวจชี้ให้เห็นว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจกับกลยุทธ์ DLPCA

ซึ่งเป็นไปในแนวทางเดียวกันกับ Olasile Babatunde Adedoyin และ Emrah Soykan (2563) ได้ศึกษาวิจัยพบว่า การเปลี่ยนการเรียนรู้มาเป็นแบบออนไลน์ ทำให้เกิดความท้าทายและโอกาส การเรียนรู้ออนไลน์จะยั่งยืนมากขึ้น ในขณะที่กิจกรรมการสอนจะกลายเป็นลูกผสม (hybrid) มากขึ้น

ในอีกแง่มุมหนึ่งของการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างประเทศพบว่า การเรียนการสอนออนไลน์ผ่าน นอกจากมีข้อดีแล้ว ยังมีข้อเสียด้วย เช่น ข้อจำกัดทางเทคโนโลยี การเข้าถึงเทคโนโลยี ประสิทธิภาพของเทคโนโลยี การมีสิ่งรบกวนสมาธิ และการขาดการมีส่วนร่วม ดังนั้น ผู้เรียนที่ไม่มีทักษะทางเทคโนโลยีขั้นพื้นฐานและการเข้าถึงเทคโนโลยี (เช่น ฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์) และไม่มีแรงจูงใจในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตลอดจนไม่มีวินัยในตนเองในการบริหารเวลาจะไม่สามารถประสบความสำเร็จในการศึกษาออนไลน์ได้ ดังตัวอย่างเช่น

Keng Siau & Nah (2563) ได้ศึกษาวิจัยพบว่า การศึกษาออนไลน์มีผลกระทบดังต่อไปนี้ เช่น ข้อจำกัดทางเทคโนโลยี การเข้าถึงเทคโนโลยี ประสิทธิภาพของเทคโนโลยี การมีสิ่งรบกวนสมาธิ และการขาดการมีส่วนร่วม

ซึ่งสอดคล้องกับ Pham & Ho (2563) ได้ศึกษาวิจัยพบว่า ประเทศเวียดนามจัดการเรียนการสอนใน 2 รูปแบบคือ การโพสต์เอกสารสำหรับนักเรียนในพื้นที่ห่างไกล และการเรียนรู้ทางไกลแบบใหม่ (ออนไลน์/แบบผสมผสาน) ทำให้มั่นใจได้ว่าจะไม่มีใครถูกทิ้งไว้ข้างหลังในการแพร่ระบาดซึ่งเป็นสิ่งที่เดียวกับที่รัฐบาลเวียดนามประกาศจุดมุ่งหมาย ซึ่งจะเห็นได้ชัดว่า การดำเนินการเรียนรู้ผ่าน

ระบบออนไลน์ประสบกับปัญหามากมายอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้น รัฐบาลเวียดนามจำเป็นต้องสนับสนุน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มากกว่าครึ่งที่ยังคงอยู่ห่างจากการเรียนรู้ทางไกลแบบออนไลน์ โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกล

ซึ่งสอดคล้องกับ Tang, Abuhmaid, Olaimat, Oudat, Aldhaeebi & Bamanger (2563) ได้ศึกษาวิจัยพบว่า นักเรียนไม่พอใจกับการเรียนออนไลน์โดยทั่วไป และไม่พอใจเป็นพิเศษกับการสื่อสารและโหมดถามตอบ

กล่าวโดยสรุป จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศทำให้ผู้ทำวิจัยทราบแนวทางในการทำวิจัย และสามารถเชื่อมโยงไปสู่ประเด็นในการอภิปรายผลการวิจัยต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาสถานภาพการจัดการเรียนการสอนของประเทศไทยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันระหว่างปี พ.ศ. 2556-2566 และ (2) เพื่อพัฒนากลยุทธ์นวัตกรรมจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษายุคชีวิตวิถีถัดไป โดยมีกระบวนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดขนาดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการกำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เทคนิคการสุ่มแบบมีเป้าหมาย Purposive Sampling และเทคนิคการวิจัยเชิงอนาคตแบบ EDFR ซึ่งต้องมีการใช้เทคนิคเดลฟายในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน อัตราการลดลงของความคลาดเคลื่อนจะมีน้อยมาก (Error) และจะเริ่มคงที่ที่ 0.02 ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้ผลการศึกษาของ Thomas T. Macmillan เป็นแนวทางในการกำหนดจำนวนผู้เชี่ยวชาญโดยกำหนดผู้เชี่ยวชาญในการวิจัยครั้งนี้จำนวนทั้งหมด 17 คน ซึ่งนับว่ามีความเหมาะสมในการใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างตามการใช้เทคนิคเดลฟาย โดยมีรายละเอียดแสดงการลดลงของค่าความคลาดเคลื่อนได้ ตามตาราง ดังนี้

จำนวนผู้เชี่ยวชาญ	ความคลาดเคลื่อน	ความคลาดเคลื่อนลดลง
1 - 5	1.20 - 0.70	0.5
5 - 9	0.70 - 0.58	0.12
9 - 13	0.58 - 0.54	0.04
13 - 17	0.54 - 0.50	0.04
17 - 21	0.50 - 0.48	0.02
21 - 25	0.48 - 0.46	0.02
25 - 29	0.46 - 0.44	0.02

ตารางที่ 3.1 การแสดงการลดลงของค่าความคลาดเคลื่อน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นการหาแนวโน้ม

ผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยที่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด จำนวน 17 คน โดยมีการกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญดังนี้ คือ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย โดยมีหลักการการคัดเลือกดังนี้ เช่น จบการศึกษาระดับปริญญาเอกในสาขาที่เกี่ยวข้อง หรือมีตำแหน่งทางวิชาการระดับรองศาสตราจารย์ขึ้นไปในสาขาที่เกี่ยวข้อง หรือมีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย 10 ปี

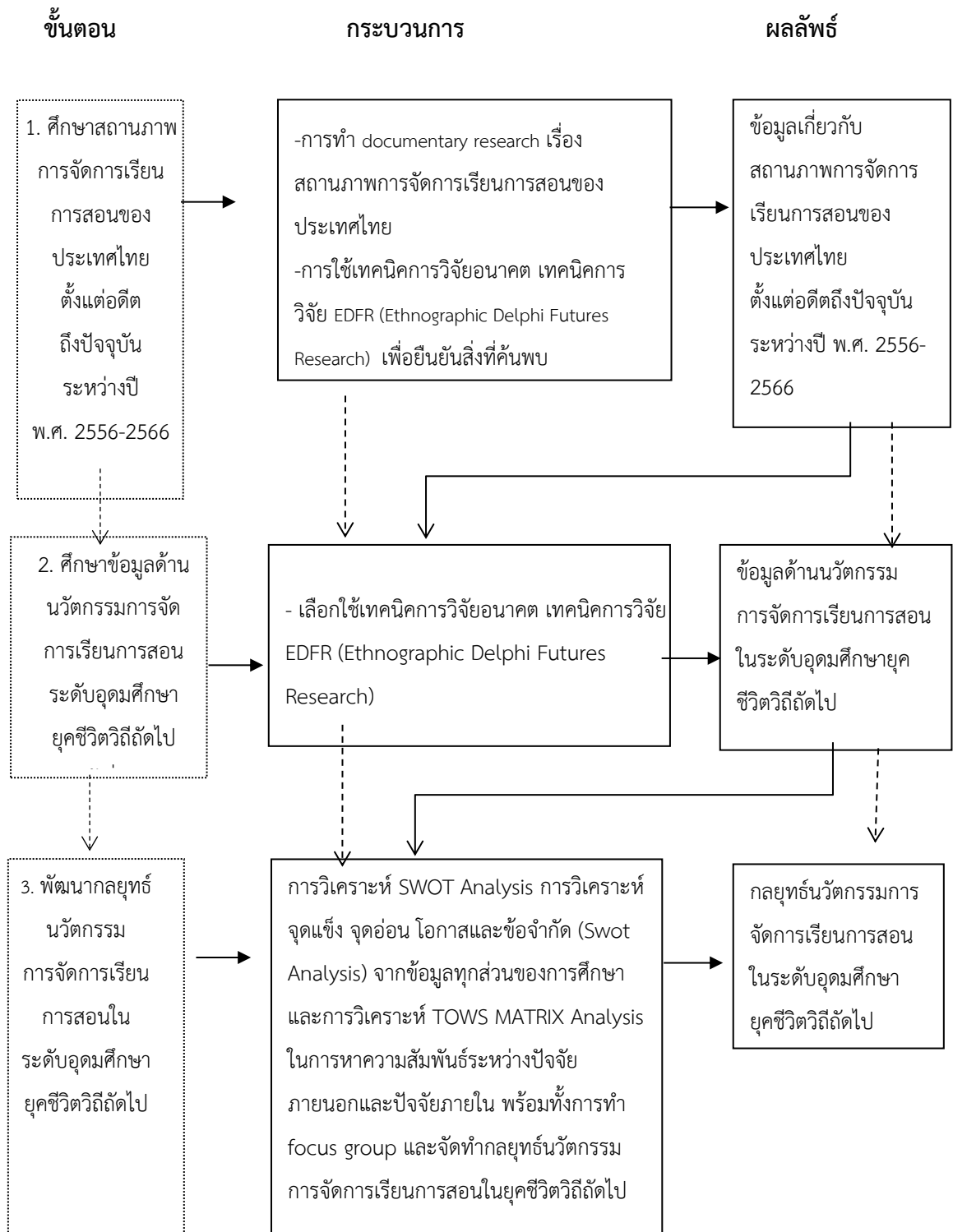
ขั้นการสร้างกลยุทธ์

การวิเคราะห์ SWOT Analysis การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและข้อจำกัด (Swot Analysis) จากข้อมูลทุกส่วนของการศึกษา และการวิเคราะห์ TOWS MATRIX Analysis ในการหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน และจัดทำร่างเพื่อพัฒนากลยุทธ์ด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป จากนั้นใช้กระบวนการกลุ่ม (Focus group) ในการสร้างการมีส่วนร่วมเพื่อยืนยันข้อค้นพบ คือ การเชิญกลุ่มผู้ใช้งานสนทนาเกี่ยวกับหัวข้อที่กำหนด จำนวน 9 คน ต่อ 1 กลุ่มเป้าหมายที่เราสนใจ มาพูดคุยแบบกลุ่มร่วมกัน และใช้เวลาในการพูดคุยกัน 2 ชั่วโมงโดยประมาณ โดยจุดประสงค์หลัก คือการที่เราจะเข้าใจและรับรู้ความคิดเห็น ความรู้สึก รวมทั้งพฤติกรรมจากประสบการณ์โดยตรงของผู้เข้าร่วม ซึ่งผู้วิจัยจะคอยควบคุมและเปิดประเด็นการพูดคุยต่าง ๆ

แบบแผนการวิจัย

ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1	ศึกษาสถานภาพการจัดการเรียนการสอนของประเทศไทยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันระหว่างปี พ.ศ. 2556-2566
ขั้นตอนที่ 2	ศึกษาข้อมูลด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษายุคชีวิตวิถีถัดไปจากผู้เชี่ยวชาญ
ขั้นตอนที่ 3	พัฒนากลยุทธ์นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษายุคชีวิตวิถีถัดไป ซึ่งขั้นตอนการวิจัยทั้ง 3 ขั้นตอน มีกระบวนการดำเนินการสามารถสรุปได้ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 3.1 กระบวนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนในการดำเนินงาน

3.2.1 ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพการจัดการเรียนการสอนในประเทศไทยในช่วงเวลาที่ผ่านมาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันระหว่างปี พ.ศ. 2556-2566 เพื่อสำรวจวิเคราะห์และสังเคราะห์ประเด็นในการทำวิจัย จากนั้นผู้ทำวิจัยเลือกทำการวิจัยในเชิงลึกด้วยการทำวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) เรื่อง สถานภาพการจัดการเรียนการสอนของประเทศไทย

3.2.2 ผู้ทำวิจัยเลือกใช้เทคนิคการวิจัยอนาคต EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) เพื่อเก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับประเด็นสถานภาพการจัดการเรียนการสอนในประเทศไทยในช่วงเวลาที่ผ่านมาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันระหว่างปี พ.ศ. 2556-2566 เพื่อยืนยันคำตอบที่ได้จากการวิจัยเชิงเอกสาร และใช้เทคนิคการวิจัยอนาคต EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) เพื่อศึกษาข้อมูลด้านนวัตกรรมจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษายุคชีวิตวิถีถัดไปไปพร้อมกันด้วย เพราะเป็นเทคนิคที่รวมเอาจุดเด่นของเทคนิค Ethnographic Futures Research หรือ EFR ซึ่งผู้พัฒนาเทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EFR คือ ศาสตราจารย์ดอกเตอร์ Robert B. Textor มหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นเทคนิคที่พัฒนามาจากระเบียบวิธีวิจัยทางมานุษยวิทยาที่เรียกว่า การวิจัยชาติพันธุ์วรรณนา และเทคนิค The Delphi Technique ซึ่งเป็นเทคนิคการทำนายที่พัฒนาขึ้นโดยนักคิดนักวิจัยของ Rand Corporation คือ Helmer, Dalkey และ Rescher เป็นเทคนิคการสื่อสารระหว่างกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ช่วยให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนได้รับข่าวสารและแลกเปลี่ยนความเชี่ยวชาญระหว่างกันโดยไม่มีการเผชิญหน้ากันโดยตรง เช่นเดียวกับการระดมสมอง (Brainstorming) เข้าด้วยกัน โดยมีขั้นตอนการทำวิจัย ดังนี้

3.2.2.1 กำหนดและเตรียมตัวกลุ่มผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน โดยติดตามกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเป็นการส่วนตัว อธิบายจุดมุ่งหมายขั้นตอนต่างๆ เวลาที่ใช้โดยประมาณ และประโยชน์ของงานวิจัย ความจำเป็นและความสำคัญของผู้เชี่ยวชาญต่องานวิจัย

3.2.2.2 สัมภาษณ์รอบที่ 1 โดยลักษณะการสัมภาษณ์และขั้นตอนคล้ายกับ EFR แต่ EDFR มีความยืดหยุ่นมากกว่า โดยเริ่มสัมภาษณ์จากภาพอนาคตทางที่ดี ภาพอนาคตทางที่ไม่ดี และภาพอนาคตที่มีความเป็นไปได้มากที่สุด

3.2.2.3 วิเคราะห์/สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อเขียนแนวโน้มในแบบสอบถาม

3.2.2.4 สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามปลายปิดชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดของการวิจัยด้วยเทคนิคนี้ คือ นำข้อมูลที่ได้จากการ

สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทุกคนมารวมกัน ตัดทอนข้อความที่เกินไปจากกรอบของการวิจัย พยายามหาถ้อยคำที่ครอบคลุมข้อความทั้งหมด รักษาถ้อยคำของผู้ให้สัมภาษณ์ไว้ให้มากที่สุด จากนั้นนำมาเขียนเป็นภาษาที่สั้น กระชับรัดกุม ทั้งนี้เขียนแนวโน้มนำเพียงประเด็นเดียวใน 1 ข้อ เพื่อป้องกันมิให้ผู้เชี่ยวชาญเกิดความสับสน

3.2.2.5 ทำ EDFR รอบที่ 2 และ 3 ด้วยการนำแบบสอบถามไปสอบถามผู้เชี่ยวชาญ และนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐาน เพื่อจำแนกข้อมูล หาฉันทามติ ในการทำ EDFR รอบที่ 2 และ 3 ในรอบนี้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนจะได้รับรู้ข้อมูลป้อนกลับเชิงสถิติของกลุ่มโดยส่วนรวม โดยหาค่าร้อยละ ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของกลุ่ม ผนวกด้วยคำตอบเดิมของตนเอง แล้วขอให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนพิจารณาตอบใหม่

3.2.2.6 นำผลการตอบแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ผลตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งโดยทั่วไปถือตามเกณฑ์ที่มีแนวโน้มความเป็นไปได้ค่อนข้างสูง กล่าวคือ ค่ามัธยฐานที่ 3.5 ขึ้นไป และพิจารณาความสอดคล้องของคำตอบ โดยพิจารณาจากค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Q3-Q1) ไม่เกิน 1.5 การเขียนแนวโน้มนำจะไม่เขียนเป็นวิชาการมากเกินไป เพราะต้องให้คนทั่วไปอ่านแล้วเข้าใจได้ง่าย (จักรกฤษณ์ สิริริน, 2562)

3.2.3 เมื่อได้แนวโน้มนำที่ต้องการแล้วผู้วิจัยได้ทำการศึกษาการวิเคราะห์ SWOT Analysis ด้วยการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและข้อจำกัด (Swot Analysis) จากข้อมูลทุกส่วน โดยใช้เครื่องมือ McKinsey 7-S Framework วิเคราะห์ปัจจัยภายในคือจุดแข็ง จุดอ่อน และเครื่องมือ PESTLE Analysis วิเคราะห์ปัจจัยภายนอกคือ โอกาส อุปสรรค

McKinsey 7-S Frame Work เป็นเครื่องมือที่ใช้วิเคราะห์องค์กรหรือโครงสร้างองค์กร เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ปัจจัยภายใน ซึ่ง McKinsey คือ ชื่อของบริษัทที่มีชื่อเสียงและรับปรึกษาธุรกิจ ได้ทำการศึกษาโครงสร้างขององค์กรและประสบความสำเร็จอย่างมาก พบว่ามีองค์ประกอบสำคัญอยู่ 7 อย่าง ได้แก่

Strategy = กลยุทธ์มีความเหมาะสม บ่งบอกภารกิจองค์กรไว้ชัดเจน

Structure = การจัดองค์กรที่เหมาะสม ง่ายๆ ไม่ซับซ้อน

System = ระบบการจัดการเข้าไปสนับสนุนการทำงานต่างๆ

Skill = คนในองค์กรมีความชำนาญในงาน

Staff = คนในองค์กรมีความรู้ความสามารถ งานกับคนเหมาะสมกัน

Style = คนในองค์กรมีความคิด/พฤติกรรมในการทำงานเองเดียว

Shared Values = คนในองค์กรได้รับแจ้งค่านิยมเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ต้องทำให้คนในองค์กรเกิดความภูมิใจในงาน (ชยางกูร จันทะวัน และคณะ, 2560)

PESTLE Analysis คือ เครื่องมือที่ใช้เป็นเทคนิคในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกที่มีประสิทธิภาพ ใน SWOT Analysis สามารถใช้จำแนกโอกาสและอุปสรรค ซึ่ง PESTLE มีความสามารถในการระบุถึงปัจจัยการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อองค์กร ดังนี้

P = Political Component การเมือง

E = Economical Component เศรษฐกิจ

S = Social Cultural Component สังคม

T = Technological Component เทคโนโลยี

L = Legal Component กฎหมาย

E = Environment Component สิ่งแวดล้อม (ชยางกูร จันทะวัน และคณะ, 2560)

และนอกจากนี้ยังทำการวิเคราะห์ TOWS MATRIX Analysis คือ การหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน การวิเคราะห์ TOWS Matrix คือ การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกที่เป็นโอกาสและอุปสรรคที่กำลังประสพอยู่ และสามารถนำมาพิจารณาคู่กับปัจจัยภายในที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อน จากนั้นจัดทำกลยุทธ์ทางเลือก 4 แบบ ที่สามารถเป็นต้นแบบในการสร้างกลยุทธ์ต่างๆ วิธีการทำ TOWS Matrix เป็นการจัดทำตาราง 9 ช่อง คือ ปัจจัยหลักสำคัญ 4 ช่อง ช่องกลยุทธ์ 4 ช่อง กับอีก 1 ช่อง บอกที่มาของปัจจัยว่าเป็นปัจจัยภายนอกหรือปัจจัยภายใน ช่องกลยุทธ์ 4 ช่อง ให้ชื่อว่ากลยุทธ์ SO กลยุทธ์ WO กลยุทธ์ ST และกลยุทธ์ WT ซึ่งเกิดขึ้นภายหลังจากการใส่ปัจจัยหลักสำคัญทั้ง 4 ช่องแล้ว จากนั้นใช้กระบวนการกลุ่ม (Focus group) ในการสร้างการมีส่วนร่วมเพื่อยืนยันข้อค้นพบ คือ การเชิญกลุ่มผู้ใช้งานสนทนาเกี่ยวกับหัวข้อที่กำหนด จำนวน 9 คน ต่อ 1 กลุ่มเป้าหมายที่เราสนใจ มาพูดคุยแบบกลุ่มร่วมกัน และใช้เวลาในการพูดคุยกัน 2 ชั่วโมงโดยประมาณ โดยจุดประสงค์หลัก คือการที่เราจะเข้าใจและรับรู้ความคิดเห็น ความรู้สึก รวมทั้งพฤติกรรมจากประสบการณ์โดยตรงของผู้เข้าร่วม ซึ่งผู้วิจัยจะคอยควบคุมและเปิดประเด็นการพูดคุยต่าง ๆ

TOWS Strategic Alternatives Matrix		
	External Opportunities (O) โอกาสจากภายนอกที่จะทำให้ องค์กรดำเนินการได้ 1. 2. 3. 4.	External Treats (T) ภัย คุกคามจากภายนอก 1. 2. 3. 4.
Internal Strengths (S) จุดแข็งหรือข้อได้เปรียบภายใน องค์กร 1. 2. 3. 4.	SO Maxi-Maxi Strategy ใช้จุดแข็งเพื่อหาประโยชน์ที่ ได้เปรียบเพื่อสร้างเป็นโอกาส 1. 2. 3. 4.	ST Maxi-Mini Strategy เป็นการเอาจุดแข็งขององค์กร มาหลีกเลี่ยงหรือลดผลกระทบ ที่เกิดจากอุปสรรคที่ได้รับจาก ภายนอก 1. 2. 3. 4.
Internal Weaknesses (S) จุดอ่อนหรือข้อเสียเปรียบ ภายในองค์กร 1. 2. 3. 4.	WO Mini-Maxi Strategy ลดข้อด้อยของเราโดยการใช้ โอกาสจากภายนอก 1. 2. 3. 4.	WT Mini-Mini strategy ลดและพิชิตจุดอ่อนและ หลีกเลี่ยงอุปสรรคหรือภัย คุกคามเพื่อประคองให้อยู่รอด พยายามลดจุดอ่อนและรอ โอกาสใหม่ๆที่เข้ามา หรือควบ รวมกับหน่วยงานอื่นเพื่อเพิ่ม จุดแข็ง 1. 2.

ตารางที่ 3.2 การวิเคราะห์แบบ TOWS MATRIX Analysis

ที่มา: Heinz Wehrich (1999)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (semi structure interview) ในการเก็บข้อมูลเชิงลึก (in-depth interview) มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบปลายเปิด
2. แบบสอบถามปลายปิดชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) (สำหรับผู้เชี่ยวชาญในรอบ 2-3) เพื่อเก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับประเด็นสถานภาพการจัดการเรียนการสอนในประเทศไทยในช่วงเวลาที่ผ่านมาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันระหว่างปี พ.ศ. 2556-2566 และยืนยันคำตอบที่ได้จากการวิจัยเชิงเอกสาร และเพื่อศึกษาข้อมูลด้านนวัตกรรมจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษายุคชีวิตวิถีถัดไปไปพร้อมกันด้วย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษา ค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาการสร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (semi structure interview)
3. สร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (semi structure interview) นำแบบสัมภาษณ์ให้อาจารย์ผู้ควบคุมคุณภาพนิพนธ์ และผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) และค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) แล้วนำมาปรับปรุงให้เหมาะสมถูกต้องก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูล (ได้เครื่องมือชิ้นที่ 1)
4. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อเขียนแนวโน้มนในแบบสอบถามปลายปิด
5. นำแบบสอบถามปลายปิดที่ได้ไปให้อาจารย์ผู้ควบคุมคุณภาพนิพนธ์ และผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) และค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) แล้วนำมาปรับปรุงให้เหมาะสมถูกต้องก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูล (ได้เครื่องมือชิ้นที่ 2)

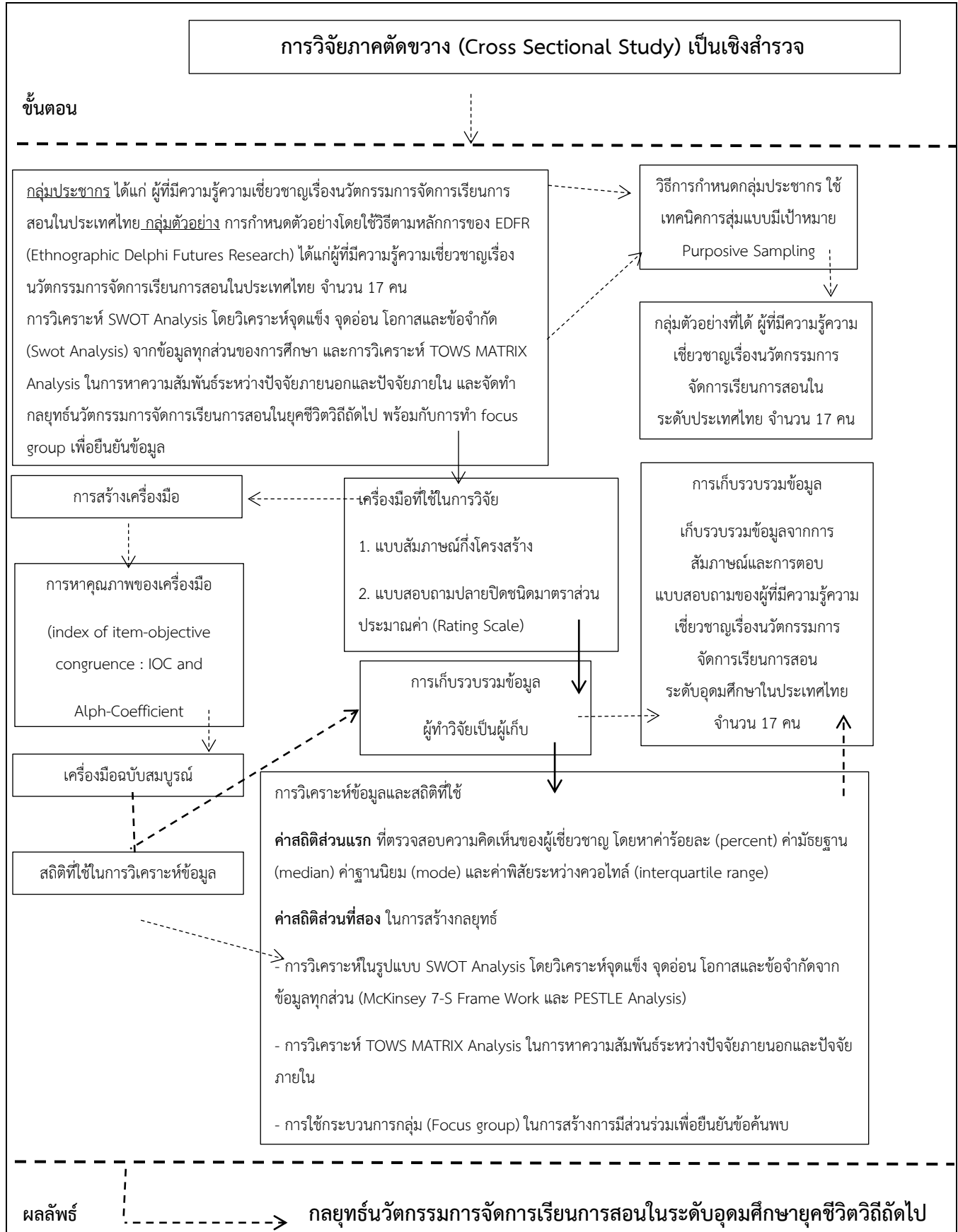
การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการสร้างเครื่องมือ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (semi structure interview) แบบสอบถามปลายปิดชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ) โดยใช้สถิติ คือ ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) และค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha)

การวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน ตามหลักการของ EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) โดยใช้สถิติ คือ ค่าร้อยละ (percent)

ค่ามัธยฐาน (median) ค่าฐานนิยม (mode) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (interquartile range) ด้วยโปรแกรม SPSS

การวิเคราะห์ SWOT Analysis โดยวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและข้อจำกัด (Swot Analysis) จากข้อมูลทุกส่วน และการวิเคราะห์ TOWS MATRIX Analysis ในการหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน โดยใช้เครื่องมือ McKinsey 7-S Framework วิเคราะห์ปัจจัยภายในคือจุดแข็ง จุดอ่อน และเครื่องมือ PESTLE Analysis จะใช้วิเคราะห์ปัจจัยภายนอกคือโอกาส อุปสรรค ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 3.2 แนวความคิดในการออกแบบงานวิจัย

กล่าวโดยสรุปการเขียนวิธีดำเนินการวิจัยมีเป้าหมายที่สำคัญคือ การได้มาซึ่งข้อมูลที่สามารถตอบปัญหาของการวิจัยตามความมุ่งหมายของการวิจัยที่กำหนดไว้ วิธีดำเนินงานการวิจัยเป็นขั้นตอนที่สำคัญ และถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญของการวิจัยเลยทีเดียว ซึ่งผู้วิจัยจะต้องรายงานเกี่ยวกับแผนการและวิธีดำเนินงานเป็นลำดับ ก่อนลงมือปฏิบัติการ การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ไปสู่การสรุปผล และข้อเสนอแนะต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษางานวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษากลยุทธ์นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษายุคชีวิตวิถีถัดไป โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้ 1. เพื่อศึกษาสถานภาพการจัดการเรียนการสอนของประเทศไทยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันระหว่างปีพ.ศ. 2556-2566 และ 2. เพื่อพัฒนากลยุทธ์นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษายุคชีวิตวิถีถัดไป โดยผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล จำนวนทั้งสิ้น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์สถานภาพการจัดการเรียนการสอนของประเทศไทยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันระหว่างปีพ.ศ. 2556-2566 โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยในขั้นตอนแรก คือ การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยมีขอบข่ายในประเด็นที่เกี่ยวข้อง 6 ประเด็นคือ 1. ด้านการบริหารจัดการที่สนับสนุนการเรียนการสอน 2. ด้านรูปแบบหลักสูตร 3. ด้านรูปแบบการเรียนการสอน 4. ด้านการวัดและการประเมินผล 5. ด้านการพัฒนาผู้สอนและผู้เรียน และ 6. ด้านสื่อหรือเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนการสอน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาดำเนินการวิจัยตามระเบียบวิธีวิจัยแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) ต่อไป เพื่อเป็นตรวจสอบและยืนยันข้อมูลที่ได้ผ่านผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน (อัตราการลดลงของความคลาดเคลื่อนจะมีน้อยมาก (Error) ที่ค่า 0.02) โดยเกณฑ์ในการคัดเลือกคือ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา จบการศึกษาระดับปริญญาเอกในสาขาที่เกี่ยวข้อง หรือมีตำแหน่งทางวิชาการระดับรองศาสตราจารย์ขึ้นไปในสาขาที่เกี่ยวข้อง หรือมีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย 10 ปี

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์กลยุทธ์นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษายุคชีวิตวิถีถัดไปโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงอนาคตแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Future Research) ซึ่งต้องเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน (อัตราการลดลงของความคลาดเคลื่อนจะมีน้อยมาก (Error) ที่ค่า 0.02) ซึ่งในขั้นของการสร้างเครื่องมือทั้งแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างและแบบสอบถาม ใช้หลักการวิเคราะห์ปัจจัยภายในคือ จุดแข็ง จุดอ่อน โดยยึดหลักการของ McKinsey 7-S Framework และการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกคือ โอกาส อุปสรรค โดยยึดหลักการของ PESTLE Analysis

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ SWOT Analysis โดยวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและข้อจำกัด (Swot Analysis) จากข้อมูลทุกส่วน นอกจากนี้ยังทำการวิเคราะห์ TOWS MATRIX Analysis คือ การหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน การวิเคราะห์ TOWS

Matrix คือ การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกที่เป็นโอกาสและอุปสรรค ที่กำลังประสบอยู่ และสามารถนำมาพิจารณาคู่กับปัจจัยภายในที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อน จากนั้นจัดทำกลยุทธ์ทางเลือก 4 แบบ ที่สามารถเป็นต้นแบบในการสร้างกลยุทธ์ต่างๆ จากนั้นทำ Focus Group คือ การเชิญกลุ่มผู้ใช้งานสนทนาเกี่ยวกับหัวข้อที่เราสนใจ จำนวน 9 คน ต่อ 1 กลุ่มเป้าหมายที่เราสนใจ มาพูดคุยแบบกลุ่มร่วมกัน และใช้เวลาในการพูดคุยกัน 2 ชั่วโมงโดยประมาณ โดยจุดประสงค์หลัก คือการทำความเข้าใจและรับรู้ความคิดเห็นความรู้สึก รวมทั้งพฤติกรรมจากประสบการณ์โดยตรงของผู้เข้าร่วม ซึ่งผู้วิจัยจะคอยควบคุมและเปิดประเด็นการพูดคุยต่าง ๆ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์สถานภาพการจัดการเรียนการสอนของประเทศไทยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันระหว่างปีพ.ศ. 2556-2566

ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์สถานภาพการจัดการเรียนการสอนของประเทศไทยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันระหว่างปีพ.ศ. 2556-2566 โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยในขั้นตอนแรกดังนี้ การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยมีขอบข่ายประเด็นที่เกี่ยวข้อง 6 ประเด็นคือ 1. ด้านการบริหารจัดการที่สนับสนุนการเรียนการสอน 2. ด้านรูปแบบหลักสูตร 3. ด้านรูปแบบการเรียนการสอน 4. ด้านการวัดและการประเมินผล 5. ด้านการพัฒนาผู้สอนและผู้เรียน และ 6. ด้านสื่อหรือเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนการสอน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาดำเนินการวิจัยตามระเบียบวิธีวิจัยแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) เพื่อเป็นตรวจสอบและยืนยันข้อมูลที่ได้ผ่านผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน (อัตราการลดลงของความคลาดเคลื่อนจะม่น้อยมาก (Error) ที่ค่า 0.02) โดยเกณฑ์ในการคัดเลือกคือ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา จบการศึกษาระดับปริญญาเอกในสาขาที่เกี่ยวข้อง หรือมีตำแหน่งทางวิชาการระดับรองศาสตราจารย์ขึ้นไปในสาขาที่เกี่ยวข้อง หรือมีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย 10 ปี ซึ่งในขั้นของการสร้างเครื่องมือทั้งแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างและแบบสอบถาม ใช้หลักการวิเคราะห์ปัจจัยภายในคือ จุดแข็ง จุดอ่อน โดยยึดหลักการของ McKinsey 7-S Framework และการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกคือ โอกาส อุปสรรค โดยยึดหลักการของ PESTLE Analysis

ระเบียบวิธีวิจัยในขั้นตอนแรกดังนี้ การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยมีขอบข่ายประเด็นที่เกี่ยวข้อง 6 ประเด็นคือ 1. ด้านการบริหารจัดการที่สนับสนุนการเรียนการสอน 2. ด้านรูปแบบหลักสูตร 3. ด้านรูปแบบการเรียนการสอน 4. ด้านการวัดและการประเมินผล 5. ด้านการพัฒนาผู้สอนและผู้เรียน และ 6. ด้านสื่อหรือเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนการสอน โดยมีรายละเอียดโดยสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ด้านการบริหารจัดการที่สนับสนุนการเรียนการสอน

การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันระดับประเทศ ส่งผลต่อการต้องเร่งพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทย และเสถียรภาพทางการเมืองและการบริหารภาครัฐส่งผลต่อปัญหาการให้บริการการศึกษาของไทย รัฐบาลไทยบริหารประเทศแบบรวมศูนย์อำนาจที่ส่วนกลาง ผูกขาดการจัดการศึกษาถึงร้อยละ 80 ของผู้เรียนทั่วประเทศ วัฒนธรรมการเรียนรู้ของประเทศไทยเป็นแบบระบบอุปถัมภ์ การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาเน้นสายสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์มากกว่าวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ขณะที่ประเทศที่ก้าวหน้าเน้นการกระจายการบริหารราชการไปสู่ท้องถิ่น และเน้นวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากกว่า ประเทศไทยเริ่มเข้าสู่สังคมสูงวัย มีอัตราเด็กเกิดใหม่ลดลง ส่งผลต่อจำนวนผู้เรียนที่ศึกษาในระบบในภาพรวมมีจำนวนลดลง ระบบการศึกษาแบบเก่าคือเน้นสร้างคนป้อนโรงงาน ทุกคนต้องมีความสามารถเท่ากัน ระบบการจัดการศึกษาในอดีตเป็นแบบรวมศูนย์โดยภาครัฐ ไม่กระจายอำนาจไปที่ท้องถิ่น

การศึกษาไทยมีการปฏิรูปหลายครั้ง และมีแนวโน้มไปในแนวทางที่ดีขึ้นในบางเรื่อง แต่มีบางเรื่องต้องเร่งพัฒนา สังคมไทยให้ค่าตอบแทนและยกย่องคนจบปริญญาสูง งบประมาณสถาบันอุดมศึกษาเพิ่มขึ้นตลอด สถาบันอุดมศึกษาจึงขยายตัวมาก ทำให้นักศึกษาระดับปริญญาตรีทั้งประเทศเพิ่มขึ้นเกือบเท่าตัวครึ่งในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา แต่ไม่สอดคล้องกับความต้องการกำลังแรงงาน เมื่อเปรียบเทียบกับภาคอาชีวศึกษา ซึ่งมีความต้องการสูงกว่า

การให้บริการการศึกษาของไทยมีปัญหาสำคัญ 2 ด้านใหญ่ คือ 1. ด้านปริมาณ การให้บริการการศึกษาที่ไม่ทั่วถึง/ไม่เป็นธรรม และด้านคุณภาพที่ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนโดยรวมหรือส่วนใหญ่ยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ทั้งโดยการเปรียบเทียบในประเทศและต่างประเทศ ทั้งนี้ปัญหาหลัก คือ คนไทยบางกลุ่มยังไม่สามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาที่มีคุณภาพ การบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ และการมีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ คณะกรรมการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยในแต่ละรัฐบาล ไม่ได้มีอำนาจที่จะดำเนินการปฏิรูปการศึกษาได้อย่างแท้จริง ทุกภาคส่วนของสังคมไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนและพื้นที่อย่างแท้จริง ดังนั้นการใช้ กลยุทธ์การพัฒนาการศึกษาตลอดชีวิตยังไม่ประสบความสำเร็จ กลยุทธ์การบริหารหลักสูตรการศึกษาเพื่อให้เกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษายังไม่เป็นไปตามเป้าหมาย

เห็นได้ชัดว่าการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างแผนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาจากระดับสูงไปยังหน่วยงานเบื้องล่างไม่เชื่อมโยง ไม่สนับสนุน และไม่ส่งเสริมซึ่งกันและกัน ในปัจจุบันประเทศไทยมีกฎหมาย ยุทธศาสตร์ และแผนต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษาที่มีบทบาทหลักในการพัฒนาประเทศและแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการพัฒนาและปฏิรูปการศึกษา

เพื่อนำพาประเทศและประชาชนไปสู่ความเจริญในทุกๆ ด้าน แต่ในเชิงปฏิบัติยังไม่สอดคล้องกับเชิงนโยบาย

เมื่อเกิดวิกฤติการณ์การแพร่ของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้การศึกษาไทยต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนจากการเรียนในห้องเรียนเป็นการเรียนในรูปแบบการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมและการเรียนการสอนแบบออนไลน์ในทุกะดับของการศึกษา ถือเป็นจุดเปลี่ยนต่อระบบการศึกษาของประเทศไทย ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทั้งกับผู้เรียนและผู้สอน โครงสร้างการจัดการเรียนการสอนจึงมีลักษณะของการผสมผสานมากขึ้นกว่าในอดีต มีการผนวกเรื่องเทคโนโลยีมากขึ้น

การศึกษาไทยในอดีตเน้น teacher centered ปัจจุบันเริ่มเน้น student centered มากขึ้น ระบบบริหารงานบุคคลของครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาในบางสถาบันไม่มีความเป็นธรรม ไม่สร้างขวัญกำลังใจ และไม่ส่งเสริมให้ปฏิบัติงานได้อย่างเต็มตามศักยภาพ ระบบการบริหารการสร้างช่องทางให้ประชาสังคม มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างกว้างขวางทั้งระดับนโยบายและระดับพื้นที่ยังมีปัญหา ระบบการประเมินผลและทบทวนข้อกำหนดในกฎกระทรวงทุก 5 ปี กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมอาจงานเกินไปต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก นอกจากนี้สถานบันอุดมศึกษาขาดบุคคลซึ่งมีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในเชิงบริหารด้านต่างๆ ที่หลากหลาย สามารถชี้แนะและกำกับการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาได้ การศึกษาไทยจึงเป็นแบบกลยุทธ์แบบตามแต่ละบริบทของสถาบัน

2. ด้านรูปแบบหลักสูตร

หลักสูตรของประเทศไทยไม่ได้วางมาตรฐานให้เป็นหลักสูตรระดับประเทศที่ชัดเจนร่วมกันเหมือนต่างประเทศที่จะมีหลักสูตรที่เห็นภาพชัดเจน แต่ละสถาบันการศึกษาต่างออกแบบหลักสูตรโดยอิงกรอบแกนกลางที่เขียนไว้กว้างๆ รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรที่ผ่านมาในประเทศไทยไม่ได้มีการปรับปรุงหลักสูตรอย่างจริงจังโดยยึดหลัก work-based integration แต่ยึดตามทรัพยากรที่มีอยู่ เช่น ความเชี่ยวชาญของอาจารย์ในหลักสูตร เป็นต้น สถาบันอุดมศึกษาบางสถาบันยังไม่สามารถจัดทำและบริหารหลักสูตรการศึกษาเพื่อให้เกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาได้อย่างแท้จริง หลังจากสถานการณ์โควิด 19 ทำให้หลายมหาวิทยาลัยเห็นช่องทางใหม่ในการทำธุรกิจทางการศึกษา หลายหลักสูตรในหลายมหาวิทยาลัยปรับเป็นการเรียนการสอนแบบออนไลน์ 100 % เช่น ในระดับบัณฑิตศึกษา ทำให้การศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบันเป็นธุรกิจ แต่ละหลักสูตรต้องการที่จะหารายได้จากการจัดการเรียนการสอนมากกว่าคุณค่าที่แท้จริงทางการศึกษา

3. ด้านรูปแบบการเรียนการสอน

การออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ (Outcome-based Education) มีมากขึ้นแต่ยังไม่เห็นผลเชิงประจักษ์ รูปแบบการสอนแบบเก่าเน้นแบบให้ผู้เรียนจดจำข้อมูลและฝึกทักษะบางอย่างเพื่อการสอบผ่านมากกว่าที่จะเรียนรู้ที่จะคิดวิเคราะห์และเรียนรู้ต่อเป็น ทำให้เกิดปัญหาต่ออนาคตการทำงานของผู้เรียนเอง ทั้งนี้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันมีลักษณะของการผสมผสานและมีการผนวกเรื่องเทคโนโลยีมากขึ้นกว่าในอดีต ทำให้รูปแบบและวิธีการเรียนเปลี่ยนแปลงไป และต้องมีความน่าสนใจ ดึงดูดผู้เรียนได้มากขึ้น เพราะผู้เรียนมีอะไรในสังคมที่คอยเบี่ยงเบนความสนใจของผู้เรียนมากกว่าในอดีต

4. ด้านการวัดและการประเมินผล

ประเทศไทยมีระบบการประกันคุณภาพผลลัพธ์การเรียนรู้จริงของทุกหลักสูตร แต่การติดตามประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ไม่เอาจริงเอาจัง ทำเพียงเพื่อขยายผ้าเอาหน้ารอด การวัดผลซึ่งกำหนดมาจากส่วนกลางส่งเสริมให้ครูสอนแบบบรรยายตามตำรา ระบบการสอบคัดนักเรียนเน้นการวัดจากคะแนนที่ได้มาจากการสอบแบบปรนัยที่เน้นเรื่องการจดจำข้อมูลเป็นหลัก ระบบการศึกษาเป็นระบบแพ็คตัดออก ระบบนี้ส่งเสริมการสอนแบบท่องจำและแบบแก๊งฝึกทำข้อสอบ

5. ด้านการพัฒนาผู้สอนและผู้เรียน

ผู้สอน

สภาพภาพการจัดการเรียนการสอนของประเทศไทยในอดีตเน้น รูปแบบ teacher-centered แต่ในปัจจุบันเน้นรูปแบบ student-centered มากขึ้น คือครูจะเปลี่ยนบทบาทไปเป็น coach หรือ facilitator มากขึ้น ผู้สอนส่วนใหญ่ไม่ค้นคว้าพัฒนาตัวเอง กระบวนการผลิตและจ้างครูของประเทศไทยไม่ได้คัดและส่งเสริมคนเก่งที่สุดมาเป็นครูเหมือนในต่างประเทศ ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ยังปรับตัวให้พร้อมและพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกได้ไม่ดีพอ ควรต้องเพิ่ม “สมรรถนะด้านความเป็นอาจารย์” ตามกรอบมาตรฐานวิชาชีพสากล

ผู้เรียน

ทักษะด้านสาขาที่เรียนและระดับการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา ยังไม่ตอบสนองความต้องการของผู้ประกอบการ ส่งผลให้มีผู้ว่างงานจำนวนมาก ผู้เรียนได้รับการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์และเสริมสร้างคุณธรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไม่มากพอ ผู้เรียนที่จบการศึกษาในระดับอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถปานกลาง คิดวิเคราะห์ประยุกต์ใช้ไม่เป็น ไม่สามารถแก้ไขปัญหาและทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้จบการศึกษาไปไม่ถึงระดับโลก เพราะปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ผู้เรียนยังเกิดปัญหาความเครียด รวมทั้งโรคจิต โรคประสาท เช่น โรคซึมเศร้า โรคก้าวร้าวรุนแรง หุนหันพลันแล่น ความคิดอยากฆ่าตัวตาย ฯลฯ ทำให้มีทัศนคติค่อนข้างไปในทางลบว่าการศึกษาคือการทำงานหนักแบบถูกบังคับ การแข่งขันเพื่อคะแนน และเพื่อโอกาสการมีงานทำ

6. ด้านสื่อหรือเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนการสอน

ทักษะการใช้เทคโนโลยีส่วนใหญ่ยังเป็นแบบตั้งรับ ผู้เรียนใช้เพื่อการสืบค้นแต่ยังขาดความสามารถในการจัดการและการสังเคราะห์ข้อมูลที่สืบค้นได้ รวมถึงการใช้ประโยชน์ด้านอื่น การปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) ส่งผลต่อการศึกษาไทย สถานภาพการจัดการเรียนการสอนของประเทศไทยมีแนวโน้มการใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น เทคโนโลยีการเรียนรู้ทางไกล (Remote Learning Technologies) มีความสำคัญมากขึ้นหลังการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19

ระบบข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษาที่เชื่อมโยงกันเพื่อใช้ในการบริหารจัดการยังทำได้ไม่ดีและไม่มีประสิทธิภาพ ระบบเครื่องมือทางดิจิทัล (Digital Tools) ต่างๆ เป็นของต่างประเทศ เช่น Zoom, Google Meet, Microsoft Team เป็นต้น ประเทศไทยยังไม่มีการพัฒนาเครื่องมือทางดิจิทัล ที่ใช้ในเรื่องการเรียนการสอนที่เป็นของตนเอง นอกจากนี้ประเทศไทยยังไม่มีหน่วยงานกลางของรัฐบาล ที่เป็นหน่วยงานโดยตรงในการจัดทำฐานข้อมูลต่างๆ ที่เชื่อมโยงกันทั้งประเทศ ทุกระดับการศึกษา เพื่อใช้เป็นข้อมูลกลางในการพิจารณาสิ่งต่างๆ ร่วมกัน และเพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาจับเข้ากับหลักการ McKinsey 7-S Framework (Kumar, Sandeep and Geetika, 2019) ซึ่งเป็นทฤษฎีวิเคราะห์องค์ประกอบภายในที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอนในอดีตถึงปัจจุบัน และหลักการ PESTLE Analysis (Ivana Marinovic Matovic, 2020) ซึ่งเป็นทฤษฎีวิเคราะห์องค์ประกอบภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอนในอดีตถึงปัจจุบัน ทั้งนี้ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) (Poolpatarachewin, 2003, p.24-25) เพื่อเป็นตรวจสอบและยืนยันข้อมูลผ่านผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) (Patton, 1990) และใช้เทคนิค Snowball (Goodman, 1961, p.148-170) เก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างและแบบสอบถามปลายเปิดชนิดประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาในเชิงคุณภาพ และการใช้สถิติวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน และขอบเขตพิสัยระหว่างควอไทล์ ในเชิงปริมาณ จากการศึกษาพบรายละเอียดดังตารางที่ 4.1 และ 4.2

ตารางที่ 4.1 องค์ประกอบภายในที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอนในอดีตถึงปัจจุบัน
ระหว่างปี พ.ศ. 2556-2566 ตามหลักการ McKinsey 7-S Framework

องค์ประกอบภายในที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอน ในอดีตถึงปัจจุบันระหว่างปี พ.ศ. 2556-2566	มัธยฐาน (Md.) >3.5	ฐาน นิยม (Mo)	(Mo - Md) < 1	Q3- Q1 < 1.5	โอกาส เป็นไปได้	ความสอดคล้อง ของความเห็น
โครงสร้าง (Structure)						
1. การศึกษาไทยมีการปฏิรูปหลายครั้ง และมีแนวโน้มที่ดีขึ้นในบางเรื่อง แต่มีบางเรื่องยังต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วน โดยมีปัญหาสำคัญ 2 ด้านใหญ่ คือ 1. ด้านปริมาณ การให้บริการการศึกษาที่ไม่ทั่วถึง/ไม่เป็นธรรม และ 2. ด้านคุณภาพ ที่ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนโดยรวมยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ และการที่แต่ละหลักสูตรเน้นวิชาการมากเกินไป ไม่เน้นให้ผู้เรียนรักการเรียนรู้	4.00	4	0.00	1.0	มาก	สอดคล้อง
2. ประเทศไทยมีกฎหมาย ยุทธศาสตร์ และแผนต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นว่าการศึกษามีบทบาทหลักในการพัฒนาประเทศและให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการพัฒนาและปฏิรูปการศึกษาเพื่อนำพาประเทศไปสู่ความเจริญในทุกด้าน แต่ในเชิงปฏิบัติยังไม่สอดคล้องกับเชิงนโยบาย	4.00	4	0.00	0.0	มาก	สอดคล้อง
3. ทุกภาคส่วนของสังคมไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนและพื้นที่อย่างแท้จริง เพราะระบบการจัดการศึกษาเป็นแบบรวมศูนย์โดยภาครัฐ ทำให้ไม่มีอิสระในการบริหารจัดการ	4.00	4	0.00	1.0	มาก	สอดคล้อง
4. ประเทศไทยเริ่มเข้าสู่สังคมสูงวัย มีอัตราเด็กเกิดใหม่ลดลง ส่งผลต่อจำนวนผู้เรียนที่ศึกษาในระบบในภาพรวมมีจำนวนลดลง	5.00	5	0.00	1.0	มากที่สุด	สอดคล้อง
5. คณะกรรมการปฏิรูปการศึกษาไม่ได้มีอำนาจดำเนินการปฏิรูปการศึกษาได้อย่างแท้จริง	4.00	4	0.00	1.0	มาก	สอดคล้อง
6. สถาบันอุดมศึกษาบางหลักสูตรยังไม่สามารถจัดทำและบริหารหลักสูตรให้เกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาอย่างแท้จริง	4.00	4	0.00	1.0	มาก	สอดคล้อง
7. การวางมาตรฐานหลักสูตรระดับประเทศไม่ชัดเจนเหมือนต่างประเทศ ตั้งแต่ต้นนโยบายใหญ่จนถึงการจัดการการเรียนการสอนย่อย แต่ละสถาบันการศึกษาวางมาตรฐานหลักสูตรของตนเอง เพราะไม่มีมาตรฐานหลักสูตรระดับประเทศที่ชัดเจนเป็นแนวทาง	4.00	4	0.00	2.0	มาก	ไม่ สอดคล้อง

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

องค์ประกอบภายในที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอน ในอดีตถึงปัจจุบันระหว่างปี พ.ศ. 2556-2566	มาตรฐาน (Md.) >3.5	ฐาน นิยม (Mo)	(Mo - Md) < 1	Q3- Q1 < 1.5	โอกาส เป็นไปได้	ความสอดคล้อง ของความเห็น
8. วิฤติการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนเป็นแบบทางไกลผ่านดาวเทียมและการสอนออนไลน์ มีลักษณะผสมผสานและการใช้เทคโนโลยีมากขึ้น เป็นจุดเปลี่ยนการศึกษาของประเทศไทย เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้งผู้เรียนและผู้สอน เช่น การเกิดช่องทางใหม่ในการเปิดหลักสูตรแบบออนไลน์ 100 % มากขึ้น	5.00	5	0.00	1.0	มากที่สุด	สอดคล้อง
กลยุทธ์ (Strategy)						
1. กลยุทธ์แบบเฉพาะสถาบัน	4.00	4	0.00	1.0	มาก	สอดคล้อง
2. กลยุทธ์แบบรวมศูนย์อำนาจไว้ที่ส่วนกลาง	4.00	4	0.00	1.0	มาก	สอดคล้อง
ระบบ (System)						
1. ระบบบริหารงานบุคลากรทางการศึกษาไม่มีความเป็นธรรม ไม่สร้างขวัญกำลังใจ และไม่ส่งเสริมให้ปฏิบัติงานได้อย่างเต็มตามศักยภาพ	4.00	3	- 1.00	1.0	มาก	สอดคล้อง
2. ระบบการสร้างช่องทางให้ประชาสังคม มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างกว้างขวางทั้งระดับนโยบายและระดับพื้นที่ยังมีปัญหา	4.00	4	0.00	0.0	มาก	สอดคล้อง
3. ระบบประกันคุณภาพการศึกษาของบางหลักสูตรยังไม่มีประสิทธิภาพตามความเป็นจริง	4.00	5	1.00	1.0	มาก	สอดคล้อง
4. ระบบการจัดการศึกษาเป็นแบบรวมศูนย์โดยภาครัฐ ทำให้ไม่มีอิสระในการบริหารจัดการ	4.00	4	0.00	1.0	มาก	สอดคล้อง
5. ระบบการสอบคัดเลือกเน้นการวัดจากคะแนนที่ได้จากการสอบแบบปรนัย ที่เน้นเรื่องการจดจำข้อมูลเป็นหลัก เป็นระบบแพ็คตัดออกส่งเสริมการสอนแบบท่องจำและแบบฝึกแก้งข้อสอบ	4.00	4	0.00	1.0	มาก	สอดคล้อง
6. ระบบข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษาไม่เชื่อมโยงกัน ทำให้การบริหารจัดการไม่มีประสิทธิภาพ หรือดีเฉพาะในหน่วยงานของตน	4.00	4	0.00	1.0	มาก	สอดคล้อง

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

องค์ประกอบภายในที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอน ในอดีตถึงปัจจุบันระหว่างปี พ.ศ. 2556-2566	มาตรฐาน (Md.) >3.5	ฐาน นิยม (Mo)	(Mo - Md) < 1	Q3- Q1 < 1.5	โอกาส เป็นไปได้	ความสอดคล้อง ของความเห็น
7. ระบบเครื่องมือทางดิจิทัล (Digital Tools) เป็นการพึ่งพาจากต่างประเทศ เช่น Zoom, Google Meet ยังไม่มีการพัฒนาเครื่องมือทางดิจิทัลของตน ทำให้อาจได้รับผลกระทบและเสียค่าใช้จ่ายในราคาสูง จึงควรพัฒนาเครื่องมือทางดิจิทัลของตนเอง	4.00	4	0.00	0.0	มาก	สอดคล้อง
ทักษะ (Skill)						
1. ทักษะด้านสาขาที่เรียนและระดับการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา ยังไม่ตอบสนองความต้องการของผู้ประกอบการ ส่งผลให้มีผู้ว่างงานจำนวนมาก	4.00	4	0.00	1.0	มาก	สอดคล้อง
2. ทักษะการใช้เทคโนโลยีส่วนใหญ่ยังเป็นแบบตั้งรับ ผู้เรียนใช้เพื่อการสืบค้นแต่ขาดความสามารถในการจัดการและการสังเคราะห์ข้อมูล รวมถึงการใช้ประโยชน์ด้านอื่น	4.00	4	0.00	0.0	มาก	สอดคล้อง
3. ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ เป็นสิ่งที่ทำให้นักศึกษาไทยไปไม่ถึงระดับโลก	4.00	4	0.00	1.0	มาก	สอดคล้อง
รูปแบบ (Style)						
1. อดีตเน้น รูปแบบ teacher-centered แต่ปัจจุบันเน้นรูปแบบ student-centered มากขึ้น คือผู้สอนเปลี่ยนบทบาทไปเป็น coach หรือ facilitator มากขึ้น	4.00	4	0.00	1.0	มาก	สอดคล้อง
2. การออกแบบการเรียนรู้เริ่มเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ (Outcome-based Education) มากกว่าในอดีต	5.00	5	0.00	1.0	มากที่สุด	สอดคล้อง
3. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันมีลักษณะผสมผสานและผนวกเรื่องเทคโนโลยีมากขึ้นแต่ไม่จริงจัง	4.00	4	0.00	1.0	มาก	สอดคล้อง
4. รูปแบบการสอนแบบเก่าเน้นให้ผู้เรียนจดจำข้อมูลและฝึกทักษะบางอย่างเพื่อสอบผ่านมากกว่าคิดวิเคราะห์และเรียนรู้ต่อเป็น ทำให้เกิดปัญหาต่ออนาคตการทำงานของผู้เรียน	4.00	4	0.00	1.0	มาก	สอดคล้อง
5. รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรที่ผ่านมาไม่ได้มีการปรับปรุงหลักสูตรอย่างจริงจังโดยยึดหลัก work-based integration แต่ยึดตามทรัพยากรที่มีอยู่ เช่น ความเชี่ยวชาญของอาจารย์ในหลักสูตร	4.00	4	0.00	1.0	มาก	สอดคล้อง

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

องค์ประกอบภายในที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอน ในอดีตถึงปัจจุบันระหว่างปี พ.ศ. 2556-2566	มัธยฐาน (Md.) >3.5	ฐาน นิยม (Mo)	(Mo - Md) < 1	Q3- Q1 < 1.5	โอกาส เป็นไปได้	ความสอดคล้อง ของความเห็น
บุคลากร (Staff)						
1. สถาบันอุดมศึกษาขาดบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญและ ประสบการณ์ในเชิงบริหาร ที่จะสามารถชี้แนะและกำกับการพัฒนา สถาบันอุดมศึกษาได้	4.00	4	0.00	0.0	มาก	สอดคล้อง
2. ผู้สอนบางท่านไม่พยายามค้นคว้าและพัฒนาตนเอง กระบวนการผลิตและจ้างครูไม่ได้คัดและส่งเสริมคนเก่งที่สุดมาเป็น ครูเหมือนต่างประเทศ เช่น ฟินแลนด์ สิงคโปร์	4.00	4	0.00	0.0	มาก	สอดคล้อง
3. ผู้สอนบางท่านยังปรับตัวให้พร้อมและพัฒนาตนเองให้ทันต่อการ เปลี่ยนแปลงของโลกได้ไม่เพียงพอ ต้องเพิ่ม “สมรรถนะด้านความเป็น อาจารย์” ตามกรอบมาตรฐานวิชาชีพสากล	4.00	4	0.00	0.0	มาก	สอดคล้อง
4. ผู้เรียนไม่ได้รับการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์และเสริมสร้าง คุณธรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ดีพอ	4.00	4	0.00	0.0	มาก	สอดคล้อง
5. ผู้เรียนที่จบการศึกษาในระดับอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ ความสามารถปานกลาง คิดวิเคราะห์ประยุกต์ใช้ไม่เป็น ไม่สามารถ แก้ไขปัญหาและทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.00	4	0.00	0.0	มาก	สอดคล้อง
คุณค่าที่มีร่วมกัน (Shared Value)						
1. ระบบการจัดการศึกษาในอดีตเป็นแบบรวมศูนย์โดยภาครัฐ ไม่ เน้นกระจายอำนาจไปยังท้องถิ่น	4.00	4	0.00	0.0	มาก	สอดคล้อง
2. วัฒนธรรมการเรียนรู้แบบระบบอุปถัมภ์	4.00	4	0.00	0.0	มาก	สอดคล้อง

จากตารางที่ 4.1 พบว่า สรุปผลได้ดังนี้ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า องค์ประกอบภายในที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอนในอดีตถึงปัจจุบันที่มีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด (Md.≥4.5) ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องในแต่ละแนวโน้ม (QR < 1.5) ได้แก่ **โครงสร้าง (Structure)** ข้อ 4. ประเทศไทยเริ่มเข้าสู่สังคมสูงวัย มีอัตราเด็กเกิดใหม่ลดลง ส่งผลต่อจำนวนผู้เรียนที่ศึกษาในระบบในภาพรวมมีจำนวนลดลง ข้อ 8. วิกฤติการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนเป็นแบบทางไกลผ่านดาวเทียมและการสอนออนไลน์ มีลักษณะผสมผสานและการใช้เทคโนโลยีมากขึ้น เป็นจุดเปลี่ยนการศึกษาของประเทศไทย เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้งผู้เรียนและผู้สอน เช่น การเกิดช่องทางใหม่ในการเปิด

หลักสูตรแบบออนไลน์ 100 % มากขึ้น **รูปแบบ (Style)** ข้อ 2. การออกแบบการเรียนรู้เริ่มเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ (Outcome-based Education) มากกว่าในอดีต

ส่วนกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า องค์ประกอบภายในด้านนวัตกรรมรูปแบบหลักสูตรในยุคชีวิตวิถีถัดไปที่มีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมาก (Md.≥3.5) แต่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องในแต่ละแนวโน้ม (QR > 1.5) คือ **โครงสร้าง (Structure)** ข้อ 7. การวางมาตรฐานหลักสูตรระดับประเทศไม่ชัดเจนเหมือนต่างประเทศ ตั้งแต่ต้นนโยบายใหญ่จนถึงการจัดการเรียนการสอนย่อย แต่ละสถาบันการศึกษาวางมาตรฐานหลักสูตรของตนเองเพราะไม่มีมาตรฐานหลักสูตรระดับประเทศที่ชัดเจนเป็นแนวทาง

ส่วนที่เหลือขององค์ประกอบภายในที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอนในอดีตถึงปัจจุบันกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าที่มีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมาก (Md.≥3.5) และผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องในแต่ละแนวโน้ม (QR < 1.5)

ตารางที่ 4.2 องค์ประกอบภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอนในอดีตถึงปัจจุบันระหว่างปี พ.ศ. 2556-2566 ตามหลัก PESTLE Analysis

องค์ประกอบภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอนในอดีตถึงปัจจุบันระหว่างปี พ.ศ. 2556-2566	มัธยฐานฐานนิยม (Mo) (Md.)	Mo	Md	Q3-Q1	โอกาสเป็นไปได้	ความสอดคล้องของความเห็น
	>3.5		< 1	< 1.5		
ปัจจัยด้านการเมือง (Political Factors)						
1. เสถียรภาพทางการเมืองและการบริหารของภาครัฐส่งผลต่อปัญหาการให้บริการการศึกษาของไทย	4.00	4	0.00	1.0	มาก	สอดคล้อง
2. การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันระดับประเทศ ส่งผลต่อการต้องเร่งพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา	5.00	5	0.00	1.0	มากที่สุด	สอดคล้อง
3. การบริหารประเทศแบบรวมศูนย์อำนาจที่ส่วนกลาง ผูกขาดการจัดการศึกษาถึงราวร้อยละ 80 ของผู้เรียนทั่วประเทศ การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาเน้นสายสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์มากกว่าวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ขณะที่ประเทศอื่นที่ก้าวหน้าเน้นกระจายการบริหารราชการไปสู่ท้องถิ่น และเน้นวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากกว่า	4.00	4	0.00	1.0	มาก	สอดคล้อง
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economic Factors)						
1. ท้าโลกต่างต้องเผชิญกับความท้าทายและมุ่งพัฒนาประเทศไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจยุคอุตสาหกรรม ๔.๐ ส่งผลให้สถาบันการศึกษาต้องเร่งพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง	4.00	4	0.00	0.0	มาก	สอดคล้อง

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

องค์ประกอบภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอน ในอดีตถึงปัจจุบันระหว่างปี พ.ศ. 2556-2566	มัธยฐานฐานนิยม (Mo – (Md.) (Mo) Md)	Q3- Q1	โอกาส เป็นไปได้	ความสอดคล้อง ของความเห็น		
	>3.5	< 1	< 1.5			
2. ประเทศไทยมีระบบเศรษฐกิจพึ่งพาการลงทุนจากต่างประเทศ โครงสร้างและนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นแบบทุนนิยม อุตสาหกรรมผูกขาด	4.00	4	0.00	0.0	มาก	สอดคล้อง
3. การติดกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง ส่งผลต่อประมาณใน การพัฒนาการศึกษาของประเทศไทย	4.00	4	0.00	0.0	มาก	สอดคล้อง
4. การใช้จ่ายงบประมาณเพื่อการพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาการเรียน การสอนและการพัฒนาครุค่อนข้างน้อย และการใช้งบประมาณแก้ไข ปัญหาได้ไม่ตรงจุด	4.00	4	0.00	1.0	มาก	สอดคล้อง
ปัจจัยด้านสังคม (Social Factors)						
1. ทศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม วัฒนธรรม และพฤติกรรมของ ประชากรที่ปรับเปลี่ยนไปตามกระแสโลกาภิวัตน์	4.00	4	0.00	1.0	มาก	สอดคล้อง
2. การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่ประเทศเริ่มเข้าสู่สังคมสูง วัยมากขึ้น	5.00	5	0.00	1.0	มากที่สุด	สอดคล้อง
3. สังคมไทยให้ค่าตอบแทนและยกย่องคนจบปริญญาสูง งบประมาณสถาบันอุดมศึกษาเพิ่มขึ้นตลอด จึงขยายตัวมาก ทำให้ นักศึกษาระดับปริญญาตรีทั้งประเทศเพิ่มขึ้นเกือบเท่าตัวครึ่งในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา แต่ไม่สอดคล้องกับความต้องการกำลังแรงงาน เมื่อ เปรียบเทียบกับภาคอาชีวศึกษา ซึ่งมีความต้องการสูงกว่า	4.00	4	0.00	1.0	มาก	สอดคล้อง
4. การแข่งขันสอบเข้ามหาวิทยาลัยปิดของรัฐ เป็นแบบแพ็คตออก และเป็นตัวกำหนดการจัดการศึกษาแบบท่องจำและการกวัดวิชา มากกว่าการส่งเสริมการคิดวิเคราะห์เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน อย่างเต็มที่ โดยมหาวิทยาลัยปิดของรัฐ รัฐให้เงินอุดหนุนสูง	4.00	4	0.00	0.0	มาก	สอดคล้อง
5. ปัญหาความเครียด รวมทั้งโรคจิต โรคประสาท ทำให้นักศึกษามี ทัศนคติค่อนข้างไปในทางลบว่าการศึกษาคือการทำงานหนักแบบถูก บังคับ การแข่งขันเพื่อคะแนน และเพื่อโอกาสในการมีงานทำ	4.00	4	0.00	1.0	มาก	สอดคล้อง
ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (Technological Factors)						
1. การปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) ส่งผลต่อการศึกษาไทย	4.00	5	1.00	1.0	มาก	สอดคล้อง

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

องค์ประกอบภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอน ในอดีตถึงปัจจุบันระหว่างปี พ.ศ. 2556-2566	มัธยฐาน (Md.) >3.5	ฐานนิยม (Mo) 4	Mo – Md) < 1	Q3- Q1 < 1.5	โอกาส เป็นไปได้	ความสอดคล้อง ของความเห็น
2. ประเทศไทยมีระบบเศรษฐกิจพึ่งพาการลงทุนจากต่างประเทศ โครงสร้างและนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นแบบทุนนิยม อุตสาหกรรมผูกขาด	4.00	4	0.00	0.0	มาก	สอดคล้อง
3. การติดกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง ส่งผลต่อประมาณใน การพัฒนาการศึกษาของประเทศไทย	4.00	4	0.00	0.0	มาก	สอดคล้อง
4. การใช้จ่ายงบประมาณเพื่อการพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาการเรียน การสอนและการพัฒนาครูค่อนข้างน้อย และการใช้งบประมาณแก้ไข ปัญหาได้ไม่ตรงจุด	4.00	4	0.00	1.0	มาก	สอดคล้อง
ปัจจัยด้านสังคม (Social Factors)						
1. ทศคติ ความเชื่อ ค่านิยม วัฒนธรรม และพฤติกรรมของ ประชากรที่ปรับเปลี่ยนไปตามกระแสโลกาภิวัตน์	4.00	4	0.00	1.0	มาก	สอดคล้อง
2. การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่ประเทศเริ่มเข้าสู่สังคมสูง วัยมากขึ้น	5.00	5	0.00	1.0	มากที่สุด	สอดคล้อง
3. สังคมไทยให้ค่าตอบแทนและยกย่องคนจบปริญญาสูง งบประมาณสถาบันอุดมศึกษาเพิ่มขึ้นตลอด จึงขยายตัวมาก ทำให้ นักศึกษาระดับปริญญาตรีทั้งประเทศเพิ่มขึ้นเกือบเท่าตัวครึ่งในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา แต่ไม่สอดคล้องกับความต้องการกำลังแรงงาน เมื่อ เปรียบเทียบกับภาคอาชีวศึกษา ซึ่งมีความต้องการสูงกว่า	4.00	4	0.00	1.0	มาก	สอดคล้อง
4. การแข่งขันสอบเข้ามหาวิทยาลัยปิดของรัฐ เป็นแบบแพ้คัดออก และเป็นตัวกำหนดการจัดการศึกษาแบบท่องจำและการกวดวิชา มากกว่าการส่งเสริมการคิดวิเคราะห์เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน อย่างเต็มที่ โดยมหาวิทยาลัยปิดของรัฐ รัฐให้เงินอุดหนุนสูง	4.00	4	0.00	0.0	มาก	สอดคล้อง
5. ปัญหาความเครียด รวมทั้งโรคจิต โรคประสาท ทำให้นักศึกษามี ทัศนคติค่อนข้างไปในทางลบว่าการศึกษาคือการทำงานหนักแบบถูก บังคับ การแข่งขันเพื่อคะแนน และเพื่อโอกาสในการมีงานทำ	4.00	4	0.00	1.0	มาก	สอดคล้อง
ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (Technological Factors)						
1. การปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) ส่งผลต่อการศึกษาไทย	4.00	5	1.00	1.0	มาก	สอดคล้อง

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

องค์ประกอบภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอน ในอดีตถึงปัจจุบันระหว่างปี พ.ศ. 2556-2566	มัธยฐานฐานนิยม (Mo – (Md.) (Mo) Md)	Q3- Q1	โอกาส เป็นไปได้	ความสอดคล้อง ของความเห็น		
	>3.5	< 1	< 1.5			
2. เทคโนโลยีการเรียนรู้ทางไกล (Remote Learning Technologies) มีความสำคัญมากขึ้นหลังการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19	5.00	5	0.00	1.0	มากที่สุด	สอดคล้อง
3. สถาบันการศึกษาที่มีโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย เหมาะสม และเพียงพอได้เปรียบสถาบันอื่นที่ไม่มีการดำเนินการ	5.00	5	0.00	1.0	มากที่สุด	สอดคล้อง
4. ประเทศไทยไม่มีหน่วยงานกลางของรัฐบาลจัดทำฐานข้อมูลต่างๆ หรือ แพลตฟอร์มกลางที่เชื่อมโยงกันทั่วประเทศ ทุกระดับการศึกษา เพื่อใช้เป็นข้อมูลกลางในการพิจารณาสิ่งต่างๆ ร่วมกัน ในทิศทางเดียวกัน	5.00	5	0.00	1.0	มากที่สุด	สอดคล้อง
ปัจจัยด้านกฎหมาย (Legal Factors)						
1. กฎหมายไม่รองรับลักษณะที่แตกต่างกันของผู้เรียน สถานศึกษา และความต้องการกำลังแรงงานของประเทศ	4.00	4	0.00	0.0	มาก	สอดคล้อง
2. กฎกระทรวงที่มีอยู่ มักเน้นให้ผู้สอนต้องใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการสอน ทั้งที่ไม่ใช่แก่นในการเรียนการสอน เครื่องมือเป็นแค่ผู้ช่วย ทำให้ผู้สอนในบางสถาบันจะเน้นการใช้เครื่องมือการเรียนการสอนทันสมัยมากกว่าการยึดที่กระบวนการเรียนการสอนเป็นสำคัญ	4.00	4	0.00	1.0	มาก	สอดคล้อง
ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม (Environmental Factors)						
1. สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด มีความสำคัญต่อบรรยากาศและความรู้สึกของผู้สอนและผู้เรียน	5.00	5	0.00	1.0	มากที่สุด	สอดคล้อง
ปัจจัยด้านจริยธรรมหรือจรรยาบรรณ (Ethical Factors)						
1. ปัญหาผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม และการขาดความตระหนักถึงความสำคัญของการมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต การมีจิตสาธารณะ การใช้ความคิดอย่างมีวิจารณญาณ เนื่องจากในปัจจุบันมีสิ่งเบี่ยงเบนความสนใจในสังคมโดยเฉพาะในสื่อสังคมออนไลน์มากมาย	4.00	4	0.00	1.0	มาก	สอดคล้อง
2. ผู้สอนบางคนขาดคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณที่จำเป็นสำหรับครู เช่น เรื่องการมีเพศสัมพันธ์เพื่อแลกเกรดหรือผลการเรียนที่ดี	4.00	4	0.00	1.0	มาก	สอดคล้อง

จากตารางที่ 4.2 พบว่า สรุปผลได้ดังนี้ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า องค์ประกอบภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอนในอดีตถึงปัจจุบันระหว่างปี พ.ศ. 2556-2566 ที่มีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด ($Md. \geq 4.5$) ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องในแต่ละแนวโน้ม (QR < 1.5) ได้แก่ **ปัจจัยด้านการเมือง (Political Factors)** ข้อ 2. การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันระดับประเทศ ส่งผลต่อการต้องเร่งพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา **ปัจจัยด้านสังคม (Social Factors)** ข้อ 2. การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่ประเทศเริ่มเข้าสู่สังคมสูงวัยมากขึ้น **ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (Technological Factors)** ข้อ 2. เทคโนโลยีการเรียนรู้ทางไกล (Remote Learning Technologies) มีความสำคัญมากขึ้นหลังการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ข้อ 3. สถาบันการศึกษาที่มีโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย เหมาะสม และเพียงพอได้เปรียบสถาบันอื่นที่ไม่มีการดำเนินการ ข้อ 4. ประเทศไทยไม่มีหน่วยงานกลางของรัฐบาลจัดทำฐานข้อมูลต่าง ๆ หรือ แพลตฟอร์มกลางที่เชื่อมโยงกันทั้งประเทศทุกระดับการศึกษา เพื่อใช้เป็นข้อมูลกลางในการพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ร่วมกัน ในทิศทางเดียวกัน และ**ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม (Environmental Factors)** ข้อ 1. สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด มีความสำคัญต่อบรรยากาศและความรู้สึกของผู้สอนและผู้เรียน

ส่วนที่เหลือขององค์ประกอบภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอนในอดีตถึงปัจจุบันระหว่างปี พ.ศ. 2556-2566 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าที่มีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมาก ($Md. \geq 3.5$) และผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องในแต่ละแนวโน้ม (QR < 1.5)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์กลยุทธ์นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป

ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์กลยุทธ์ด้านนวัตกรรมจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษายุคชีวิตวิถีถัดไปโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงอนาคตแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Future Research) โดยมีขอบข่ายประเด็นที่เกี่ยวข้อง 6 ประเด็นคือ 1. ด้านการบริหารจัดการที่สนับสนุนการเรียนการสอน 2. ด้านรูปแบบหลักสูตร 3. ด้านรูปแบบการเรียนการสอน 4. ด้านการวัดและการประเมินผล 5. ด้านการพัฒนาผู้สอนและผู้เรียน และ 6. ด้านสื่อหรือเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนการสอน ซึ่งต้องเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน (อัตราการลดลงของความคลาดเคลื่อนจะมีน้อยมาก (Error) ที่ค่า 0.02) ซึ่งในขั้นของการสร้างเครื่องมือทั้งแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างและแบบสอบถาม ใช้หลักการวิเคราะห์ปัจจัยภายในคือ จุดแข็ง จุดอ่อน โดยยึดหลักการของ McKinsey 7-S Framework และการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกคือ โอกาส อุปสรรค โดยยึดหลักการของ PESTLE Analysis ผลปรากฏดังตารางที่ 4.3 ถึง ตารางที่ 4.9

2.1 องค์ประกอบภายใน

ตารางที่ 4.3 นวัตกรรมกรรมการบริหารจัดการที่สนับสนุนการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป

องค์ประกอบภายใน	ภาพอนาคต ที่พึงประสงค์ (%)		มัธย ฐาน (Md.)	ฐาน นิยม (Mo)	(Mo - Md)	Q3- Q1 < 1.5	โอกาส เป็นไปได้	ภาพ อนาคต	ความ สอดคล้อง ของ ความเห็น
	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์							
โครงสร้าง (Structure)									
1. ในยุคชีวิตวิถีถัดไป เป้าหมาย การศึกษาจะเน้นที่การสร้างมนุษย์ที่ สมบูรณ์ ไม่ใช่แค่มนุษย์เศรษฐกิจ	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
2. การกำหนดโครงสร้าง นโยบายและ ทิศทางในการบริหาร การจัดการเรียน การสอนจะต้องสอดคล้องกับแนว ทางการพัฒนาประเทศทั้งในระดับชาติ และนานาชาติ	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
3. ผู้นำประเทศต้องมองว่าการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์คือปัจจัยสำคัญที่สุดใน การพัฒนาประเทศ ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้สอนที่มีคุณภาพสูงคือฐานหลัก ของระบบการศึกษา	100	0.0	5.00	5	0.00	1.0	มาก ที่สุด	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
4. รัฐบาลต้องใช้ระบบบริหารงานแบบให้ การสนับสนุนการทำงานของผู้บริหาร สถานศึกษาทั้งเรื่องอำนาจการตัดสินใจ และงบประมาณ จะช่วยให้คนเก่งอยาก เข้ามาเป็นผู้บริหารสถาบัน	100	0.0	5.00	5	0.00	1.0	มาก ที่สุด	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
5. ในยุคความปกติถัดไป ยุคหลังการ แพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา การ เรียนการสอนจะใช้หลักการบริหารแบบ ผสมผสานแนวคิดและนวัตกรรมใหม่ๆ ทั้งนี้ต้องยืดหยุ่นและตอบสนองต่อสังคม และเทคโนโลยี	100	0.0	5.00	5	0.00	1.0	มาก ที่สุด	พึง ประสงค์	สอดคล้อง

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

องค์กรประกอบภายใน	ภาพอนาคต ที่พึงประสงค์ (%)		มัธย ฐาน (Md.)	ฐาน นิยม (Mo)	(Mo - Md)	Q3- Q1 < 1.5	โอกาส เป็นไปได้	ภาพ อนาคต	ความ สอดคล้อง ของ ความเห็น
	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์							
โครงสร้าง (Structure)									
6. การบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษา ต้องกำหนดนโยบายและทิศทางการ ผลิตบัณฑิต โดยคำนึงถึงความเชี่ยวชาญ และอัตลักษณ์ของแต่ละกลุ่ม สถาบันอุดมศึกษาอย่างจริงจัง	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
7. การบริหารสถาบันอุดมศึกษาต้อง ตอบโจทย์การเทียบโอนหน่วยกิตและ สะสมไว้เพื่อขอรับคุณวุฒิตามระดับ ครอบคลุมทั้งประเทศและได้มาตรฐาน เดียวกัน	100	0.0	5.00	5	0.00	1.0	มาก ที่สุด	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
8. แผนพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาระยะ 5 ปี ที่กำหนดทิศทาง เป้าหมายและ ยุทธศาสตร์การพัฒนาต้องมีความ ทันสมัย โดยต้องทบทวนเพื่อปรับแก้ไข เพิ่มเติมในทุก 1-3 ปี เพื่อให้ทันต่อการ เปลี่ยนแปลง เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ (outcome -based education) และ เน้นการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอย่าง จริงจัง	100	0.0	5.00	5	0.00	1.0	มาก ที่สุด	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
9. สถานศึกษาต้องร่วมมือกับ ภาคเอกชนอย่างจริงจัง เพื่อให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้และฝึกทักษะจริง ส่วน ภาคเอกชนจะได้แรงงานคุณภาพ ซึ่ง สามารถทำได้จากการสร้างแรงจูงใจ ภาคเอกชนในเรื่องของการลดหย่อน ภาษี เป็นต้น	100	0.0	5.00	5	0.00	1.0	มาก ที่สุด	พึง ประสงค์	สอดคล้อง

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

องค์ประกอบภายใน	ภาพอนาคต ที่พึงประสงค์ (%)		มัธย ฐาน (Md.)	ฐาน นิยม (Mo)	(Mo - Md)	Q3- Q1 <	โอกาส เป็นไปได้	ภาพ อนาคต	ความ สอดคล้อง ของ ความเห็น
	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์							
โครงสร้าง (Structure)									
10. แนวคิดด้านระบบการบริหารจัดการ ในรูปแบบของธุรกิจใหม่ (New Business Model) ที่ทำให้การศึกษามี ความหมายและศักยภาพที่จะเชื่อมโยง กับแหล่งงานเป็นเรื่องสำคัญมากสำหรับ การศึกษาระดับอุดมศึกษา เช่น EEC Model	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
11. การศึกษาเรื่องหลักการจัด การศึกษาเพื่อปวงชน เพื่อความเท่า เทียมและทั่วถึง การมีส่วนร่วมของทุก ภาคส่วนของสังคม เป้าหมายการ พัฒนาที่ยั่งยืน การเป็นประชาคมโลก ความต้องการกำลังคนที่มีทักษะใน ศตวรรษที่ 21 และการทำความเข้าใจ ปัญหาประติษฐ์ เป็นหลักการสากลที่ ต้องนำมาพิจารณาาร่วมด้วยเพื่อให้ตอบ โจทย์การพัฒนาการศึกษาในระดับโลก	94.10	5.9	4.00	5	1.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
12. การศึกษาเรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติและ แผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นหลักการที่ ต้องนำมาพิจารณา แต่ควรแก้ไข ปรับปรุง ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เพราะมีระยะเวลาอันยาวนานเกินไป	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

องค์ประกอบภายใน	ภาพอนาคต		มัธยฐาน (Md.)	ฐานนิยม (Mo)	(Mo - Md)	Q3-Q1 < 1.5	โอกาสเป็นไปได้	ภาพอนาคต	ความสอดคล้องของความเห็น
	ที่พึงประสงค์ (%)	ไม่พึงประสงค์							
	พึงประสงค์	ไม่พึงประสงค์	>3.5	< 1					
โครงสร้าง (Structure)									
13. ทิศทางการจัดการศึกษาในอนาคต ต้องเน้นที่กระบวนการแปลงข้อมูลไปสู่ รูปแบบดิจิทัล เพื่อสร้างคุณค่าใหม่ (Digitalization) การศึกษาฐาน สมรรถนะ (Competency-based Education) การโอนหน่วยกิตระหว่าง สถานศึกษา (Credit Bank) หลักสูตร แบบออนไลน์เปิดเสรีสำหรับทุกคน (Massive Open Online Courses) การพัฒนาเพื่อยกระดับทักษะและการ สร้างทักษะขึ้นมาใหม่ (Upskill and Reskill)	100	0.0	4.00	5	1.00	1.0	มาก	พึงประสงค์	สอดคล้อง
14. แนวโน้มในอนาคตคือ การบริหาร การจัดการรูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการพัฒนาทักษะ (Lifelong Learning and Skill Development) รวมทั้งการพัฒนาความก้าวหน้าทาง เทคโนโลยี (Technology Development) ที่ข้อบ่งชี้ของการ เรียนรู้จะมีมิติครอบคลุมทั้งองค์ภาพ ของสังคม จนเส้นแบ่งระหว่างการศึกษา ในและนอกระบบหายไปมากที่สุด	100	0.0	5.00	5	0.00	1.0	มากที่สุด	พึงประสงค์	สอดคล้อง
15. ในอนาคตต้องใช้การจัดการ ฐานข้อมูลในระบบเดียวกัน ใน แพลตฟอร์มเดียวกัน รวมทั้งเรื่อง การศึกษา เป็นศูนย์กลาง และข้อมูลควร จะแชร์ถึงกัน เช่น ประเทศอินเดีย มี ประชากรมาก ความเหลื่อมล้ำสูง แต่มี ระบบการจัดการฐานข้อมูลที่ดีมาก	94.10	5.9	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึงประสงค์	สอดคล้อง

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

องค์ประกอบภายใน	ภาพอนาคต ที่พึงประสงค์ (%)		มัธย ฐาน (Md.)	ฐาน นิยม (Mo)	(Mo - Md)	Q3- Q1 <	โอกาส เป็นไปได้	ภาพ อนาคต	ความ สอดคล้อง ของ ความเห็น
	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์							
โครงสร้าง (Structure)									
16. การบริหารจัดการ สถาบันอุดมศึกษา ต้องใช้ระบบ 3R (Reality, Responsibility, Resilience) เพราะจะทำให้เกิดความใกล้ชิดและ ความเข้าใจระหว่างผู้สอนและผู้เรียน	100	0.0	4.00	5	1.00	2.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
กลยุทธ์ (Strategy)									
1. กลยุทธ์การบริหารคุณภาพการศึกษา แบบเห็นผลลัพธ์	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
2. กลยุทธ์การบริหารและพัฒนา บุคลากรทางการศึกษาแบบ NON STOP	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
3. กลยุทธ์การบริหารพัฒนาผู้เรียนยุค ดิจิทัล	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
4. กลยุทธ์การบริหารการศึกษาตลอด ชีวิตแนวใหม่ของอุดมศึกษา	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
ระบบ (System)									
1. ระบบบริหารการสร้างช่องทางให้ ประชาสังคมมีโอกาสแสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทั้ง ระดับนโยบายและระดับพื้นที่จะชัดเจน ขึ้นเพราะเทคโนโลยี	100	0.0	4.00	4	0.00	0.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
2. ระบบการประกันคุณภาพผลลัพธ์การ เรียนรู้ของทุกหลักสูตรจะติดตาม ประเมินผล และตรวจสอบได้ง่ายขึ้น เพราะเทคโนโลยี	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

องค์ประกอบภายใน	ภาพอนาคต ที่พึงประสงค์ (%)		มัธย ฐาน (Md.)	ฐาน นิยม (Mo)	(Mo - Md)	Q3- Q1 <	โอกาส เป็นไปได้	ภาพ อนาคต	ความ สอดคล้อง ของ ความเห็น
	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์	>3.5		< 1	1.5			
โครงสร้าง (Structure)									
3. ระบบการคัดเลือกและการพัฒนาครู อาจารย์ให้มีความรู้ความสามารถทั้งด้าน วิชาการและการสอน การแนะแนว และ การสร้างแรงจูงใจ และความตั้งใจในการ ทำงานจะเข้มข้นขึ้นเพราะจำนวนผู้เรียน ลดลง	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
4. ระบบเทคโนโลยี Block Chain จะมา ช่วยในการดูแลระบบการเก็บข้อมูล (Data Structure) ทุกคนจะรับทราบ ร่วมกันแบบทันที ว่าใครเป็นเจ้าของและ มีสิทธิในข้อมูลตัวจริง ทำให้การปลอม แปลงข้อมูลไม่ใช่เรื่องง่าย	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
ทักษะ (Skill)									
1. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีทักษะการ กำหนดเป้าหมาย ทักษะการวางแผน ทักษะการสื่อสาร ทักษะการโค้ช และ ทักษะการสร้างแรงจูงใจ	94.10	5.9	5.00	5	0.00	1.0	มากที่สุด	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
2. การบริหารอาจารย์จำเป็นต้องได้รับ การประเมินสมรรถนะอาจารย์ตามแนว ทางการพัฒนาคุณภาพอาจารย์เพื่อ ส่งเสริมการบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ตาม มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
รูปแบบ (Style)									
1. รูปแบบการนำผลลัพธ์ในการเรียนรู้ มาสะสมในคลังหน่วยกิตเพื่อขอรับ คุณวุฒิหรือปริญญาได้ ทำให้เกิดความ ยืดหยุ่นในระบบของหลักสูตรและ ตอบสนองต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต	100	0.0	5.00	5	0.00	1.0	มากที่สุด	พึง ประสงค์	สอดคล้อง

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

องค์กรประกอบภายใน	ภาพอนาคต ที่พึงประสงค์ (%)		มัธย ฐาน (Md.)	ฐาน นิยม (Mo)	(Mo - Md)	Q3- Q1 <	โอกาส เป็นไปได้	ภาพ อนาคต	ความ สอดคล้อง ของ ความเห็น
	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์							
			>3.5		< 1	1.5			
2. รูปแบบการออกแบบ Micro-Credentials หรือ MC ผู้เรียนสามารถเลือกศึกษาในสิ่งที่ตนเองสนใจ แล้วนำความรู้ความสามารถมาใช้พิสูจน์และรับรองความสามารถได้จริง เพื่อสร้างแรงงานที่มีคุณภาพ	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึงประสงค์	สอดคล้อง
บุคลากร (Staff)									
1. การบริหารพัฒนาอาจารย์ให้มีวิชาชีพ คือ วิชาชีพในศาสตร์ของตน และวิชาชีพด้านความเป็นอาจารย์ระดับอุดมศึกษา เพราะเป็นปัจจัยสำคัญของความสำเร็จของอุดมศึกษาไทยวิถีใหม่	94.10	5.9	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึงประสงค์	สอดคล้อง
2. การบริหารพัฒนาผู้เรียนให้มีความฉลาดทุกด้าน (ปัญญา อารมณ์ สังคม)	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึงประสงค์	สอดคล้อง
3. การบริหารสถานบันอุดมศึกษาโดยบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในเชิงบริหาร	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึงประสงค์	สอดคล้อง
คุณค่าที่มีร่วมกัน (Shared Value)									
1. การพัฒนาการศึกษาควรมีเป้าหมายเพื่อการสร้างพลเมืองที่มีความฉลาดทุกด้าน (ปัญญา อารมณ์ สังคม) และเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ มีวุฒิภาวะ มีสุนทรียในเรื่องความงามของศิลปวัฒนธรรมและธรรมชาติ	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึงประสงค์	สอดคล้อง

จากตารางที่ 4.3 พบว่า สรุปผลได้ดังนี้ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า องค์ประกอบภายใน ด้านนวัตกรรมการบริหารจัดการที่สนับสนุนการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไปที่มีโอกาสเป็นไปได้ ในระดับมากที่สุด (Md.≥4.5) ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องในแต่ละแนวโน้มน (QR < 1.5) และเป็นแนวโน้มนที่พึงประสงค์ (ร้อยละ 85 ขึ้นไป) ได้แก่ **โครงสร้าง (Structure)** ข้อ 3. ผู้นำประเทศ ต้องมองว่าการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์คือปัจจัยสำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ ผู้สอนและผู้บริหาร สถานศึกษาที่มีคุณภาพสูงคือฐานหลักของระบบการศึกษา ข้อ 4. รัฐบาลต้องใช้ระบบบริหารงานแบบ ให้การสนับสนุนการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งเรื่องอำนาจการตัดสินใจและงบประมาณ จะ ช่วยให้คนเก่งอยากเข้ามาเป็นผู้บริหารสถาบัน ข้อ 5. ในยุคความปกติถัดไป ยุคหลังการแพร่ระบาดของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา การเรียนการสอนจะใช้หลักการบริหารแบบผสมผสานแนวคิดและนวัตกรรม ใหม่ ๆ ทั้งนี้ต้องยืดหยุ่นและตอบสนองต่อสังคมและเทคโนโลยี ข้อ 7. การบริหารสถาบันอุดมศึกษา ต้องตอบโจทย์การเทียบโอนหน่วยกิตและสะสมไว้เพื่อขอรับคุณวุฒิตามระดับ ครอบคลุมทั้งประเทศ และได้มาตรฐานเดียวกัน ข้อ 8. แผนพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาระยะ 5 ปี ที่กำหนดทิศทาง เป้าหมาย และยุทธศาสตร์การพัฒนาต้องมีความทันสมัย โดยต้องทบทวนเพื่อปรับแก้ไขเพิ่มเติมในทุก 1-3 ปี เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ (outcome-based education) และเน้นการ ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอย่างจริงจัง ข้อ 9. สถานศึกษาต้องร่วมมือกับภาคเอกชนอย่างจริงจัง เพื่อให้ ผู้เรียนได้เรียนรู้และฝึกทักษะจริง ส่วนภาคเอกชนจะได้แรงงานคุณภาพ ซึ่งสามารถทำได้จากการ สร้างแรงจูงใจภาคเอกชนในเรื่องของการลดหย่อนภาษี เป็นต้น ข้อ 14. แนวโน้มนในอนาคตคือ การ บริหารจัดการรูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการพัฒนาทักษะ (Lifelong Learning and Skill Development) รวมทั้งการพัฒนาความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี (Technology Development) ที่ ขอบข่ายของการเรียนรู้จะมีมิติครอบคลุมทั้งองค์ความรู้ของสังคม จนเส้นแบ่งระหว่างการศึกษาใน และนอกระบบหายไปมากที่สุด **ทักษะ (Skill)** ข้อ 1. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีทักษะการกำหนด เป้าหมาย ทักษะการวางแผน ทักษะการสื่อสาร ทักษะการโค้ช และทักษะการสร้างแรงจูงใจ และ **รูปแบบ (Style)** ข้อ 1. รูปแบบการนำผลลัพธ์ในการเรียนรู้มาสะสมในคลังหน่วยกิตเพื่อขอรับคุณวุฒิ หรือปริญญาได้ ทำให้เกิดความยืดหยุ่นในระบบของหลักสูตรและตอบสนองต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ส่วนที่เหลือขององค์ประกอบภายในด้านนวัตกรรมการบริหารจัดการที่สนับสนุนการเรียน การสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า องค์ประกอบภายในด้านนวัตกรรม การบริหารจัดการที่สนับสนุนการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไปที่มีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมาก (Md.≥3.5) ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องในแต่ละแนวโน้มน (QR < 1.5) และเป็นแนวโน้มนที่พึง ประสงค์ (ร้อยละ 85 ขึ้นไป)

ตารางที่ 4.4 นวัตกรรมหลักสูตรในยุคชีวิตวิถีถัดไป

องค์ประกอบภายใน	ภาพอนาคต ที่พึงประสงค์ (%)		มัธย ฐาน (Md.) >3.5	ฐาน นิยม (Mo)	(Mo - Q3- Md) < 1	Q3- Q1 < 1.5	โอกาส เป็นไปได้	ภาพ อนาคต	ความ สอดคล้อง ของ ความเห็น
	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์							
โครงสร้าง (Structure)									
1. การปฏิรูปหลักสูตรใหม่ ต้องให้ ผู้เรียนฝึกคิดวิเคราะห์ นำความรู้ไปใช้ งาน รู้วิธีการค้นคว้าเรียนรู้ด้วยตนเอง ต่อยอดได้ รวมทั้งพัฒนาความฉลาด ทุกด้าน (ปัญญา อารมณ์ สังคม)	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
2. การจัดทำหลักสูตรต้องมีการระดม สมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้ง ผู้เชี่ยวชาญการศึกษา กลุ่ม ผลประโยชน์ ครูและผู้บริหาร อย่าง เจาะลึกและรอบคอบ พิจารณาทั้ง เป้าหมายการศึกษา วัตถุประสงค์ เนื้อหาวิชา และวิธีการในการ ประเมินผล	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
3. ทุกหลักสูตรต้องมีลักษณะร่วมผลิต ระหว่างสถาบัน อุดมศึกษาและสถาน ประกอบการ (CWIE) เพื่อให้บัณฑิต พร้อมทำงานจริง	100	0.0	4.00	4	0.00	0.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
4. การปรับปรุงหลักสูตรต้องเป็นแบบ ยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนได้ เพื่อให้ ทันต่อโลก จึงควรมีการเผื่อหน่วยกิต ไว้สำหรับเติมเต็มได้ตลอดเวลา โดย เน้นฐานสมรรถนะ (Competency Based)	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
5. หลักสูตรต้องให้ผู้เรียน shopping วิชา โดยผู้เรียนเรียนตามความสนใจ ไม่จำกัดเฉพาะวิชาในสถาบันตนเอง	100	0.0	4.00	5	1.00	2.0	มาก	พึง ประสงค์	ไม่ สอดคล้อง

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

องค์ประกอบภายใน	ภาพอนาคต ที่พึงประสงค์ (%)		มัธย ฐาน (Md.) >3.5	ฐาน นิยม (Mo)	(Mo - Q3- Md) < 1	Q3- Q1 < 1.5	โอกาส เป็นไปได้	ภาพ อนาคต	ความ สอดคล้อง ของ ความเห็น
	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์							
6. การวางมาตรฐานหลักสูตร ระดับประเทศต้องชัดเจน เป็นรูปธรรม เป็นแกนกลางของทั้งประเทศ	94.10	5.9	4.00	5	1.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
7. เนื้อหาในหลักสูตรใหม่ต้องมองไป ข้างหน้าอีก 5 ปี ดังนั้นการสอบถาม ผู้ใช้บัณฑิตในระดับที่เป็นองค์กรรวม เช่น สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ จะเป็น ประโยชน์มาก	88.20	11.8	4.00	5	1.00	2.0	มาก	พึง ประสงค์	ไม่ สอดคล้อง
กลยุทธ์ (Strategy)									
1. กลยุทธ์ Voice of customer	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
2. กลยุทธ์การทำ Skill Mapping กับ หน่วยงานที่รับผู้จบการศึกษาศึกษา ไปทำงาน	100	0.0	4.00	5	1.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
ระบบ (System)									
1. ระบบ Sand Box หลักสูตร	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
2. ระบบ shopping วิชา	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
ทักษะ (Skill)									
1. ทักษะการรับฟังความคิดเห็นจากทุก ภาคส่วน	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
2. ทักษะการสร้างความร่วมมือกับ สถานประกอบการ	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
รูปแบบ (Style)									
1. หลักสูตรแบบสหกิจศึกษาและ การศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (CWIE Program)	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

องค์ประกอบภายใน	ภาพอนาคต ที่พึงประสงค์ (%)		มัธย ฐาน (Md.) >3.5	ฐาน นิยม (Mo)	(Mo - Q3- Md) < 1	Q3- Q1 < 1.5	โอกาส เป็นไปได้	ภาพ อนาคต	ความ สอดคล้อง ของ ความเห็น
	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์							
2. หลักสูตรแบบหน่วยการเรียนรู้ (Module) เป็นหลักสูตร บูรณาการ การใช้ทักษะ ได้เรียนรู้ทั้งทฤษฎีและ ปฏิบัติเชิงวิชาชีพผ่านการเรียนการสอนที่ผู้เรียนมีส่วนร่วม (Active Learning) ทั้งระดับห้องปฏิบัติการกับผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานด้านการ เรียนรู้ที่ไม่จำกัดอยู่แต่เพียงใน สถานศึกษา ข้อดีคือคนที่ทำงานแล้ว สามารถเข้ามาเรียนร่วมกับนักศึกษาที่ เรียนในมหาวิทยาลัยได้ เป็นลักษณะ Reskill/Upskill และสามารถเชิญคน ข้างนอกหรือผู้เชี่ยวชาญมาเป็น อาจารย์ประจำหลักสูตรได้	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
บุคลากร (Staff)									
1. การปรับปรุงหลักสูตรต้องให้อาจารย์ ทุกคนในหลักสูตรมีส่วนร่วมมากกว่าแค่ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	100	0.0	4.00	4	0.00	0.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
2. ผู้สอนยังยึดติดกับวิชาที่ถือครอง ใน อนาคตวิชาต่างๆ จะไม่เป็นของผู้สอน คนใดคนหนึ่ง แต่จะเป็นลักษณะ ช่วยกันสอน	94.10	5.9	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
คุณค่าที่มีร่วมกัน (Shared Value)									
1. หลักสูตรต้องมีความสอดคล้องกับ ความต้องการของตลาดแรงงาน โดย ร่วมมือกับแหล่งงาน ยืดหยุ่น ปรับเปลี่ยนได้ตลอดเวลา ทันสมัย และการเรียนรู้ไม่ได้จำกัดแต่ใน สถานศึกษา	100	0.0	5.00	5	0.00	1.0	มาก ที่สุด	พึง ประสงค์	สอดคล้อง

จากตารางที่ 4.4 พบว่า สรุปลผลได้ดังนี้ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า องค์กรประกอบภายใน ด้านนวัตกรรมด้านรูปแบบหลักสูตรในยุคชีวิตวิถีถัดไปที่มีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด (Md.≥4.5) ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องในแต่ละแนวโน้มน (QR < 1.5) และเป็นแนวโน้มนที่พึงประสงค์ (ร้อยละ 85 ขึ้นไป) ได้แก่ **คุณค่าที่มีร่วมกัน (Shared Value)** ข้อ 1. หลักสูตรต้องมีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยร่วมมือกับแหล่งงาน ยืดหยุ่น ปรับเปลี่ยนได้ตลอดเวลา ทันทสมัย และการเรียนรู้ไม่ได้จำกัดแต่ในสถานศึกษา

ส่วนกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า องค์กรประกอบภายในด้านนวัตกรรมรูปแบบหลักสูตรในยุคชีวิตวิถีถัดไปที่มีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมาก (Md.≥3.5) และเป็นแนวโน้มนที่พึงประสงค์ (ร้อยละ 88.20 ขึ้นไป) แต่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องในแต่ละแนวโน้มน (QR > 1.5) คือ **โครงสร้าง (Structure)** ข้อ 5. หลักสูตรต้องให้ผู้เรียน shopping วิชา โดยผู้เรียนเรียนตามความสนใจ ไม่จำกัดเฉพาะวิชาในสถาบันตนเอง และข้อ 7. เนื้อหาในหลักสูตรใหม่ต้องมองไปข้างหน้าอีก 5 ปี ดังนั้นการสอบถามผู้ใช้บัณฑิตในระดับที่เป็นองค์กรรวม เช่น สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ จะเป็นประโยชน์มาก

ส่วนที่เหลือของนวัตกรรมด้านรูปแบบหลักสูตรในยุคชีวิตวิถีถัดไป กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า นวัตกรรมการบริหารจัดการที่สนับสนุนการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไปที่มีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมาก (Md.≥3.5) ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องในแต่ละแนวโน้มน (QR < 1.5) และเป็นแนวโน้มนที่พึงประสงค์ (ร้อยละ 85 ขึ้นไป)

ตารางที่ 4.5 นวัตกรรมรูปแบบการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป

องค์กรประกอบภายใน	ภาพอนาคต ที่พึงประสงค์ (%)		มัธย ฐาน (Md.)	ฐาน นิยม (Mo)	(Mo - Q3- Md) < 1	Q3- Q1 < 1.5	โอกาส เป็นไปได้	ภาพ อนาคต	ความ สอดคล้อง ของความเห็น
	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์							
โครงสร้าง (Structure)									
1. รูปแบบการเรียนการสอนจะขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละหลักสูตร ไม่สามารถกำหนดตายตัวได้ หลักสูตรต้องทำการประเมินว่าเหมาะสมกับรูปแบบการเรียนการสอนแบบใด แต่ละวิชาอาจจะใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลาย ยืดหยุ่นและผสมผสาน	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึงประสงค์	สอดคล้อง

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

องค์ประกอบภายใน	ภาพอนาคต ที่พึงประสงค์ (%)		มัธย ฐาน (Md.) >3.5	ฐาน นิยม (Mo)	(Mo - Q3- Md) < 1	Q3- Q1 < 1.5	โอกาส เป็นไปได้	ภาพ อนาคต	ความ สอดคล้อง ของความเห็น
	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์							
กลยุทธ์ (Strategy)									
1. กลยุทธ์การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน	100	0.0	5.00	5	0.00	1.0	มากที่สุด	พึงประสงค์	สอดคล้อง
2. กลยุทธ์การพัฒนาความฉลาดทุกด้าน (ปัญญา อารมณ์ สังคม)	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึงประสงค์	สอดคล้อง
ระบบ (System)									
1. ระบบการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึงประสงค์	สอดคล้อง
ทักษะ (Skill)									
1. ทักษะการสร้างความยืดหยุ่นในการจัดรูปแบบการเรียนรู้	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึงประสงค์	สอดคล้อง
รูปแบบ (Style)									
1. รูปแบบการเรียนการสอนด้วยวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบความปกติใหม่ ต้องเป็นการสอนแบบ Active Learning จึงจะเห็นผลลัพธ์อย่างแท้จริง	100	0.0	5.00	5	0.00	1.0	มากที่สุด	พึงประสงค์	สอดคล้อง
2. รูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ผสมผสานแบบดั้งเดิมเข้ากับการเรียนการสอนแบบออนไลน์ เป็นรูปแบบที่แพร่หลายมากขึ้นเพราะมีความยืดหยุ่น เหมาะกับแต่ละบุคคล และมีการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี	100	0.0	5.00	5	0.00	1.0	มากที่สุด	พึงประสงค์	สอดคล้อง

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

องค์ประกอบภายใน	ภาพอนาคต ที่พึงประสงค์ (%)		มัธย ฐาน (Md.) >3.5	ฐาน นิยม (Mo)	(Mo - Q3- Md) < 1	Q3- Q1 < 1.5	โอกาส เป็นไปได้	ภาพ อนาคต	ความ สอดคล้อง ของความเห็น
	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์							
	3. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบปรับเปลี่ยนได้ (Hybrid Learning) จะเหมาะสมกับประเทศไทย เรียนที่บ้านก็ได้ มหาวิทยาลัยก็ได้ แต่ผู้สอนต้องออกแบบการเรียนการสอนให้น่าสนใจ และอุปกรณ์การเรียนการสอนต้องพร้อม	100							
4. รูปแบบการเรียนการสอนแบบให้ผู้เรียนไปทำงาน แล้วเอาปัญหามาแก้ (Problem-based Learning) การเรียนรู้จากโครงงานและการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Project-Based and Experiential Learning) เน้นการ workshop training เป็นหลัก และการนำเสนอไอเดียเพื่อขายคอนเซ็ปต์ (Pitching) เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับโลกยุคใหม่	100	0.0	5.00	5	0.00	1.0	มากที่สุด	พึงประสงค์	สอดคล้อง
5. รูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Paced Learning) มีความยืดหยุ่นแก่ผู้เรียน ก้าวหน้าตามจังหวะของตน ใช้แพลตฟอร์ม อีเลิร์นนิง แต่ผู้เรียนต้องมีความรับผิดชอบมาก เป็นรูปแบบที่เข้าถึงง่าย ค่าใช้จ่ายไม่สูง เหมาะกับผู้เรียนจำนวนมาก แต่ผู้สอนต้องออกแบบการเรียนการสอนให้น่าสนใจ	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึงประสงค์	สอดคล้อง

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

องค์ประกอบภายใน	ภาพอนาคต ที่พึงประสงค์ (%)		มัธย ฐาน (Md.) >3.5	ฐาน นิยม (Mo)	(Mo - Q3- Md) < 1	Q3- Q1 < 1.5	โอกาส เป็นไปได้	ภาพ อนาคต	ความ สอดคล้อง ของความเห็น
	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์							
	6. รูปแบบการเรียนรู้แบบปรับตัว (Adaptive Learning) จะใช้ข้อมูลและการวิเคราะห์เพื่อปรับแต่งประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับผู้เรียนแต่ละคน สามารถประเมินความก้าวหน้าของแต่ละบุคคล ระบุจุดแข็งและจุดอ่อน จัดหาทรัพยากรและกิจกรรมเพื่อสนับสนุนเส้นทางการเรียนรู้ของผู้เรียน	100							
7. รูปแบบการเรียนรู้แบบเพื่อนคู่คิด ด้วยปัญญาประดิษฐ์ในยุคชีวิตวิถีถัดไป (AI Buddy)	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึงประสงค์	สอดคล้อง
8. รูปแบบการสร้างและเชื่อมโยงความรู้ โดยการเรียนรู้เกิดขึ้นจากการตัดสินใจของผู้เรียนที่จะเลือกสรรทรัพยากรการเรียนรู้ซึ่งอยู่รอบตัว โดยเฉพาะบนเครือข่ายออนไลน์ แล้วนำมาคัดกรองจนทำให้ทรัพยากรเหล่านี้มีความหมายสำหรับตัวเอง ใช้ทฤษฎีเชื่อมโยงความรู้ (Connectivism)	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึงประสงค์	สอดคล้อง
9. รูปแบบการเรียนการสอนแบบโลกเสมือนจริง เมตาเวิร์ส (Metaverse) เน้นให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้บนโลกเสมือนจริง	100	0.0	4.00	5	1.00	1.0	มาก	พึงประสงค์	สอดคล้อง

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

องค์กรประกอบภายใน	ภาพอนาคต ที่พึงประสงค์ (%)		มัธย ฐาน (Md.) >3.5	ฐาน นิยม (Mo)	(Mo - Q3- Md) Q1		โอกาส เป็นไปได้	ภาพ อนาคต	ความ สอดคล้อง ของความเห็น
	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์			< 1	< 1.5			
บุคลากร (Staff)									
1. ผู้สอนต้องเปิดรับกับรูปแบบการ เรียนการสอนที่หลากหลาย และ พยายามเรียนรู้ แล้วนำไปปรับใช้กับ การเรียนการสอนจริง	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
2. ผู้เรียนต้องปรับตัวได้กับรูปแบบ การเรียนการสอนแบบใหม่	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
คุณค่าที่มีร่วมกัน (Shared Value)									
1. การเปิดรับกับรูปแบบการเรียนการ สอนที่หลากหลาย และพยายามเรียนรู้ แล้วนำไปปรับใช้กับการเรียนการสอน จริง	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
2. Hardware Software Peopleware ต้องพร้อม	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง

จากตารางที่ 4.5 พบว่า สรุปผลได้ดังนี้ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า องค์กรประกอบภายใน ด้านนวัตกรรมรูปแบบการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไปที่มีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด (Md.≥4.5) ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องในแต่ละแนวโน้ม (QR < 1.5) และเป็นแนวโน้มที่พึงประสงค์ (ร้อยละ 85 ขึ้นไป) ได้แก่ กลยุทธ์ (Strategy) ข้อ 1. กลยุทธ์การพัฒนาการเรียนการสอนแบบผสมผสาน รูปแบบ (Style) ข้อ 1. รูปแบบการเรียนการสอนด้วยวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบความปกติใหม่ ต้องเป็นการสอนแบบ Active Learning จึงจะเห็นผลลัพธ์อย่างแท้จริง ข้อ 2. รูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ผสมผสานแบบดั้งเดิมเข้ากับการเรียนการสอนแบบออนไลน์เป็นรูปแบบที่แพร่หลายมากขึ้นเพราะมีความยืดหยุ่น เหมาะกับแต่ละบุคคล และมีการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี ข้อ 3. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบปรับเปลี่ยนได้ (Hybrid Learning) จะเหมาะสมกับประเทศไทย เรียนที่บ้านก็ได้ มหาวิทยาลัยก็ได้ แต่ผู้สอนต้องออกแบบการเรียนการสอนที่น่าสนใจ และอุปกรณ์การเรียนการสอนต้องพร้อม ข้อ 4. รูปแบบการเรียนการสอนแบบให้ผู้เรียนไปทำงาน แล้วเอาปัญหามาแก้ (Problem-

based Learning) การเรียนรู้จากโครงงานและการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Project-Based and Experiential Learning) เน้นการ workshop training เป็นหลัก และการนำเสนอไอเดียเพื่อขาย คอนเซ็ปต์ (Pitching) เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับโลกยุคใหม่

ส่วนที่เหลือของนวัตกรรมด้านรูปแบบการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า นวัตกรรมการบริหารจัดการที่สนับสนุนการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไปที่มีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมาก (Md. ≥ 3.5) ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องในแต่ละแนวโน้ม (QR < 1.5) และเป็นแนวโน้มที่พึงประสงค์ (ร้อยละ 85 ขึ้นไป)

ตารางที่ 4.6 นวัตกรรมการวัดและการประเมินผลในยุคชีวิตวิถีถัดไป

องค์ประกอบภายใน	ภาพอนาคต ที่พึงประสงค์ (%)		มัธย ฐาน (Md.) (Md.) >3.5	ฐาน นิยม (Mo) (Mo) < 1	(Mo – Q3- Q1 < 1.5	โอกาส เป็นไปได้	ภาพ อนาคต	ความ สอดคล้อง ของ ความเห็น	
	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์							
โครงสร้าง (Structure)									
1. การประเมินผลต้องประเมินสิ่งที่ผู้เรียนแต่ละคนเรียนรู้และความก้าวหน้าอย่างรอบด้าน ตลอดเวลาหรือทุกครั้งที่มีโอกาส โดยใช้รูปแบบการประเมินที่หลากหลาย เพื่อช่วยชี้แนะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และปรับปรุงตนเองได้	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึงประสงค์	สอดคล้อง
2. การใช้แนวทางการวัดผลแบบมุ่งที่ผลลัพธ์ (Outcome-based Assessment) คือคำตอบด้านการวัดและการประเมินผลในยุคชีวิตวิถีถัดไป	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึงประสงค์	สอดคล้อง
กลยุทธ์ (Strategy)									
1. กลยุทธ์การวัดและการประเมินผลแบบมุ่งที่ผลลัพธ์ (Outcome-based Assessment)	94.10	5.9	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึงประสงค์	สอดคล้อง

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

องค์ประกอบภายใน	ภาพอนาคต ที่พึงประสงค์ (%)		มัธย ฐาน (Md.) (Mo) >3.5	ฐาน นิยม (Mo)	(Mo – Q3- Md) < 1	Q3- Q1 < 1.5	โอกาส เป็นไปได้	ภาพ อนาคต	ความ สอดคล้อง ของ ความเห็น
	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์							
	ระบบ (System)								
1. ระบบการประเมินส่วนบุคคลและปรับเปลี่ยนได้ (Personalized and Adaptive Assessments) ในยุคชีวิตวิถีใหม่ ที่ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี ทราบความคิดเห็น ติดตามความคืบหน้า และได้ประเมินประสิทธิภาพของนักเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนดเป็นรายบุคคลได้ทันที	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึงประสงค์	สอดคล้อง
2. ระบบการวัดและการประเมินผลโดยนำเทคโนโลยี AI มาวิเคราะห์การเรียนรู้ (Learning Analytics : LA) โดยนำมาช่วยเสริมด้านความถูกต้องแม่นยำของข้อมูลแต่ไม่สามารถทดแทนผู้สอนได้ โดยเฉพาะทางด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึงประสงค์	สอดคล้อง
3. ระบบการใช้ Machine Learning ในการศึกษาพฤติกรรมและความสามารถของผู้เรียนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน	94.10	5.9	4.00	5	1.00	1.0	มาก	พึงประสงค์	สอดคล้อง
4. ระบบการใช้ Neural Network ออกแบบระบบโครงข่ายคอมพิวเตอร์ ให้เลียนแบบการทำงานของสมองมนุษย์ เพื่อศึกษาเรื่องความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึงประสงค์	สอดคล้อง
ทักษะ (Skill)									
1. ทักษะการวัดและการประเมินผลแบบ Outcome-based Assessment	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึงประสงค์	สอดคล้อง

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

องค์ประกอบภายใน	ภาพอนาคต ที่พึงประสงค์ (%)		มัธย ฐาน (Md.) (Mo) >3.5	ฐาน นิยม (Mo) < 1	(Mo – Q3- Md) < 1.5	โอกาส เป็นไปได้	ภาพ อนาคต	ความ สอดคล้อง ของ ความเห็น	
	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์							
	2. ทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยใน การวัดและการประเมินผล	100							0.0
รูปแบบ (Style)									
1. รูปแบบการประเมินตามความถนัด ของผู้เรียนควบคู่ไปกับรูปแบบการ ประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment)	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก พียง ประสงค์	สอดคล้อง	
2. รูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ต้อง ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ การ ประเมินผลการเรียนรู้ (Assessment of Learning : AOL) การประเมินผลเพื่อ การเรียนรู้ (Assessment for Learning : AFL) และการให้ผู้เรียนประเมินตนเอง ขณะเรียนรู้ (Assessment as Learning: AAL) ทั้งนี้อาจทำได้ยาก หากผู้เรียนมีเป็นจำนวนมาก ต้องใช้ เทคโนโลยีเข้ามาช่วย	100	0.0	5.00	5	0.00	1.0	มาก ที่สุด พียง ประสงค์	สอดคล้อง	
บุคลากร (Staff)									
1. ผู้สอนต้องมีความรู้เรื่องการวัดและ การประเมินผลที่หลากหลายเพื่อให้ สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนการสอนที่ หลากหลาย	100	0.0	5.00	5	0.00	1.0	มาก ที่สุด พียง ประสงค์	สอดคล้อง	

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

องค์ประกอบภายใน	ภาพอนาคต		มัธยฐาน (Md.)	ฐานนิยม (Mo)	Mo - Q1 < 1	Q3 - Q1 < 1.5	โอกาสเป็นไปได้	ภาพอนาคต	ความสอดคล้องของความเห็น
	ที่พึงประสงค์ (%)								
	พึงประสงค์	ไม่พึงประสงค์	>3.5						
คุณค่าที่มีร่วมกัน (Shared Value)									
1. การประเมินผลการศึกษาต้องเป็นการประเมินสิ่งที่ผู้เรียนแต่ละคนเรียนรู้ตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของเขาอย่างรอบด้าน เพื่อช่วยชี้แนะให้เขาเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นได้	100	0.0	5.00	5	0.00	1.0	มากที่สุด	พึงประสงค์	สอดคล้อง

จากตารางที่ 4.6 พบว่า สรุปผลได้ดังนี้ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า องค์ประกอบภายในนวัตกรรมด้านการวัดและการประเมินผลในยุคชีวิตวิถีถัดไปที่มีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด (Md. ≥ 4.5) ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องในแต่ละแนวโน้ม (QR < 1.5) และเป็นแนวโน้มที่พึงประสงค์ (ร้อยละ 85 ขึ้นไป) ได้แก่ **รูปแบบ (Style)** ข้อ 2. รูปแบบการประเมินผลการศึกษาต้องประกอบด้วย 3 ส่วน คือ การประเมินผลการเรียนรู้ (Assessment of Learning : AOL) การประเมินผลเพื่อการเรียนรู้ (Assessment for Learning : AFL) และการให้ผู้เรียนประเมินตนเองขณะเรียนรู้ (Assessment as Learning: AAL) ทั้งนี้อาจทำได้ยากหากผู้เรียนมีเป็นจำนวนมาก ต้องใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย **บุคลากร (Staff)** ข้อ 1. ผู้สอนต้องมีความรู้เรื่องการวัดและการประเมินผลที่หลากหลายเพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลาย **คุณค่าที่มีร่วมกัน (Shared Value)** ข้อ 1. การประเมินผลการศึกษาต้องเป็นการประเมินสิ่งที่ผู้เรียนแต่ละคนเรียนรู้ตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของเขาอย่างรอบด้าน เพื่อช่วยชี้แนะให้เขาเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นได้

ส่วนที่เหลือของนวัตกรรมด้านการวัดและการประเมินผลในยุคชีวิตวิถีถัดไปกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า นวัตกรรมด้านด้านการวัดและการประเมินผลในยุคชีวิตวิถีถัดไปที่มีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมาก (Md. ≥ 3.5) ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องในแต่ละแนวโน้ม (QR < 1.5) และเป็นแนวโน้มที่พึงประสงค์ (ร้อยละ 85 ขึ้นไป)

ตารางที่ 4.7 นวัตกรรมการพัฒนาผู้สอนและผู้เรียนในยุคชีวิตวิถีถัดไป

องค์ประกอบภายใน	ภาพอนาคต ที่พึงประสงค์ (%)		มัธย ฐาน (Md.) >3.5	ฐาน นิยม (Mo) (Mo)	(Mo – Md) < 1	Q3- Q1 < 1.5	โอกาส เป็นไปได้	ภาพ อนาคต	ความ สอดคล้อง ของ ความเห็น
	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์							
โครงสร้าง (Structure)									
ผู้สอน									
1. แนวคิดด้านรูปแบบการพัฒนา ครูผู้สอนแนวใหม่คือ การพัฒนา แรงจูงใจทั้งภายในและภายนอกให้กับ ครูผู้สอน เช่น ค่าตอบแทนที่สูงขึ้น รางวัล ความมั่นคงในชีวิต การได้รับ การยกย่อง การได้รับการยอมรับใน อาชีพ	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
2. ในอนาคตบทบาทของผู้สอนต้องทำ หน้าที่เป็น Facilitator หรือ Coach โดยสมบูรณ์แบบ	100	0.0	4.00	5	1.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
3. ผู้สอนต้องมีความรู้หลายศาสตร์ เป็นสหวิทยาการ เน้นบูรณาการกับ ศาสตร์ทางเทคโนโลยี	100	0.0	5.00	5	0.00	1.0	มาก ที่สุด	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
4. ผู้สอนต้องเป็นตัวอย่างที่ดี (Role Model) ให้กับผู้เรียน	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
5. ผู้สอนต้องพยายามพัฒนาจุดที่ตน บกพร่องและพยายามเติมเต็มให้ สมบูรณ์ เช่น การ Upskill/Reskill ตนเองอยู่ตลอดเวลา	100	0.0	5.00	5	0.00	1.0	มาก ที่สุด	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
6. การพัฒนาผู้สอนต้องพัฒนาใน 5 ด้านนี้ คือ ศาสตร์การสอน การสื่อสาร และบุคลิกภาพที่ดี การวัดและการ ประเมินผล การใช้เครื่องมือดิจิทัล และ การวิจัยในชั้นเรียน	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

องค์ประกอบภายใน	ภาพอนาคต ที่พึงประสงค์ (%)		มัธย ฐาน (Md.) >3.5	ฐาน นิยม (Mo) < 4	Mo – Q3- Md) Q1		โอกาส เป็นไปได้	ภาพ อนาคต	ความ สอดคล้อง ของ ความเห็น	
	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์			< 1	< 1.5				
	7. แนวคิดการพัฒนาจิตวิทยาสำหรับ ผู้สอน เรื่อง การรู้เท่าทัน ปัญญาประดิษฐ์ (AI) และสื่อสังคม ออนไลน์ รวมทั้งการสร้าง ประสบการณ์ให้กับผู้เรียนในโลกแห่ง ปัญญาประดิษฐ์ (AI)	100			0.0	4.00				4
ผู้เรียน										
1. เป้าหมายหลักให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจ อยากเรียนรู้ และได้กำกับการเรียนรู้ ด้วยตนเอง อย่างสนุกและรักในการ เรียนรู้	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง	
กลยุทธ์ (Strategy)										
ผู้สอน										
1. กลยุทธ์การพัฒนาครูให้มีอุปนิสัย ความคิดแบบนักวิชาการ	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง	
2. กลยุทธ์การจัดการเรียนการสอน แบบใหม่และหลากหลาย	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง	
3. กลยุทธ์การพัฒนาทัศนคติที่ดี (Growth Mindset) ของผู้สอน	100	0.0	5.00	5	0.00	1.0	มากที่สุด	พึง ประสงค์	สอดคล้อง	
4. กลยุทธ์การพัฒนาการสอนผ่าน เครื่องมือดิจิทัล (Digital Tools)	100	0.0	5.00	5	0.00	1.0	มากที่สุด	พึง ประสงค์	สอดคล้อง	
ผู้เรียน										
1. กลยุทธ์การสร้างแรงจูงใจในการ เรียนรู้แก่ผู้เรียน	100	0.0	5.00	5	0.00	1.0	มากที่สุด	พึง ประสงค์	สอดคล้อง	
2. กลยุทธ์การรู้เท่าทันเทคโนโลยีและ สื่อสังคมออนไลน์	100	0.0	5.00	5	0.00	1.0	มากที่สุด	พึง ประสงค์	สอดคล้อง	

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

องค์ประกอบภายใน	ภาพอนาคต ที่พึงประสงค์ (%)		มัธย ฐาน (Md.) >3.5	ฐาน นิยม (Mo)	Mo – Q3- Md) Q1		โอกาส เป็นไปได้	ภาพ อนาคต	ความ สอดคล้อง ของ ความเห็น
	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์			< 1	< 1.5			
ระบบ (System)									
ผู้สอน									
1. ระบบการพัฒนาคุณวุฒิใบประกอบวิชาชีพอย่างมีมาตรฐาน	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึงประสงค์	สอดคล้อง
2. ระบบการสร้างความเข้าใจและความไว้วางใจระหว่างผู้สอนและผู้เรียน	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึงประสงค์	สอดคล้อง
3. ระบบการคัดเลือกการฝึกอบรมครูที่ดี	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึงประสงค์	สอดคล้อง
4. ระบบพัฒนาครูพี่เลี้ยงหรือครูอาวุโสเพื่อช่วยพัฒนาครูเข้าใหม่	100	0.0	4.00	4	0.00	0.0	มาก	พึงประสงค์	สอดคล้อง
5. ระบบการให้คูปองครู/อาจารย์ ไปเรียนหลักสูตรระยะสั้นแบบ Reskill/Upskill ให้ดูประเทศสิงคโปร์เป็นตัวอย่างเป็นตัวอย่าง	100	0.0	4.00	5	1.00	2.0	มาก	พึงประสงค์	ไม่สอดคล้อง
ผู้เรียน									
1. ระบบเทคโนโลยีที่ช่วยในการวางแผนชีวิตให้กับผู้เรียน	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึงประสงค์	สอดคล้อง
2. ระบบการติดตามความคืบหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียน	100	0.0	4.00	5	1.00	1.0	มาก	พึงประสงค์	สอดคล้อง
3. ระบบที่ปรึกษาและคอยช่วยเหลือผู้เรียนที่มีปัญหาการเรียนรู้	100	0.0	4.00	4	0.00	0.0	มาก	พึงประสงค์	สอดคล้อง

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

องค์ประกอบภายใน	ภาพอนาคต ที่พึงประสงค์ (%)		มัธย ฐาน (Md.)	ฐาน นิยม (Mo)	Mo – Q3- Md) Q1 < 1 <	โอกาส เป็นไปได้	ภาพ อนาคต	ความ สอดคล้อง ของ ความเห็น	
	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์							
ทักษะ (Skill)									
ผู้สอน									
1. 8 ทักษะที่จำเป็นในโลกยุคใหม่ สำหรับผู้สอนคือ ทักษะดิจิทัล (Digital Literacy) ทักษะด้านเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life Long Learning) ทักษะการสอน เชิงชี้แนะ (Coaching) ทักษะการ สื่อสาร (Communication) ทักษะ ภาษาอังกฤษ (English Competency) ทักษะการสร้างทัศนคติที่ดี (Growth Mindset) ทักษะคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Thinking) และทักษะการใช้ ปัญญาประดิษฐ์และการรู้เท่าทัน (AI Literacy)	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
2. ทักษะด้านจิตวิทยาในการสอนและ ทักษะการรับฟัง เป็นทักษะที่จำเป็นต่อ ผู้เรียนยุคใหม่เพราะผู้เรียนจะมีข้อ โต้แย้ง (Argument) ตลอดเวลา ต้อง เน้นฟังความต้องการของผู้เรียน	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
3. ทักษะการออกแบบกระบวนการ เรียนรู้ให้ทันโลก	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
ผู้เรียน									
1. ทักษะความคิดที่ยืดหยุ่น (Resilience mindset)	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
2. ทักษะดิจิทัล (Digital Literacy) และทักษะความรู้ด้านจริยธรรมในโลก ยุคดิจิทัล	100	0.0	5.00	5	0.00	1.0	มาก ที่สุด	พึง ประสงค์	สอดคล้อง

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

องค์ประกอบภายใน	ภาพอนาคต ที่พึงประสงค์ (%)		มัธย ฐาน (Md.) >3.5	ฐาน นิยม (Mo)	Mo – Md < 1	Q3- Q1 < 1.5	โอกาส เป็นไปได้	ภาพ อนาคต	ความ สอดคล้อง ของ ความเห็น
	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์							
	3. ทักษะทางสังคมที่ใช้เพื่อปฏิสัมพันธ์ กับผู้คน (Soft Skill)	100							
4. ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์และ การคิดค้นนวัตกรรม	100	0.0	5.00	5	0.00	1.0	มากที่สุด	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
5. ทักษะการตั้งเป้าหมายและการ เข้าใจตนเอง	100	0.0	5.00	5	0.00	1.0	มากที่สุด	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
6. ทักษะการใช้ AI อย่างมีวิจารณญาณ	100	0.0	5.00	5	0.00	1.0	มากที่สุด	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
7. ทักษะการใฝ่รู้และทักษะการเรียนรู้ วิธีที่จะเรียนรู้ต่อได้	100	0.0	5.00	5	0.00	1.0	มากที่สุด	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
8. ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และการ แก้ปัญหา	100	0.0	5.00	5	0.00	1.0	มากที่สุด	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
9. ทักษะ 3R8C ในศตวรรษที่ 21	100	0.0	5.00	5	0.00	1.0	มากที่สุด	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
รูปแบบ (Style)									
ผู้สอน									
1. รูปแบบที่เลี้ยงครูใหม่	100	0.0	4.00	4	0.00	0.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
2. รูปแบบการสอนเชิงชี้แนะ (Coaching)	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
3. รูปแบบการสร้างแรงจูงใจในการ เรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
ผู้เรียน									
1. รูปแบบการศึกษาด้วยตนเองและ ทำงานเป็นกลุ่มอย่างเอาการเอางาน (Active Learning)	100	0.0	5.00	5	0.00	1.0	มากที่สุด	พึง ประสงค์	สอดคล้อง

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

องค์ประกอบภายใน	ภาพอนาคต		มัธยฐาน (Md.)	ฐานนิยม (Mo)	Mo – Q3-Q1		โอกาสเป็นไปได้	ภาพอนาคต	ความสอดคล้องของความเห็น
	ที่พึงประสงค์ (%)				< 1	< 1.5			
	พึงประสงค์	ไม่พึงประสงค์							
บุคลากร (Staff)									
ผู้สอน									
1. ผู้สอนต้องเก่งการสอนเชิงชี้แนะ (coaching)	100	0.0	5.00	5	0.00	1.0	มากที่สุด	พึงประสงค์	สอดคล้อง
2. ผู้สอนที่มีทัศนคติ (Mindset) ที่ดีต่อการจัดการเรียนการสอนมากกว่าความเจริญก้าวหน้าทางหน้าที่การงานของตน	100	0.0	5.00	5	0.00	1.0	มากที่สุด	พึงประสงค์	สอดคล้อง
ผู้เรียน									
1. ผู้เรียนยุคใหม่ต้องมี 10 ลักษณะที่สำคัญ ดังต่อไปนี้ 1. การสร้างแรงบันดาลใจ (Passion) 2. การรู้จักสงสัย (Curiosity) 3. การสร้างจินตนาการ (Imagination) 4. การคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Thinking) 5. การอดและอดทน (Grit/Persistence) 6. การใฝ่รู้ใฝ่เรียน (Studious) 7. ความยืดหยุ่น (Resilience) 8. ความเป็นไทย (Thainess) 9. ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (Empathy) 10. ความฉลาดทางดิจิทัล (Digital Quotient) ซึ่งการพัฒนาทักษะเหล่านี้ต้องผ่านการทำกิจกรรม ที่ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดและปฏิบัติอย่างชัดเจน	100	0.0	5.00	5	0.00	1.0	มากที่สุด	พึงประสงค์	สอดคล้อง
2. หลักการเข้าถึงใจผู้เรียนยุคใหม่ต้องมี 3 สิ่งนี้ คือ การเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น ความสร้างสรรค์ และความท้าทาย	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึงประสงค์	สอดคล้อง

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

องค์ประกอบภายใน	ภาพอนาคต ที่พึงประสงค์ (%)		มัธย ฐาน (Md.) >3.5	ฐาน นิยม (Mo)	Mo – Q3- Md) Q1		โอกาส เป็นไปได้	ภาพ อนาคต	ความ สอดคล้อง ของ ความเห็น
	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์			< 1	< 1.5			
คุณค่าที่มีร่วมกัน (Shared Value)									
ผู้สอน									
1. ผู้สอนต้องเป็นตัวอย่างที่ดี (Role Model) ให้กับผู้เรียน	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
2. ผู้สอนควรมีทักษะที่ผู้สอนอยากให้ผู้เรียนมี	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
ผู้เรียน									
1. การสร้างแรงจูงใจใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียนจากภายใน จะเกิดผลดีอย่างคงทนยาวนานมากกว่าแรงจูงใจจากภายนอก	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
2. ความสำเร็จของผู้เรียนแต่ละคนไม่เหมือนกัน ต้องเน้นให้ผู้เรียนค้นหาศักยภาพของตนให้พบ	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง

จากตารางที่ 4.7 พบว่า สรุปผลได้ดังนี้ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า องค์ประกอบภายใน นวัตกรรมด้านการพัฒนาครูผู้สอนและผู้เรียนในยุคชีวิตวิถีถัดไปที่มีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด (Md.≥4.5) ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องในแต่ละแนวโน้มน (QR < 1.5) และเป็นแนวโน้มนที่พึงประสงค์ (ร้อยละ 85 ขึ้นไป) ได้แก่ **โครงสร้าง (Structure) ผู้สอน** ข้อ 3. ผู้สอนต้องมีความรู้หลายศาสตร์ เป็นสหวิทยาการ เน้นบูรณาการกับศาสตร์ทางเทคโนโลยี และข้อ 5. ผู้สอนต้องพยายามพัฒนาจุดที่ตนบกพร่องและพยายามเติมเต็มให้สมบูรณ์ เช่น การ Upskill/Reskill ตนเองอยู่ตลอดเวลา **กลยุทธ์ (Strategy) ผู้สอน** ข้อ 3. กลยุทธ์การพัฒนาทัศนคติที่ดี (Growth Mindset) ของผู้สอน และข้อ 4. กลยุทธ์การพัฒนาการสอนผ่านเครื่องมือดิจิทัล (Digital Tools) **ผู้เรียน** ข้อ 1. กลยุทธ์การสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้แก่ผู้เรียน และ ข้อ 2. กลยุทธ์การรู้เท่าทันเทคโนโลยีและสื่อสังคมออนไลน์ **ทักษะ (Skill) ผู้เรียน** ข้อ 2. ทักษะดิจิทัล (Digital Literacy) และทักษะความรู้ด้านจริยธรรมในโลกยุคดิจิทัล ข้อ 3. ทักษะทางสังคมที่ใช้เพื่อปฏิสัมพันธ์กับผู้คน (Soft Skill) ข้อ 4. ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์และการคิดค้นนวัตกรรม ข้อ 5. ทักษะการตั้งเป้าหมายและการเข้าใจ

ตนเอง ข้อ 6. ทักษะการใช้ AI อย่างมีวิจารณญาณ ข้อ 7. ทักษะการใฝ่รู้และทักษะการเรียนรู้วิธีที่จะเรียนรู้ต่อได้ ข้อ 8. ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา และ ข้อ 9. ทักษะ 3R8C ในศตวรรษที่ 21 **รูปแบบ (Style) ผู้เรียน** ข้อ 1. รูปแบบการศึกษาด้วยตนเองและทำงานเป็นกลุ่มอย่างเอาการเอางาน (Active Learning) **บุคลากร (Staff) ผู้สอน** ข้อ 1. ผู้สอนต้องเก่งการสอนเชิงชี้แนะ (COACHING) ข้อ 2. ผู้สอนที่มีทัศนคติ (Mindset) ที่ดี ต่อการจัดการเรียนการสอนมากกว่าความเจริญก้าวหน้าทางหน้าที่การงานของตน **ผู้เรียน** 1. ผู้เรียนยุคใหม่ต้องมี 10 ลักษณะที่สำคัญดังต่อไปนี้ 1. การสร้างแรงบันดาลใจ (Passion) 2. การรู้จักสงสัย (Curiosity) 3. การสร้างจินตนาการ (Imagination) 4. การคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Thinking) 5. การอึดและอดทน (Grit/Persistence) 6. การใฝ่รู้ใฝ่เรียน (Studious) 7. ความยืดหยุ่น (Resilience) 8. ความเป็นไทย (Thainess) 9. ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (Empathy) 10. ความฉลาดทางดิจิทัล (Digital Quotient) ซึ่งการพัฒนาลักษณะเหล่านี้ต้องผ่านการทำกิจกรรม ที่ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดและปฏิบัติอย่างชัดเจน

ส่วนกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า นวัตกรรมด้านการพัฒนาครูผู้สอนและผู้เรียนในยุคชีวิตวิถีถัดไปที่มีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมาก ($Md. \geq 3.5$) และเป็นแนวโน้มที่พึงประสงค์ (ร้อยละ 100) แต่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องในแต่ละแนวโน้ม ($QR > 1.5$) คือ **ระบบ (System) ผู้สอน** ข้อ 5. ระบบการให้คุปองครู/อาจารย์ ไปเรียนหลักสูตรระยะสั้นแบบ Reskill/Upskill ให้ดูประเทศสิงคโปร์เป็นตัวอย่าง

ส่วนที่เหลือนวัตกรรมด้านการพัฒนาครูผู้สอนและผู้เรียนในยุคชีวิตวิถีถัดไป กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า นวัตกรรมด้านด้านการพัฒนาครูผู้สอนและผู้เรียนในยุคชีวิตวิถีถัดไปที่มีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมาก ($Md. \geq 3.5$) ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องในแต่ละแนวโน้ม ($QR < 1.5$) และเป็นแนวโน้มที่พึงประสงค์ (ร้อยละ 85 ขึ้นไป)

ตารางที่ 4.8 นวัตกรรมสื่อหรือเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป

องค์ประกอบภายใน	ภาพอนาคต		มัธยฐาน (Md.)	ฐานนิยม (Mo)	Mo - Q1 < 1	Q3 - Q1 < 1.5	โอกาสเป็นไปได้	ภาพอนาคต	ความสอดคล้องของความเห็น
	ที่พึงประสงค์ (%)								
	พึงประสงค์	ไม่พึงประสงค์							
โครงสร้าง (Structure)									
1. เทคโนโลยียุคดิจิทัลจะทำให้ระบบการศึกษาเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก สถาบันใดไม่ปรับตัวย่อมได้รับผลกระทบ	100	0.0	5.00	5	0.00	1.0	มากที่สุด	พึงประสงค์	สอดคล้อง
2. การมีสื่อหรือเทคโนโลยีที่ดี ในระบบออนไลน์ที่ผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้ จะช่วยพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนแบบเรียนรู้ด้วยตนเอง แต่ต้องมีหน่วยงานกลางที่คอยตรวจสอบคุณภาพ ควบคุมให้ได้มาตรฐานก่อนนำออกเผยแพร่ให้ผู้เรียนใช้	100	0.0	5.00	5	0.00	1.0	มากที่สุด	พึงประสงค์	สอดคล้อง
3. สื่อและเทคโนโลยีต้องเป็นผู้ช่วยที่ทำให้ผู้สอนสอนได้ดีขึ้น แต่ไม่ควรเป็นปัจจัยหลัก เพราะปัจจัยหลักคือตัวผู้สอน	100	0.0	5.00	5	0.00	1.0	มากที่สุด	พึงประสงค์	สอดคล้อง
4. เทคโนโลยีการนำวัตถุ 3 มิติ มาจำลองเข้าสู่โลกจริง (AR) เทคโนโลยีจำลองสถานที่ขึ้นมาเป็นโลกเสมือนโดยส่วนมากจะเกี่ยวข้องกับการมองเห็น (VR) และปัญญาประดิษฐ์ (AI) เป็นแนวโน้มเทคโนโลยีในโลกยุคใหม่	100	0.0	5.00	5	0.00	1.0	มากที่สุด	พึงประสงค์	สอดคล้อง
5. แนวโน้มการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ต้องเป็นเทคโนโลยีที่ใช้ง่าย ราคาไม่แพง เข้าถึงง่าย ช่วยในการเรียนรู้ มีการประมวลผลและการจัดเก็บข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ และช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาได้	100	0.0	5.00	5	0.00	1.0	มากที่สุด	พึงประสงค์	สอดคล้อง

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

องค์ประกอบภายใน	ภาพอนาคต ที่พึงประสงค์ (%)		มัธย ฐาน (Md.)	ฐาน นิยม (Mo)	(Mo - Q3- Q1 < 1 < 1.5	โอกาส เป็นไปได้	ภาพ อนาคต	ความ สอดคล้อง ของ ความเห็น	
	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์							
	6. ใน 5 ปีข้างหน้า แนวโน้มการนำเทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรมต่างประเทศเข้ามาใช้ในวงการการศึกษาไทยจะมีมากขึ้น แต่ประเทศไทยก็ยังตามไม่ทัน เพราะไม่มีโครงสร้างพื้นฐานในการรองรับอย่างทั่วถึง	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์
กลยุทธ์ (Strategy)									
1. กลยุทธ์การจัดการเรียนการสอนที่ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่หลากหลายและอย่างชาญฉลาด	94.10	5.9	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
ระบบ (System)									
1. ระบบการพัฒนา platform กลางของประเทศไทย	94.10	5.9	4.00	4	0.00	2.0	มาก	พึง ประสงค์	ไม่ สอดคล้อง
ทักษะ (Skill)									
1. ทักษะการพัฒนาความฉลาดทางดิจิทัล (Digital Quotient) กับทั้งผู้สอนและผู้เรียน	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
รูปแบบ (Style)									
1. รูปแบบการพัฒนาฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ที่เชื่อมโยงถึงกันทั้งองค์ภาพพ สามารถใช้วิเคราะห์และเลือกใช้อย่างรู้เท่าทัน	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

องค์ประกอบภายใน	ภาพอนาคต ที่พึงประสงค์ (%)		มัธย ฐาน (Md.)	ฐาน นิยม (Mo)	(Mo - Q3- Md) < 1	Q3- Q1 < 1.5	โอกาส เป็นไปได้	ภาพ อนาคต	ความ สอดคล้อง ของ ความเห็น
	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์	>3.5						
2. รูปแบบการทำ platform ทาง การศึกษาของรัฐเป็น core technology สำหรับเก็บข้อมูลตลอด ช่วงวัยการเรียนรู้ของผู้เรียน ทำให้ ภาครัฐและสถานประกอบการมองเห็น ทักษะหรือสมรรถนะของผู้เรียนคน ดังกล่าว เช่น มีการทดลองทำในวงการ อุตสาหกรรม คนที่ทำงานในโรงงานจะมี ระบบ portfolio ให้เห็น ไม่ว่าจะย้าย โรงงานไปที่ใดก็ตรวจสอบข้อมูลได้	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
3. รูปแบบการใช้ ChatGPT เป็น เครื่องมือสนับสนุนการเรียนการสอน อย่างมีวิจารณญาณ	100	0.0	5.00	5	0.00	1.0	มาก ที่สุด	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
4. รูปแบบการใช้ Massive Open Online Courses เช่น Thai Mooc เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนแบบ เฉพาะบุคคล	100	0.0	5.00	5	0.00	1.0	มาก ที่สุด	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
5. รูปแบบการใช้พ็อดคาสท์ในการให้ ความรู้ (Podcasts) แต่ไม่ควรยาว เกินไป	100	0.0	5.00	5	0.00	1.0	มาก ที่สุด	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
6. รูปแบบการรู้ข้อมูลเชิงลึกผ่านการ สัมมนาผ่านเว็บ (Data-driven Insights via Webinars)	100	0.0	4.00	5	1.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
7. รูปแบบการวิเคราะห์เชิงคาดการณ์ ที่ จะช่วยส่งเสริมการลงทะเบียนเรียนที่ สูงขึ้น (Predictive Analytics)	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
8. รูปแบบการใช้หุ่นยนต์เพื่อการศึกษา (Educational Robots) เช่น ทาง การแพทย์	100	0.0	5.00	5	0.00	1.0	มาก ที่สุด	พึง ประสงค์	สอดคล้อง

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

องค์ประกอบภายใน	ภาพอนาคต ที่พึงประสงค์ (%)		มัธย ฐาน (Md.) >3.5	ฐาน นิยม (Mo)	(Mo - Q3- Md) < 1	Q3- Q1 < 1.5	โอกาส เป็นไปได้	ภาพ อนาคต	ความ สอดคล้อง ของ ความเห็น
	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์							
	9. รูปแบบการสอนเด็กด้วยการเล่นเกม (Teach Kids by Gamifying Subjects)	100							
10. รูปแบบการเรียนรู้ทางออนไลน์แบบ ดิจิทัลต่างๆ (Various Online Digital Learning Ways) เน้น Active Online Learning	100	0.0	5.00	5	0.00	1.0	มาก ที่สุด	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
11. รูปแบบห้องเรียนอัจฉริยะ (Smart Classroom) สำหรับการเรียนรู้ในยุค 4.0	100	0.0	5.00	5	0.00	1.0	มาก ที่สุด	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
12. รูปแบบการนำเทคโนโลยี ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) มาช่วยด้านการเรียน การสอน	100	0.0	5.00	5	0.00	1.0	มาก ที่สุด	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
13. รูปแบบเมตาเวิร์ส (Metaverse) หรือจักรวาลเสมือนเพื่อการศึกษา	100	0.0	5.00	5	0.00	1.0	มาก ที่สุด	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
14. รูปแบบการใช้ Adaptive Testing ช่วยในเรื่องการวัดและการประเมินผล	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
15. รูปแบบการใช้เทคโนโลยี 3 มิติ มา จำลองเข้าสู่โลกจริง (AR) และการใช้ เทคโนโลยีจำลองสถานที่ขึ้นมาเป็นโลก เสมือน (VR) เพื่อการส่งเสริมการเรียนรู้	100	0.0	4.00	5	1.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
16. รูปแบบแพลตฟอร์ม (Platform) กลางที่ใช้ในการตรวจสอบการประกัน คุณภาพการศึกษาแบบทันที (Real Time)	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

องค์ประกอบภายใน	ภาพอนาคต ที่พึงประสงค์ (%)		มัธย ฐาน (Md.)	ฐาน นิยม (Mo)	(Mo - Q3- Md) < 1	Q3- Q1 < 1.5	โอกาส เป็นไปได้	ภาพ อนาคต	ความ สอดคล้อง ของ ความ เห็น
	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์							
	บุคลากร (Staff)								
1. ผู้สอนและผู้เรียนต้องมีสมรรถนะ เรื่องการใช้สื่อและเทคโนโลยีเชิง สร้างสรรค์ รู้เท่าทันเทคโนโลยี	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
คุณค่าที่มีร่วมกัน (Shared Value)									
1. การใช้สื่อหรือเทคโนโลยีขึ้นอยู่กับ บริบท เป้าหมาย เพื่อสร้างประสบการณ์ การเรียนรู้ที่ครอบคลุม มีส่วนร่วม และ มีประสิทธิภาพสำหรับนักเรียนในโลกยุค ใหม่ สื่อที่ดีที่สุดคือสื่อที่ผู้สอนสร้างและ เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน และ ออกแบบสอดคล้องกับจุดประสงค์การ เรียนรู้	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
2. การพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีต้อง ทำให้ครูมีแรงจูงใจในการเรียนรู้ก่อน และมีที่ปรึกษาให้ครูแบบต่อเนื่อง เพราะเทคโนโลยีเปลี่ยนเร็วมาก	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
3. เทคโนโลยีถูกประดิษฐ์ขึ้นมาเพื่อ แก้ปัญหาแต่ละเรื่อง แต่ละเทคโนโลยีจะ มีข้อจำกัดในตัวเอง	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง

จากตารางที่ 4.8 พบว่า สรุปผลได้ดังนี้ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า องค์ประกอบภายใน
นวัตกรรมด้านสื่อหรือเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไปที่มีโอกาสเป็นไปได้
ในระดับมากที่สุด (Md.≥4.5) ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องในแต่ละแนวโน้ม (QR < 1.5) และ
เป็นแนวโน้มที่พึงประสงค์ (ร้อยละ 85 ขึ้นไป) ได้แก่ **โครงสร้าง (Structure)** ข้อ 1. เทคโนโลยียุค
ดิจิทัลจะทำให้ระบบการศึกษาเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก สถาบันใดไม่ปรับตัวย่อมได้รับผลกระทบ ข้อ
2. การมีสื่อหรือเทคโนโลยีที่ดี ในระบบออนไลน์ที่ผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้ จะช่วยพัฒนาศักยภาพของ
ผู้เรียนแบบเรียนรู้ด้วยตนเอง แต่ต้องมีหน่วยงานกลางที่คอยตรวจสอบคุณภาพ ควบคุมให้ได้

มาตรฐานก่อนนำออกเผยแพร่ให้ผู้เรียนใช้ ข้อ 3. สื่อและเทคโนโลยีต้องเป็นผู้ช่วยที่ทำให้ผู้สอนสอนได้ดีขึ้น แต่ไม่ควรเป็นปัจจัยหลัก เพราะปัจจัยหลักคือตัวผู้สอน ข้อ 4. เทคโนโลยีการนำวัตถุ 3 มิติ มาจำลองเข้าสู่โลกจริง (AR) เทคโนโลยีจำลองสถานที่ขึ้นมาเป็นโลกเสมือนโดยส่วนมากจะเกี่ยวข้องกับการมองเห็น (VR) และปัญญาประดิษฐ์ (AI) เป็นแนวโน้มเทคโนโลยีในโลกยุคใหม่ ข้อ 5. แนวโน้มการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ต้องเป็นเทคโนโลยีที่ใช้ง่าย ราคาไม่แพง เข้าถึงง่าย ช่วยในการเรียนรู้ มีการประมวลผลและการจัดเก็บข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ และช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาได้

รูปแบบ (Style) ข้อ 3. รูปแบบการใช้ ChatGPT เป็นเครื่องมือสนับสนุนการเรียนการสอนอย่างมีวิจาร์ณญาณ ข้อ 4. รูปแบบการใช้ Massive Open Online Courses เช่น Thai Moolc เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนแบบเฉพาะบุคคล ข้อ 5. รูปแบบการใช้พ็อดคาสท์ในการให้ความรู้ (Podcasts) แต่ไม่ควรยาวเกินไป ข้อ 8. รูปแบบการใช้หุ่นยนต์เพื่อการศึกษา (Educational Robots) เช่น ทางกายภาพ ข้อ 10. รูปแบบการเรียนรู้ทางออนไลน์แบบดิจิทัลต่างๆ (Various Online Digital Learning Ways) เน้น Active Online Learning ข้อ 11. รูปแบบห้องเรียนอัจฉริยะ (Smart Classroom) สำหรับการเรียนรู้ในยุค 4.0 ข้อ 12. รูปแบบการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) มาช่วยด้านการเรียนการสอน และ ข้อ 13. รูปแบบเมตาเวิร์ส (Metaverse) หรือจักรวาลเสมือนเพื่อการศึกษา

ส่วนกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า นวัตกรรมด้านสื่อหรือเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไปที่มีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมาก ($Md. \geq 3.5$) และเป็นแนวโน้มที่พึงประสงค์ (ร้อยละ 85 ขึ้นไป) แต่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องในแต่ละแนวโน้ม (QR > 1.5) คือ **ระบบ (System)** ข้อ 1. ระบบการพัฒนา platform กลางของประเทศไทย

ส่วนที่เหลือของนวัตกรรมด้านสื่อหรือเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า นวัตกรรมด้านสื่อหรือเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไปที่มีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมาก ($Md. \geq 3.5$) ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องในแต่ละแนวโน้ม (QR < 1.5) และเป็นแนวโน้มที่พึงประสงค์ (ร้อยละ 85 ขึ้นไป)

2.2 องค์ประกอบภายนอก

ตารางที่ 4.9 องค์ประกอบภายนอก

รายการ	ภาพอนาคต ที่พึงประสงค์ (%)		มัธย ฐาน (Md.) >3.5	ฐาน นิยม (Mo) < 1	(Mo - Md)	Q3- Q1 < 1.5	โอกาส เป็นไปได้	ภาพ อนาคต	ความ สอดคล้อง ของ ความเห็น
	พึงประสงค์	ไม่พึง ประสงค์							
ปัจจัยด้านการเมือง (Political Factors)									
1. เสถียรภาพทางการเมืองของโลก และของประเทศจะส่งผลกระทบต่อ การปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทย ในอนาคตแน่นอน	94.10	5.9	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
2. การพัฒนาขีดความสามารถในการ แข่งขันระดับประเทศ เป็นตัวกระตุ้น ให้ต้องพัฒนาการศึกษาที่ตอบโจทย์ ประชาคมโลก	100	0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
3. การบริหารการศึกษาของประเทศ ต้องจะเปลี่ยนจากรวมศูนย์อำนาจที่ ส่วนกลาง เป็นกระจายอำนาจไปยัง ท้องถิ่น	100	0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
4. ผู้ดูแลการศึกษาของประเทศ จะต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญ ทางด้านครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์ ด้วย ต้องมีอำนาจในการดำเนินการ ปฏิรูปการศึกษาได้อย่างแท้จริง	100	0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
5. การสร้างความเชื่อมโยงระหว่าง แผนต่างๆ ทางการศึกษา จาก ระดับสูงไปยังหน่วยงานเบื้องล่างจะ เชื่อมโยง สนับสนุนกัน ถ้านำ เทคโนโลยีเข้ามาช่วย	100	0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

รายการ	ภาพอนาคต ที่พึงประสงค์ (%)		มัธย ฐาน (Md.) >3.5	ฐาน นิยม (Mo) < 1	(Mo - Md)	Q3- Q1 < 1.5	โอกาส เป็นไปได้	ภาพ อนาคต	ความ สอดคล้อง ของ ความ เห็น
	พึงประสงค์	ไม่พึง ประสงค์							
6. ทุกภาคส่วนของสังคมจะมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนและพื้นที่อย่างแท้จริง ถ้านาเทคโนโลยีเข้ามาช่วย	100	0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึงประสงค์	สอดคล้อง
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economic Factors)									
1. เศรษฐกิจโลกส่งผลกระทบต่อประเทศไทยต้องปฏิรูป เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคใหม่	100	0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึงประสงค์	สอดคล้อง
2. ทั่วโลกต่างต้องเผชิญกับความท้าทายและมุ่งพัฒนาประเทศไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจยุคแนวคิดของอุตสาหกรรม 5.0 (Industry 5.0) ที่จะเน้นการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมโดยมีมนุษย์เป็นศูนย์กลาง	100	0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึงประสงค์	สอดคล้อง
3. ประเทศไทยจะเป็นจุดศูนย์กลางทางเศรษฐกิจมากขึ้น	100	0	4.00	4	0.00	0.0	มาก	พึงประสงค์	สอดคล้อง
ปัจจัยด้านสังคม (Social Factors)									
1. ทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม วัฒนธรรม และพฤติกรรมของประชากรที่ปรับเปลี่ยนไปตามกระแสโลกาภิวัตน์	100	0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึงประสงค์	สอดคล้อง
2. วัฒนธรรมเรื่องการเห็นความสำคัญของการศึกษาและการเคารพนับถือผู้ทำอาชีพครู/อาจารย์ มีลดลงเพราะการเรียนการสอนจะมีการเรียนรู้ด้วยตนเองและพึ่งพาเทคโนโลยีมากขึ้น	58.80	41.2	4.00	4	0.00	1.0	มาก	ไม่พึงประสงค์	สอดคล้อง

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

รายการ	ภาพอนาคต ที่พึงประสงค์ (%)		มัธย ฐาน (Md.) >3.5	ฐาน นิยม (Mo) < 1	(Mo - Md) < 1.5	Q3- Q1 < 1.5	โอกาส เป็นไปได้	ภาพ อนาคต	ความ สอดคล้อง ของ ความเห็น
	พึงประสงค์	ไม่พึง ประสงค์							
3. ประเทศไทยเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่าง เต็มรูปแบบ ทำให้การพัฒนาทักษะใน รูปแบบ Upskill/Reskill มี ความสำคัญเพิ่มมากขึ้น	100	0.0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
4. วัฒนธรรมการเรียนรู้แบบระบบ อุปถัมภ์ยังคงมีอิทธิพลต่อสังคมไทย แต่จะมีบทบาทลดลง เพราะทุกสิ่งทุก อย่างจะเข้าสู่ยุคการตรวจสอบได้ผ่าน เทคโนโลยี	100	0.0	4.00	4	0.00	0.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
5. ปัญหาความเครียด รวมทั้งโรคจิต โรคประสาท จะมีมากขึ้น เพราะ ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับเทคโนโลยี มากกว่าการออกไปใช้ชีวิตในสังคม จึง ต้องวางแผนเตรียมการแก้ไขไว้ ล่วงหน้า	58.80	41.2	4.00	4	0.00	1.0	มาก	ไม่พึง ประสงค์	สอดคล้อง
6. ต่างประเทศ เช่น ประเทศจีนจะ เข้ามาครอบครอง (take over) หลาย มหาวิทยาลัยในประเทศไทย แล้วส่ง นักศึกษาเข้ามาเรียน	52.90	47.1	4.00	4	0.00	1.0	มาก	ไม่พึง ประสงค์	สอดคล้อง
ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (Technological Factors)									
1. การปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) จะมีบทบาทต่อ การศึกษาไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้	100	0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
2. เทคโนโลยีจะช่วยแก้ไขเรื่อง ความสามารถเข้าถึงโอกาสและความ เสมอภาคทางการศึกษาที่มีคุณภาพได้ หากมีการบริหารจัดการที่ดี	100	0	5.00	5	0.00	1.0	มาก ที่สุด	พึง ประสงค์	สอดคล้อง

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

รายการ	ภาพอนาคต ที่พึงประสงค์ (%)		มัธย ฐาน (Md.) >3.5	ฐาน นิยม (Mo) < 1	(Mo - Md)	Q3- Q1 < 1.5	โอกาส เป็นไปได้	ภาพ อนาคต	ความ สอดคล้อง ของ ความเห็น
	พึงประสงค์	ไม่พึง ประสงค์							
3. ประเทศไทยจะมีการพัฒนา เครื่องมือทางดิจิทัล ที่ใช้ในเรื่องการ เรียนการสอนของตนเอง และต้องเป็น แบบเชิงรุก หากไม่ทำก็อาจตามไม่ทัน	100	0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
ปัจจัยด้านกฎหมาย (Legal Factors)									
1. การปรับแก้กฎหมายให้รองรับ ลักษณะที่แตกต่างกันของผู้เรียน สถานศึกษา วิธีการจัดการเรียนการ สอน และความต้องการกำลังแรงงาน ของประเทศเป็นสิ่งที่ต้องทำและจะ เห็นผลชัดเจนขึ้น	100	0	4.00	4	0.00	2.0	มาก	พึง ประสงค์	ไม่สอดคล้อง
ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม (Environmental Factors)									
1. สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ลด บทบาทลงในเรื่องการเมืองที่มีอิทธิพลต่อ การเรียนรู้และการจัดการศึกษา เนื่องจากผู้เรียนมีการเรียนรู้นอก ห้องเรียนและการใช้เทคโนโลยีมากขึ้น	94.10	5.9	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง
ปัจจัยด้านจริยธรรมหรือ จรรยาบรรณ (Ethical Factors)									
1. ผู้คนในสังคมจะหันมาให้ ความสำคัญกับการสอนที่ต้องเน้น คุณธรรมจริยธรรมมากกว่าวิชาการ เพราะเกิดปัญหาสังคมต่างๆ มากมาย ที่เกิดจากสื่อสังคมออนไลน์ การ โฆษณาชวนเชื่อ เป็นต้น	100	0	4.00	4	0.00	1.0	มาก	พึง ประสงค์	สอดคล้อง

จากตารางที่ 4.9 พบว่า สรุปผลได้ดังนี้ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า องค์ประกอบภายนอกที่มีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด ($Md. \geq 4.5$) ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องในแต่ละแนวโน้ม ($QR < 1.5$) และเป็นแนวโน้มที่พึงประสงค์ (ร้อยละ 85 ขึ้นไป) ได้แก่ **ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (Technological Factors)** ข้อ 2. เทคโนโลยีจะช่วยแก้ไขเรื่องความสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาที่มีคุณภาพได้ หากมีการบริหารจัดการที่ดี

นอกจากนี้ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า องค์ประกอบภายนอกที่มีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมาก ($Md. \geq 3.5$) และผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องในแต่ละแนวโน้ม ($QR < 1.5$) แต่เป็นแนวโน้มที่ไม่พึงประสงค์ (น้อยกว่าร้อยละ 85) คือ **ปัจจัยด้านสังคม (Social Factors)** ข้อ 2. วัฒนธรรมเรื่องการเห็นความสำคัญของการศึกษาและการเคารพนับถือผู้ทำอาชีพครู/อาจารย์ มีลดลงเพราะการเรียนการสอนจะมีการเรียนรู้ด้วยตนเองและพึ่งพาเทคโนโลยีมากขึ้น ข้อ 5. ปัญหาความเครียดรวมทั้งโรคจิต โรคประสาท จะมีมากขึ้น เพราะผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับเทคโนโลยีมากกว่าการออกไปใช้ชีวิตในสังคม จึงต้องวางแผนเตรียมการแก้ไขไว้ล่วงหน้า และ ข้อ 6. ต่างประเทศ เช่น ประเทศจีน จะเข้ามาครอบครอง (take over) หลายมหาวิทยาลัยในประเทศไทย แล้วส่งนักศึกษาเข้ามาเรียน

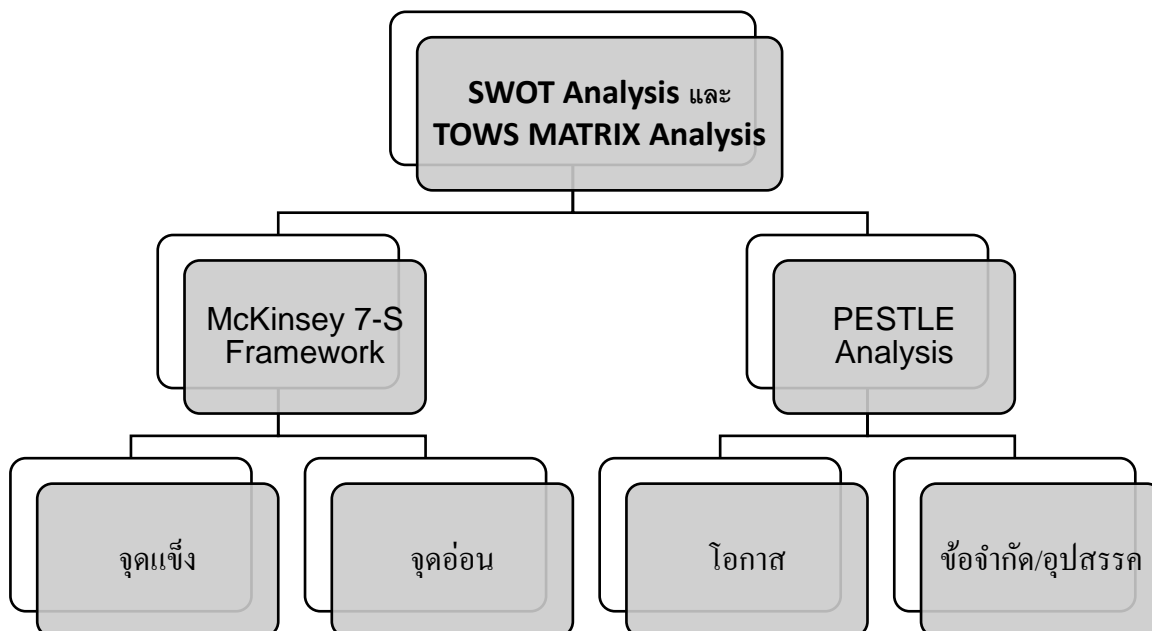
กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า องค์ประกอบภายนอกที่มีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมาก ($Md. \geq 3.5$) และเป็นแนวโน้มที่พึงประสงค์ (ร้อยละ 85 ขึ้นไป) แต่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องในแต่ละแนวโน้ม ($QR > 1.5$) คือ **ปัจจัยด้านกฎหมาย (Legal Factors)** ข้อ 1. การปรับแก้กฎหมายให้รองรับลักษณะที่แตกต่างกันของผู้เรียน สถานศึกษา วิธีการจัดการเรียนการสอน และความต้องการกำลังแรงงานของประเทศเป็นสิ่งที่ต้องทำและจะเห็นผลชัดเจนขึ้น

ส่วนที่เหลือขององค์ประกอบภายนอกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า องค์ประกอบภายนอกที่มีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมาก ($Md. \geq 3.5$) ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องในแต่ละแนวโน้ม ($QR < 1.5$) และเป็นแนวโน้มที่พึงประสงค์ (ร้อยละ 85 ขึ้นไป)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ SWOT Analysis และ TOWS MATRIX Analysis

ผลการวิเคราะห์ SWOT Analysis เป็นโดยวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและข้อจำกัด (Swot Analysis) จากข้อมูลทุกส่วน นอกจากนี้ยังทำการวิเคราะห์ TOWS MATRIX Analysis คือ การหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน การวิเคราะห์ TOWS Matrix คือ การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกที่เป็นโอกาสและอุปสรรคที่กำลังประสออยู่ และสามารถนำมาพิจารณาคู่กับปัจจัยภายในที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อน จากนั้นจัดทำกลยุทธ์และทำ Focus Group คือ การเชิญกลุ่มผู้เข้ามาสนทนาเกี่ยวกับหัวข้อ จำนวน 9 คน ต่อ 1 กลุ่มเป้าหมายที่เราสนใจ มาพูดคุยแบบกลุ่มร่วมกัน และใช้เวลาในการพูดคุยกัน 2 ชั่วโมงโดยประมาณ โดยจุดประสงค์หลัก คือการทำความเข้าใจและ

รับรู้ความคิดเห็นความรู้สึก รวมทั้งพฤติกรรมจากประสบการณ์โดยตรงของผู้เข้าร่วม ซึ่งผู้วิจัยจะคอยควบคุมและเปิดประเด็นการพูดคุยต่าง ๆ

ภาพที่ 4.1 การวิเคราะห์ SWOT Analysis

หลักการวิเคราะห์ปัจจัยภายใน คือ จุดแข็ง จุดอ่อน โดยยึดหลักการของ McKinsey 7-S Framework เน้นดูใน 7 ด้าน ของแต่ละนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน คือ

1. โครงสร้าง (Structure)
2. กลยุทธ์ (Strategy)
3. ระบบ (System)
4. ทักษะ (Skill)
5. รูปแบบ (Style)
6. บุคลากร (Staff)
7. คุณค่าที่มีร่วมกัน (Shared Value)

และการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกคือ โอกาส อุปสรรค โดยยึดหลักการของ PESTLE Analysis เน้นดูใน 7 ปัจจัย คือ

1. ปัจจัยด้านการเมือง (Political Factors)
2. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economic Factors)

3. ปัจจัยด้านสังคม (Social Factors)
4. ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (Technological Factors)
5. ปัจจัยด้านกฎหมาย (Legal Factors)
6. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม (Environmental Factors)
7. ปัจจัยด้านจริยธรรมหรือจรรยาบรรณ (Ethical Factors)

3.1 ผลการวิเคราะห์ SWOT Analysis นวัตกรรมการบริหารจัดการที่สนับสนุนการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป

โครงสร้าง (Structure)

จุดแข็ง

1. ผู้นำประเทศต้องมองว่าการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์คือปัจจัยสำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ ผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคุณภาพสูงคือฐานหลักของระบบการศึกษา
2. รัฐบาลต้องใช้ระบบบริหารงานแบบให้การสนับสนุนการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งเรื่องอำนาจการตัดสินใจและงบประมาณ จะช่วยให้คนเก่งอยากเข้ามาเป็นผู้บริหารสถาบัน
3. ในยุคความปกติถัดไป ยุคหลังการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา การเรียนการสอนจะใช้หลักการบริหารแบบผสมผสานแนวคิดและนวัตกรรมใหม่ๆ ทั้งนี้ต้องยืดหยุ่นและตอบสนองต่อสังคมและเทคโนโลยี
4. การบริหารสถาบันอุดมศึกษาต้องตอบโจทย์การเทียบโอนหน่วยกิตและสะสมไว้เพื่อขอรับคุณวุฒิตามระดับ ครอบคลุมทั้งประเทศและได้มาตรฐานเดียวกัน
5. แผนพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาระยะ 5 ปี ที่กำหนดทิศทาง เป้าหมายและยุทธศาสตร์การพัฒนาต้องมีความทันสมัย โดยต้องทบทวนเพื่อปรับแก้ไขเพิ่มเติมในทุก 1-3 ปี เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ (outcome -based education) และเน้นการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอย่างจริงจัง
6. สถานศึกษาต้องร่วมมือกับภาคเอกชนอย่างจริงจัง เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และฝึกทักษะจริง ส่วนภาคเอกชนจะได้แรงงานคุณภาพ ซึ่งสามารถทำได้จากการสร้างแรงจูงใจภาคเอกชนในเรื่องของการลดหย่อนภาษี เป็นต้น
7. แนวโน้มในอนาคตคือ การบริหารการจัดการรูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการพัฒนาทักษะ (Lifelong Learning and Skill Development) รวมทั้งการพัฒนาความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี (Technology Development) ที่ขอบข่ายของการเรียนรู้จะมีมิติครอบคลุมทั้งองค์ความรู้ของสังคม จนเส้นแบ่งระหว่างการศึกษาในและนอกระบบหายไปในที่สุด

จุดอ่อน

1. การศึกษาไทยมีการปฏิรูปหลายครั้ง และมีแนวโน้มที่ดีขึ้นในบางเรื่อง แต่มีบางเรื่องยังต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วน โดยมีปัญหาสำคัญ 2 ด้านใหญ่ คือ 1. ด้านปริมาณ การให้บริการการศึกษาที่ไม่ทั่วถึง/ไม่เป็นธรรม และ 2. ด้านคุณภาพ ที่ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนโดยรวมยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ และการที่แต่ละหลักสูตรเน้นวิชาการมากเกินไปไม่เน้นให้ผู้เรียนรักการเรียนรู้

2. ทุกภาคส่วนของสังคมไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนและพื้นที่อย่างแท้จริง เพราะระบบการจัดการศึกษาเป็นแบบรวมศูนย์โดยภาครัฐ ทำให้ไม่มีอิสระในการบริหารจัดการ

3. ประเทศไทยมีกฎหมาย ยุทธศาสตร์ และแผนต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นว่าการศึกษามีบทบาทหลักในการพัฒนาประเทศและให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการพัฒนาและปฏิรูปการศึกษาเพื่อนำพาประเทศไปสู่ความเจริญในทุกด้าน แต่ในเชิงปฏิบัติยังไม่สอดคล้องกับเชิงนโยบาย

4. คณะกรรมการปฏิรูปการศึกษาไม่ได้มีอำนาจดำเนินการปฏิรูปการศึกษาได้อย่างแท้จริง

5. สถาบันอุดมศึกษาบางหลักสูตรยังไม่สามารถจัดทำและบริหารหลักสูตรให้เกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาอย่างแท้จริง

โอกาส

1. วิกฤติการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนเป็นแบบทางไกลผ่านดาวเทียมและการสอนออนไลน์ มีลักษณะผสมผสานและการใช้เทคโนโลยีมากขึ้น เป็นจุดเปลี่ยนการศึกษาของประเทศไทย เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้งผู้เรียนและผู้สอน เช่น การเกิดช่องทางใหม่ในการเปิดหลักสูตรแบบออนไลน์ 100 % มากขึ้น

ข้อจำกัด

1. ประเทศไทยเริ่มเข้าสู่สังคมสูงวัย มีอัตราเด็กเกิดใหม่ลดลง ส่งผลต่อจำนวนผู้เรียนที่ศึกษาในระบบในภาพรวมมีจำนวนลดลง

กลยุทธ์ (Strategy)

จุดแข็ง

1. กลยุทธ์การบริหารคุณภาพการศึกษาแบบเห็นผลลัพธ์
2. กลยุทธ์การบริหารและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาแบบ NON STOP
3. กลยุทธ์การบริหารพัฒนาผู้เรียนยุคดิจิทัล
4. กลยุทธ์การบริหารการศึกษาตลอดชีวิตแนวใหม่ของอุดมศึกษา
5. กลยุทธ์การบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาระบบ 3 R (Reality, Responsibility, Resilience) เพราะจะทำให้เกิดความใกล้ชิดและความเข้าใจระหว่างผู้สอนและผู้เรียน

จุดอ่อน

1. กลยุทธ์แบบรวมศูนย์อำนาจไว้ที่ส่วนกลาง

โอกาส

1. กลยุทธ์การบริหารจัดการในรูปแบบของธุรกิจใหม่ (New Business Model) ที่ทำให้การศึกษามีความหมายและศักยภาพที่จะเชื่อมโยงกับแหล่งงานเป็นเรื่องสำคัญมากสำหรับการศึกษาระดับอุดมศึกษา เช่น EEC Model

2. กลยุทธ์การจัดการศึกษาในอนาคต ต้องเน้นที่กระบวนการแปลงข้อมูลไปสู่รูปแบบดิจิทัลเพื่อสร้างคุณค่าใหม่ (Digitalization) การศึกษาฐานสมรรถนะ (Competency-based Education) การเทียบโอนหน่วยกิตระหว่างสถานศึกษา (Credit Bank) หลักสูตรแบบออนไลน์เปิดเสรีสำหรับทุกคน (Massive Open Online Courses) การพัฒนาเพื่อยกระดับทักษะและการสร้างทักษะขึ้นมาใหม่ (Upskill and Reskill) ในอนาคตต้องใช้การจัดการฐานข้อมูลในระบบเดียวกัน ในแพลตฟอร์มเดียวกัน กลยุทธ์การสร้างแพลตฟอร์มรวมทุกเรื่องการศึกษา เป็นศูนย์กลาง และข้อมูลควรจะแชร์ถึงกัน

ข้อจำกัด

1. กลยุทธ์แบบเฉพาะสถาบัน หมายถึงแต่ละสถาบันอาจมีข้อจำกัดของตน

ระบบ (System)

จุดแข็ง

1. ระบบการคัดเลือกและการพัฒนาครูอาจารย์ให้มีความรู้ความสามารถทั้งด้านวิชาการและการสอนการแนะแนว และการสร้างแรงจูงใจ และความตั้งใจในการทำงานจะเข้มข้นขึ้นเพราะจำนวนผู้เรียนลดลง

2. การบริหารระบบเทคโนโลยี Block Chain จะมาช่วยในการดูแลระบบการเก็บข้อมูล (Data Structure) ทุกคนจะรับทราบร่วมกันแบบทันที ว่าใครเป็นเจ้าของและมีสิทธิในข้อมูลตัวจริง ทำให้การปลอมแปลงข้อมูลไม่ใช่เรื่องง่าย

จุดอ่อน

1. ระบบบริหารงานบุคลากรทางการศึกษาไม่มีความเป็นธรรม ไม่สร้างขวัญกำลังใจ และไม่ส่งเสริมให้ปฏิบัติงานได้อย่างเต็มตามศักยภาพ

2. ระบบบริหารการสร้างช่องทางให้ประชาสังคม มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างกว้างขวางทั้งระดับนโยบายและระดับพื้นที่ยังมีปัญหา

3. ระบบบริหารประกันคุณภาพการศึกษาของบางหลักสูตรยังไม่มีประสิทธิภาพตามความเป็นจริง

4. ระบบบริหารการสอบคัดเลือกเน้นการวัดจากคะแนนที่ได้จากการสอบแบบปรนัย ที่เน้นเรื่องการจดจำข้อมูลเป็นหลัก เป็นระบบแพ้คัดออกส่งเสริมการสอนแบบท่องจำและแบบฝึกเก็งข้อสอบ

5. ระบบบริหารข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษาไม่เชื่อมโยงกัน ทำให้การบริหารจัดการไม่มีประสิทธิภาพ หรือดีเฉพาะในหน่วยงานของตน

6. การบริหารระบบเครื่องมือทางดิจิทัล (Digital Tools) เป็นการพึ่งพาจากต่างประเทศ เช่น Zoom, Google Meet ยังไม่มีการพัฒนาเครื่องมือทางดิจิทัลของตน ทำให้อาจได้รับผลกระทบและเสียค่าใช้จ่ายในราคาสูง จึงควรพัฒนาเครื่องมือทางดิจิทัลของตนเอง

โอกาส

1. ระบบบริหารการสร้างช่องทางให้ประชาสังคมมีโอกาสแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทั้งระดับนโยบายและระดับพื้นที่จะชัดเจนขึ้นเพราะเทคโนโลยี

2. ระบบบริหารการประกันคุณภาพผลลัพธ์การเรียนรู้ของทุกหลักสูตรจะติดตาม ประเมินผล และตรวจสอบได้ง่ายขึ้นเพราะเทคโนโลยี

ข้อจำกัด

1. ระบบการจัดการศึกษาเป็นแบบรวมศูนย์โดยภาครัฐ ทำให้ไม่มีอิสระในการบริหารจัดการ

ทักษะ (Skill)

จุดแข็ง

1. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีทักษะการกำหนดเป้าหมาย ทักษะการวางแผน ทักษะการสื่อสาร ทักษะการโค้ช และทักษะการสร้างแรงจูงใจ

2. การบริหารอาจารย์จำเป็นต้องได้รับการประเมินสมรรถนะอาจารย์ตามแนวทางการพัฒนาคุณภาพอาจารย์เพื่อส่งเสริมการบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

จุดอ่อน

1. การบริหารที่เกี่ยวกับทักษะด้านสาขาที่เรียนและระดับการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา ยังไม่ตอบสนองความต้องการของผู้ประกอบการ ส่งผลให้มีผู้ว่างงานจำนวนมาก

2. การบริหารด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีส่วนใหญ่ยังเป็นแบบตั้งรับ ผู้เรียนใช้เพื่อการสืบค้น แต่ขาดความสามารถในการจัดการและการสังเคราะห์ข้อมูล รวมถึงการใช้ประโยชน์ด้านอื่น

3. การบริหารด้านทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ เป็นสิ่งที่ทำให้นักศึกษาไทยไปไม่ถึงระดับโลก

โอกาส

1. การบริหารเพื่อพัฒนาทักษะทางด้านเทคโนโลยีและภาษาจะช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในอนาคต

2. การบริหารอาจารย์ด้วยการพัฒนาสมรรถนะอาจารย์ให้มีทักษะและความรู้ตามแนวทางการพัฒนาคุณภาพอาจารย์ทั้งระดับชาติและนานาชาติ จะช่วยพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างเห็นได้ชัด

ข้อจำกัด

1. การบริหารทักษะของผู้เรียนขึ้นอยู่กับ การเข้าถึงการศึกษาของผู้เรียนแต่ละคนด้วย

รูปแบบ (Style)

จุดแข็ง

1. การบริหารด้วยรูปแบบการนำผลลัพธ์ในการเรียนรู้มาสะสมในคลังหน่วยกิตเพื่อขอรับคุณวุฒิหรือปริญญาได้ ทำให้เกิดความยืดหยุ่นในระบบของหลักสูตรและตอบสนองต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2. การบริหารรูปแบบการออกแบบ Micro-Credentials หรือ MC ผู้เรียนสามารถเลือกศึกษาในสิ่งที่ตนเองสนใจ แล้วนำความรู้ความสามารถมาใช้พิสูจน์และรับรองความสามารถได้จริง เพื่อสร้างแรงงานที่มีคุณภาพ

จุดอ่อน

1. การบริหารรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันมีลักษณะผสมผสานและผนวกเรื่องเทคโนโลยีมากขึ้นแต่ไม่จริงจัง ในอนาคตจึงควรพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. การบริหารรูปแบบการสอนแบบเก่าเน้นให้ผู้เรียนจดจำข้อมูลและฝึกทักษะบางอย่างเพื่อสอบผ่านมากกว่าคิดวิเคราะห์และเรียนรู้ต่อเป็น ทำให้เกิดปัญหาต่ออนาคตการทำงานของผู้เรียน

โอกาส

1. การบริหารการจัดการเรียนการสอนในอดีตเน้น รูปแบบ teacher-centered แต่ปัจจุบันเน้นรูปแบบ student-centered มากขึ้น คือ ผู้สอนเปลี่ยนบทบาทไปเป็น coach หรือ facilitator มากขึ้น

2. การบริหารการออกแบบการเรียนรู้เริ่มเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ (Outcome-based Education) มากกว่าในอดีต

ข้อจำกัด

1. การบริหารรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรที่ผ่านมาไม่ได้มีการปรับปรุงหลักสูตรอย่างจริงจัง โดยยึดหลัก work-based integration แต่ยึดตามทรัพยากรที่มีอยู่ เช่น ความเชี่ยวชาญของอาจารย์ในหลักสูตร

บุคลากร (Staff)

จุดแข็ง

1. การบริหารพัฒนาอาจารย์ให้มี 2 วิชาชีพ คือ วิชาชีพในศาสตร์ของตน และวิชาชีพด้านความเป็นอาจารย์ระดับอุดมศึกษา เพราะเป็นปัจจัยสำคัญของความสำเร็จของอุดมศึกษาไทยวิถีใหม่
2. การบริหารพัฒนาผู้เรียนให้มีความฉลาดทุกด้าน (ปัญญา อารมณ์ สังคม)
3. การบริหารสถาสถาบันอุดมศึกษาโดยบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในเชิงบริหาร

จุดอ่อน

1. ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาบางสถาบันยังขาดความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในเชิงบริหาร
2. ผู้สอนบางคนไม่พยายามค้นคว้าและพัฒนาตนเอง กระบวนการผลิตและจ้างครูไม่ได้คัดและส่งเสริมคนเก่งที่สุดมาเป็นครูเหมือนต่างประเทศ
3. ผู้สอนบางคนยังปรับตัวให้พร้อมและพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกได้ไม่ดีพอ ต้องเพิ่ม “สมรรถนะด้านความเป็นอาจารย์” ตามกรอบมาตรฐานวิชาชีพสากล
4. ผู้เรียนที่จบการศึกษาในระดับอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถปานกลาง คิดวิเคราะห์ประยุกต์ใช้ไม่เป็น ไม่สามารถแก้ไขปัญหาและทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โอกาส

1. ท้าโลกต่างต้องเผชิญกับความท้าทายและมุ่งพัฒนาประเทศไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจยุคอุตสาหกรรม 4.0 ส่งผลให้การบริหารสถาบันการศึกษาต้องเร่งพัฒนาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

ข้อจำกัด

1. การบริหารสถาบันอุดมศึกษายังขาดบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในเชิงบริหาร ที่จะสามารถชี้แนะและกำกับการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาได้

คุณค่าที่มีร่วมกัน (Shared Value)

จุดแข็ง

1. การบริหารเพื่อพัฒนาการศึกษาควรมีเป้าหมายเพื่อการสร้างพลเมืองที่มีความฉลาดทุกด้าน (ปัญญา อารมณ์ สังคม) และเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ มีวุฒิภาวะ มีสุนทรียในเรื่องความงามของศิลปวัฒนธรรมและธรรมชาติ

จุดอ่อน

1. ระบบการจัดการศึกษาในอดีตเป็นแบบรวมศูนย์โดยภาครัฐ ไม่เน้นกระจายอำนาจไปยังท้องถิ่น

2. การบริหารประเทศแบบรวมศูนย์อำนาจที่ส่วนกลาง ผูกขาดการจัดการศึกษาถึงราวร้อยละ 80 ของผู้เรียนทั่วประเทศ การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาเน้นสายสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ มากกว่าวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ขณะที่ประเทศอื่นที่ก้าวหน้าเน้นกระจายการบริหารราชการไปสู่ท้องถิ่นและเน้นวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากกว่า

โอกาส

1. การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันระดับประเทศ ส่งผลต่อการต้องเร่งพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา

ข้อจำกัด

1. วัฒนธรรมการเรียนรู้แบบระบบอุปถัมภ์ที่ฝังรากลึกในสังคมไทยมาช้านานแล้ว

3.2 ผลการวิเคราะห์ SWOT Analysis นวัตกรรมหลักสูตรในยุคชีวิตวิถีถัดไป

โครงสร้าง (Structure)

จุดแข็ง

1. การปฏิรูปหลักสูตรใหม่ ต้องให้ผู้เรียนฝึกคิดวิเคราะห์ นำความรู้ไปใช้งาน รู้วิธีการค้นคว้าเรียนรู้ด้วยตนเองต่อยอดได้ รวมทั้งพัฒนาความฉลาดทุกด้าน (ปัญญา อารมณ์ สังคม)

2. การจัดทำหลักสูตรต้องมีการระดมสมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งผู้เชี่ยวชาญการศึกษา กลุ่มผลประโยชน์ ครูและผู้บริหาร อย่างเจาะลึกและรอบคอบ พิจารณาทั้งเป้าหมายการศึกษา วัตถุประสงค์เนื้อหาวิชา และวิธีการในการประเมินผล

3. ทุกหลักสูตรต้องมีลักษณะร่วมผลิตระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการ (CWIE) เพื่อให้บัณฑิตพร้อมทำงานจริง

4. การปรับปรุงหลักสูตรต้องเป็นแบบยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนได้ เพื่อให้ทันต่อโลก จึงควรมีการเฟื่อหน่วยกิตไว้สำหรับเติมเต็มได้ตลอดเวลา โดยเน้นฐานสมรรถนะ (Competency Based)

5. การวางมาตรฐานหลักสูตรระดับประเทศต้องชัดเจน เป็นรูปธรรม เป็นแกนกลางของทั้งประเทศ

จุดอ่อน

1. การแข่งขันสอบเข้ามหาวิทยาลัยปิดของรัฐ แต่ละหลักสูตรจะเป็นแบบแพ็คตัดออกและเป็นตัวกำหนดการจัดการศึกษาแบบท่องจำและการกวดวิชามากกว่าการส่งเสริมการคิดวิเคราะห์เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนอย่างเต็มที่ โดยมหาวิทยาลัยปิดของรัฐ รัฐบาลให้เงินอุดหนุนสูง

โอกาส

1. หลักสูตรต้องให้ผู้เรียน shopping วิชา โดยผู้เรียนเรียนตามความสนใจ ไม่จำกัดเฉพาะวิชาในสถาบันตน
2. เนื้อหาในหลักสูตรใหม่ต้องมองไปข้างหน้าอีก 5 ปี ดังนั้นการสอบถามผู้ใช้บัณฑิตในระดับที่เป็นองค์กรรวม เช่น สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ จะเป็นประโยชน์ยิ่งขึ้น

ข้อจำกัด

1. สังคมไทยให้ค่าตอบแทนและยกย่องคนจบปริญญาสูง งบประมาณสถาบันอุดมศึกษาเพิ่มขึ้นตลอดจึงขยายตัวมาก ทำให้นักศึกษาระดับปริญญาตรีทั้งประเทศเพิ่มขึ้นเกือบเท่าตัวครึ่งในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา แต่ไม่สอดคล้องกับความต้องการกำลังแรงงาน เมื่อเปรียบเทียบกับภาคอาชีวศึกษา ซึ่งมีความต้องการสูงกว่า

กลยุทธ์ (Strategy)

จุดแข็ง

1. กลยุทธ์ Voice of customer
2. กลยุทธ์การทำ Skill Mapping กับหน่วยงานที่รับผู้จบการศึกษาศึกษาไปทำงาน

จุดอ่อน

1. หลักสูตรบางหลักสูตรมีปัญหาด้านคุณภาพ ที่ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนโดยรวมยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ และการที่แต่ละหลักสูตรเน้นกลยุทธ์ทางวิชาการมากเกินไป ไม่เน้นกลยุทธ์ที่สนับสนุนให้ผู้เรียนรักการเรียนรู้และการลงมือปฏิบัติ

โอกาส

1. ทุกหลักสูตรต้องมีลักษณะร่วมผลิตระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการ (CWIE) เพื่อให้บัณฑิตพร้อมทำงานจริง และการมีโอกาสได้งานทำ

ข้อจำกัด

1. การที่หลักสูตรเริ่มควบรวมกับต่างประเทศ ด้วยการนำนักศึกษาหรือผู้เรียนต่างประเทศเข้ามาเรียนมีทั้งข้อดีและข้อเสีย ข้อดี คือ สถาบันการศึกษามีรายได้เพิ่มขึ้น ข้อเสีย คือ ทำให้ประเทศไทยต้องพึ่งพาสถาบันการศึกษาจากต่างประเทศ หากสถาบันการศึกษาต่างประเทศไม่ส่งนักศึกษาหรือผู้เรียนต่างประเทศเข้ามาจะทำให้สถาบันการศึกษาในประเทศไทยได้รับผลกระทบและทำให้มหาวิทยาลัยไทยถูกครอบครอง (take over) ได้

ระบบ (System)

จุดแข็ง

1. ระบบ แซนด์บ็อกซ์ (Higher Education Sandbox)
2. ระบบ Shopping วิชา

จุดอ่อน

1. หากสถาบันการศึกษาใดไม่พัฒนาระบบการบริหารหลักสูตรของตนมีความโดดเด่นเฉพาะด้าน จะทำให้ไม่มีผู้เรียนประสงค์เข้าศึกษาต่อในสถาบันนั้นๆ
2. ระบบประกันคุณภาพการศึกษาของบางหลักสูตรยังไม่มีประสิทธิภาพตามความเป็นจริง

โอกาส

1. การใช้ระบบหลักสูตรแบบแซนด์บ็อกซ์ (Higher Education Sandbox) หรือการจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษา นับเป็นแนวทางสำคัญที่เปิดโอกาสให้สถาบันอุดมศึกษาก้าวข้ามข้อจำกัดในการจัดการศึกษา สามารถออกแบบและจัดการศึกษารูปแบบใหม่ที่เป็นนวัตกรรมอุดมศึกษาได้ โดยหลักสูตรนี้มีรูปแบบการเรียนที่ยืดหยุ่น เรียนทฤษฎีเป็นโมดูลผ่านระบบ e-learning และสามารถลงทะเบียนเรียนได้โดยไม่ยึดตามภาคการศึกษา ผู้เรียนออกแบบเส้นทางการเรียนรู้ได้เองมีการฝึกปฏิบัติและประเมินผลสมรรถนะโดยสถานประกอบการ มีเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาที่ใช้ความเชี่ยวชาญและทรัพยากรของแต่ละมหาวิทยาลัยมาร่วมกันจัดการศึกษา

ข้อจำกัด

1. การวางมาตรฐานหลักสูตรระดับประเทศไม่ชัดเจนเหมือนต่างประเทศ ตั้งแต่นโยบายใหญ่จนไปถึงการจัดการการเรียนการสอนย่อย แต่ละสถาบันการศึกษาวางมาตรฐานหลักสูตรเฉพาะของตนเอง เพราะไม่มีมาตรฐานหลักสูตรระดับประเทศที่ชัดเจนเป็นแนวทาง

ทักษะ (Skill)

จุดแข็ง

1. ทักษะการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนเพื่อนำมาพัฒนาหลักสูตร
2. ทักษะการสร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการเพื่อร่วมกันพัฒนาหลักสูตร

จุดอ่อน

1. ทักษะด้านสาขาที่เรียนในบางหลักสูตรและระดับการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา ยังไม่ตอบสนองความต้องการของผู้ประกอบการ ส่งผลให้มีผู้ว่างงานจำนวนมาก
2. หลักสูตรต้องเร่งพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีของผู้เรียน เพราะเป็นสิ่งที่จะทำให้ นักศึกษาไทยไปถึงระดับโลก

โอกาส

1. เศรษฐกิจโลกส่งผลกระทบต่อประเทศไทยต้องปฏิรูปหลักสูตรให้ผู้เรียนมีทักษะที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคใหม่

ข้อจำกัด

1. แต่ละหลักสูตรต้องมีอาจารย์ที่มีผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่เข้าใจในเรื่องปัญหาความเครียดรวมทั้งโรคจิต โรคประสาท เพราะผู้เรียนมีแนวโน้มเผชิญกับสิ่งเหล่านี้มากขึ้น เนื่องจากผู้เรียนมี

ปฏิสัมพันธ์กับเทคโนโลยีมากกว่าการออกไปใช้ชีวิตในสังคม จึงต้องวางแผนเตรียมการแก้ไขไว้ล่วงหน้า

รูปแบบ (Style)

จุดแข็ง

1. รูปแบบหลักสูตรแบบสหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (CWIE Program) เป็นรูปแบบหลักสูตรที่น่าสนใจมากสำหรับโลกยุคใหม่

จุดอ่อน

1. การจะประสบความสำเร็จในรูปแบบหลักสูตรแบบสหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (CWIE Program) ได้นั้น หลักสูตรต้องให้การสนับสนุนและช่วยเหลือผู้เรียนอย่างจริงจังและเป็นທີ່ปรึกษาที่ดีตั้งแต่ต้นจนจบ หากบริหารจัดการได้ไม่ดีพอ ก็อาจส่งผลลบกลับมาที่ตัวหลักสูตร

โอกาส

1. รูปแบบหลักสูตรแบบหน่วยการเรียนรู้ (Module) เป็นรูปแบบหลักสูตรบูรณาการการใช้ทักษะได้เรียนรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติเชิงวิชาชีพผ่านการเรียนการสอนที่ผู้เรียนมีส่วนร่วม (Active Learning) ทั้งระดับห้องปฏิบัติการกับผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานด้านการเรียนรู้ที่ไม่จำกัดอยู่แต่เพียงในสถานศึกษา ข้อดีคือคนที่ทำงานแล้วสามารถเข้ามาเรียนร่วมกับนักศึกษาที่เรียนในมหาวิทยาลัยได้ เป็นลักษณะ Reskill/Upskill และสามารถเชิญคนข้างนอกหรือผู้เชี่ยวชาญมาเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรได้

ข้อจำกัด

1. สถานประกอบการบางสถานประกอบการให้ความสำคัญกับชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยที่ส่งนักศึกษาเข้าฝึกงาน ทำให้นักศึกษาที่มาจากสถานศึกษาที่ไม่มีชื่อเสียงมากเสียเปรียบ

บุคลากร (Staff)

จุดแข็ง

1. การปรับปรุงหลักสูตรต้องให้อาจารย์ทุกคนในหลักสูตรมีส่วนร่วมมากกว่าแค่อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

จุดอ่อน

1. หลักสูตรไม่จำเป็นต้องยึดติดกับสถานศึกษาแล้ว เพราะสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ลดบทบาทลงในเรื่องการมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และการจัดการศึกษา เนื่องจากผู้เรียนมีการเรียนรู้นอกห้องเรียนและการใช้เทคโนโลยีมากขึ้น ทำให้หลักสูตรต้องปรับเปลี่ยน หากไม่ปรับเปลี่ยนจะทำให้หลักสูตรนั้นๆ ปิดตัวลง

โอกาส

1. ผู้คนในสังคมจะหันมาให้ความสำคัญกับหลักสูตรการสอนที่ต้องเน้นคุณธรรมจริยธรรมมากกว่าวิชาการเพราะเกิดปัญหาสังคมต่างๆ มากมาย ที่เกิดจากสื่อสังคมออนไลน์ การโฆษณาชวนเชื่อ เป็นต้น

ข้อจำกัด

1. ผู้สอนยังยึดติดกับวิชาที่ถือครอง ในอนาคตวิชาต่างๆ จะไม่เป็นของผู้สอนคนใดคนหนึ่ง แต่จะเป็นลักษณะช่วยกันสอนแบบบูรณาการศาสตร์

คุณค่าที่มีร่วมกัน (Shared Value)

จุดแข็ง

1. หลักสูตรต้องมีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยร่วมมือกับแหล่งงาน ยืดหยุ่น ปรับเปลี่ยนได้ตลอดเวลา ทันสมัย และการเรียนรู้ไม่ได้จำกัดแต่ในสถานศึกษาเท่านั้น

จุดอ่อน

1. การพัฒนาหลักสูตรหากไม่ยึดหลัก work-based integration อย่างจริงจัง จะทำให้ประเทศไทยมีผู้ว่างงานสูงขึ้น

โอกาส

1. ประเทศไทยจะเป็นจุดศูนย์กลางทางเศรษฐกิจมากขึ้น หากหลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ยืดหยุ่น ปรับเปลี่ยนได้ตลอดเวลาและทันสมัย

ข้อจำกัด

1. ทักษะคิด ความเชื่อ ค่านิยม วัฒนธรรม และพฤติกรรมของประชากรที่ปรับเปลี่ยนไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ ส่งผลให้หลักสูตรต้องปรับปรุงตลอดเวลา

3.3 ผลการวิเคราะห์ SWOT Analysis นวัตกรรมรูปแบบการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป

โครงสร้าง (Structure)

จุดแข็ง

1. รูปแบบการเรียนการสอนจะขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละหลักสูตร ไม่สามารถกำหนดตายตัวได้หลักสูตรต้องทำการประเมินว่าเหมาะกับรูปแบบการเรียนการสอนแบบใด แต่ละวิชาอาจใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลาย ยืดหยุ่นและผสมผสาน

จุดอ่อน

1. บางหลักสูตรยังไม่สามารถใช้นวัตกรรมด้านรูปแบบการเรียนการสอนให้เกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาอย่างแท้จริง

โอกาส

1. วิกฤติการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนเป็นแบบทางไกลผ่านดาวเทียมและการสอนออนไลน์ มีลักษณะผสมผสานและการใช้เทคโนโลยีมากขึ้น เป็นจุดเปลี่ยนการศึกษาของประเทศไทย เกิดช่องทางใหม่ในการเปิดหลักสูตรแบบออนไลน์มากขึ้น

ข้อจำกัด

1. เมื่อรูปแบบการเรียนการสอนเปลี่ยนไปใช้เทคโนโลยีมากขึ้น สถาบันการศึกษาที่มีโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย เหมาะสม และเพียงพอ จะได้เปรียบสถาบันที่ไม่มีการดำเนินการ ซึ่งอาจจะขึ้นอยู่กับเรื่องของงบประมาณ

กลยุทธ์ (Strategy)

จุดแข็ง

1. กลยุทธ์การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน
2. กลยุทธ์การพัฒนาความฉลาดทุกด้าน (ปัญญา อารมณ์ สังคม) ที่สะท้อนผ่านรูปแบบการเรียนการสอน

จุดอ่อน

1. การสร้างกลยุทธ์ในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่ใช้เทคโนโลยีอาจส่งผลกระทบต่อผู้สอนที่ไม่มีความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยี

โอกาส

1. กลยุทธ์การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนจะมีการใช้เทคโนโลยีมากขึ้น เพราะช่วยแก้ไขเรื่องความสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาที่มีคุณภาพได้ หากมีการบริหารจัดการรูปแบบการเรียนการสอนที่ดี

ข้อจำกัด

1. ผู้พัฒนากลยุทธ์ที่นำนวัตกรรมมาพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนคือผู้สอน แต่ต้องเป็นผู้สอนยุคใหม่ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเรื่องของการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน และต้องมีความพร้อมในเรื่องของอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีต่างๆ ประกอบกันด้วย

ระบบ (System)

จุดแข็ง

1. ระบบการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน

จุดอ่อน

1. ผู้พัฒนาระบบต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องของการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน

โอกาส

1. ระบบการพัฒนาารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานช่วยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดี นำพาความสำเร็จสู่ผู้เรียน
2. วัฒนธรรมการเรียนรู้แบบระบบอุปถัมภ์ยังคงมีอิทธิพลต่อสังคมไทย แต่จะมีบทบาทลดลง เพราะทุกสิ่งทุกอย่างจะเข้าสู่ยุคการตรวจสอบได้ผ่านเทคโนโลยี

ข้อจำกัด

1. ระบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานจะประสบความสำเร็จได้ นั้นหมายถึงต้องไม่มีข้อจำกัดในเรื่องของเวลา ค่าใช้จ่าย อุปกรณ์ และสถานที่

ทักษะ (Skill)

จุดแข็ง

1. ทักษะการสร้างความยืดหยุ่นในการจัดรูปแบบการเรียนรู้

จุดอ่อน

1. ผู้จัดรูปแบบการเรียนรู้บางคนยังยึดติดกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบเดิมๆ ที่ทำมานาน

โอกาส

1. ในยุคนี้ที่ทุกอย่างเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การมีทักษะการสร้างความยืดหยุ่นในการจัดรูปแบบการเรียนรู้ จะสามารถทำให้ผู้สอนและผู้เรียนอยู่ในโลกที่เปลี่ยนแปลงนี้ได้อย่างแข็งแกร่ง

ข้อจำกัด

1. ทักษะการสร้างความยืดหยุ่นในการจัดรูปแบบการเรียนรู้ ไม่ใช่ทักษะที่สามารถทำได้กับผู้จัดการเรียนรู้ทุกคน

รูปแบบ (Style)

จุดแข็ง

1. รูปแบบการเรียนการสอนด้วยวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบความปกติใหม่ ต้องเป็นการสอนแบบ Active Learning จึงจะเห็นผลลัพธ์อย่างแท้จริง
2. รูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ผสมผสานแบบดั้งเดิมเข้ากับการเรียนการสอนแบบออนไลน์เป็นรูปแบบที่แพร่หลายมากขึ้นเพราะมีความยืดหยุ่น เหมาะกับแต่ละบุคคล และมีการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี

3. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบปรับเปลี่ยนได้ (Hybrid Learning) จะเหมาะสมกับประเทศไทย เรียนที่บ้านก็ได้ มหาวิทยาลัยก็ได้ แต่ผู้สอนต้องออกแบบการเรียนการสอนที่น่าสนใจและอุปกรณ์การเรียนการสอนต้องพร้อม

4. รูปแบบการเรียนการสอนแบบให้ผู้เรียนไปทำงาน แล้วเอาปัญหามาแก้ (Problem-based Learning) การเรียนรู้จากโครงงานและการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Project-Based and Experiential Learning) เน้นการ workshop training เป็นหลัก และการนำเสนอไอเดียเพื่อขายคอนเซ็ปต์ (Pitching) เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับโลกยุคใหม่

จุดอ่อน

1. รูปแบบการเรียนการสอนบางรูปแบบ อาจเหมาะกับผู้เรียนบางคน ฉะนั้นการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นเรื่องสำคัญ เพราะหากไม่เข้าใจผู้เรียน ก็ไม่อาจทำให้เขามาสนใจในรูปแบบการจัดการเรียนการสอนนั้นๆ ได้

โอกาส

1. รูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Paced Learning) มีความยืดหยุ่นแก่ผู้เรียน ก้าวหน้าตามจังหวะของตน ใช้แพลตฟอร์ม อีเลิร์นนิง แต่ผู้เรียนต้องมีความรับผิดชอบมาก เป็นรูปแบบที่เข้าถึงง่าย ค่าใช้จ่ายไม่สูง เหมาะกับผู้เรียนจำนวนมาก แต่ผู้สอนต้องออกแบบการเรียนการสอนที่น่าสนใจ

2. รูปแบบการเรียนรู้แบบปรับตัว (Adaptive Learning) จะใช้ข้อมูลและการวิเคราะห์เพื่อปรับแต่งประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับผู้เรียนแต่ละคน สามารถประเมินความก้าวหน้าของแต่ละบุคคล ระบุจุดแข็งและจุดอ่อน จัดหาทรัพยากรและกิจกรรมเพื่อสนับสนุนเส้นทางการเรียนรู้ของผู้เรียน

3. รูปแบบการเรียนรู้แบบเพื่อนคู่คิดด้วยปัญญาประดิษฐ์ในยุคชีวิตวิถีถัดไป (AI Buddy) เปิดโอกาสให้มนุษย์พัฒนาการเรียนรู้ของตนไปควบคู่กับการพัฒนาเทคโนโลยี

4. รูปแบบการสร้างและเชื่อมโยงความรู้ โดยการเรียนรู้เกิดขึ้นจากการตัดสินใจของผู้เรียนที่จะเลือกสรรทรัพยากรการเรียนรู้ซึ่งอยู่รอบตัว โดยเฉพาะบนเครือข่ายออนไลน์ แล้วนำมาคัดกรองจนทำให้ทรัพยากรเหล่านั้นมีความหมายสำหรับตัวเอง ใช้ทฤษฎีเชื่อมโยงความรู้ (Connectivism) เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียน

5. รูปแบบการเรียนการสอนแบบโลกเสมือนจริง เมตาเวิร์ส (Metaverse) ที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้บนโลกเสมือนจริง เปิดโอกาสการเรียนรู้เปิดประสบการณ์ของผู้เรียน

ข้อจำกัด

1. ไม่มีรูปแบบการเรียนการสอนแบบใดที่เหมาะสมกับผู้เรียนแบบตายตัว ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายๆ อย่าง เช่น ความพร้อมของผู้เรียน ความเชี่ยวชาญของผู้สอน ธรรมชาติของแต่ละวิชาเรียน เป็นต้น

บุคลากร (Staff)

จุดแข็ง

1. ผู้สอนที่จะประสบความสำเร็จ ต้องเป็นผู้สอนที่พร้อมเปิดใจรับกับรูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลาย พยายามเรียนรู้ และนำไปปรับใช้กับการเรียนการสอน

2. ผู้เรียนที่จะประสบความสำเร็จ ต้องเปิดใจและเปิดรับกับรูปแบบการเรียนการสอนแบบใหม่ๆ

จุดอ่อน

1. หากไม่มีข้อจำกัดเรื่องงบประมาณ ประเทศไทยควรมีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาทั้งผู้สอนและผู้เรียนเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอนแบบใหม่ๆ และรูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลายให้มากขึ้น

โอกาส

1. หากผู้สอนและผู้เรียนมีความสามารถในการเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้และรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย จะทำให้ผู้สอนและผู้เรียนเหล่านั้นก้าวทันความเปลี่ยนแปลง สามารถอยู่ในยุคการปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) ได้อย่างมีความสุข เพราะยุคนี้เริ่มมีบทบาทต่อการศึกษาไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ข้อจำกัด

1. การเข้าถึงรูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลายและรูปแบบการเรียนการสอนแบบใหม่ๆ ผู้สอนและผู้เรียนต้องมีเวลา มีใจรัก และมีทรัพยากรสนับสนุนที่เพียงพอ

คุณค่าที่มีร่วมกัน (Shared Value)

จุดแข็ง

1. การเปิดรับกับรูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลาย และพยายามเรียนรู้ แล้วนำไปปรับใช้กับการเรียนการสอนจริง

2. Hardware Software Peopleware ต้องพร้อมถึงจะประสบความสำเร็จ

จุดอ่อน

1. การพัฒนาผู้ปฏิบัติให้มีความพร้อมต่อการเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนไปสู่วิธีการใหม่ที่ไม่คุ้นชิน เป็นกุญแจสู่ความสำเร็จในการปฏิรูประบบการเรียนการสอน แต่อาจเป็นเรื่องที่ทำได้ยากและค่อนข้างใช้เวลา

โอกาส

1. เมื่อมีการเปิดรับกับรูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลาย และพยายามเรียนรู้ แล้วนำไปปรับใช้กับการเรียนการสอนจริง จะทำให้การจัดการเรียนการสอนของประเทศไทยก้าวทันความเปลี่ยนแปลงและทำให้คนไทยมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อจำกัด

1. ข้อจำกัดเรื่องเวลาและงบประมาณ ยังเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนานวัตกรรมด้านรูปแบบการเรียนการสอน

2. ทุกคนต้องมีส่วนร่วมถึงจะประสบความสำเร็จ

3.4 ผลการวิเคราะห์ SWOT Analysis นวัตกรรมการวัดและการประเมินผลในยุคชีวิตวิถีถัดไป

โครงสร้าง (Structure)

จุดแข็ง

1. การประเมินผลต้องประเมินสิ่งที่ผู้เรียนแต่ละคนเรียนรู้และความก้าวหน้าอย่างรอบด้าน ทุกครั้งที่มีโอกาส โดยใช้รูปแบบการประเมินที่หลากหลาย เพื่อช่วยชี้แนะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และปรับปรุงตนเองได้

2. การใช้แนวทางการวัดผลแบบมุ่งที่ผลลัพธ์ (Outcome-based Assessment) คือคำตอบด้านการวัดและการประเมินผลในยุคชีวิตวิถีถัดไป

จุดอ่อน

1. โครงสร้างภาพรวมของระบบการสอบคัดเลือกเน้นการวัดจากคะแนนที่ได้จากการสอบแบบปรนัย ที่เน้นเรื่องการจัดจำข้อมูลเป็นหลัก เป็นระบบแพ้คัดออกส่งเสริมการสอนแบบท่องจำและแบบฝึกหัดข้อสอบ มากกว่าการฝึกคิดวิเคราะห์และเรียนรู้ต่อเป็น

โอกาส

1. การวัดผลแบบ outcome-based assessment สามารถปรับใช้เพื่อประเมินทั้งแบบประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียน (formative assessment) และการวัดผลการเรียนตามปกติที่ให้เป็นสัญลักษณ์ (grade) ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (summative assessment) ทำให้เกิดการวัดผลแบบต่อเนื่อง เทียบตรง ได้มาตรฐาน และสอดคล้องกับกระบวนการอื่นๆ ในการจัดการศึกษา

ข้อจำกัด

1. บางสถาบันการศึกษายังไม่สามารถปรับเป็นการจัดการศึกษาแบบ outcome-based education ซึ่งการจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัยปัจจุบันส่วนใหญ่ยังเป็นแบบ content-based education จึงยังเป็นข้อจำกัดในบางสถาบันที่จะใช้การวัดผลแบบ outcome-based assessment

กลยุทธ์ (Strategy)

จุดแข็ง

1. กลยุทธ์การวัดและการประเมินผลแบบมุ่งที่ผลลัพธ์ (Outcome-based Assessment)

จุดอ่อน

1. การวัดผลแบบ outcome-based assessment มีข้อจำกัดเรื่องเวลาและจำนวนของผู้เรียน หากผู้สอนมีภาระงานสูง อาจทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โอกาส

1. กลยุทธ์การวัดและการประเมินผลแบบมุ่งที่ผลลัพธ์ (Outcome-based Assessment) ทำให้เกิดการวัดผลแบบต่อเนื่อง เทียบตรง ได้มาตรฐาน และสอดคล้องกับกระบวนการอื่นๆ ในการจัดการศึกษา

ข้อจำกัด

1. กลยุทธ์แบบเฉพาะสถาบัน เพราะขึ้นอยู่กับความสามารถในการดำเนินการของแต่ละสถาบัน

ระบบ (System)

จุดแข็ง

1. ระบบการประเมินส่วนบุคคลและปรับเปลี่ยนได้ (Personalized and Adaptive Assessments) ในยุคชีวิตวิถีใหม่ ที่ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี ทราบความคิดเห็น ติดตามความคืบหน้า และได้ประเมินประสิทธิภาพของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่กำหนดเป็นรายบุคคลได้ทันที
2. ระบบการใช้ Machine Learning ในการศึกษาพฤติกรรมและความสามารถของผู้เรียนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน
3. ระบบการใช้ Neural Network ออกแบบระบบโครงข่ายคอมพิวเตอร์ ให้เลียนแบบการทำงานของสมองมนุษย์ เพื่อศึกษาเรื่องความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน

จุดอ่อน

1. ไม่มีระบบอะไรที่ดี 100% และสามารถมาแทนที่ผู้สอนได้ เพราะยังต้องคำนึงถึงเรื่องความรู้สึกและความสัมพันธ์ของผู้เรียนด้วย

โอกาส

1. ระบบการประเมินผลแบบต่างๆ เช่น ระบบการประเมินส่วนบุคคลและปรับเปลี่ยนได้ (Personalized and Adaptive Assessments) ระบบการใช้ Machine Learning ระบบการใช้ Neural Network ออกแบบระบบโครงข่ายคอมพิวเตอร์ และระบบการวัดและการประเมินผลโดยนำเทคโนโลยี AI มาวิเคราะห์การเรียนรู้ (Learning Analytics : LA) สร้างโอกาสในการวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีความหลากหลายและรอบด้านมากขึ้น

ข้อจำกัด

1. ระบบการวัดและการประเมินผลโดยนำเทคโนโลยี AI มาวิเคราะห์การเรียนรู้ (Learning Analytics: LA) โดยนำมาช่วยเสริมด้านความถูกต้องแม่นยำของข้อมูลแต่ไม่สามารถทดแทนผู้สอนได้ โดยเฉพาะทางด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน

ทักษะ (Skill)

จุดแข็ง

1. ทักษะการวัดและการประเมินผลแบบ Outcome-based Assessment
2. ทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการวัดและการประเมินผล

จุดอ่อน

1. ผู้สอนบางคนยังขาดทักษะการวัดและการประเมินผลแบบ Outcome-based Assessment และทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการวัดและการประเมินผล

โอกาส

1. ประเทศไทยจะมีการพัฒนาเครื่องมือทางดิจิทัล ที่ใช้ในเรื่องการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น ทำให้ต้องเร่งพัฒนาทักษะต่างๆ ที่จำเป็นให้แก่บุคลากรทางการศึกษาทุกคน

ข้อจำกัด

1. การพัฒนาทักษะทางการวัดและการประเมินผลด้วยเทคโนโลยี มีข้อจำกัดเรื่องงบประมาณที่สถานศึกษาแต่ละแห่งจะได้รับ ทำให้มีระดับการพัฒนาที่ไม่เท่าเทียมกัน

รูปแบบ (Style)

จุดแข็ง

1. รูปแบบการประเมินตามความถนัดของผู้เรียนควบคู่ไปกับรูปแบบการประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment)
2. รูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ต้องประกอบด้วย 3 ส่วน คือ การประเมินผลการเรียนรู้ (Assessment of Learning : AOL) การประเมินผลเพื่อการเรียนรู้ (Assessment for Learning :AFL) และการให้ผู้เรียนประเมินตนเองขณะเรียนรู้ (Assessment as Learning: AAL)

จุดอ่อน

1. ผู้สอนบางคนยังไม่มีความรู้ที่มากพอเกี่ยวกับเรื่องรูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ต้องประกอบด้วย 3 ส่วน คือ การประเมินผลการเรียนรู้ (Assessment of Learning : AOL) การประเมินผลเพื่อการเรียนรู้ (Assessment for Learning :AFL) และการให้ผู้เรียนประเมินตนเองขณะเรียนรู้ (Assessment as Learning: AAL)

โอกาส

1. รูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ต้องประกอบด้วย 3 ส่วน คือ การประเมินผลการเรียนรู้ (Assessment of Learning : AOL) การประเมินผลเพื่อการเรียนรู้ (Assessment for Learning :AFL) และการให้ผู้เรียนประเมินตนเองขณะเรียนรู้ (Assessment as Learning: AAL) ทำให้เกิดโอกาสการจัดการเรียนรู้สู่ความสำเร็จอย่างแท้จริง

ข้อจำกัด

1. รูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ต้องประกอบด้วย 3 ส่วน คือ การประเมินผลการเรียนรู้ (Assessment of Learning : AOL) การประเมินผลเพื่อการเรียนรู้ (Assessment for Learning :AFL) และการให้ผู้เรียนประเมินตนเองขณะเรียนรู้ (Assessment as Learning: AAL) ทั้งนี้อาจทำได้ยากหากผู้เรียนมีเป็นจำนวนมาก ต้องใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย

บุคลากร (Staff)

จุดแข็ง

1. ผู้สอนต้องมีความรู้เรื่องการวัดและการประเมินผลที่หลากหลายเพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลาย

จุดอ่อน

1. การพัฒนาผู้สอนให้มีความรู้เรื่องการวัดและการประเมินผลที่หลากหลายเป็นเรื่องที่ทำได้ยาก หากไม่ได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนและไม่ได้รับการสนับสนุนเรื่องเวลาและงบประมาณ

โอกาส

1. การพัฒนาผู้สอนให้มีความรู้เรื่องการวัดและการประเมินผลที่หลากหลายเพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลายทำให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีต่อระบบการศึกษาไทย

ข้อจำกัด

1. เวลาและงบประมาณเป็นข้อจำกัดเรื่องการพัฒนาผู้สอนให้มีความรู้เรื่องการวัดและการประเมินผลที่หลากหลาย

คุณค่าที่มีร่วมกัน (Shared Value)

จุดแข็ง

1. การประเมินผลการศึกษาต้องเป็นการประเมินสิ่งที่ผู้เรียนแต่ละคนเรียนรู้ตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของเขาอย่างรอบด้าน เพื่อช่วยชี้แนะให้เขาเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นได้

จุดอ่อน

1. การบันทึกผลการประเมินสิ่งที่คุณเรียนแต่ละคนเรียนรู้ตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของเขาอย่างรอบด้านใช้ระยะเวลาและทรัพยากรในการลงมือปฏิบัติค่อนข้างมาก ทำให้ส่งผลกระทบต่อภาระงานของผู้สอนที่มีมากอยู่แล้ว

โอกาส

1. การประเมินสิ่งที่คุณเรียนแต่ละคนเรียนรู้ตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของเขาอย่างรอบด้านสร้างโอกาสการเปลี่ยนแปลงทางการเรียนรู้ไปสู่ความสำเร็จ เพราะเน้นที่คุณเรียนเป็นหลักมากกว่า

ข้อจำกัด

1. การประเมินสิ่งที่คุณเรียนแต่ละคนเรียนรู้ตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของเขาอย่างรอบด้าน มีข้อจำกัดเรื่องเวลาของผู้สอน

3.5 ผลการวิเคราะห์ SWOT Analysis นวัตกรรมการพัฒนาครูผู้สอนและผู้เรียนในยุคชีวิตวิถีถัดไป

โครงสร้าง (Structure)

จุดแข็ง

ผู้สอน

1. ผู้สอนต้องมีความรู้หลายศาสตร์ เป็นสหวิทยาการ เน้นบูรณาการกับศาสตร์ทางเทคโนโลยี
2. ผู้สอนต้องพยายามพัฒนาจุดที่ตนบกพร่องและพยายามเติมเต็มให้สมบูรณ์ เช่น การ Upskill/Reskill ตนเองอยู่ตลอดเวลา
3. ผู้สอนต้องเป็นตัวอย่างที่ดี (Role Model) ให้กับคุณเรียน
4. การพัฒนาผู้สอนต้องพัฒนาใน 5 ด้านนี้ คือ ศาสตร์การสอน การสื่อสารและบุคลิกภาพที่ดี การวัดและการประเมินผล การใช้เครื่องมือดิจิทัล และการวิจัยในชั้นเรียน
5. แนวคิดการพัฒนาจิตวิทยาสำหรับผู้สอน เรื่อง การรู้เท่าทันปัญญาประดิษฐ์ (AI) และสื่อสังคมออนไลน์ รวมทั้งการสร้างประสบการณ์ให้กับคุณเรียนในโลกแห่งปัญญาประดิษฐ์ (AI)

ผู้เรียน

1. เป้าหมายหลักคือ ผู้เรียนมีแรงจูงใจ อยากเรียนรู้ และได้กำกับการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างสนุกและรักในการเรียนรู้

จุดอ่อน

ผู้สอน

1. ผู้สอนและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาลดบทบาทลงในเรื่องการมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และการจัดการศึกษา เนื่องจากคุณเรียนมีการเรียนรู้นอกห้องเรียนและการใช้เทคโนโลยีมากขึ้น

ผู้เรียน

1. ปัญหาความเครียด รวมทั้งโรคจิต โรคประสาท ของผู้เรียนจะมีมากขึ้น เพราะผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับเทคโนโลยีมากกว่าการออกไปใช้ชีวิตในสังคม จึงต้องวางแผนเตรียมการแก้ไขไว้ล่วงหน้า

โอกาส

ผู้สอน

1. ในอนาคตบทบาทของผู้สอนต้องทำหน้าที่เป็น Facilitator หรือ Coach โดยสมบูรณ์แบบ
2. ผู้คนในสังคมจะหันมาให้ความสำคัญกับการสอนที่ต้องเน้นคุณธรรมจริยธรรมมากกว่าวิชาการ เพราะเกิดปัญหาสังคมต่างๆ มากมาย ที่เกิดจากสื่อสังคมออนไลน์ การโฆษณาชวนเชื่อ เป็นต้น

ผู้เรียน

1. ในอนาคตบทบาทของผู้เรียนจะเปลี่ยนไป เพราะผู้เรียนสามารถศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองได้ ทำให้มีโอกาสพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) แบบยั่งยืน

ข้อจำกัด

ผู้สอน

1. แนวคิดด้านรูปแบบการพัฒนาครูผู้สอนแนวใหม่คือ การพัฒนาแรงจูงใจทั้งภายในแลภายนอกให้กับครูผู้สอน เป็นแนวคิดที่ดีแต่ยังมีข้อจำกัดอยู่ เช่น ค่าตอบแทนที่สูงขึ้น รางวัล ความมั่นคงในชีวิต การได้รับการยกย่อง การได้รับการยอมรับในอาชีพ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับระดับนโยบายการบริหารประเทศ ซึ่งไม่สามารถแก้ไขได้ในเวลาอันรวดเร็ว

ผู้เรียน

1. โครงสร้างที่เกี่ยวข้องต้องเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากประเทศไทยเริ่มเข้าสู่สังคมสูงวัย มีอัตราเด็กเกิดใหม่ลดลง ส่งผลต่อจำนวนผู้เรียนที่ศึกษาในระบบในภาพรวมมีจำนวนลดลงและเทคโนโลยียังส่งผลต่อจำนวนผู้เรียนที่มีความต้องการเข้ามาศึกษาในสถาบันการศึกษาในจำนวนที่ลดลง เนื่องจากผู้เรียนสามารถศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านเทคโนโลยีได้

กลยุทธ์ (Strategy)

จุดแข็ง

ผู้สอน

1. กลยุทธ์การพัฒนาทัศนคติที่ดี (Growth Mindset) ของผู้สอน
2. กลยุทธ์การพัฒนาการสอนผ่านเครื่องมือดิจิทัล (Digital Tools)
3. กลยุทธ์การพัฒนาครูให้มีอุปนิสัยความคิดแบบนักวิชาการ
4. กลยุทธ์การจัดการเรียนการสอนแบบใหม่และหลากหลาย

ผู้เรียน

1. กลยุทธ์การสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้แก่ผู้เรียน
2. กลยุทธ์การรู้เท่าทันเทคโนโลยีและสื่อสังคมออนไลน์

จุดอ่อน**ผู้สอน**

1. กลยุทธ์การพัฒนาการสอนผ่านเครื่องมือดิจิทัล (Digital Tools) ทำให้ประเทศไทยต้องมีการพัฒนาเครื่องมือทางดิจิทัล ที่ใช้ในเรื่องการเรียนการสอนของตนเอง และต้องเป็นแบบเชิงรุก หากไม่ทำก็อาจตามไม่ทัน และหากเน้นพึ่งพาเทคโนโลยีจากต่างประเทศ จะทำให้เกิดผลลบกับประเทศไทยเอง หากประเทศเหล่านั้นหยุดผลิตหรือคิดค่าใช้จ่ายสูงเกินไป

ผู้เรียน

1. ทักษะคิด ความเชื่อ ค่านิยม วัฒนธรรม และพฤติกรรมของผู้เรียนที่ปรับเปลี่ยนไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ หากไม่มีผู้สอนคอยควบคุมดูแล อาจส่งผลเสียต่อผู้เรียนได้ จึงต้องมีการพัฒนา กลยุทธ์การรู้เท่าทันเทคโนโลยีและสื่อสังคมออนไลน์

โอกาส**ผู้สอน**

1. กลยุทธ์การพัฒนาการสอนผ่านเครื่องมือดิจิทัล (Digital Tools) ทำให้สามารถรู้เท่าทันในยุคการปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) ซึ่งจะมีบทบาทต่อการศึกษาไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ผู้เรียน

1. กลยุทธ์การรู้เท่าทันเทคโนโลยีและสื่อสังคมออนไลน์ ทำให้สามารถรู้เท่าทันในยุคการปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) ซึ่งจะมีบทบาทต่อการศึกษาไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ข้อจำกัด**ผู้สอน**

1. กลยุทธ์การพัฒนาการสอนผ่านเครื่องมือดิจิทัล (Digital Tools) และกลยุทธ์การจัดการเรียนการสอนแบบใหม่และหลากหลายมักมีข้อจำกัดเรื่องงบประมาณสนับสนุน

ผู้เรียน

1. กลยุทธ์การสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้แก่ผู้เรียน มีข้อจำกัดเรื่องความสามารถของผู้สอนแต่ละคน

ระบบ (System)**จุดแข็ง****ผู้สอน**

1. ระบบการพัฒนาคุณวุฒิใบประกอบวิชาชีพอย่างมีมาตรฐาน

2. ระบบการสร้างความเข้าใจและความไว้วางใจระหว่างผู้สอนและผู้เรียน
3. ระบบการคัดเลือกการฝึกอบรมครูที่ดี
4. ระบบพัฒนาครูพี่เลี้ยงหรือครูอาวุโส เพื่อช่วยพัฒนาครูเข้าใหม่

ผู้เรียน

1. ระบบเทคโนโลยีที่ช่วยในการวางแผนชีวิตให้กับผู้เรียน
2. ระบบการติดตามความคืบหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียน
3. ระบบที่ปรึกษาและคอยช่วยเหลือผู้เรียนที่มีปัญหาการเรียนรู้

จุดอ่อน

ผู้สอน

1. ระบบพัฒนาครูพี่เลี้ยงหรือครูอาวุโส เพื่อช่วยพัฒนาครูเข้าใหม่มีการลงมอปฏิบัติจริงในบางสถาบันการศึกษา

ผู้เรียน

1. ระบบเทคโนโลยีที่ช่วยในการวางแผนชีวิตให้กับผู้เรียน และระบบการติดตามความคืบหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนมีการดำเนินการอย่างจริงจังในบางสถาบันการศึกษาเท่านั้น เนื่องจากภาระงานที่มากของผู้สอน

โอกาส

ผู้สอน

1. ระบบการให้คุปองครู/อาจารย์ ไปเรียนหลักสูตรระยะสั้นแบบ Reskill/Upskill เช่น ประเทศสิงคโปร์ สร้างโอกาสการพัฒนาผู้สอนแบบมีคุณภาพ

2. ระบบการพัฒนาคุณวุฒิใบประกอบวิชาชีพอย่างมีมาตรฐาน จะช่วยทำให้ผู้สอนในประเทศไทยมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

3. ระบบการสร้างความเข้าใจและความไว้วางใจระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จการศึกษาได้เร็วขึ้น

ผู้เรียน

1. ระบบเทคโนโลยีที่ช่วยในการวางแผนชีวิตให้กับผู้เรียน และระบบการติดตามความคืบหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนจะช่วยให้มีอัตราการสำเร็จการศึกษาที่สูงขึ้น

ข้อจำกัด

ผู้สอน

1. ระบบการคัดเลือกการฝึกอบรมครูที่ดี อาจมีข้อจำกัดเรื่องงบประมาณสนับสนุน

ผู้เรียน

1. ระบบเทคโนโลยีที่ช่วยในการวางแผนชีวิตให้กับผู้เรียน และระบบการติดตามความคืบหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องมีผู้สอนคอยกำกับ ควบคุม และดูแลประกอบด้วย

ทักษะ (Skill)

จุดแข็ง

ผู้สอน

1. 8 ทักษะที่จำเป็นในโลกยุคใหม่สำหรับผู้สอนคือ ทักษะดิจิทัล (Digital Literacy) ทักษะด้านเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life Long Learning) ทักษะการสอนเชิงชี้แนะ (Coaching) ทักษะการสื่อสาร (Communication) ทักษะภาษาอังกฤษ (English Competency) ทักษะการสร้างทัศนคติที่ดี (Growth Mindset) ทักษะคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Thinking) และทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์และการรู้เท่าทัน (AI Literacy)

2. ทักษะด้านจิตวิทยาในการสอนและทักษะการรับฟัง เป็นทักษะที่จำเป็นต่อผู้เรียนยุคใหม่ เพราะผู้เรียนจะมีข้อโต้แย้ง (Argument) ตลอดเวลา ต้องเน้นฟังความต้องการของผู้เรียน

3. ทักษะการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ให้ทันโลก

ผู้เรียน

1. ทักษะดิจิทัล (Digital Literacy) และทักษะความรู้ด้านจริยธรรมในโลกยุคดิจิทัล

2. ทักษะทางสังคมที่ใช้เพื่อปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (Soft Skill)

3. ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์และการคิดค้นนวัตกรรม

4. ทักษะการตั้งเป้าหมายและการเข้าใจตนเอง

5. ทักษะการใช้ AI อย่างมีวิจารณญาณ

6. ทักษะการใฝ่รู้และทักษะการเรียนรู้วิธีที่จะเรียนรู้ต่อได้

7. ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา

8. ทักษะ 3R8C ในศตวรรษที่ 21

9. ทักษะความคิดที่ยืดหยุ่น (Resilience mindset)

จุดอ่อน

ผู้สอน

1. ผู้สอนบางคนยังขาดทักษะด้านจิตวิทยาในการสอนและทักษะการรับฟัง ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นต่อผู้เรียนยุคใหม่ เพราะผู้เรียนจะมีข้อโต้แย้ง (Argument) ตลอดเวลา ต้องเน้นฟังความต้องการของผู้เรียน

ผู้เรียน

1. ผู้เรียนมีทักษะดิจิทัล (Digital Literacy) แต่ยังคงขาดทักษะความรู้ด้านจริยธรรมในโลกยุคดิจิทัล
2. ผู้เรียนส่วนมากมักมีทักษะการใฝ่รู้ แต่ยังคงขาดทักษะการเรียนรู้วิธีที่จะเรียนรู้ต่อได้
3. ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหาเป็นทักษะที่ผู้เรียนไทยมักมีปัญหาเพราะเกิดจากการเรียนการสอนของประเทศไทยที่ไม่ได้เน้นการคิดวิเคราะห์

โอกาส

ผู้สอน

1. ทักษะภาษาอังกฤษ (English Competency) ทำให้ผู้สอนเปิดโลกทัศน์ได้มีโอกาสเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ผ่านภาษาอังกฤษที่เป็นสื่อกลาง
2. ทักษะดิจิทัล (Digital Literacy) และทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์และการรู้เท่าทัน (AI Literacy) ทำให้ผู้สอนตามทันเทรนด์ใหม่ๆ ของโลก
3. ทักษะการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ให้ทันโลก เป็นทักษะที่จะช่วยพัฒนาการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป

ผู้เรียน

1. ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์และการคิดค้นนวัตกรรมเป็นทักษะที่ทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพัฒนาประเทศให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคใหม่ และพัฒนาประเทศไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจยุคแนวคิดของอุตสาหกรรม 5.0 (Industry 5.0) ที่จะเน้นการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมโดยมีมนุษย์เป็นศูนย์กลาง
2. ทักษะการตั้งเป้าหมายและการเข้าใจตนเอง ทำให้ผู้เรียนเข้าใจตนเอง และประสบความสำเร็จได้เร็วขึ้น
3. ทักษะการใช้ AI อย่างมีวิจารณญาณ ทำให้ผู้เรียนรู้จักการใช้เทคโนโลยีมาพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
4. ทักษะความคิดที่ยืดหยุ่น (Resilience mindset) เป็นทักษะที่จำเป็นในยุคการปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution)

ข้อจำกัด

ผู้สอน

1. ทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์และการรู้เท่าทัน (AI Literacy) มีข้อจำกัดเรื่องช่วงวัยของผู้สอน

ผู้เรียน

1. ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์และการคิดค้นนวัตกรรม มีข้อจำกัดเรื่องงบประมาณสนับสนุน

รูปแบบ (Style)**จุดแข็ง****ผู้สอน**

1. รูปแบบพี่เลี้ยงครูใหม่
2. รูปแบบการสอนเชิงชี้แนะ (Coaching)
3. รูปแบบการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน

ผู้เรียน

1. รูปแบบการศึกษาด้วยตนเองและทำงานเป็นกลุ่มอย่างเอการเอางาน (Active Learning)

จุดอ่อน**ผู้สอน**

1. ผู้สอนบางคนยังไม่เข้าใจวิธีการสร้างรูปแบบการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน
2. รูปแบบพี่เลี้ยงครูใหม่ อาจทำให้เกิดระบบอุปถัมภ์ในบางสถานศึกษา

ผู้เรียน

1. ผู้เรียนบางคนยังยึดติดกับรูปแบบการเรียนรู้แบบ Passive Learning หรือการเรียนรู้แบบเฉื่อยชาที่เป็นการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นฝ่ายตั้งรับ

โอกาส**ผู้สอน**

1. รูปแบบการสอนเชิงชี้แนะ (Coaching) ทำให้ครูเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนเป็นศูนย์กลาง (teacher-centered) ไปเป็นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (student-centered) คือผู้เรียนได้มีบทบาทมากขึ้น

ผู้เรียน

1. รูปแบบการศึกษาด้วยตนเองและทำงานเป็นกลุ่มอย่างเอการเอางาน (Active Learning) ทำให้ผู้เรียนมีความแข็งแกร่งและเอาตัวรอดได้ในโลกแห่งความเป็นจริง

ข้อจำกัด**ผู้สอน**

1. รูปแบบพี่เลี้ยงครูใหม่มีข้อจำกัดในเรื่องเวลาของครูที่เป็นพี่เลี้ยง เพราะไม่มีเวลาพอ

ผู้เรียน

1. รูปแบบการศึกษาด้วยตนเองและทำงานเป็นกลุ่มอย่างเอาการเอางาน (Active Learning) อาจต้องมีครูคอยช่วยเหลือชี้แนะด้วย

บุคลากร (Staff)**จุดแข็ง****ผู้สอน**

1. ผู้สอนต้องเก่งการสอนเชิงชี้แนะ (coaching)
2. ผู้สอนที่มีทัศนคติ (Mindset) ที่ดีต่อการจัดการเรียนการสอนมากกว่าความเจริญก้าวหน้าทางหน้าที่การงานของตน

ผู้เรียน

1. ผู้เรียนยุคใหม่ต้องมี 10 ลักษณะที่สำคัญ ดังต่อไปนี้ 1. การสร้างแรงบันดาลใจ (Passion) 2. การรู้จักสงสัย (Curiosity) 3. การสร้างจินตนาการ (Imagination) 4. การคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Thinking) 5. การอึดและอดทน (Grit/Persistence) 6. การใฝ่รู้ใฝ่เรียน (Studious) 7. ความยืดหยุ่น (Resilience) 8. ความเป็นไทย (Thainess) 9. ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (Empathy) 10. ความฉลาดทางดิจิทัล (Digital Quotient) ซึ่งการพัฒนาลักษณะเหล่านี้ต้องผ่านการทำกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดและปฏิบัติอย่างชัดเจน

3. หลักการเข้าถึงใจผู้เรียนยุคใหม่ต้องมี 3 สิ่งนี้ คือ การเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น ความสร้างสรรค์ และความท้าทาย

จุดอ่อน**ผู้สอน**

1. ผู้สอนบางคนให้ความสำคัญต่อความเจริญก้าวหน้าทางหน้าที่การงานของตนมากกว่าการจัดการเรียนการสอน

ผู้เรียน

1. ผู้เรียนยุคใหม่ที่รู้จักสงสัย (Curiosity) และชอบสร้างจินตนาการ (Imagination) อาจต้องอยู่ภายใต้การดูแลอย่างใกล้ชิดของผู้ปกครองและผู้สอน เพราะอาจทำผิดได้โดยไม่รู้ตัว

โอกาส**ผู้สอน**

1. ผู้สอนที่มีทัศนคติ (Mindset) ที่ดีต่อการจัดการเรียนการสอน จะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทัศนคติ (Mindset) ที่ดีตามไปด้วย

ผู้เรียน

1. การสร้างแรงบันดาลใจ (Passion) คือการทำให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่น มีเป้าหมายที่ชัดเจน หาแบบอย่างหรือบุคคลตัวอย่าง เรียนรู้จากความผิดพลาด รู้จักบริหารเวลา เปิดใจ ลองทำสิ่งที่ไม่เคยทำ และมองโลกในแง่ดี เป็นจุดเริ่มต้นของการคิดค้นพัฒนานวัตกรรมหรือสิ่งใหม่ๆ

ข้อจำกัด

ผู้สอน

1. ผู้สอนที่สอนเชิงชี้แนะ (coaching) อาจมีข้อจำกัดในความสำเร็จ หากไม่พยายามปรับแผนการโค้ชตามสถานการณ์และคิดว่าตัวเองเหนือกว่าผู้ถูกโค้ช

ผู้เรียน

1. หลักการเข้าถึงใจผู้เรียนยุคใหม่ต้องมี 3 สิ่งนี้ คือ การเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น ความสร้างสรรค์ และความท้าทาย แต่มีข้อจำกัดตรงความท้าทาย ที่ควรอยู่ภายใต้ความถูกต้องและเหมาะสม

คุณค่าที่มีร่วมกัน (Shared Value)

จุดแข็ง

ผู้สอน

1. ผู้สอนต้องเป็นตัวอย่างที่ดี (Role Model) ให้กับผู้เรียน
2. ผู้สอนควรมีทักษะที่ผู้สอนอยากให้ผู้เรียนมี

ผู้เรียน

1. การสร้างแรงจูงใจใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียนจากภายใน จะเกิดผลดีอย่างคงทนยาวนานมากกว่าแรงจูงใจจากภายนอก
2. ความสำเร็จของผู้เรียนแต่ละคนไม่เหมือนกัน ต้องเน้นให้ผู้เรียนค้นหาศักยภาพของตน

จุดอ่อน

ผู้สอน

1. ผู้สอนบางคนยังไม่สามารถปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างที่ดี (Role Model) ให้กับผู้เรียนได้
2. ผู้สอนบางคนยังไม่มีทักษะที่ผู้สอนอยากให้ผู้เรียนมี

ผู้เรียน

1. ส่วนใหญ่ผู้เรียนมักได้การสร้างแรงจูงใจใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียนจากภายนอกมากกว่าภายใน ทำให้ส่งผลแค่ระยะสั้นๆ

โอกาส

ผู้สอน

1. ผู้สอนที่เป็นตัวอย่างที่ดี (Role Model) คือ คนต้นแบบที่ดี ที่สามารถเป็นตัวอย่างให้กับคนอื่นได้ และนำพาความสำเร็จมาสู่ตนเองและบุคคลรอบข้างได้ด้วย เช่น ผู้เรียน

ผู้เรียน

1. การสร้างแรงจูงใจใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียนจากภายใน จะเกิดผลดีอย่างคงทนยาวนานมากกว่าแรงจูงใจจากภายนอก ซึ่งทำให้เกิดรูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning)

ข้อจำกัด

ผู้สอน

1. การเป็น “Role Model” ไม่ใช่เพียงแค่เป็นตัวอย่าง แต่หมายถึง การทำทุกอย่างที่สนับสนุนวัฒนธรรมองค์กรด้วย จะต้องเก่งในการสื่อสารคำพูด การเป็นแบบอย่างในเชิงพฤติกรรม และการเข้าไปออกแบบกลไกที่จะสนับสนุนให้วัฒนธรรมองค์กรเกิดขึ้นอย่างสมบูรณ์ จึงจะถือว่าเป็น Role Model โดยสมบูรณ์แบบ

ผู้เรียน

1. ความเชื่อที่ยังรากลึกในสังคมไทย ที่ว่าความสำเร็จของผู้เรียนก็เหมือนกัน เช่น การเรียนได้เกรดเฉลี่ยสูงๆ จะทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิต ทั้งที่ความสำเร็จของผู้เรียนแต่ละคนไม่เหมือนกัน

3.6 ผลการวิเคราะห์ SWOT Analysis นวัตกรรมสื่อหรือเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป

โครงสร้าง (Structure)

จุดแข็ง

1. เทคโนโลยียุคดิจิทัลจะทำให้ระบบการศึกษาเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก สถาบันใดไม่ปรับตัวย่อมได้รับผลกระทบ
2. การมีสื่อหรือเทคโนโลยีที่ดีในระบบออนไลน์ที่ผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้ จะช่วยพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนแบบเรียนรู้ด้วยตนเอง แต่ต้องมีหน่วยงานกลางที่คอยตรวจสอบคุณภาพ ควบคุมให้ได้มาตรฐานก่อนนำออกเผยแพร่ให้ผู้เรียนใช้
3. แนวโน้มการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ต้องเป็นเทคโนโลยีที่ใช้ง่าย ราคาไม่แพง เข้าถึงง่าย ช่วยในการเรียนรู้ มีการประมวลผลและการจัดเก็บข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ และช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาได้

จุดอ่อน

1. ใน 5 ปีข้างหน้า แนวโน้มการนำเทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรมต่างประเทศเข้ามาใช้ในวงการการศึกษาไทยจะมีมากขึ้น แต่ประเทศไทยก็ยังตามไม่ทัน เพราะไม่มีโครงสร้างพื้นฐานในการรองรับอย่างทั่วถึง

โอกาส

1. เทคโนโลยีการนำวัตถุ 3 มิติ มาจำลองเข้าสู่โลกจริง (AR) เทคโนโลยีจำลองสถานที่ขึ้นมาเป็นโลกเสมือนโดยส่วนมากจะเกี่ยวข้องกับการมองเห็น (VR) และปัญญาประดิษฐ์ (AI) เป็นแนวโน้มเทคโนโลยีในโลกยุคใหม่ เป็นการเปิดประสบการณ์

ข้อจำกัด

1. สื่อและเทคโนโลยีต้องเป็นผู้ช่วยที่ทำให้ผู้สอนสอนได้ดีขึ้น แต่ไม่ควรเป็นปัจจัยหลัก เพราะปัจจัยหลักคือตัวผู้สอน

กลยุทธ์ (Strategy)

จุดแข็ง

1. กลยุทธ์การจัดการเรียนการสอนที่ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่หลากหลายและอย่างชาญฉลาด

จุดอ่อน

1. ผู้ใช้กลยุทธ์การจัดการเรียนการสอนที่ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่หลากหลายและอย่างชาญฉลาดในประเทศไทยยังมีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับต่างประเทศ

โอกาส

1. เทคโนโลยีจะช่วยแก้ไขเรื่องความสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาที่มีคุณภาพได้ หากมีการบริหารกลยุทธ์ในการจัดการเทคโนโลยีที่ดี

ข้อจำกัด

1. การใช้เทคโนโลยีหรือสื่อในการจัดการเรียนการสอนมีข้อจำกัดเรื่องงบประมาณสนับสนุน ดังนั้นต้องมีกลยุทธ์ที่ดีในการบริหารจัดการ

ระบบ (System)

จุดแข็ง

1. ระบบการพัฒนา platform กลางของประเทศไทย

จุดอ่อน

1. ประเทศไทยยังไม่มีระบบการพัฒนา platform กลางทางการศึกษาของประเทศไทยที่เชื่อมโยงถึงกันทั้งระบบ

โอกาส

1. หากประเทศไทยมีระบบการพัฒนา platform กลางทางการศึกษาของประเทศไทยที่เชื่อมโยงถึงกันทั้งระบบ จะทำให้ระบบการศึกษาของประเทศไทยเป็นระบบ ง่ายต่อการบริหารจัดการ เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินการ และไม่สิ้นเปลืองงบประมาณ เพราะไม่ต้องต่างคนต่างทำ ต่างสถาบันต่างทำเหมือนแต่ก่อน

ข้อจำกัด

1. การทำระบบการพัฒนา platform กลางทางการศึกษาของประเทศไทย ต้องใช้งบประมาณค่อนข้างสูงในตอนแรก และต้องการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนแบบจริงจัง

ทักษะ (Skill)

จุดแข็ง

1. ทักษะการพัฒนาความฉลาดทางดิจิทัล (Digital Quotient) กับทั้งผู้สอนและผู้เรียน

จุดอ่อน

1. การพัฒนาทักษะการพัฒนาความฉลาดทางดิจิทัล (Digital Quotient) กับทั้งผู้สอนและผู้เรียน ยังไม่มากพอในประเทศไทย เนื่องจากความไม่เท่าเทียมกันทางการศึกษา

โอกาส

1. หากประเทศไทยสามารถพัฒนาทักษะการพัฒนาความฉลาดทางดิจิทัล (Digital Quotient) กับทั้งผู้สอนและผู้เรียนได้ จะทำให้ส่งผลต่อการพัฒนาพลเมืองและเศรษฐกิจของประเทศทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ และกล้าเผชิญกับความท้าทายและมุ่งพัฒนาประเทศไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจยุคแนวคิดของอุตสาหกรรม 5.0 (Industry 5.0) ที่จะเน้นการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมโดยมีมนุษย์เป็นศูนย์กลาง

ข้อจำกัด

1. ทักษะการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้คนจะลดน้อยลงเพราะผู้คนให้ความสำคัญกับทักษะที่เกี่ยวข้องเทคโนโลยีมากขึ้น จะเกิดปัญหาความเครียด โรคจิต โรคประสาท มากขึ้น เพราะผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับเทคโนโลยีมากกว่าการออกไปใช้ชีวิตในสังคม

รูปแบบ (Style)

จุดแข็ง

1. รูปแบบการใช้ ChatGPT เป็นเครื่องมือสนับสนุนการเรียนการสอนอย่างมีวิจารณญาณ
2. รูปแบบการใช้ Massive Open Online Courses เช่น Thai Mooc เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนแบบเฉพาะบุคคล
2. รูปแบบการใช้พ็อดคาสท์ในการให้ความรู้ (Podcasts) แต่ไม่ควรยาวเกินไป
3. รูปแบบการใช้หุ่นยนต์เพื่อการศึกษา (Educational Robots) เช่น ทางกายภาพ
4. รูปแบบการเรียนรู้ทางออนไลน์แบบดิจิทัลต่างๆ (Various Online Digital Learning Ways) เน้น Active Online Learning
5. รูปแบบห้องเรียนอัจฉริยะ (Smart Classroom) สำหรับการเรียนรู้ในยุค 4.0
6. รูปแบบการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) มาช่วยด้านการเรียนการสอน

7. รูปแบบเมตาเวิร์ส (Metaverse) หรือจักรวาลนอกระบบเพื่อการศึกษา
8. รูปแบบการสอนเด็กด้วยการเล่นเกม (Teach Kids by Gamifying Subjects)
9. รูปแบบการใช้ Adaptive Testing ช่วยในเรื่องการวัดและการประเมินผล
10. รูปแบบการใช้เทคโนโลยี 3 มิติ มาจำลองเข้าสู่โลกจริง (AR) และการใช้เทคโนโลยีจำลองสถานที่ขึ้นมาเป็นโลกเสมือน (VR) เพื่อการส่งเสริมการเรียนรู้
11. รูปแบบแพลตฟอร์ม (Platform) กลางที่ใช้ในการตรวจสอบการประกันคุณภาพการศึกษาแบบทันที (Real Time)

จุดอ่อน

1. เทคโนโลยีถูกประดิษฐ์ขึ้นมาเพื่อแก้ปัญหาแต่ละเรื่อง แต่ละเทคโนโลยีจะมีข้อจำกัดในตัวเอง

โอกาส

1. หากประเทศไทยมีรูปแบบการพัฒนาฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ที่เชื่อมโยงถึงกันทั้งองคาพยพ สามารถใช้วิเคราะห์และเลือกใช้อย่างรู้เท่าทัน จะช่วยให้ประเทศไทยมีความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น
2. รูปแบบการทำ platform ทางการศึกษาของรัฐเป็น core technology สำหรับเก็บข้อมูลตลอดช่วงวัยการเรียนรู้ของผู้เรียน ทำให้ภาครัฐและสถานประกอบการมองเห็นทักษะหรือสมรรถนะของผู้เรียนคนดังกล่าว เช่น มีการทดลองทำในวงการอุตสาหกรรม คนที่ทำงานในโรงงานจะมีระบบ portfolio ให้เห็น ไม่ว่าจะย้ายโรงงานไปที่ใดก็ตรวจสอบข้อมูลได้
3. รูปแบบการรู้ข้อมูลเชิงลึกผ่านการสัมมนาผ่านเว็บ (Data-driven Insights via Webinars) ทำให้เกิดธุรกิจการศึกษาที่น่าสนใจ
4. รูปแบบการวิเคราะห์เชิงคาดการณ์ ที่จะช่วยส่งเสริมการลงทะเบียนเรียนที่สูงขึ้น (Predictive Analytics) ทำให้สถานศึกษาเห็นโอกาสในการเพิ่มนักศึกษาแรกเข้า
5. รูปแบบแพลตฟอร์ม (Platform) กลางที่ใช้ในการตรวจสอบการประกันคุณภาพการศึกษาแบบทันที (Real Time) ทำให้มีความแม่นยำและรวดเร็ว ตรวจสอบได้ เป็นประโยชน์กับผู้เรียนที่จะเข้าศึกษาต่อและสถานประกอบการที่จะรับบัณฑิตจบใหม่เข้าทำงาน

ข้อจำกัด

1. รูปแบบการสอนเด็กด้วยการเล่นเกม (Teach Kids by Gamifying Subjects) ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมและการดูแลของผู้สอนอย่างใกล้ชิด
2. รูปแบบการใช้ Adaptive Testing ช่วยในเรื่องการวัดและการประเมินผล ท้ายที่สุดแล้วต้องให้ผู้สอนเป็นคนพิจารณากำกับด้วย

3. รูปแบบการใช้เทคโนโลยี 3 มิติ มาจำลองเข้าสู่โลกจริง (AR) และการใช้เทคโนโลยีจำลองสถานที่ขึ้นมาเป็นโลกเสมือน (VR) เพื่อการส่งเสริมการเรียนรู้ อาจมีข้อจำกัดเรื่องงบประมาณสนับสนุนในการจัดซื้ออุปกรณ์

บุคลากร (Staff)

จุดแข็ง

1. ผู้สอนและผู้เรียนต้องมีสมรรถนะเรื่องการใช้สื่อและเทคโนโลยีเชิงสร้างสรรค์ รู้เท่าทันเทคโนโลยี

จุดอ่อน

1. ผู้เรียนบางคนยังไม่รู้เท่าทันเทคโนโลยี และใช้เทคโนโลยีเชิงสร้างสรรค์

โอกาส

1. ผู้สอนและผู้เรียนที่มีสมรรถนะเรื่องการใช้สื่อและเทคโนโลยีเชิงสร้างสรรค์ รู้เท่าทันเทคโนโลยี เป็นผู้ที่มีทักษะในศตวรรษที่ 21 จะไม่ตกเป็นเหยื่อของสื่อและเทคโนโลยี

ข้อจำกัด

1. ผู้สอนและผู้เรียนที่ต้องใช้สื่อและเทคโนโลยีอาจมีข้อจำกัดเรื่องงบประมาณ

คุณค่าที่มีร่วมกัน (Shared Value)

จุดแข็ง

1. การใช้สื่อหรือเทคโนโลยีขึ้นอยู่กับบริบท เป้าหมาย เพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่ครอบคลุมมีส่วนร่วม และมีประสิทธิภาพสำหรับนักเรียนในโลกยุคใหม่ สื่อที่ดีที่สุดคือสื่อที่ผู้สอนสร้างและเหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน และออกแบบสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

2. การพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีต้องทำให้ครูมีแรงจูงใจในการเรียนรู้ก่อนและมีที่ปรึกษาให้ครูแบบต่อเนื่อง เพราะเทคโนโลยีเปลี่ยนเร็วมาก

จุดอ่อน

1. ผู้ใช้เทคโนโลยีต้องทราบว่า เทคโนโลยีถูกประดิษฐ์ขึ้นมาเพื่อแก้ปัญหาแต่ละเรื่อง แต่ละเทคโนโลยีจะมีข้อจำกัดในตัวเอง จึงไม่สามารถระบุได้ว่าเทคโนโลยีชนิดใดดีที่สุด

โอกาส

1. การใช้สื่อหรือเทคโนโลยีทำให้ผู้เรียนเลือกเวลาเรียนได้ตามความต้องการ สามารถเรียนที่ไหนก็ได้ และมีอุปกรณ์เทคโนโลยีที่เชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ต ก็สามารถเข้าถึงความรู้ออนไลน์ได้อย่างง่ายดาย ไม่จำเป็นต้องเดินทางไปสถาบันการศึกษา สร้างการเท่าเทียมในการศึกษา สามารถทบทวนบทเรียนได้ตลอด 24 ชั่วโมง ประหยัดค่าใช้จ่าย และหลักสูตรแบบออนไลน์ยังมีการอัปเดตเสมอ

ข้อจำกัด

1. การใช้สื่อหรือเทคโนโลยีอาจมีข้อจำกัดในเรื่องงบประมาณตอนแรก เช่น เรื่องการจัดซื้ออุปกรณ์การเรียน เช่น อินเทอร์เน็ต มือถือ คอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก ไอแพด เป็นต้น

จากนั้นทำการวิเคราะห์ TOWS MATRIX Analysis คือ การหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน การวิเคราะห์ TOWS Matrix คือ การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกที่เป็นโอกาสและอุปสรรคที่กำลังประสบอยู่ และสามารถนำมาพิจารณาควบคู่กับปัจจัยภายในที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อนเพื่อจัดทำกลยุทธ์

External Opportunities (O)

โอกาสจากภายนอกที่จะทำให้องค์กรดำเนินการได้

1. เศรษฐกิจโลกส่งผลกระทบต่อประเทศไทยต้องปฏิรูป เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคใหม่
2. ทั่วโลกต่างต้องเผชิญกับความท้าทายและมุ่งพัฒนาประเทศไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจยุคแนวคิดของอุตสาหกรรม 5.0 (Industry 5.0) ที่จะเน้นการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมโดยมีมนุษย์เป็นศูนย์กลาง
3. ประเทศไทยจะเป็นจุดศูนย์กลางทางเศรษฐกิจมากขึ้น หากมีพลเมืองที่มีคุณภาพเพราะการศึกษาที่มีคุณภาพ
4. ประเทศไทยเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างเต็มรูปแบบ ทำให้การพัฒนาทักษะในรูปแบบ Upskill/Reskill มีความสำคัญเพิ่มมากขึ้น
5. วัฒนธรรมการเรียนรู้แบบระบบอุปถัมภ์ยังคงมีอิทธิพลต่อสังคมไทย แต่จะมีบทบาทลดลง เพราะทุกสิ่งทุกอย่างจะเข้าสู่ยุคการตรวจสอบได้ผ่านเทคโนโลยี
6. การรับนักศึกษาจากต่างประเทศมีมากขึ้น เนื่องจากมีอัตราเด็กเกิดใหม่น้อย
7. ประเทศไทยมีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีกับการเรียนการสอนมากขึ้น เนื่องจากการปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution)
8. เทคโนโลยีจะช่วยแก้ไขเรื่องความสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาที่มีคุณภาพได้ หากมีการบริหารจัดการที่ดี
9. การปรับแก้กฎหมายให้รองรับลักษณะที่แตกต่างกันของผู้เรียน สถานศึกษา วิธีการจัดการเรียนการสอน และความต้องการกำลังแรงงานของประเทศเป็นสิ่งที่ต้องทำและจะเห็นผลชัดเจนขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลก
10. ผู้คนในสังคมจะหันมาให้ความสำคัญกับการสอนที่ต้องเน้นคุณธรรมจริยธรรมมากกว่าวิชาการ เพราะเกิดปัญหาสังคมต่างๆ มากมาย ที่เกิดจากสื่อสังคมออนไลน์ การโฆษณาชวนเชื่อ เป็นต้น
11. ระบบการพัฒนาคุณวุฒิใบประกอบวิชาชีพอย่างมีมาตรฐาน จะช่วยทำให้ผู้สอนในประเทศไทยมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

12. ระบบการให้ครู/อาจารย์ ไปเรียนหลักสูตรระยะสั้นแบบ Reskill/Upskill เช่น ประเทศสิงคโปร์ สร้างโอกาสการพัฒนาผู้สอนแบบมีคุณภาพ
13. ทักษะภาษาอังกฤษ (English Competency) ทำให้ผู้สอนเปิดโลกทัศน์ได้มีโอกาสเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ผ่านภาษาอังกฤษที่เป็นสื่อกลาง
14. ทักษะดิจิทัล (Digital Literacy) และทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์และการรู้เท่าทัน (AI Literacy) ทำให้ผู้สอนตามทันเทรนด์ใหม่ๆ ของโลก
15. รูปแบบการสอนเชิงชี้แนะ (Coaching) ทำให้ครูเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนเป็นศูนย์กลาง (teacher-centered) ไปเป็นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (student-centered) คือผู้เรียนได้มีบทบาทมากขึ้น
16. รูปแบบการศึกษาด้วยตนเองและทำงานเป็นกลุ่มอย่างเอการเองาน (Active Learning) ทำให้ผู้เรียนมีความแข็งแกร่งและเอาตัวรอดได้ในโลกแห่งความเป็นจริง
17. หากประเทศไทยมีระบบการพัฒนา platform กลางทางการศึกษาของประเทศไทยที่เชื่อมโยงถึงกันทั้งระบบ จะทำให้ระบบการศึกษาของประเทศไทยเป็นระบบ ง่ายต่อการบริหารจัดการ เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินการ และไม่สิ้นเปลืองงบประมาณ เพราะไม่ต้องต่างคนต่างทำ ต่างสถาบันต่างทำเหมือนแต่ก่อน

External Treats (T)

ภัยคุกคามจากภายนอก

1. โครงสร้างที่เกี่ยวข้องเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากประเทศไทยเริ่มเข้าสู่สังคมสูงวัย มีอัตราเด็กเกิดใหม่ลดลง ส่งผลต่อจำนวนผู้เรียนที่ศึกษาในระบบในภาพรวมมีจำนวนลดลงและเทคโนโลยียังส่งผลต่อจำนวนผู้เรียนที่มีความต้องการเข้ามาศึกษาในสถาบันการศึกษาในจำนวนที่ลดลง เนื่องจากผู้เรียนสามารถศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านเทคโนโลยีได้
2. ทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม วัฒนธรรม และพฤติกรรมของประชากรที่ปรับเปลี่ยนไปตามกระแสโลกาภิวัตน์
3. วัฒนธรรมเรื่องการเห็นความสำคัญของการศึกษาและการเคารพนับถือผู้ทำอาชีพครู/อาจารย์ มีลดลงเพราะการเรียนการสอนจะมีการเรียนรู้ด้วยตนเองและพึ่งพาเทคโนโลยีมากขึ้น
4. ปัญหาความเครียด รวมทั้งโรคจิต โรคประสาท จะมีมากขึ้น เพราะผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับเทคโนโลยีมากกว่าการออกไปใช้ชีวิตในสังคม จึงต้องวางแผนเตรียมการแก้ไขไว้ล่วงหน้า
5. ต่างประเทศ เช่น ประเทศจีนจะเข้ามาครอบครอง (take over) หลายมหาวิทยาลัยในประเทศไทยแล้วส่งนักศึกษาเข้ามาเรียน
6. การปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) จะมีบทบาทต่อการศึกษาไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

7. สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ลดบทบาทลงในเรื่องการมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และการจัดการศึกษา เนื่องจากผู้เรียนมีการเรียนรู้นอกห้องเรียนและการใช้เทคโนโลยีมากขึ้น
8. แนวคิดด้านรูปแบบการพัฒนาครูผู้สอนแนวใหม่คือ การพัฒนาแรงจูงใจทั้งภายในและภายนอกให้กับครูผู้สอน เป็นแนวคิดที่ดีแต่ยังมีข้อจำกัดอยู่ เช่น ค่าตอบแทนที่สูงขึ้น รางวัล ความมั่นคงในชีวิต การได้รับการยกย่อง การได้รับการยอมรับในอาชีพ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับระดับนโยบายการบริหารประเทศ ซึ่งไม่สามารถแก้ไขได้ในเวลาอันรวดเร็ว
9. ระบบการคัดเลือกการฝึกอบรมครูที่ดี อาจมีข้อจำกัดเรื่องงบประมาณสนับสนุน

Internal Strengths (S)

จุดแข็งหรือข้อได้เปรียบภายในองค์กร

ด้านการบริหารจัดการ

1. ในยุคความปกติถัดไป ยุคหลังการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา การเรียนการสอนจะใช้หลักการบริหารแบบผสมผสานแนวคิดและนวัตกรรมใหม่ๆ ยืดหยุ่นและตอบสนองต่อสังคมและเทคโนโลยี
2. การบริหารสถาบันอุดมศึกษาตอบโจทย์การเทียบโอนหน่วยกิตและสะสมไว้เพื่อขอรับคุณวุฒิตามระดับ ครอบคลุมทั้งประเทศและได้มาตรฐานเดียวกัน
3. แผนพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา ระยะ 5 ปี ที่กำหนดทิศทาง เป้าหมายและยุทธศาสตร์การพัฒนามีความทันสมัย ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ (outcome-based education) และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอย่างจริงจัง
4. สถานศึกษาให้ความร่วมมือกับภาคเอกชนอย่างจริงจัง ส่วนภาคเอกชนจะได้แรงงานคุณภาพ จากการสร้างแรงจูงใจเช่น การลดหย่อนภาษี
5. แนวโน้มในอนาคตคือ การบริหารการจัดการรูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการพัฒนาทักษะ (Lifelong Learning and Skill Development) รวมทั้งการพัฒนาความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี (Technology Development) ที่ขอบข่ายของการเรียนรู้จะมีมิติครอบคลุมทั้งองค์ภาพของสังคม จนเส้นแบ่งระหว่างการศึกษาในและนอกระบบหายไปนั่นเอง

ด้านหลักสูตร

1. การปรับปรุงหลักสูตรที่ยืดหยุ่น ปรับเปลี่ยนได้ เพื่อให้ทันโลก มีการเผื่อหน่วยกิตเพื่อเติมเต็มได้ตลอดเวลา เน้นฐานสมรรถนะ (Competency Based)
2. การวางมาตรฐานหลักสูตรระดับประเทศที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม เป็นแกนกลางของทั้งประเทศ
3. ทุกหลักสูตรมีลักษณะร่วมผลิตระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการ (CWIE) เพื่อให้บัณฑิตพร้อมทำงาน

4. หลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยร่วมมือกับหน่วยงาน ยืดหยุ่นปรับเปลี่ยนได้ตลอดเวลา ทันสมัย และการเรียนรู้ไม่ได้จำกัดแต่ในสถานศึกษาเท่านั้น
5. การปฏิรูปหลักสูตรใหม่ให้ผู้เรียนฝึกคิดวิเคราะห์ นำความรู้ไปใช้งาน รู้วิธีการค้นคว้าเรียนรู้ด้วยตนเอง และพัฒนาความฉลาดทุกด้าน (ปัญญา อารมณ์ สังคม)
6. การจัดทำหลักสูตรที่มีการระดมสมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งสถานประกอบการผู้เชี่ยวชาญ การศึกษา กลุ่มผลประโยชน์ ครูและผู้บริหาร อย่างเจาะลึกและรอบคอบ

ด้านรูปแบบการเรียนการสอน

1. รูปแบบการเรียนการสอนจะขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละหลักสูตร ไม่สามารถกำหนดตายตัวได้ หลักสูตรต้องทำการประเมินว่าเหมาะกับรูปแบบการเรียนการสอนแบบใด แต่ละวิชาอาจจะใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลาย ยืดหยุ่นและผสมผสาน
2. รูปแบบการเรียนการสอนที่น่าสนใจในอนาคตจะมีลักษณะดังต่อไปนี้
 1. รูปแบบการเรียนการสอนแบบที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง (Active Learning)
 2. รูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning)
 3. รูปแบบการจัด การเรียนการสอนแบบปรับเปลี่ยนได้ (Hybrid Learning) และ
 4. รูปแบบการเรียนการสอนแบบให้ผู้เรียนไปทำงาน แล้วเอาปัญหามาแก้ (Problem-based Learning) การเรียนรู้จากโครงการและการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Project-Based and Experiential Learning) เน้นการ workshop training เป็นหลัก และการนำเสนอไอเดียเพื่อขายคอนเซ็ปต์ (Pitching) เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับโลกยุคใหม่

ด้านการวัดและการประเมินผล

1. การประเมินผลต้องประเมินสิ่งที่ผู้เรียนแต่ละคนเรียนรู้และความก้าวหน้าอย่างรอบด้านทุกครั้งที่มีโอกาส โดยใช้รูปแบบการประเมินที่หลากหลายด้วยการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วย เพื่อช่วยชี้แนะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และปรับปรุงตนเองได้
2. การใช้แนวทางการวัดผลแบบมุ่งที่ผลลัพธ์ (Outcome-based Assessment) คือคำตอบด้านการวัดและการประเมินผลในยุคชีวิตวิถีถัดไป
3. รูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ที่ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ การประเมินผลการเรียนรู้ (Assessment of Learning : AOL) การประเมินผลเพื่อการเรียนรู้ (Assessment for Learning : AFL) และการให้ผู้เรียนประเมินตนเองขณะเรียนรู้ (Assessment as Learning: AAL) ทั้งนี้ให้ใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย

ด้านการพัฒนาครูผู้สอนและผู้เรียน

ผู้สอน

1. ผู้สอนมีความรู้หลายศาสตร์ เป็นสหวิทยาการ เน้นบูรณาการกับศาสตร์ทางเทคโนโลยี
2. ผู้สอนพยายามพัฒนาจุดที่ตนบกพร่องและพยายามเติมเต็มให้สมบูรณ์ เช่น การ Upskill /Reskill ตนเองอยู่ตลอดเวลา
3. ผู้สอนเป็นตัวอย่างที่ดี (Role Model) ให้กับผู้เรียน
4. การพัฒนาผู้สอนต้องพัฒนาใน 5 ด้านนี้ คือ
 1. ศาสตร์การสอน
 2. การสื่อสารและบุคลิกภาพที่ดี
 3. การวัดและการประเมินผล
 4. การใช้เครื่องมือดิจิทัล และ
 5. การวิจัยในชั้นเรียน
5. แนวคิดการพัฒนาจิตวิทยาสำหรับผู้สอน เรื่อง การรู้เท่าทันปัญญาประดิษฐ์ (AI) และสื่อสังคมออนไลน์ รวมทั้งการสร้างประสบการณ์ให้กับผู้เรียนในโลกแห่งปัญญาประดิษฐ์ (AI)
6. ผู้สอนที่เก่งการสอนเชิงชี้แนะ (coaching)
7. ผู้สอนที่มีทัศนคติ (Mindset) ที่ดีต่อการจัดการเรียนการสอนมากกว่าความเจริญก้าวหน้าทางหน้าที่การงานของตน

ผู้เรียน

1. เป้าหมายหลักคือ ผู้เรียนมีแรงจูงใจ อยากเรียนรู้ และได้กำกับการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างสนุกและรักในการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยี
2. หลักการเข้าถึงใจผู้เรียนยุคใหม่ที่มี 3 สิ่งนี้ คือ
 1. การเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น
 2. ความสร้างสรรค์ และ
 3. ความท้าทาย
3. ผู้เรียนยุคใหม่ที่มี 10 ลักษณะที่สำคัญ ดังต่อไปนี้
 1. การสร้างแรงบันดาลใจ (Passion)
 2. การรู้จักสงสัย (Curiosity)
 3. การสร้างจินตนาการ (Imagination)
 4. การคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Thinking)
 5. การอึดและอดทน (Grit/Persistence)

6. การใฝ่รู้ใฝ่เรียน (Studious)
7. ความยืดหยุ่น (Resilience) 8. ความเป็นไทย (Thainess)
9. ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (Empathy)
10. ความฉลาดทางดิจิทัล (Digital Quotient)

ซึ่งการพัฒนาลักษณะเหล่านี้ต้องผ่านการทำกิจกรรม ที่ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดและปฏิบัติอย่างชัดเจน ด้านสื่อหรือเทคโนโลยี

1. การมีสื่อหรือเทคโนโลยีที่ดีในระบบออนไลน์ที่ผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้ จะช่วยพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนแบบเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีหน่วยงานกลางที่คอยตรวจสอบคุณภาพ ควบคุมมาตรฐานก่อนใช้
2. แนวโน้มการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เป็นเทคโนโลยีที่ใช้ง่าย ราคาไม่แพง เข้าถึงง่าย ช่วยในการเรียนรู้ มีการประมวลผลและการจัดเก็บข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ และช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาได้
3. แนวโน้มของการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนที่น่าสนใจในยุคชีวิตวิถีถัดไป มีดังต่อไปนี้
 1. การใช้ ChatGPT เป็นเครื่องมือสนับสนุนการเรียนการสอนอย่างมีวิจารณญาณ
 2. การใช้ Massive Open Online Courses เช่น Thai Mooc เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนแบบเฉพาะบุคคล
 3. การใช้พ็อดคาสท์ในการให้ความรู้ (Podcasts)
 4. การใช้หุ่นยนต์เพื่อการศึกษา (Educational Robots) เช่น ทางการแพทย์
 5. การเรียนรู้ทางออนไลน์แบบดิจิทัลต่างๆ (Various Online Digital Learning Ways) เน้น Active Online Learning
 6. ห้องเรียนอัจฉริยะ (Smart Classroom) สำหรับการเรียนรู้ในยุค 4.0
 7. การนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) มาช่วยด้านการเรียนการสอน
 8. เมตาเวิร์ส (Metaverse) หรือจักรวาลนฤมิตเพื่อการศึกษา
 9. การสอนเด็กด้วยการเล่นเกม (Teach Kids by Gamifying Subjects)
 10. การใช้ Adaptive Testing ช่วยในเรื่องการวัดและการประเมินผล
 11. การใช้เทคโนโลยี 3 มิติ มาจำลองเข้าสู่โลกจริง (AR) และ การใช้เทคโนโลยีจำลองสถานที่ขึ้นมาเป็นโลกเสมือน (VR) เพื่อการส่งเสริมการเรียนรู้
 12. แพลตฟอร์ม (Platform) กลางที่ใช้ในการตรวจสอบการประกันคุณภาพการศึกษาแบบทันที (Real Time)

4. การใช้สื่อหรือเทคโนโลยีขึ้นอยู่กับบริบท เป้าหมาย เพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่ครอบคลุมมีส่วนร่วม และมีประสิทธิภาพสำหรับนักเรียนในโลกยุคใหม่ สื่อที่ดีที่สุดคือสื่อที่ผู้สอนสร้างและเหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน และออกแบบสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
5. การพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีที่ทำให้ครูมีแรงจูงใจในการเรียนรู้ก่อนและมีที่ปรึกษาให้ครูแบบต่อเนื่อง เพราะเทคโนโลยีเปลี่ยนเร็วมาก

Internal Weaknesses (S)

จุดอ่อนหรือข้อเสียเปรียบภายในองค์กร

ด้านการบริหารจัดการ

1. การศึกษาไทยมีการปฏิรูปหลายครั้ง และมีแนวโน้มที่ดีขึ้นในบางเรื่อง แต่มีบางเรื่องยังต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วน โดยมีปัญหาสำคัญ 2 ด้านใหญ่ คือ 1. ด้านปริมาณ การให้บริการการศึกษาที่ไม่ทั่วถึง/ไม่เป็นธรรม และ 2. ด้านคุณภาพ ที่ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนโดยรวมยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ และการที่แต่ละหลักสูตรเน้นวิชาการมากเกินไป ไม่เน้นให้ผู้เรียนรักการเรียนรู้
2. ทุกภาคส่วนของสังคมไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของประชาชน และพื้นที่อย่างแท้จริง เพราะระบบการจัดการศึกษาเป็นแบบรวมศูนย์โดยภาครัฐ ทำให้ไม่มีอิสระในการบริหารจัดการ
3. ประเทศไทยมีกฎหมาย ยุทธศาสตร์ และแผนต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นว่าการศึกษามีบทบาทหลักในการพัฒนาประเทศและให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการพัฒนาและปฏิรูปการศึกษาเพื่อนำพาประเทศไปสู่ความเจริญในทุกด้าน แต่ในเชิงปฏิบัติยังไม่สอดคล้องกับเชิงนโยบาย
4. คณะกรรมการปฏิรูปการศึกษาไม่ได้มีอำนาจดำเนินการปฏิรูปการศึกษาได้อย่างแท้จริง
5. สถาบันอุดมศึกษาบางหลักสูตรยังไม่สามารถจัดทำและบริหารหลักสูตรให้เกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาอย่างแท้จริง

ด้านหลักสูตร

1. การแข่งขันสอบเข้ามหาวิทยาลัยปิดของรัฐ แต่ละหลักสูตรจะเป็นแบบแพ็คเกจและเป็นตัวกำหนดการจัดการศึกษาแบบท่องจำและการกวาดวิชามากกว่าการส่งเสริมการคิดวิเคราะห์เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนอย่างเต็มที่ โดยมหาวิทยาลัยปิดของรัฐ รัฐให้เงินอุดหนุนสูง
2. บางสถาบันการศึกษาไม่พัฒนาระบบการบริหารหลักสูตรของตนมีความโดดเด่นเฉพาะด้าน ทำให้ไม่มีผู้เรียนประสงค์เข้าศึกษาต่อในสถาบันนั้นๆ
3. บางหลักสูตรไม่เร่งพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีของผู้เรียน ทำให้นักศึกษาไทยไปไม่ถึงระดับโลก

ด้านรูปแบบการเรียนการสอน

1. บางหลักสูตรยังไม่สามารถใช้นวัตกรรมด้านรูปแบบการเรียนการสอนให้เกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาอย่างแท้จริง
2. รูปแบบการเรียนการสอนบางรูปแบบ อาจเหมาะกับผู้เรียนบางคน ฉะนั้นการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นเรื่องสำคัญ เพราะหากไม่เข้าใจผู้เรียน ก็ไม่อาจทำให้เขามาสนใจในรูปแบบการจัดการเรียนการสอนนั้นๆ ได้

ด้านการวัดและการประเมินผล

1. โครงสร้างภาพรวมของระบบการสอบคัดเลือกเน้นการวัดจากคะแนนที่ได้จากการสอบแบบปรนัยที่เน้นเรื่องการจดจำข้อมูลเป็นหลัก เป็นระบบแพ้คัดออกส่งเสริมการสอนแบบท่องจำและแบบฝึกแก่งข้อสอบ มากกว่าการฝึกคิดวิเคราะห์และเรียนรู้ต่อเป็น
2. การวัดผลแบบ outcome-based assessment มีข้อจำกัดเรื่องของเวลาและจำนวนของผู้เรียน หากผู้สอนมีภาระงานสูง อาจทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ไม่มีระบบอะไรที่ดี 100% และสามารถมาแทนที่ผู้สอนได้ เพราะยังต้องคำนึงถึงเรื่องความรู้สึกและความสัมพันธ์ของผู้เรียนด้วย
4. ผู้สอนบางคนยังขาดทักษะการวัดและการประเมินผลแบบ Outcome-based Assessment และทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการวัดและการประเมินผล
5. ผู้สอนบางคนยังไม่มีความรู้ที่มากพอเกี่ยวกับเรื่องรูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ต้องประกอบด้วย 3 ส่วน คือ 1.การประเมินผลการเรียนรู้ (Assessment of Learning : AOL) 2. การประเมินผลเพื่อการเรียนรู้ (Assessment for Learning :AFL) และ 3. การให้ผู้เรียนประเมินตนเองขณะเรียนรู้ (Assessment as Learning: AAL)

ด้านการพัฒนาครูผู้สอนและผู้เรียน

ผู้สอน

1. ผู้สอนและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาลดบทบาทลงในเรื่องการเมืองอิทธิพลต่อการเรียนรู้และการจัดการศึกษา เนื่องจากผู้เรียนมีการเรียนรู้นอกห้องเรียนและการใช้เทคโนโลยีมากขึ้น
2. ระบบพัฒนาครูพี่เลี้ยงหรือครูอาวุโส เพื่อช่วยพัฒนาครูเข้าใหม่มีการลงมือปฏิบัติจริงในบางสถาบันการศึกษา
3. ผู้สอนบางคนยังขาดทักษะด้านจิตวิทยาในการสอนและทักษะการรับฟัง ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นต่อผู้เรียนยุคใหม่เพราะผู้เรียนจะมีข้อโต้แย้ง (Argument) ตลอดเวลา ต้องเน้นฟังความต้องการของผู้เรียน
4. ผู้สอนบางคนยังไม่เข้าใจวิธีการสร้างรูปแบบการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน
5. ผู้สอนบางคนให้ความสำคัญต่อความเจริญก้าวหน้าทางหน้าที่การงานของตนมากกว่าการจัดการเรียนการสอน

ผู้เรียน

1. ปัญหาความเครียด รวมทั้งโรคจิต โรคประสาท ของผู้เรียนจะมีมากขึ้น เพราะผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับเทคโนโลยีมากกว่าการออกไปใช้ชีวิตในสังคม
2. ระบบเทคโนโลยีที่ช่วยในการวางแผนชีวิตให้กับผู้เรียน และระบบการติดตามความคืบหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนมีการดำเนินการอย่างจริงจังในบางสถาบันการศึกษาเท่านั้นเนื่องจากภาระงานที่มากของผู้สอน
3. ผู้เรียนมีทักษะดิจิทัล (Digital Literacy) แต่ยังขาดทักษะความรู้ด้านจริยธรรมในโลกยุคดิจิทัล
4. ผู้เรียนส่วนมากมักมีทักษะการใฝ่รู้ แต่ยังขาดทักษะการเรียนรู้วิธีที่จะเรียนรู้ต่อได้
5. ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหาเป็นทักษะที่ผู้เรียนไทยมักมีปัญหาเพราะเกิดจากการเรียนการสอนของประเทศไทยที่ไม่ได้เน้นการคิดวิเคราะห์
6. ผู้เรียนบางคนยังยึดติดกับรูปแบบการเรียนรู้แบบ Passive Learning หรือการเรียนรู้แบบเฉื่อยชาที่เป็นการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นฝ่ายตั้งรับ
7. ผู้เรียนยุคใหม่ที่รู้จักสงสัย (Curiosity) และชอบสร้างจินตนาการ (Imagination) อาจต้องอยู่ภายใต้การดูแลอย่างใกล้ชิดของผู้ปกครองและผู้สอน เพราะอาจทำผิดได้โดยไม่รู้ตัว

ด้านสื่อหรือเทคโนโลยี

1. ใน 5 ปีข้างหน้า แนวโน้มการนำเทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรมต่างประเทศเข้ามาใช้ในวงการการศึกษาไทยจะมีมากขึ้น แต่ประเทศไทยก็ยังตามไม่ทัน เพราะไม่มีโครงสร้างพื้นฐานในการรองรับอย่างทั่วถึง
2. ประเทศไทยยังไม่มีระบบการพัฒนา platform กลางทางการศึกษาของประเทศไทยที่เชื่อมโยงถึงกันทั้งระบบ
3. การพัฒนาทักษะการพัฒนาความฉลาดทางดิจิทัล (Digital Quotient) กับทั้งผู้สอนและผู้เรียน ยังไม่มากพอในประเทศไทย เนื่องจากความไม่เท่าเทียมกันทางการศึกษา
4. เทคโนโลยีถูกประดิษฐ์ขึ้นมาเพื่อแก้ปัญหาแต่ละเรื่อง แต่ละเทคโนโลยีจะมีข้อจำกัดในตัวเอง
5. ผู้เรียนบางคนยังไม่รู้เท่าทันเทคโนโลยี และใช้เทคโนโลยีเชิงสร้างสรรค์
6. ผู้ใช้เทคโนโลยีต้องทราบว่า เทคโนโลยีถูกประดิษฐ์ขึ้นมาเพื่อแก้ปัญหาแต่ละเรื่อง แต่ละเทคโนโลยีจะมีข้อจำกัดในตัวเอง จึงไม่สามารถระบุได้ว่าเทคโนโลยีชนิดใดดีที่สุด

Mini-Maxi Strategy (WO)

ลดข้อด้อยของเราโดยการใช้โอกาสจากภายนอก

1. การศึกษาไทยมีปัญหาสำคัญ 2 ด้านใหญ่ คือ 1. ด้านปริมาณ การให้บริการการศึกษาที่ไม่ทั่วถึง/ไม่เป็นธรรม และ 2. ด้านคุณภาพ ที่ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนโดยรวมยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ ในส่วนของด้านปริมาณสามารถใช้เทคโนโลยีเข้า

มาช่วยได้ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ และในส่วนของคุณภาพสามารถใช้เทคโนโลยีและการใช้แนวทางการวัดผลแบบมุ่งที่ผลลัพธ์ (Outcome-based Assessment) เข้ามาช่วยได้เพราะเป็นระบบที่ได้มาตรฐานหลายประเทศที่การศึกษามีคุณภาพได้ใช้แนวทางการวัดผลนี้เช่นกัน

2. สามารถใช้เทคโนโลยีมาช่วยเรื่องการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนและพื้นที่อย่างแท้จริง ด้วยการรายงานผลแบบเรียลไทม์
3. การศึกษาดูงานเรื่องการสอบแข่งขันเข้าเรียนต่อของประเทศที่พัฒนาแล้วว่าทำอย่างไร แล้วนำมาปรับจุดอ่อนของประเทศไทยที่การแข่งขันสอบเข้ามหาวิทยาลัยปิดของรัฐ แต่ละหลักสูตรจะเป็นแบบแพ็คเกจและเป็นตัวกำหนดการจัดการศึกษาแบบท่องจำและการกวัดวามากกว่าการส่งเสริมการคิดวิเคราะห์เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนอย่างเต็มที่
4. การปรับปรุงหลักสูตรให้มีความโดดเด่นและทันสมัยด้วยการศึกษาดูงานหลักสูตรจากต่างประเทศที่มีความโดดเด่นและทันสมัย
5. การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ จากต่างประเทศมาประยุกต์ใช้และปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนของประเทศไทย
6. หากประเทศไทยสามารถพัฒนาทักษะการพัฒนาความฉลาดทางดิจิทัล (Digital Quotient) ให้ได้มาตรฐานกับทั้งผู้สอนและผู้เรียนได้ จะทำให้ส่งผลต่อการพัฒนาพลเมืองและเศรษฐกิจของประเทศทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ และกล้าเผชิญกับความท้าทายและมุ่งพัฒนาประเทศไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจยุคแนวคิดของอุตสาหกรรม 5.0 (Industry 5.0) ที่จะเน้นการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมโดยมีมนุษย์เป็นศูนย์กลาง
7. หากประเทศไทยมีรูปแบบการพัฒนาฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ที่เชื่อมโยงถึงกันทั้งองคาพยพ สามารถใช้วิเคราะห์และเลือกใช้อย่างรู้เท่าทัน จะช่วยให้การศึกษาของประเทศไทยมีความเจริญก้าวหน้ามากขึ้น
8. รูปแบบการทำ platform ทางการศึกษาของรัฐเป็น core technology สำหรับเก็บข้อมูลตลอดช่วงวัยการเรียนรู้ของผู้เรียน ทำให้ภาครัฐและสถานประกอบการมองเห็นทักษะหรือสมรรถนะของผู้เรียนคนดังกล่าว เช่น มีการทดลองทำในวงการอุตสาหกรรม คนที่ทำงานในโรงงานจะมีระบบ portfolio ให้เห็น ไม่ว่าจะย้ายโรงงานไปที่ใดก็ตรวจสอบข้อมูลได้
9. รูปแบบการรู้ข้อมูลเชิงลึกผ่านการสัมมนาผ่านเว็บ (Data-driven Insights via Webinars) ทำให้เกิดธุรกิจการศึกษาที่น่าสนใจ
10. รูปแบบการวิเคราะห์เชิงคาดการณ์ ที่จะช่วยส่งเสริมการลงทะเบียนเรียนที่สูงขึ้น (Predictive Analytics) ทำให้สถานศึกษาเห็นโอกาสในการเพิ่มนักศึกษาแรกเข้า

11. รูปแบบแพลตฟอร์ม (Platform) กลางที่ใช้ในการตรวจสอบการประกันคุณภาพการศึกษาแบบทันที (Real Time) ทำให้มีความแม่นยำและรวดเร็ว ตรวจสอบได้ เป็นประโยชน์กับผู้เรียนที่จะเข้าศึกษาต่อและสถานประกอบการที่จะรับบัณฑิตจบใหม่เข้าทำงาน
12. ผู้สอนและผู้เรียนที่มีสมรรถนะเรื่องการใช้สื่อและเทคโนโลยีเชิงสร้างสรรค์ รู้เท่าทันเทคโนโลยี เป็นผู้ที่มีทักษะในศตวรรษที่ 21 จะไม่ตกเป็นเหยื่อของสื่อและเทคโนโลยี

Mini-Mini strategy (WT)

ลดและพิชิตจุดอ่อนและหลีกเลี่ยงอุปสรรคหรือภัยคุกคามเพื่อประคองให้อยู่รอด พยายามลดจุดอ่อนและรอโอกาสใหม่ๆที่เข้ามา หรือควรรวมกับหน่วยงานอื่นเพื่อเพิ่มจุดแข็ง

1. ประเทศไทยจะมีการพัฒนาเครื่องมือทางดิจิทัล ที่ใช้ในเรื่องการเรียนการสอนของตนเอง และต้องเป็นแบบเชิงรุก หากไม่ทำก็อาจตามไม่ทัน
2. ประเทศไทยเริ่มเข้าสู่สังคมสูงวัย มีอัตราเด็กเกิดใหม่ลดลง ส่งผลต่อจำนวนผู้เรียนที่ศึกษาในระบบ ในภาพรวมมีจำนวนลดลง ควรเพิ่มหลักสูตรการพัฒนาเพื่อยกระดับทักษะและการสร้างทักษะขึ้นมาใหม่ (Upskill and Reskill) ให้ประชากรสูงวัยที่จะมีมากขึ้น
3. การบริหารรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรที่ผ่านมาไม่ได้มีการปรับปรุงหลักสูตรอย่างจริงจังโดยยึดหลัก work-based integration แต่ยึดตามทรัพยากรที่มีอยู่ เช่น ความเชี่ยวชาญของอาจารย์ในหลักสูตร ควรปรับเปลี่ยนเพื่อการพัฒนาหลักสูตรอย่างแท้จริง
4. พัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีของผู้เรียนและผู้สอนให้มากขึ้น ทำให้นักศึกษาไทยไปถึงระดับโลก
5. ลดภาระงานของผู้สอนด้วยการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้ามาช่วย
6. พัฒนาทักษะด้านจิตวิทยาในการสอนและทักษะการรับฟัง ของผู้สอนเพื่อลดการมีข้อโต้แย้ง (Argument) กับผู้เรียนและผู้ปกครอง และยังเป็น การช่วยลดความเครียดให้กับผู้เรียนด้วย
7. การพยายามส่งเสริมการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้เป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในเชิงบริหาร สามารถชี้แนะและกำกับการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาได้
8. การที่หลักสูตรเริ่มควรรวมกับต่างประเทศ ด้วยการนำนักศึกษาหรือผู้เรียนต่างประเทศเข้ามาเรียน มีทั้งข้อดีและข้อเสีย ข้อดี คือ สถาบันการศึกษามีรายได้เพิ่มขึ้น ข้อเสีย คือ ทำให้ประเทศไทยต้องพึ่งพาสถาบันการศึกษาจากต่างประเทศ หากสถาบันการศึกษาต่างประเทศไม่ส่งนักศึกษาหรือผู้เรียนต่างประเทศเข้ามาจะทำให้สถาบันการศึกษาในประเทศไทยได้รับผลกระทบและทำให้มหาวิทยาลัยไทยถูกครอบครอง (take over) ได้ จึงต้องพยายามลดข้อเสียให้ได้ เช่น อาจมีการส่งนักศึกษาไทยไปเรียนต่อที่ต่างประเทศเช่นกัน หรือการทำข้อตกลงหรือสัญญาที่มีความรัดกุมมากขึ้น

9. บางสถาบันการศึกษายังไม่สามารถปรับเป็นการจัดการศึกษาแบบ outcome-based education ซึ่งการจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัยปัจจุบันส่วนใหญ่ยังเป็นแบบ content-based education จึงจะต้องเร่งพัฒนาให้ได้

10. ระบบการวัดและการประเมินผลโดยนำเทคโนโลยี AI มาวิเคราะห์การเรียนรู้ (Learning Analytics: LA) โดยนำมาช่วยเสริมด้านความถูกต้องแม่นยำของข้อมูลแต่ไม่สามารถทดแทนผู้สอนได้ โดยเฉพาะทางด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ดังนั้นจึงเป็นระบบที่ยังต้องมีผู้สอนคอยกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด

11. ผู้สอนที่สอนเชิงชี้แนะ (coaching) อาจมีข้อจำกัดในความสำเร็จ หากไม่พยายามปรับแผนการโค้ชตามสถานการณ์และคิดว่าตัวเองเหนือกว่าผู้ถูกโค้ช

12. ความเชื่อที่ยังรากลึกในสังคมไทย ที่ว่าความสำเร็จของผู้เรียนก็เหมือนๆ กัน เช่น การเรียนได้เกรดเฉลี่ยสูงๆ จะทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิต ทั้งที่ความสำเร็จของผู้เรียนแต่ละคนไม่เหมือนกัน ผู้สอนควรพยายามปรับเปลี่ยนความเชื่อนี้ให้กับผู้เรียน

13. สื่อและเทคโนโลยีต้องเป็นผู้ช่วยที่ทำให้ผู้สอนสอนได้ดีขึ้น แต่ไม่ควรเป็นปัจจัยหลัก เพราะปัจจัยหลักคือตัวผู้สอน

14. การทำระบบการพัฒนา platform กลางทางการศึกษาของประเทศไทย ต้องใช้งบประมาณค่อนข้างสูงในตอนแรก และต้องการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนแบบจริงจัง

กล่าวโดยสรุปเมื่อได้เป็นการดำเนินการเก็บข้อมูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจข้อมูลเชิงลึกในสิ่งที่สนใจศึกษา ซึ่งผลลัพธ์ของการวิเคราะห์ข้อมูลเหล่านี้สามารถนำไปประกอบการลงมือสร้างกลยุทธ์นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษายุคชีวิตวิถีถัดไป จึงกล่าวได้ว่า การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการเปลี่ยนข้อมูลให้มีคุณค่า โดยนำผลลัพธ์ที่ได้จากการวิเคราะห์มาใช้ประโยชน์ต่อไป

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษางานวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษา กลยุทธ์นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถี ถัดไป โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้ 1. เพื่อศึกษาสถานภาพการจัดการเรียนการสอนของประเทศไทยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันระหว่างปีพ.ศ. 2556-2566 และ 2. เพื่อพัฒนากลยุทธ์ด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาชีวิตวิถีถัดไป โดยผู้วิจัยขอสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย จำนวนทั้งสิ้น 2 ตอน ตามวัตถุประสงค์การวิจัย พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะในภาพรวม ดังนี้

สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

ตอนที่ 1 การสรุปผลและการอภิปรายผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์สถานภาพการจัดการเรียนการสอนของประเทศไทยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันระหว่างปีพ.ศ. 2556-2566 เป็นระยะเวลาประมาณ 10 ปี โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยในขั้นตอนแรกดังนี้ การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยมีขอบข่ายในประเด็นที่เกี่ยวข้อง 6 ประเด็นคือ 1) ด้านการบริหารจัดการที่สนับสนุนการเรียนการสอน 2) ด้านรูปแบบหลักสูตร 3) ด้านรูปแบบการเรียนการสอน 4) ด้านการวัดและการประเมินผล 5) ด้านการพัฒนาผู้สอนและผู้เรียน และ 6) ด้านสื่อหรือเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนการสอน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาดำเนินการวิจัยตามระเบียบวิธีวิจัยแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) ต่อไป เพื่อเป็นตรวจสอบและยืนยันข้อมูลที่ได้ผ่านผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน (อัตราการลดลงของความคลาดเคลื่อนจะมีน้อยมาก (Error) ที่ค่า 0.02) โดยเกณฑ์ในการคัดเลือกคือ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา จบการศึกษาระดับปริญญาเอกในสาขาที่เกี่ยวข้อง หรือมีตำแหน่งทางวิชาการระดับรองศาสตราจารย์ขึ้นไปในสาขาที่เกี่ยวข้อง หรือมีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย 10 ปี

ตอนที่ 2 การสรุปผลและการอภิปรายผลการพัฒนากลยุทธ์นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาชีวิตวิถีถัดไป

ตอนที่ 1 การสรุปผลและการอภิปรายผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์สถานภาพการจัดการเรียนการสอนของประเทศไทยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันระหว่างปีพ.ศ. 2556-2566

การสรุปผลและการอภิปรายผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์สถานภาพการจัดการเรียนการสอนของประเทศไทยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันระหว่างปีพ.ศ. 2556-2566 เป็นระยะเวลาประมาณ 10 ปี โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยในขั้นตอนแรกดังนี้ การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยมีขอบข่ายประเด็นที่เกี่ยวข้อง 6 ประเด็นคือ 1. ด้านการบริหารจัดการที่สนับสนุนการเรียนการสอน 2. ด้านรูปแบบหลักสูตร 3. ด้านรูปแบบการเรียนการสอน 4. ด้านการวัดและการประเมินผล 5. ด้านการพัฒนาผู้สอนและผู้เรียน และ 6. ด้านสื่อหรือเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนการสอน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาดำเนินการวิจัยตามระเบียบวิธีวิจัยแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) เพื่อเป็นตรวจสอบและยืนยันข้อมูลที่ได้ผ่านผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน (อัตราการลดลงของความคลาดเคลื่อนจะมีน้อยมาก (Error) ที่ค่า 0.02) โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) (Patton, 1990) และใช้เทคนิค Snowball (Goodman, 1961) ซึ่งเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ คือ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา จบการศึกษาระดับปริญญาเอกในสาขาที่เกี่ยวข้อง หรือมีตำแหน่งทางวิชาการระดับรองศาสตราจารย์ขึ้นไปในสาขาที่เกี่ยวข้อง หรือมีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย 10 ปี ซึ่งในขั้นของการสร้างเครื่องมือทั้งแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างและแบบสอบถาม ใช้หลักการวิเคราะห์ปัจจัยภายในคือ จุดแข็ง จุดอ่อน โดยยึดหลักการของ McKinsey 7-S Framework และการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกคือ โอกาส อุปสรรค โดยยึดหลักการของ PESTLE Analysis

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบภายในโดยใช้หลักการ McKinsey 7-S Framework ของ McKinsey Thomas J. Peters และ Robert H. Waterman (Kumar, Sandeep and Geetika, 2019) วิเคราะห์ปัจจัยภายใน และเครื่องมือ PESTLE Analysis ของ Francis J. Aguilar (Ivana Marinovic Matovic, 2020) วิเคราะห์ปัจจัยภายนอก จากการศึกษาพบว่า องค์ประกอบภายในที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอนในอดีตถึงปัจจุบันที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในระดับมากที่สุด (Md. ≥ 4.5) โดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องในแต่ละแนวโน้ม (QR < 1.5) ได้แก่ ประเด็นโครงสร้าง (Structure) ประเทศไทยเริ่มเข้าสู่สังคมสูงวัย มีอัตราเด็กเกิดใหม่ลดลง ส่งผลต่อจำนวนผู้เรียนที่ศึกษาในระบบในภาพรวมมีจำนวนลดลง สอดคล้องกับกลุ่มนโยบายและแผนการศึกษา มหภาค สำนักนโยบายและแผนการศึกษา และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560) ที่ให้ข้อมูลไว้ว่าโครงสร้างประชากรช่วงปี 2553 – 2574 มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องในทุกช่วงวัย เนื่องจากอัตราการเจริญพันธุ์ที่ลดลง แต่ประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป (ผู้สูงวัย) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้ประเทศเริ่มเข้าสู่สังคมสูงวัย ประเด็นต่อไป คือ

วิกฤติการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนเป็นแบบทางไกลผ่านดาวเทียมและการสอนออนไลน์ มีลักษณะผสมผสานและการใช้เทคโนโลยีมากขึ้น เป็นจุดเปลี่ยนการศึกษาของประเทศไทยครั้งใหญ่ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ทั้งผู้เรียนและผู้สอน เช่น การเกิดช่องทางใหม่ในการเปิดหลักสูตรแบบออนไลน์ 100 % มากขึ้น สอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2565) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการจัดการเรียนรู้ในช่วง โควิด - 19 ของประเทศไทย และยังสอดคล้องกับความเห็นของสุภภรณ์ พรหมบุตร (2563) ที่กล่าวว่า ความปกติใหม่ (New Normal) ที่เกิดขึ้นในช่วงปลาย พ.ศ. 2562 ถึง พ.ศ. 2563 นั้น เป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลันรุนแรง มนุษย์จำเป็นต้องหาวิธีการต่างๆ เพื่อให้ตนรอดพ้น โดยเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้ชีวิตไปจากที่เคยมีมา สอดคล้องกับ เสาวรัจ รัตนคำฟู (2563) กล่าวว่า วิกฤติการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้หลายภาคส่วนตระหนักถึง “ความปกติใหม่” โดยภาคการศึกษาเกิดการปรับตัวครั้งใหญ่ทั่วโลก กระตุ้นการใช้เทคโนโลยีของครูกับการจัดการเรียนทางไกลและการเรียนออนไลน์ และด้านรูปแบบ (Style) การออกแบบการเรียนรู้เริ่มเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ (Outcome-based Education) มากกว่าในอดีต ซึ่งสอดคล้องกับ สมชาย เทพแสง และคณะ (2564) ที่กล่าวว่า การออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ (Outcome-based Education) สะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์จากเก่าไปสู่กระบวนทัศน์ใหม่ เปลี่ยนจากสิ่งที่ครูทำไปสู่สิ่งที่นักเรียนทำ การเปลี่ยนแปลงนี้มีผลกระทบอย่างมากต่อการออกแบบหลักสูตร โดยเฉพาะการประเมินผลโดยยึดหลักการนี้กำลังได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางจากมหาวิทยาลัยทั่วโลก ส่วนกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า องค์ประกอบภายใน ด้านนวัตกรรมรูปแบบหลักสูตรในยุคชีวิตวิถีถัดไปที่มีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมาก (Md. ≥ 3.5) แต่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้อง (QR > 1.5) มีอยู่เพียงประเด็นเดียว คือ ประเด็นโครงสร้าง (Structure) เรื่องการวางมาตรฐานหลักสูตรระดับประเทศไม่ชัดเจนเหมือนต่างประเทศ ตั้งแต่ต้นนโยบายใหญ่จนไปถึงการจัดการการเรียนการสอนย่อย แต่ละสถาบันการศึกษาวางมาตรฐานหลักสูตรของตนเองเพราะไม่มีมาตรฐานหลักสูตรระดับประเทศที่ชัดเจนเป็นแนวทาง ทั้งนี้เนื่องจากผู้เชี่ยวชาญบางคนคิดว่า การวางมาตรฐานหลักสูตรของบางสาขาวิชาและบางสถาบัน ยังมีประสิทธิภาพและความชัดเจนอยู่บ้าง จึงเป็นข้อที่มีความเห็นไม่สอดคล้อง

เมื่อพิจารณาถึงองค์ประกอบภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอนในอดีตถึงปัจจุบันที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในระดับมากที่สุด (Md. ≥ 4.5) ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องในแต่ละแนวโน้ม (QR < 1.5) ได้แก่ ปัจจัยด้านการเมือง (Political Factors) พบว่า การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันระดับประเทศ ส่งผลต่อการต้องเร่งพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา สอดคล้องกับกลุ่มนโยบายและแผนการศึกษามหาภาค สำนักนโยบายและแผนการศึกษา และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560)

ที่ได้รายงานว่าเมื่อพิจารณาความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาของประเทศไทย หน่วยงานในระดับสากลที่ทำการเผยแพร่รายงานการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่างๆ (IMD) พบว่าขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาของประเทศไทยเมื่อเทียบกับนานาชาติประเทศอยู่ในระดับที่ไม่น่าพึงพอใจและต่ำกว่าหลายประเทศ ทั้งด้านโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา ด้านคุณภาพและด้านประสิทธิภาพการจัดการศึกษา จึงต้องเร่งพัฒนาโดยเร่งด่วน ปัจจัยด้านสังคม (Social Factors) พบว่า การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่ประเทศเริ่มเข้าสู่สังคมสูงวัยมากขึ้น ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (Technological Factors) พบว่า เทคโนโลยีการเรียนรู้ทางไกล (Remote Learning Technologies) มีความสำคัญมากขึ้นหลังการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 สอดคล้องกับวิภาดา มุกดา และคณะ (2566) ที่ให้ความเห็นไว้ว่า ท่ามกลางสถานการณ์โรคโควิด 19 ด้านการศึกษาต้องปรับตัวมาใช้ระบบออนไลน์อย่างเต็มรูปแบบมากขึ้น เช่น การใช้โปรแกรม MS Teams, Zoom, Google Meet, Google Classroom เป็นต้น ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเทคโนโลยีสามารถเปลี่ยนบทบาทครูผู้สอนจากที่เคยเป็นผู้ชี้้นำไปสู่การเป็นผู้สนับสนุนและให้คำแนะนำแก่นักเรียน ประเด็นต่อมาคือสถาบันการศึกษาที่มีโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย เหมาะสม และเพียงพอได้เปรียบสถาบันอื่นที่ไม่มีการดำเนินการ นอกจากนี้ยังพบว่าประเทศไทยไม่มีหน่วยงานกลางของรัฐบาลจัดทำฐานข้อมูลต่าง ๆ หรือแพลตฟอร์มกลางที่เชื่อมโยงกันทั้งประเทศทุกระดับการศึกษา เพื่อใช้เป็นข้อมูลกลางในการพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ร่วมกันในทิศทางเดียวกัน ทำให้ระบบการศึกษาขาดความเชื่อมโยงต่อเนื่อง และเกิดประโยชน์อย่างแท้จริง ขณะที่ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม (Environmental Factors) พบว่า สภาพแวดล้อมในสถานศึกษามีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด มีความสำคัญต่อบรรยากาศและความรู้สึกของผู้สอนและผู้เรียน

อย่างไรก็ตามเมื่อมีการศึกษาเรื่องสภาพภาพการจัดการเรียนการสอนของประเทศไทยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน แม้จะทำให้ทราบถึงภูมิหลังและสถานการณ์ในปัจจุบัน ทั้งนี้หากได้มีการวางแผนการจัดการสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนในอนาคตไว้ล่วงหน้า จะช่วยให้สถานศึกษาสามารถลดความเสี่ยงและประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้นในที่สุด

ตอนที่ 2 การสรุปผลและการอภิปรายผลการพัฒนากลยุทธ์นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษายุคชีวิตวิถีถัดไป

ผลการพัฒนากลยุทธ์นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษายุคชีวิตวิถีถัดไป คือ การนำผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์กลยุทธ์นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษายุคชีวิตวิถีถัดไปโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงอนาคตแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Future Research) ซึ่งต้องเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน (อัตราการลดลงของความคลาดเคลื่อนจะมีน้อยมาก (Error) ที่ค่า 0.02) ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

องค์ประกอบภายในโดยยึดหลักการของ McKinsey 7-S Framework

1. องค์ประกอบภายในด้านนวัตกรรมการบริหารจัดการที่สนับสนุนการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า องค์ประกอบภายในด้านนวัตกรรมการบริหารจัดการที่สนับสนุนการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไปที่มีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด (Md. ≥ 4.5) ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องในแต่ละแนวโน้มนำ (QR < 1.5) และเป็นแนวโน้มนำที่พึงประสงค์ (ร้อยละ 85 ขึ้นไป) ได้แก่

โครงสร้าง (Structure) ข้อ 3. ผู้นำประเทศต้องมองว่าการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์คือปัจจัยสำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ ผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคุณภาพสูงคือฐานหลักของระบบการศึกษาดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในการพระราชทานปริญญาบัตรแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 4 มกราคม 2540 เกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ความตอนหนึ่งว่า “การพัฒนาบุคคลจะต้องพัฒนาให้ครบทั้งสองส่วน เพื่อให้บุคคลมีความรู้ไว้ใช้ประกอบการ และมีความดีไว้เกื้อหนุนการประพฤติปฏิบัติทุกอย่างในทางที่ถูกที่ควร และอำนวยผลเป็นประโยชน์ที่พึงประสงค์” สอดคล้องกับ พระมหาจันทน์ ฌมโณ (2566) ที่กล่าวไว้ว่าการบริหารทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยที่มีค่าของสังคมและประเทศชาติ ประเทศใดที่มีทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพสูงและสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในทางสร้างสรรค์แล้ว ประเทศนั้นก็เจริญก้าวหน้ามีความมั่นคงและมั่นคงทั้งในทางเศรษฐกิจ การเมืองและทางสังคม ประเด็นต่อไปคือ ข้อ 4. รัฐบาลต้องใช้ระบบบริหารงานแบบให้การสนับสนุนการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งเรื่องอำนาจการตัดสินใจและงบประมาณ จะช่วยให้คนเก่งอยากเข้ามาเป็นผู้บริหารสถาบัน สอดคล้องกับสอดคล้องกับบรรพต แต่มเรื่องอิฐ (2565) ที่ได้ทำ

วิจัยเรื่อง การตัดสินใจของผู้บริหารกับการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 พบว่า การตัดสินใจของผู้บริหารกับผลการบริหารงบประมาณ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งมีความสัมพันธ์ในลักษณะคล้อยตามกัน ดังนั้นการเล็งเห็นถึง ความสำคัญของการบริหารงบประมาณ มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการบริหารงบประมาณเป็นอย่างดี จะทำให้เกิดการบริหารจัดการที่มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ คำนึงถึงผลสัมฤทธิ์ที่จะเกิดขึ้น ดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพ ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีให้แก่ผู้เรียนและเกิดประโยชน์ทางราชสูงสุด ประเด็นถัดมา ข้อ 5. ในยุคความปกติถัดไป ยุคหลังการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา การเรียนการสอนจะใช้หลักการบริหารแบบผสมผสานแนวคิดและนวัตกรรมใหม่ๆ ทั้งนี้ต้องยืดหยุ่นและตอบสนองต่อ สังคมและเทคโนโลยี สอดคล้องกับ กุลธิตา พุงคาใน (2564) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้แบบผสมผสานหรือ Blended Learning เป็นรูปแบบและเทคนิควิธีการสอนหนึ่งที่น่าสนใจ ใช้ในการเรียนรู้รวมทั้งการฝึกอบรม ในยุคแห่งสังคมสารสนเทศในปัจจุบัน ซึ่งเป็นลักษณะการผสมผสานรูปแบบการเรียนรู้ทั้งในลักษณะ เผชิญหน้า (Face-to-Face) และการเรียนผ่านระบบคอมพิวเตอร์ในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Computer Mediated) ในการสร้างองค์ความรู้ได้อย่างหลากหลาย ผู้เรียนสามารถเรียนได้โดยไม่มี ข้อจำกัดในเรื่องเวลาและสถานที่ (Anytime Anywhere) เป็นการสร้างโอกาสและความเสมอภาคในการ เรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ปัจจุบันรูปแบบการเรียนแบบนี้ได้ถูกนำมาใช้ในทุกระดับการศึกษา รวมถึงใช้จัดการ เรียนการสอนในระดับอุดมศึกษากันมาก มีการศึกษาวิจัยหลายชิ้นงานที่บ่งบอกถึงประสิทธิภาพของการ ใช้รูปแบบการเรียนที่ยึดหลักการบริหารแบบผสมผสาน นับเป็นทางเลือกหนึ่งที่เหมาะสมกับสภาพการณ์ ของประเทศไทยที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันและอนาคต ประเด็นต่อไป ข้อ 7. การบริหาร สถาบันอุดมศึกษาต้องตอบโจทย์การเทียบโอนหน่วยกิตและสะสมไว้เพื่อขอรับคุณวุฒิตามระดับ ครอบคลุมทั้งประเทศและได้มาตรฐานเดียวกัน สอดคล้องกับจตุพร จิรินทร์ (2563) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง การ พัฒนาระบบสารสนเทศเทียบโอนผลการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง กรณีศึกษา สาขาระบบ สารสนเทศ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตสงขลา พบว่า ปัจจัยที่ สัมพันธ์กับกระบวนการทำงานของการเทียบโอน ตอบสนองความต้องการของนักศึกษา และอาจารย์ โดย มีผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้งานระบบ ด้านประโยชน์ของระบบต่อการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับ มากที่สุด ประเด็นต่อมา ข้อ 8. แผนพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาระยะ 5 ปี ที่กำหนดทิศทางเป้าหมายและ ยุทธศาสตร์การพัฒนาต้องมีความทันสมัย โดยต้องทบทวนเพื่อปรับแก้ไขเพิ่มเติมในทุก 1-3 ปี เพื่อให้ทัน

ต่อการเปลี่ยนแปลง เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ (outcome-based education) และเน้นการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอย่างจริงจัง สอดคล้องกับแนวคิดของห้องปฏิบัติการนโยบาย (Thailand Policy Lab) (2566) ที่ก่อตั้งโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ เพื่ออนาคตที่ยั่งยืน แนะนำให้มีการวางแผนเพื่อหวังผลในระยะสั้นและระยะยาวไปพร้อมๆ กัน ใช้เวลากับการวางยุทธศาสตร์ในระยะยาว แม้สถานการณ์เฉพาะหน้าจะบีบให้เน้นนโยบายต้องเร่งแก้ปัญหาเร่งด่วนก่อน แต่เราต้องอย่าลืมใช้เวลากับการวางแผนยุทธศาสตร์ในระยะยาว เพื่อไม่ให้เกิดการดำเนินนโยบายหลงทางไปจากเป้าหมาย ให้คำนิยามเป้าหมายระยะยาวที่ชัดเจน และเชื่อว่าผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในนโยบายมีเป้าหมายตรงกัน – เป้าหมายระยะสั้นอาจเกี่ยวกับปัญหาเฉพาะหน้า ในขณะที่เป้าหมายระยะยาวควรเป็นไปตามจุดประสงค์ขององค์กร กำหนดเกณฑ์การวัดผลสัมฤทธิ์ของแผนระยะยาวและระยะสั้นให้ต่างกัน (KPIs) หรือจะคิดกลไกการวัดผลของแผนระยะยาวและแผนระยะสั้นให้แตกต่างกัน แผนระยะยาวและแผนระยะสั้นถูกออกแบบมาเพื่อตอบโจทย์ที่ต่างกัน ดังนั้นการวัดผลจึงต้องออกแบบให้แตกต่างกันด้วย ตั้งเป้าหมายระยะกลางให้กับแผนระยะยาว เพราะการตั้งเป้าหมายระยะกลางจะช่วยให้เห็นภาพแผนระยะยาวมากขึ้น เช่น ถ้าตั้งเป้าหมายพัฒนาด้านการศึกษา อาจจะตั้งเป้าหมายระยะสั้นว่านักเรียนได้คะแนน PISA เพิ่มขึ้น ส่วนเป้าหมายระยะกลาง คือ นักเรียนสามารถเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยชั้นนำได้เพิ่มขึ้น ประเด็นต่อมา ข้อ 9. สถานศึกษาต้องร่วมมือกับภาคเอกชนอย่างจริงจัง เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และฝึกทักษะจริง ส่วนภาคเอกชนจะได้แรงงานคุณภาพ ซึ่งสามารถทำได้จากการสร้างแรงจูงใจภาคเอกชนในเรื่องของการลดหย่อนภาษี เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของภาติ ชุนนนท์ (2564) เรื่องรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเป็นเลิศเฉพาะทางโดยการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถานประกอบการกับสาขาวิชาช่างอากาศยาน วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง พบว่า ผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษามีสมรรถนะวิชาชีพตามมาตรฐานสำนักงานการบินพลเรือน และสถานประกอบการมีความพึงพอใจต่อสมรรถนะวิชาชีพของผู้สำเร็จการศึกษาแล้วไปทำงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก และรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเป็นเลิศเฉพาะทางโดยการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสาขาช่างอากาศยานวิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ จิตรา จันทราเกตุวิและคณะ (2559) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การจัดสหกิจศึกษาทำให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ในห้องเรียนกับการปฏิบัติงานจริงนอกห้องเรียนได้ ทำให้ผู้เรียนมีทักษะการทำงานมากขึ้นจากการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ และมีความมั่นใจมากขึ้นพร้อมที่จะปฏิบัติงานได้ทันทีหลังสำเร็จการศึกษา ซึ่งสถาบันการศึกษาหลายแห่งต่างเห็นว่าสหกิจศึกษาสามารถใช้แก้ปัญหาการได้งานที่ไม่

เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของนักศึกษา และลดปัญหาการมีหลักสูตรการศึกษาที่ไม่สอดคล้องกับการนำความรู้ไปใช้ในการทำงาน นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้สถานประกอบการรับรู้ความสามารถในการทำงานที่เหนือกว่าของผู้เรียนในหลักสูตรสหกิจศึกษาและยินดีรับบัณฑิตสหกิจศึกษาเข้าไปทำงานได้มากขึ้น นานาประเทศจึงพัฒนาการจัดสหกิจศึกษาให้มีความเหมาะสมกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของสถาบันการศึกษาแต่ละแห่ง ประเด็นต่อไป ข้อ 14. แนวโน้มในอนาคตคือ การบริหารการจัดการรูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการพัฒนาทักษะ (Lifelong Learning and Skill Development) รวมทั้งการพัฒนาความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี (Technology Development) ที่ขอบข่ายของการเรียนรู้จะมีมิติครอบคลุมทั้งองค์ภาพของสังคม จนเส้นแบ่งระหว่างการศึกษาในและนอกระบบหายไปที่สุดในที่สุด

ทักษะ (Skill) ข้อ 1 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีทักษะการกำหนดเป้าหมาย ทักษะการวางแผน ทักษะการสื่อสาร ทักษะการโค้ช และทักษะการสร้างแรงจูงใจ สอดคล้องกับกิตติภักดิ์ ชุมทวีริยะกุล (2567) ที่กล่าวว่าทักษะการกำหนดเป้าหมายเป็นทักษะแรกที่สำคัญมาก เพราะผู้บริหารมีหน้าที่ในการนำทีม นำองค์กรไปสู่เป้าหมายร่วมกัน เป้าหมายที่ดีจะไม่ได้มีแต่ตัวเลขเท่านั้นที่ชี้วัดได้ (Measurable) แต่จะต้องเป็นเป้าหมายที่มีความหมาย (Meaningful) มีคุณค่า (Value) เพื่อสร้างแรงบันดาลใจและกระตุ้นให้ทุกคนลุกขึ้นมาทำงานร่วมมือกันเพื่อเป้าหมาย ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือเป้าหมายของ Elon Musk ที่จะไปดาวอังคารได้ดึงดูดคนเก่งทั่วโลกไปทำงานที่ Space X ในส่วนของทักษะการวางแผน ผู้บริหารจะไม่ประสบความสำเร็จจากการกำหนดเป้าหมายที่สวยหรูเท่านั้น แต่จะประสบความสำเร็จจากการมีแผนงานที่ชัดเจนและนำไปปฏิบัติได้จริง ในส่วนของทักษะการสื่อสาร การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพสามารถหว่านล้อมจูงใจให้ทีมงานมีแรงบันดาลใจ มีพลังที่จะทำงานมีความอดทนไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีขวัญกำลังใจ ในส่วนของทักษะการโค้ช ทักษะการโค้ชของผู้บริหารก็จะช่วยให้ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือลูกทีมกล้าตัดสินใจ กล้าที่จะลงมือทำในสิ่งใหม่ กล้าคิดนอกกรอบ ซึ่งมีผลให้องค์กรปรับตัวได้ไวและเติบโตท่ามกลางการแข่งขันที่รุนแรง และทักษะการสร้างแรงจูงใจ ทักษะการสร้างแรงจูงใจของผู้บริหารระดับสูง จะช่วยให้ผู้บริหารเข้าใจความเป็นปัจเจกบุคคล มองเห็นว่าอะไรคือ จุดแข็ง จุดอ่อน จุดเด่น จุดด้อย และรู้จักมอบหมายงานให้ตรงกับความรู้ความสามารถ ซึ่งถ้าทำได้ก็ประสบความสำเร็จทั้งเรื่องงานและเรื่องคนอย่างแน่นอน

รูปแบบ (Style) ข้อ 1. รูปแบบการนำผลลัพธ์ในการเรียนรู้มาสะสมในคลังหน่วยกิตเพื่อขอรับคุณวุฒิหรือปริญญาได้ ทำให้เกิดความยืดหยุ่นในระบบของหลักสูตรและตอบสนองต่อการเรียนรู้ตลอด

ชีวิต สอดคล้องกับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (มสธ.) ซึ่งในปี พ.ศ. 2564 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (มสธ.) ได้ดำเนินงานระบบคลังหน่วยกิต (Credit Bank) ซึ่งเป็นระบบในการเทียบโอนความรู้ ความสามารถ หรือสมรรถนะที่ได้จากการศึกษาในหลักสูตรหรือรายวิชาที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้เป็นหลักสูตรในระบบคลังหน่วยกิต เช่น โครงการสัมฤทธิ์บัตร หลักสูตรระดับประกาศนียบัตร รายวิชาโมดูล (STOU MODULAR) โดยนำผลลัพธ์การเรียนรู้มาเก็บสะสมไว้ในคลังหน่วยกิตของมหาวิทยาลัย เพื่อช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตแบบไร้ขีดจำกัด เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายในการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาในรูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตและดำเนินการตามประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบคลังหน่วยกิตระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 ซึ่งการใช้ระบบคลังหน่วยกิตมีการดำเนินการในหลายมหาวิทยาลัยแล้ว และเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายการปฏิรูปการศึกษา โดยเฉพาะด้านการเปิดโอกาสให้ทุกคนในสังคมเข้าถึงองค์ความรู้ ในปัจจุบันการหาความรู้นอกห้องเรียนกลายเป็นเรื่องปกติสำหรับผู้ที่ต้องการ Upskill พัฒนาทักษะเดิม และ Reskill เพิ่มเติมทักษะใหม่ จึงยังเป็นเรื่องดีถ้าทักษะเหล่านี้ได้รับการรับรองอย่างเป็นทางการ

ส่วนที่เหลือขององค์ประกอบภายในด้านนวัตกรรมการบริหารจัดการที่สนับสนุนการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า องค์ประกอบภายในด้านนวัตกรรมการบริหารจัดการที่สนับสนุนการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไปที่มีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมาก (Md.≥3.5) ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องในแต่ละแนวโน้มน (QR < 1.5) และเป็นแนวโน้มนที่พึงประสงค์ (ร้อยละ 85 ขึ้นไป)

2. องค์ประกอบภายในด้านนวัตกรรมหลักสูตรในยุคชีวิตวิถีถัดไป

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า องค์ประกอบภายในด้านนวัตกรรมหลักสูตรในยุคชีวิตวิถีถัดไปที่มีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด (Md.≥4.5) ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องในแต่ละแนวโน้มน (QR < 1.5) และเป็นแนวโน้มนที่พึงประสงค์ (ร้อยละ 85 ขึ้นไป) ได้แก่ คุณค่าที่มีร่วมกัน (Shared Value) ข้อ 1. หลักสูตรต้องมีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยร่วมมือกับแหล่งงาน ยืดหยุ่นปรับเปลี่ยนได้ตลอดเวลา ทันสมัย และการเรียนรู้ไม่ได้จำกัดแต่ในสถานศึกษา สอดคล้องกับปรัชญา ชุมชนาเสียว (2563) อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง (มร.) กล่าวว่า คนที่จะอยู่รอดในยุคปัจจุบันนี้ต้องมีทักษะมากกว่า 1 อย่าง ดังนั้น สิ่งที่มหาวิทยาลัยต้องทำและปรับตัว คือ ต้องมีการปรับ

หลักสูตรให้ตอบโจทย์วัยแรงงานและขยายตลาดผู้เรียนไปยังกลุ่มผู้สูงอายุ มีการ Reskill/Upskill พัฒนาหลักสูตรให้มีความน่าสนใจและองค์ความรู้ใหม่อยู่ตลอด แบบตั้งรับและเคลื่อนที่เร็ว

ส่วนกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า องค์ประกอบภายในด้านนวัตกรรมรูปแบบหลักสูตรในยุคชีวิตวิถีถัดไปที่มีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมาก ($Md. \geq 3.5$) และเป็นแนวโน้มที่พึงประสงค์ (ร้อยละ 88.20 ขึ้นไป) แต่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องในแต่ละแนวโน้ม ($QR > 1.5$) คือ โครงสร้าง (Structure) ข้อ 5. หลักสูตรต้องให้ผู้เรียน shopping วิชา โดยผู้เรียนเรียนตามความสนใจ ไม่จำกัดเฉพาะวิชาในสถาบันตนเอง และข้อ 7. เนื้อหาในหลักสูตรใหม่ต้องมองไปข้างหน้าอีก 5 ปี ดังนั้นการสอบถามผู้ใช้บัณฑิตในระดับที่เป็นองค์กรรวม เช่น สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ จะเป็นประโยชน์มาก จากการสอบถามผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับประเด็นในข้อ 5 ผู้เชี่ยวชาญคิดว่าเป็นเรื่องที่น่าสนใจแต่ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าอาจมีปัญหาในเรื่องของการบริหารจัดการ เช่น เรื่องการบริหารการเงินและค่าใช้จ่าย และประเด็นในข้อ 7 พบว่าเป็นคำแนะนำที่ดีในการสอบถามจากสถาบันวิชาชีพ แต่อาจจะทำได้กับบางหลักสูตรที่มีสถาบันวิชาชีพ บางหลักสูตรที่ไม่มีสถาบันวิชาชีพ อาจทำไม่ได้

ส่วนที่เหลือของนวัตกรรมด้านรูปแบบหลักสูตรในยุคชีวิตวิถีถัดไป กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า นวัตกรรมการบริหารจัดการที่สนับสนุนการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไปที่มีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมาก ($Md. \geq 3.5$) ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องในแต่ละแนวโน้ม ($QR < 1.5$) และเป็นแนวโน้มที่พึงประสงค์ (ร้อยละ 85 ขึ้นไป)

3. องค์ประกอบภายในด้านนวัตกรรมรูปแบบการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า องค์ประกอบภายในด้านนวัตกรรมรูปแบบการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไปที่มีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด ($Md. \geq 4.5$) ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องในแต่ละแนวโน้ม ($QR < 1.5$) และเป็นแนวโน้มที่พึงประสงค์ (ร้อยละ 85 ขึ้นไป) ได้แก่

กลยุทธ์ (Strategy) ข้อ 1. กลยุทธ์การพัฒนาการเรียนการสอนแบบผสมผสาน สอดคล้องกับ กุลธิดา พุงคาโน (2564) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้แบบผสมผสานหรือ Blended Learning เป็นการสร้างองค์ความรู้ได้อย่างหลากหลาย ผู้เรียนสามารถเรียนได้โดยไม่มีข้อจำกัดในเรื่องเวลาและสถานที่ (Anytime Anywhere) เป็นการสร้างโอกาสและความเสมอภาคในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน และเป็นทางเลือกหนึ่งที่เหมาะสมกับสภาพการณ์ของประเทศไทยที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันและอนาคต

รูปแบบ (Style) ข้อ 1. รูปแบบการเรียนการสอนด้วยวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบความปกติใหม่ ต้องเป็นการสอนแบบลงมือทำจริง Active Learning จึงจะเห็นผลลัพธ์อย่างแท้จริง สอดคล้องกับภัทรธาดา เอี่ยมบุญญฤทธิ และคณะ (2563) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง การสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของเด็กไทยยุค Gen Z กล่าวว่า การสอนแบบ Active Learning จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ตรง เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ สามารถสร้างองค์ความรู้ พัฒนาทักษะการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพิ่มพูนทักษะการคิดวิเคราะห์ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำรงตนในยุคดิจิทัล

ข้อ 2. รูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ผสมผสานแบบดั้งเดิมเข้ากับการเรียนการสอนแบบออนไลน์เป็นรูปแบบที่แพร่หลายมากขึ้นเพราะมีความยืดหยุ่น เหมาะกับแต่ละบุคคล และมีการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี สอดคล้องกับ กุลธิดา ทุ่งคาใน (2564) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้แบบผสมผสานหรือ Blended Learning เป็นรูปแบบและเทคนิควิธีการสอนหนึ่งที่น่าสนใจ ในการเรียนรู้รวมทั้งการฝึกอบรมในยุคแห่งสังคมสารสนเทศในปัจจุบัน ซึ่งเป็นลักษณะการผสมผสานรูปแบบการเรียนรู้ทั้งในลักษณะเผชิญหน้า (Face-to-Face) และการเรียนผ่านระบบคอมพิวเตอร์ในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Computer Mediated) ในการสร้างองค์ความรู้ได้อย่างหลากหลาย ผู้เรียนสามารถเรียนได้โดยไม่มีข้อจำกัดในเรื่องเวลาและสถานที่ (Anytime Anywhere) เป็นการสร้างโอกาสและความเสมอภาคในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ปัจจุบันรูปแบบการเรียนแบบนี้ได้ถูกนำมาใช้ในทุกระดับการศึกษา รวมถึงใช้จัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษากันมาก มีการศึกษาวิจัยหลายชิ้นงานที่บ่งบอกถึงประสิทธิภาพของการใช้รูปแบบการเรียนที่ยืดหลักการบริหารแบบผสมผสาน นับเป็นทางเลือกหนึ่งที่เหมาะสมกับสภาพการณ์ของประเทศไทยที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันและอนาคต

ข้อ 3. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบปรับเปลี่ยนได้ (Hybrid Learning) จะเหมาะสมกับประเทศไทย เรียนที่บ้านก็ได้ มหาวิทยาลัยก็ได้ แต่ผู้สอนต้องออกแบบการเรียนการสอนที่น่าสนใจ และอุปกรณ์การเรียนการสอนต้องพร้อม สอดคล้องกับ จรีพร โชติพิบูลย์ทรัพย์ (2565) ที่ได้กล่าวว่า การบริหารการศึกษาเชิงรุกแบบผสมผสาน (Hybrid Education) กับการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Hybrid Learning) จะเข้ามามีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการศึกษาอย่างยิ่ง ทั้งในการบริหารจัดการและการบูรณาการวิชาการสู่การเรียนการสอนให้ลงตัวกับยุคการศึกษา 4.0 แบบไร้รอยต่อการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Blended Learning or Hybrid Learning) เป็นพัฒนาการที่ต่อ

ยอดจากการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ โดยเน้นปฏิสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนรู้ให้มากขึ้น มีการจัดการเรียนในชั้นเรียนปกติผสมผสานกับการเรียนออนไลน์ ซึ่งการเรียนในชั้นเรียนแบบปกติจะช่วยเสริมความเข้าใจในเนื้อหาที่ออนไลน์ไม่สามารถอธิบายได้

ข้อ 4. รูปแบบการเรียนการสอนแบบให้ผู้เรียนไปทำงาน แล้วเอาปัญหามาแก้ (Problem-based Learning) การเรียนรู้จากโครงการและการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Project-Based and Experiential Learning) เน้นการ workshop training เป็นหลัก และการนำเสนอไอเดียเพื่อขายคอนเซ็ปต์ (Pitching) เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับโลกยุคใหม่ สอดคล้องกับประวัติ เอรารวรรณ์ (2560) ที่กล่าวในข้อมูลของมูลนิธิสถาบันวิจัยระบบการศึกษาว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน หรือ Problem-based Learning : PBL คือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยปัญหานั้นเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวและเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับผู้เรียน อาจเป็นเรื่องที่ผู้เรียนสนใจหรือมีความหมายกับผู้เรียนที่สามารถนำมาสร้างกระบวนการเรียนรู้ได้โดยปัญหา แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือปัญหาไม่ซับซ้อนสามารถค้นคว้าและคิดหาคำตอบในระยะสั้น กระบวนการเรียนรู้ด้วย Problem-based Learning ก็จะสามารถหาคำตอบของปัญหาหรือประเด็นที่สนใจ ส่วนปัญหาที่ซับซ้อน ต้องศึกษาค้นคว้า พัฒนา ตรวจสอบ โดยใช้ระยะเวลาที่ยาวนานกว่า อาจต้องสร้างชิ้นงานเพื่อนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหา ลักษณะนี้ มักจะใช้ Project-based Learning เข้ามาช่วย ดังนั้นการเรียนรู้ด้วย PBL มุ่งสร้างประสบการณ์ตรง จึงเน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติฝึกทักษะการคิด เผชิญสถานการณ์ปัญหา วางแผนการเรียนรู้ และตรวจสอบกำกับการเรียนรู้ และนอกจากนี้ PBL ยังช่วยสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับผู้เรียนได้อีกด้วยอาจกล่าวได้ว่า “ภาระงานที่ทำท้าย ช่วยสร้างทักษะการคิดและแก้ปัญหาได้ดี” ดังนั้น การเรียนรู้ด้วย PBL จึงเป็น “การใช้ปัญหา ทำให้เกิดปัญญา”

ส่วนที่เหลือของนวัตกรรมด้านรูปแบบการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า นวัตกรรมการบริหารจัดการที่สนับสนุนการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไปที่มีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมาก (Md. ≥ 3.5) ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องในแต่ละแนวโน้มน (QR < 1.5) และเป็นแนวโน้มนที่พึงประสงค์ (ร้อยละ 85 ขึ้นไป)

4. องค์ประกอบภายในด้านนวัตกรรมการวัดและการประเมินผลในยุคชีวิตวิถีถัดไป

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า องค์ประกอบภายในด้านนวัตกรรมการวัดและการประเมินผลในยุคชีวิตวิถีถัดไปที่มีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด (Md. ≥ 4.5) ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องในแต่ละแนวโน้มน (QR < 1.5) และเป็นแนวโน้มนที่พึงประสงค์ (ร้อยละ 85 ขึ้นไป) ได้แก่

รูปแบบ (Style) ข้อ 2. รูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ต้องประกอบด้วย 3 ส่วน คือ การประเมินผลการเรียนรู้ (Assessment of Learning : AOL) การประเมินผลเพื่อการเรียนรู้ (Assessment for Learning : AFL) และการให้ผู้เรียนประเมินตนเองขณะเรียนรู้ (Assessment as Learning: AAL) ทั้งนี้อาจทำได้ยากหากผู้เรียนมีเป็นจำนวนมาก ต้องใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย สอดคล้องกับ ศานิกานต์ เสนีวงศ์ (2565) ท่านเป็นนักวิชาการอาวุโสของสสวท. ที่กล่าวในหัวข้อ การประเมินการเรียนรู้ในหลากหลายรูปแบบว่า การให้ผู้เรียนประเมินตนเองขณะเรียนรู้ (Assessment as Learning: AAL) จะทำให้ผู้เรียนทราบว่าขณะที่ตนเองเกิดการเรียนรู้มากขึ้นเพียงใด และเกิดความตระหนักในการเรียนรู้ของตน นำไปสู่การประเมิน วางแผนการเรียนรู้ กำกับการเรียนรู้ วินิจฉัย และปรับปรุงการเรียนรู้ ขณะที่การประเมินผลเพื่อการเรียนรู้ (Assessment for Learning : AFL) ผู้เรียนจะทราบถึงปัญหาหรือจุดที่ต้องพัฒนาในการเรียนรู้ของตนเอง นำไปสู่การปรับปรุงการเรียนรู้ให้ดีขึ้น ครูทราบและเข้าใจรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน นำไปสู่การปรับการเรียนและการเปลี่ยนการสอนให้สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน และการประเมินผลการเรียนรู้ (Assessment of Learning : AOL) ผู้เรียนจะทราบถึงความสามารถทางวิชาการ ผลการเรียนรู้ สมรรถนะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของตนเอง และผลการประเมินสามารถนำไปปรับปรุงหลักสูตรและการสอนได้ ดังนั้น รูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้จึงควรประกอบด้วย 3 ส่วนที่กล่าวมา จึงจะเป็นการประเมินผลการเรียนรู้ที่สมบูรณ์แบบ แต่สามารถนำเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้เพื่อช่วยผู้สอนได้

บุคลากร (Staff) ข้อ 1. ผู้สอนต้องมีความรู้เรื่องการวัดและการประเมินผลที่หลากหลายเพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับ สอดคล้องกับ ศานิกานต์ เสนีวงศ์ (2565) ที่กล่าวว่าผู้สอนต้องมีความรู้เรื่องการประเมินความรู้ในหลากหลายรูปแบบ

คุณค่าที่มีร่วมกัน (Shared Value) ข้อ 1. การประเมินผลการศึกษาคือต้องเป็นการประเมินสิ่งที่ผู้เรียนแต่ละคนเรียนรู้ตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของเขาอย่างรอบด้าน เพื่อช่วยชี้แนะให้เขาเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นได้ สอดคล้องกับ Bennett (2011) ที่กล่าวว่า ปัจจุบันการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ในกลุ่มผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ มักให้ความสำคัญกับการประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment) และการประเมินที่ผลการปฏิบัติงาน (Performance Assessment) ด้วยกระบวนการประเมินเพื่อการเรียนรู้ (Assessment for learning) หรือการประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้ (Formative Assessment) โดยไม่ละเลยการประเมินผลการเรียนรู้ (Assessment of learning) หรือการประเมินผลแบบสรุปรวม (Summative Assessment) เนื่องจากการประเมินทั้งสองรูปแบบนำไปสู่การตรวจสอบผลลัพธ์การเรียนรู้

และนำไปสู่การพัฒนา ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวิธีการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ได้ และสอดคล้องกับ เมทินี ทนงกิจ และ สุนทรี สกุลาพรหมณ์ (2565) ที่กล่าวว่า การประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้ ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่เพียงเป็นการติดตามตรวจสอบพฤติกรรมการเรียนรู้ ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของผู้เรียน แต่ยังเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ฝึกฝนกระบวนการคิดขั้นสูง และเรียนรู้แนวทางพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ส่วนที่เหลือของนวัตกรรมด้านการวัดและการประเมินผลในยุคชีวิตวิถีถัดไปกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า นวัตกรรมด้านด้านการวัดและการประเมินผลในยุคชีวิตวิถีถัดไปที่มีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมาก (Md.≥3.5) ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องในแต่ละแนวโน้ม (QR < 1.5) และเป็นแนวโน้มที่พึงประสงค์ (ร้อยละ 85 ขึ้นไป)

5. องค์ประกอบภายในด้านนวัตกรรมการพัฒนาครูผู้สอนและผู้เรียนในยุคชีวิตวิถีถัดไป

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า องค์ประกอบภายในด้านนวัตกรรมการพัฒนาครูผู้สอนและผู้เรียนในยุคชีวิตวิถีถัดไปที่มีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด (Md.≥4.5) ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องในแต่ละแนวโน้ม (QR < 1.5) และเป็นแนวโน้มที่พึงประสงค์ (ร้อยละ 85 ขึ้นไป) ได้แก่

โครงสร้าง (Structure) ผู้สอน ข้อ 3. ผู้สอนต้องมีความรู้หลายศาสตร์ เป็นสหวิทยาการ เน้นบูรณาการกับศาสตร์ทางเทคโนโลยี สอดคล้องกับวิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนา (2564) ที่กล่าวไว้ว่าการบูรณาการระหว่างสหวิทยาการ (Interdisciplinary) คือ การผสมผสานเนื้อหาสาระระหว่าง 2 สาขาวิชา โดยยึดสาขาใดสาขาหนึ่งเป็นแกนหลัก เป็นการทำเพื่อยึดจุดมุ่งหมายเพื่อผลิตบุคลากรที่มีสมรรถนะใหม่ มีศาสตร์หลายศาสตร์ในตนเอง มีสมรรถนะใหม่ มีระบบคิดใหม่ ไปแก้ปัญหาที่มีความซับซ้อนเพื่อการพัฒนาประเทศ

และข้อ 5. ผู้สอนต้องพยายามพัฒนาจุดที่ตนบกพร่องและพยายามเติมเต็มให้สมบูรณ์ เช่น การ Upskill/Reskill ตนเองอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้ เพราะ Upskill คือ การเพิ่มและพัฒนาเพื่อยกระดับทักษะใหม่ ๆ ที่ไม่เคยมี อาจเรียกได้ว่าเป็นการติดอาวุธเครื่องมือใหม่ ๆ อย่างความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเทคโนโลยีที่เป็นประโยชน์ และส่งผลถึงประสิทธิภาพการทำงาน ทำให้ผู้สอนสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างดี และสามารถทำผลงานออกมาได้ดีขึ้น ส่วน Reskill คือ การเปลี่ยนหรือเพิ่มทักษะใหม่ เพื่อยกระดับผู้สอนให้สามารถทำงานกับการเปลี่ยนแปลง รวมถึงมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ได้ เนื่องจากเทคโนโลยีใหม่ ๆ อาจเข้ามาแย่งงานทำให้เกิดอัตราการว่างงานสูงขึ้น หากไม่มีการ Reskill เพื่อเพิ่มพูนทักษะใหม่ ๆ ให้เท่าทันก็จะทำให้กลายเป็นบุคคลว่างงานเพราะไม่เป็นที่ต้องการของตลาดได้

กลยุทธ์ (Strategy) ผู้สอน ข้อ 3. กลยุทธ์การพัฒนาทัศนคติที่ดี (Growth Mindset) ของผู้สอน สอดคล้องกับ คิวดี อักษรนำ (2565) ที่กล่าวว่า Growth mindset เป็นทฤษฎีที่เกิดขึ้นครั้งแรกในปี 1988 เป็นแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา Elliott-Moskwa แนวคิดนี้ให้ค่ากับทัศนคติของนักเรียนเมื่อเจอกับ อุปสรรคหรือความท้าทาย มากกว่าความสามารถโดยกำเนิด และเป็นตัวกำหนดหลักช่วยสู่ความสำเร็จ กล่าวอีกนัยหนึ่ง ความคิดของเรามีผลอย่างมากต่อผลลัพธ์ของงาน และข้อ 4. กลยุทธ์การพัฒนาการสอน ผ่านเครื่องมือดิจิทัล (Digital Tools) สอดคล้องกับ ข้อมูลจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ที่ได้กล่าวไว้ว่า การเปลี่ยนแปลงในโลกดิจิทัล VUCA World เป็นคำที่ย่อมาจาก ความผันผวน (volatility) ความไม่แน่นอน (uncertainty) ความสลับซับซ้อน (complexity) และความคลุมเครือ (ambiguity) VUCA World ถูกนำมาใช้กับโลกดิจิทัล โลกที่เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ดังนั้น การใช้งาน เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในการสื่อสารการปฏิบัติงาน และการทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ นับว่าเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างมากในยุคนี้ที่ขาดไม่ได้เลย คือ ทักษะการรู้สารสนเทศ ผู้เรียน ข้อ 1. กลยุทธ์การสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้แก่ผู้เรียน สอดคล้องกับ เมธี ธรรมวัฒนา (2555) ที่ได้ศึกษา เรื่อง กลยุทธ์การสร้างแรงจูงใจที่มีประสิทธิภาพในชั้นเรียน: กรณีศึกษานิสิตปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่า การสร้างแรงจูงใจในการเรียนเป็นสิ่งสำคัญของการ จัดการเรียนการสอน เพราะว่าแรงจูงใจเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ซึ่งถ้า ครูผู้สอนสร้างแรงจูงใจนี้ควบคู่กับทักษะวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพแล้ว ย่อมจะทำให้ผู้เรียนบรรลุ วัตถุประสงค์การเรียนรู้ได้ดังที่ครูคาดหวังไว้ โดยทฤษฎีแรงจูงใจมีแนวคิดที่หลากหลาย แต่ในความเป็นจริง ของการเรียนการสอนจำเป็นต้องมีการประยุกต์ใช้อย่างผสมผสาน กลยุทธ์การสร้างแรงจูงใจภายในและ แรงจูงใจภายนอก ในบทความนี้เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การสร้างแรงจูงใจที่มาจากประสบการณ์ของอาจารย์ นิเทศการสอนที่ให้คำแนะนำนิสิตปฏิบัติการสอนของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา นำไปสู่ นวัตกรรมการสอน กิจกรรมที่สร้างสรรค์ และเทคนิคการสร้างแรงจูงใจที่มีประสิทธิภาพของนิสิตเพื่อการ พัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ และ ข้อ 2. กลยุทธ์การรู้เท่าทันเทคโนโลยีและสื่อสังคม ออนไลน์ สอดคล้องกับ พฤษภา ดอกกุหลาบและคณะ (2566) ที่ได้กล่าวไว้ว่า พลเมืองดิจิทัลทุกคนควรมี องค์ความรู้และมีการรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ก่อนมีปฏิสัมพันธ์หรือส่งต่อให้บุคคลอื่น เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบตามมา การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างการรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ จึงจำเป็นต้องใช้ รูปแบบหรือวิธีการที่จะช่วยสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ใน

ชีวิตประจำวันได้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการกลั่นกรองภายใน ก่อนตัดสินใจแสดงพฤติกรรมตอบสนองต่อข้อมูลข่าวสารในสื่อ

ทักษะ (Skill) ผู้เรียน ข้อ 2. ทักษะดิจิทัล (Digital Literacy) สอดคล้องกับ ข้อมูลจาก มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ที่กล่าวว่า การใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในการสื่อสาร การปฏิบัติงาน และการทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ นับว่าเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างมาก และ ทักษะความรู้ด้านจริยธรรมในโลกยุคดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับ พงศกษญา ดอกกุหลาบและคณะ (2566) ที่กล่าวว่า พลเมืองดิจิทัลทุกคนควรมีองค์ความรู้และมีการรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ก่อนมีปฏิสัมพันธ์หรือส่งต่อให้บุคคลอื่น

ข้อ 3. ทักษะทางสังคมที่ใช้เพื่อปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (Soft Skills) สอดคล้องกับ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ (2567) ที่ได้ให้ข้อมูลไว้ว่า ทักษะทางสังคมที่ใช้เพื่อปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (Soft Skills) คือ ทักษะทางอารมณ์และสังคม ที่ใช้เพื่อปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังหมายรวมถึง อุปนิสัย บุคลิกภาพ ทักษะคิด และ mindset ต่าง ๆ เป็นทักษะสำคัญที่จะช่วยให้การทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นไปได้อย่างราบรื่น Soft Skills ที่จำเป็น และควรเรียนรู้ เช่น ทักษะการสื่อสาร (Communication) ทักษะการปรับตัว (Adaptability) ทักษะการแก้ปัญหา (Problem-solving) ทักษะการจัดการเวลา (Time Management) ทักษะความยืดหยุ่นและปรับตัว (Flexibility and Adaptability) ทักษะการมีทัศนคติเชิงบวก (Decision Making and Problem Solving) การรับฟังอย่างกระตือรือร้น (Active Listening) การฟังที่แท้จริง ความเห็นอกเห็นใจ (Empathy) ความคิดสร้างสรรค์ (creativity) ทักษะความเป็นผู้นำ (Leadership) เป็นต้น

ข้อ 4. ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์และการคิดค้นนวัตกรรม สอดคล้องกับวิชัย วงษ์ใหญ่ และ ภารุฒ พัฒนาผล (2562) ที่กล่าวว่า ทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมเป็นหนึ่งในทักษะทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ผู้เรียนจำเป็นต้องได้รับการพัฒนา เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพและดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ จัดเป็นทักษะเชิงประยุกต์ (Apply skills) ที่ต้องผสมผสานทักษะต่างๆ เข้าด้วยกัน ทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรม เป็นความสามารถในการใช้ความรู้ (Knowledge) จินตนาการ (Imagination) ความคิดสร้างสรรค์ (Creative thinking) ความร่วมมือ (Collaborative) ทำให้เกิดนวัตกรรมที่อาจอยู่ในรูปแบบของความคิด วิธีการ หรือสิ่งประดิษฐ์ต่างๆ โดยอาจเป็นสิ่งใหม่ทั้งหมดหรือใหม่เพียงบางส่วน และอาจใหม่ในบริบทใดบริบทหนึ่ง หรือในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง

ข้อ 5. ทักษะการตั้งเป้าหมายและการเข้าใจตนเอง สอดคล้องกับ อังคณา เกิดทองมี (2566) ที่กล่าวยืนยันว่ามีงานวิจัยทางจิตวิทยาจำนวนมากที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการตั้งเป้าหมาย และเปิดเผยว่าการตั้งเป้าหมายที่จะทำให้เราประสบความสำเร็จได้ง่ายกว่า และได้ผลลัพธ์ที่ดีกว่า คือ การตั้งเป้าหมายให้ท้าทาย และมีความเฉพาะเจาะจง โดยสามารถใช้หลักการตั้งเป้าหมายที่หลายคนรู้จักกันในชื่อของ SMART goals ได้ นอกจากนี้ Scott Dust นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ได้แนะนำอภิวินัยที่จะช่วยทำให้เราบรรลุเป้าหมายที่เราตั้งไว้ได้สำเร็จ ด้วยหลักการดังต่อไปนี้ 1. มีความเข้าใจ และตระหนักรู้ว่าการทำเป้าหมายให้สำเร็จได้ มีปัจจัยอื่นๆ ที่ต้องพิจารณาร่วมด้วย 2. มีเป้าหมายที่สำคัญ และ มีความโปร่งใส 3. จัดการเป้าหมายหลายๆ อย่างให้สอดคล้องกัน และ 4. โฟกัสที่การพัฒนาตัวเองในระหว่างการทำเป้าหมายให้สำเร็จ

ข้อ 6. ทักษะการใช้ AI อย่างมีวิจารณญาณ สอดคล้องกับ สโรจ เลหาศิริ (2566) ที่กล่าวว่า ในยุคที่ข้อมูลถูกสร้างขึ้นมาเป็นปริมาณมหาศาล รวมไปถึงยุคที่ผู้บริโภคสามารถสื่อสารได้โดยตรงกับแบรนด์ หรือผู้บริโภคคนอื่นมากขึ้น ทักษะในข้อนี้จะเป็นทักษะที่ทำให้เราสามารถเข้าใจบริบทของข้อมูล สามารถวิเคราะห์หาส่วนที่สำคัญและจำเป็นที่สุดของข้อมูล เพื่อนำมาใช้ตัดสินใจโดยใช้ตรรกะ นอกจากนี้ยังรวมไปถึงการรู้เท่าทันเสียงและสื่อบนโลกโซเชียล ซึ่งปัจจุบันเต็มไปด้วยข้อมูลปลอม ข้อมูลที่มีความเอนเอียง รวมไปถึงข้อมูลที่ Algorithm ของโซเชียลมีเดีย หรือเสิร์ชเอนจิน ต่างๆ นำมาให้เราดูตามความชอบของเรา อันจะทำให้เราได้รับข้อมูล ชุดความคิดที่ผิดๆ ได้ ดังนั้น วิจารณญาณ และการใช้ตรรกะจึงจำเป็นอย่างยิ่งในการทำงาน

ข้อ 7. ทักษะการใฝ่รู้และทักษะการเรียนรู้วิธีที่จะเรียนรู้ต่อได้ สอดคล้องกับ สายสุตา ชันธเวช (2561) แนวคิดการเรียนรู้ด้วยตนเองมีแนวโน้มที่จะเป็นแนวคิดที่สำคัญของวงการการศึกษาผู้ใหญ่ในอนาคต นอกจากนั้นคาดว่าจะจะเป็นแนวคิดที่มีพลังขับเคลื่อนให้วงการการศึกษาผู้ใหญ่ก้าวหน้าอย่างมาก อย่างไรก็ตามก็ยังคงควรคำนึงถึงการชี้แนะตนเองในการเรียนรู้ หรือการเรียนรู้ด้วยตนเองจะเน้นถึงความรับผิดชอบของบุคคลและเชื่อในศักยภาพที่ไม่สิ้นสุดของมนุษย์ (never-ending potential of human) ในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ที่ประสบผลสำเร็จผู้อำนวยการความสะดวกต้องมีบทบาทในการร่วมปรึกษา แลกเปลี่ยนความคิด เป็นแหล่งความรู้ตามที่คุณเรียนต้องการ มีความสัมพันธ์ อันดีกับผู้เรียน มีส่วนร่วมในการถ่ายโอนบทบาทการเรียนการสอนและสนับสนุนให้ผู้เรียนคิดอย่างแตกฉาน (critical thinking)

ข้อ 8. ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา สอดคล้องกับ สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ (2551) ที่กล่าวว่า ผู้ที่มีการพัฒนาและฝึกฝนการคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Thinking) อย่างสม่ำเสมอ จะ

ส่งผลดีทั้งต่อตนเองและส่วนร่วม การคิดเชิงวิพากษ์จะช่วยให้เรามองสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นด้วยใจที่เป็นกลาง ไม่ตัดสินใจเชื่อในสิ่งที่ได้รับทันทีแต่จะตั้งคำถามเพื่อเป็นการตรวจสอบความถูกต้อง มีการแสวงหาความรู้ ข้อเท็จจริง หลักฐานต่าง ๆ มายืนยันในสิ่งที่ตัดสินใจว่าเป็นสิ่งที่มีเหตุผลสมควรแก่การเลือก ส่งผลให้เราไม่ถูกหลอก ทำให้เป็นคนที่มีความคิดสร้างสรรค์และพร้อมจะยอมรับสิ่งใหม่

ข้อ 9. ทักษะ 3R8C ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วย 3R คือ ทักษะด้านความรู้ (Hard Skills) ได้แก่ 1. Reading : สามารถในการอ่านออก อ่านจับใจความได้ 2. (W) Riting : สามารถเขียนได้ สื่อสารให้คนอื่นเข้าใจ และ 3. (A) Rithematics : มีทักษะการคำนวณ คิดแบบนามธรรม ส่วน 8C คือ ทักษะทางอารมณ์ (Soft Skills) ได้แก่ 1. Critical thinking and problem solving คือ มีทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณและสามารถแก้ไขปัญหาได้ 2. Creativity and innovation คือ การคิดอย่างสร้างสรรค์และคิดเชิงนวัตกรรม 3. Cross-cultural understanding คือ ความเข้าใจในความแตกต่างของวัฒนธรรมและกระบวนการคิดข้ามวัฒนธรรม 4. Collaboration teamwork and leadership คือ ความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะความเป็นผู้นำ 5. Communication information and media literacy คือ มีทักษะในการสื่อสารและการรู้เท่าทันสื่อ 6. Computing and IT literacy คือ มีทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และรู้เท่าทันเทคโนโลยี 7. Career and learning skills คือ มีทักษะอาชีพและการเรียนรู้ 8. Compassion คือ มีความเมตตา กรุณา มีคุณธรรม และมีระเบียบวินัย สอดคล้องกับ สุภาพรรณ ศรีสุข (2564) ที่กล่าวว่า ทุกทักษะที่กล่าวมาข้างต้นนั้น เป็นทักษะที่เด็ก ๆ สามารถนำมาใช้ในการดำเนินชีวิต และการเรียนรู้ได้ทุกวิชา ดังนั้นการฝึกทักษะ 3R x 8C จึงกลายเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยเสริมพัฒนาการและสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพให้กับเด็ก ๆ ได้มากขึ้น

รูปแบบ (Style) ผู้เรียน ข้อ 1. รูปแบบการศึกษาด้วยตนเองและทำงานเป็นกลุ่มอย่างเอาการเอาใจ (Active Learning) สอดคล้องกับ สถาพร พงษ์พิบูล (2558) ที่กล่าวว่า Active Learning เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างสรรค์ทางปัญญา (Constructivism) ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้มากกว่าเนื้อหาวิชา เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ หรือสร้างความรู้ให้เกิดขึ้นในตนเอง ด้วยการลงมือปฏิบัติจริงผ่านสื่อหรือกิจกรรมการเรียนรู้ ที่มีครูผู้สอนเป็นผู้แนะนำ กระตุ้น หรืออำนวยความสะดวก ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ขึ้น โดยกระบวนการคิดขั้นสูง กล่าวคือ ผู้เรียนมีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประเมินค่าจากสิ่งที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีความหมายและนำไปใช้ในสถานการณ์อื่นๆได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บุคลากร (Staff) ผู้สอน ข้อ 1. ผู้สอนต้องเก่งการสอนเชิงชี้แนะ (COACHING) เพราะในอนาคตครูจะเปลี่ยนไปเป็นผู้คอยชี้แนะมากกว่าผู้สั่งการ ข้อ 2. ผู้สอนที่มีทัศนคติ (Mindset) ที่ดีต่อการจัดการเรียนการสอนมากกว่าความเจริญก้าวหน้าทางหน้าที่การงานของตน เนื่องจากว่าที่ผ่านมาผู้สอนบางท่านอาจให้ความสำคัญกับการเติบโตในหน้าที่การงานของตนมากกว่าความมุ่งมั่นในการสอน ผู้เรียน 1. ผู้เรียนยุคใหม่ต้องมี 10 ลักษณะที่สำคัญดังต่อไปนี้ 1. การสร้างแรงบันดาลใจ (Passion) 2. การรู้จักสงสัย (Curiosity) 3. การสร้างจินตนาการ (Imagination) 4. การคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Thinking) 5. การอดทนและอดทน (Grit/Persistence) 6. การใฝ่รู้ใฝ่เรียน (Studious) 7. ความยืดหยุ่น (Resilience) 8. ความเป็นไทย (Thainess) 9. ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (Empathy) 10. ความฉลาดทางดิจิทัล (Digital Quotient) ซึ่งการพัฒนาทักษะเหล่านี้ต้องผ่านการทำกิจกรรม ที่ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดและปฏิบัติอย่างชัดเจน ซึ่งส่วนมากเป็นทักษะทางสังคมที่ใช้เพื่อปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (Soft Skills)

ส่วนกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า นวัตกรรมด้านการพัฒนาครูผู้สอนและผู้เรียนในยุคชีวิตวิถีถัดไปที่มีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมาก (Md.≥3.5) และเป็นแนวโน้มที่พึงประสงค์ (ร้อยละ 100) แต่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องในแต่ละแนวโน้ม (QR > 1.5) คือ ระบบ (System) ผู้สอน ข้อ 5. ระบบการให้ครู/อาจารย์ ไปเรียนหลักสูตรระยะสั้นแบบ Reskill/Upskill ให้ครูประเทศสิงคโปร์เป็นตัวอย่าง ที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องเพราะผู้เชี่ยวชาญบางท่านคิดว่าขึ้นอยู่กับงบประมาณและฐานะทางการเงินหรือฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศด้วย

ส่วนที่เหลือของนวัตกรรมด้านการพัฒนาครูผู้สอนและผู้เรียนในยุคชีวิตวิถีถัดไป กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า นวัตกรรมด้านการพัฒนาครูผู้สอนและผู้เรียนในยุคชีวิตวิถีถัดไปที่มีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมาก (Md.≥3.5) ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องในแต่ละแนวโน้ม (QR < 1.5) และเป็นแนวโน้มที่พึงประสงค์ (ร้อยละ 85 ขึ้นไป)

6. นวัตกรรมด้านสื่อหรือเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า องค์ประกอบภายใน นวัตกรรมด้านสื่อหรือเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไปที่มีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด (Md.≥4.5) ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องในแต่ละแนวโน้ม (QR < 1.5) และเป็นแนวโน้มที่พึงประสงค์ (ร้อยละ 85 ขึ้นไป) ได้แก่

โครงสร้าง (Structure) ข้อ 1. เทคโนโลยียุคดิจิทัลจะทำให้ระบบการศึกษาเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก สถาบันใดไม่ปรับตัวย่อมได้รับผลกระทบ ข้อ 2. การมีสื่อหรือเทคโนโลยีที่ดี ในระบบออนไลน์ที่

ผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้ จะช่วยพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนแบบเรียนรู้ด้วยตนเอง แต่ต้องมีหน่วยงานกลาง ที่คอยตรวจสอบคุณภาพ ควบคุมให้ได้มาตรฐานก่อนนำออกเผยแพร่ให้ผู้เรียนใช้ ข้อ 3. สื่อและเทคโนโลยี ต้องเป็นผู้ช่วยที่ทำให้ผู้สอนสอนได้ดีขึ้น แต่ไม่ควรเป็นปัจจัยหลัก เพราะปัจจัยหลักคือตัวผู้สอน ข้อ 4. เทคโนโลยีการนำวัตถุ 3 มิติ มาจำลองเข้าสู่โลกจริง (AR) เทคโนโลยีจำลองสถานที่ขึ้นมาเป็นโลกเสมือน โดยส่วนมากจะเกี่ยวข้องกับการมองเห็น (VR) และปัญญาประดิษฐ์ (AI) เป็นแนวโน้มเทคโนโลยีในโลกยุคใหม่ ข้อ 5. แนวโน้มการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ต้องเป็นเทคโนโลยีที่ใช้ง่าย ราคาไม่แพง เข้าถึงง่าย ช่วยในการเรียนรู้ มีการประมวลผลและการจัดเก็บข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ และช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาได้ สอดคล้องกับ เจนนิเฟอร์ มอนโร (2564) กล่าวว่า การใช้เทคโนโลยีในห้องเรียนมีประโยชน์อยู่ 7 ประการด้วยกัน คือ 1. เทคโนโลยีช่วยเพิ่มความสนใจ 2. เทคโนโลยีส่งเสริมการทำงานร่วมกันและการสร้างทีม 3. เทคโนโลยีเตรียมนักเรียนสำหรับอนาคต 4. เทคโนโลยีช่วยปรับปรุงการสนับสนุนครู 5. เทคโนโลยีช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเอง 6. เทคโนโลยีสามารถทำให้เกิดการเรียนรู้ผ่านมือถือเครื่องเดียว และ 7. เทคโนโลยีช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

รูปแบบ (Style) ข้อ 3. รูปแบบการใช้ ChatGPT เป็นเครื่องมือสนับสนุนการเรียนการสอนอย่าง มีวิจารณ์ญาณ ข้อ 4. รูปแบบการใช้ Massive Open Online Courses เช่น Thai Mooc เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนแบบเฉพาะบุคคล ข้อ 5. รูปแบบการใช้พ็อดคาสท์ในการให้ความรู้ (Podcasts) แต่ไม่ควรยาวเกินไป ข้อ 8. รูปแบบการใช้หุ่นยนต์เพื่อการศึกษา (Educational Robots) เช่น ทางกายภาพ ข้อ 10. รูปแบบการเรียนรู้ทางออนไลน์แบบดิจิทัลต่างๆ (Various Online Digital Learning Ways) เน้น Active Online Learning ข้อ 11. รูปแบบห้องเรียนอัจฉริยะ (Smart Classroom) สำหรับการเรียนรู้ในยุค 4.0 ข้อ 12. รูปแบบการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) มาช่วยด้านการเรียนการสอน และ ข้อ 13. รูปแบบเมตาเวิร์ส (Metaverse) หรือจักรวาลนฤมิตเพื่อการศึกษา จะเห็นได้ว่าทั้งหมดนี้ล้วนเป็นเครื่องมือสนับสนุนการเรียนการสอน ที่มีทั้งจุดที่ดีและจุดที่ต้องปรับปรุง แต่อย่างไรก็ตามล้วนเป็นทางเลือกที่ยอดเยี่ยมสำหรับเพิ่มเติมการเรียนรู้แบบเดิมหรือการเพิ่มพูนประสบการณ์การเรียนรู้แบบใหม่ ๆ

ส่วนกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า นวัตกรรมด้านสื่อหรือเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนการสอน ในยุคชีวิตวิถีถัดไปที่มีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมาก (Md.≥3.5) และเป็นแนวโน้มที่พึงประสงค์ (ร้อยละ 85 ขึ้นไป) แต่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องในแต่ละแนวโน้ม (QR > 1.5) คือ ระบบ (System) ข้อ 1.

ระบบการพัฒนา platform กลางของประเทศไทย เนื่องจากผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดี แต่เป็นไปได้ยากมากสำหรับประเทศไทย เนื่องจากไม่มีระบบที่ดีมารองรับ

ส่วนที่เหลือของนวัตกรรมด้านสื่อหรือเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า นวัตกรรมด้านสื่อหรือเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไปที่มีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมาก ($Md. \geq 3.5$) ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องในแต่ละแนวโน้ม ($QR < 1.5$) และเป็นแนวโน้มที่พึงประสงค์ (ร้อยละ 85 ขึ้นไป)

องค์ประกอบภายนอกโดยยึดหลักการของ PESTLE Analysis

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า องค์ประกอบภายนอกที่มีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด ($Md. \geq 4.5$) ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องในแต่ละแนวโน้ม ($QR < 1.5$) และเป็นแนวโน้มที่พึงประสงค์ (ร้อยละ 85 ขึ้นไป) ได้แก่ ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (Technological Factors) ข้อ 2. เทคโนโลยีจะช่วยแก้ไขเรื่องความสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาที่มีคุณภาพได้ หากมีการบริหารจัดการที่ดี

นอกจากนี้ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า องค์ประกอบภายนอกที่มีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมาก ($Md. \geq 3.5$) และผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องในแต่ละแนวโน้ม ($QR < 1.5$) แต่เป็นแนวโน้มที่ไม่พึงประสงค์ (น้อยกว่าร้อยละ 85) คือ ปัจจัยด้านสังคม (Social Factors) ข้อ 2. วัฒนธรรมเรื่องการศึกษาและความสำคัญของการศึกษาและการเคารพนับถือผู้ทำอาชีพครู/อาจารย์ มีลดลงเพราะการเรียนการสอนจะมีการเรียนรู้ด้วยตนเองและพึ่งพาเทคโนโลยีมากขึ้น ข้อ 5. ปัญหาความเครียด รวมทั้งโรคจิต โรคประสาท จะมีมากขึ้น เพราะผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับเทคโนโลยีมากกว่าการออกไปใช้ชีวิตในสังคม จึงต้องวางแผนเตรียมการแก้ไขไว้ล่วงหน้า และ ข้อ 6. ต่างประเทศ เช่น ประเทศจีนจะเข้ามารอบครอง (take over) หลายมหาวิทยาลัยในประเทศไทย แล้วส่งนักศึกษาเข้ามาเรียน

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า องค์ประกอบภายนอกที่มีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมาก ($Md. \geq 3.5$) และเป็นแนวโน้มที่พึงประสงค์ (ร้อยละ 85 ขึ้นไป) แต่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องในแต่ละแนวโน้ม ($QR > 1.5$) คือ ปัจจัยด้านกฎหมาย (Legal Factors) ข้อ 1. การปรับแก้กฎหมายให้รองรับลักษณะที่แตกต่างกันของผู้เรียน สถานศึกษา วิธีการจัดการเรียนการสอน และความต้องการกำลังแรงงานของประเทศเป็นสิ่งที่ต้องทำและจะเห็นผลชัดเจนขึ้น

ส่วนที่เหลือขององค์ประกอบภายนอกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า องค์ประกอบภายนอกที่มีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมาก ($Md. \geq 3.5$) ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องในแต่ละแนวโน้ม (QR < 1.5) และเป็นแนวโน้มที่พึงประสงค์ (ร้อยละ 85 ขึ้นไป)

จากนั้นวิเคราะห์ SWOT Analysis โดยวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและข้อจำกัด (Swot Analysis) จากข้อมูลทุกส่วน นอกจากนี้ยังทำการวิเคราะห์ TOWS MATRIX Analysis คือ การหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน เมื่อได้กลยุทธ์ที่ต้องการแล้ว ผู้วิจัยได้นำผลการพัฒนากลยุทธ์ไปทำการพูดคุยแบบกลุ่มร่วมกัน เกี่ยวกับหัวข้อที่ค้นพบ (Focus Group) จำนวน 9 คน มาพูดคุยแบบกลุ่มร่วมกัน และใช้เวลาในการพูดคุย 2 ชั่วโมงโดยประมาณ โดยจุดประสงค์หลัก คือ การทำความเข้าใจและรับรู้ความคิดเห็นความรู้สึก รวมทั้งพฤติกรรมจากประสบการณ์โดยตรงของผู้เข้าร่วม ซึ่งผู้วิจัยจะคอยควบคุมและเปิดประเด็นการพูดคุยต่าง ๆ ในที่สุดจึงได้กลยุทธ์นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษายุคชีวิตวิถีถัดไป ดังนี้

กลยุทธ์นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษายุคชีวิตวิถีถัดไป

ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2567 – 2571)

การวิเคราะห์ข้อมูลนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษายุคชีวิตวิถีถัดไป ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2567 – 2571) ประกอบด้วย 6 ประเด็นกลยุทธ์ ดังนี้

ภาพที่ 5.1 ประเด็นกลยุทธ์

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 ด้านนวัตกรรมการบริหารจัดการ ที่สนับสนุนการเรียนการสอน

เป้าหมาย: ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 ด้านนวัตกรรมการบริหารจัดการที่สนับสนุนการเรียนการสอน

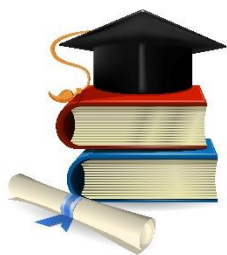
- การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์คือปัจจัยสำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ
- การพัฒนาเพื่อการสร้างพลเมืองที่มีความฉลาดทุกด้าน (ปัญญา อารมณ์ สังคม) และมีความรับผิดชอบ มีวุฒิภาวะ มีสุนทรียในเรื่องความงามของศิลปวัฒนธรรมและธรรมชาติ
- แนวโน้มในอนาคต คือ การบริหารการจัดการรูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการพัฒนาทักษะ (Lifelong Learning and Skill Development) รวมทั้งการพัฒนาความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี(Technology Development) ที่ช่วยของการเรียนรู้จะมีมิติครอบคลุมทั้งองค์พหุของสังคม จนเส้นแบ่งระหว่างการศึกษาในและนอกระบบหายไปมากที่สุด
- หลักการบริหารการเรียนการสอนแบบผสมผสานแนวคิดและนวัตกรรมใหม่ในยุคชีวิตวิถี 6 ถัดไปหรือยุคหลังการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ที่ยืดหยุ่นและตอบสนองต่อสังคมและเทคโนโลยี
- แผนพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาระยะ 5 ปี ที่กำหนดทิศทาง เป้าหมายและยุทธศาสตร์การพัฒนาต้องมีความทันสมัย โดยต้องทบทวนเพื่อปรับแก้ไขเพิ่มเติมในทุก 1-3 ปี เพื่อให้ทันต่อ

การเปลี่ยนแปลง เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ (outcome -based education) และเน้นการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอย่างจริงจัง

- การบริหารสถาบันอุดมศึกษาที่ต้อปัจจัยการเทียบโอนหน่วยกิตและสะสมไว้เพื่อขอรับคุณวุฒิตามระดับ ครอบคลุมทั้งประเทศและได้มาตรฐานเดียวกัน
- ระบบบริหารงานแบบให้การสนับสนุนการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งเรื่องอำนาจการตัดสินใจและงบประมาณ
- การสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการอย่างจริงจัง ส่วนสถานประกอบการจะได้แรงงานที่มีคุณภาพ

กลยุทธ์

1. กลยุทธ์การบริหารคุณภาพการศึกษาแบบเห็นผลลัพธ์
2. กลยุทธ์การบริหารการจัดการรูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตบนฐานของการพัฒนาความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี
3. กลยุทธ์การพัฒนาหลักการบริหารแบบผสมผสานแนวคิดและนวัตกรรมใหม่ที่ยืดหยุ่นและตอบสนองต่อสังคมและเทคโนโลยี
4. กลยุทธ์การพัฒนาแผนพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาระยะ 5 ปี เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ (outcome -based education)
5. กลยุทธ์การพัฒนาระบบการเทียบโอนหน่วยกิตเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต
6. กลยุทธ์การพัฒนาระบบบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสู่ความสำเร็จ
7. กลยุทธ์การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีทักษะการกำหนดเป้าหมาย ทักษะการวางแผน ทักษะการสื่อสาร ทักษะการโค้ช และทักษะการสร้างแรงจูงใจ
8. กลยุทธ์การสร้างความร่วมมือในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพแก่นักศึกษา
9. กลยุทธ์การพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำในศตวรรษที่ 21

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 ด้านนวัตกรรมหลักสูตร

เป้าหมาย: ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 ด้านนวัตกรรมหลักสูตร

- หลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยร่วมมือกับแหล่งงาน ยืดหยุ่น ปรับเปลี่ยนได้ตลอดเวลา ทันสมัย และการเรียนรู้ไม่ได้จำกัดแต่ในสถานศึกษา
- การปรับปรุงหลักสูตรแบบยืดหยุ่นปรับเปลี่ยนได้ เน้นฐานสมรรถนะ (Competency Based) เพื่อให้ทันต่อโลก มีการเฟื่องหน่วยกิตไว้สำหรับเติมเต็มได้ตลอดเวลา
- การวางมาตรฐานหลักสูตรระดับประเทศที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม และเป็นแกนกลางของทั้งประเทศ
- หลักสูตรที่มีการระดมสมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งสถานประกอบการ ผู้เชี่ยวชาญ การศึกษา กลุ่มผลประโยชน์ ครูและผู้บริหาร อย่างเจาะลึกและรอบด้าน
- หลักสูตรในอนาคตมีแนวโน้มจะเป็นหลักสูตรระยะสั้นมากขึ้น เพราะผู้เรียนยุคใหม่ไม่ต้องการอยู่ในสถานศึกษานานถึง 4 ปี เพราะต้องการศึกษาด้วยตนเองมากขึ้น ทำงานได้เร็วขึ้น หรือทำงานไปด้วยเรียนไปด้วย

- แนวโน้มรูปแบบหลักสูตรที่มาแรงในอนาคต คือ 1. หลักสูตรแบบสหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (CWIE Program) 2. หลักสูตรแบบหน่วยการเรียนรู้ (Module) เป็นหลักสูตรบูรณาการการใช้ทักษะ ได้เรียนรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติเชิงวิชาชีพผ่านการเรียนการสอนที่ผู้เรียนมีส่วนร่วม (Active Learning) ทั้งระดับห้องปฏิบัติการกับผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานด้านการเรียนรู้ที่ไม่จำกัดอยู่แต่เพียงในสถานศึกษา ข้อดีคือ คนที่ทำงานแล้วสามารถเข้ามาเรียนร่วมกับนักศึกษาที่เรียนในมหาวิทยาลัยได้ เป็นลักษณะ Reskill/Upskill และสามารถเชิญคนข้างนอกหรือผู้เชี่ยวชาญมาเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรได้

กลยุทธ์

1. กลยุทธ์การปรับปรุงหลักสูตรที่เน้นฐานสมรรถนะ
2. กลยุทธ์การรับฟังผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Voice of Customer)
3. กลยุทธ์การทำความร่วมมือกับสถานประกอบการ (Skill Mapping)
4. กลยุทธ์การพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นสำหรับผู้เรียนในโลกยุคใหม่
5. กลยุทธ์การส่งเสริมพัฒนาหลักสูตรแบบสหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (CWIE Program)
6. กลยุทธ์การพัฒนาหลักสูตรแบบหน่วยการเรียนรู้ (Module)
7. กลยุทธ์การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนแบบออนไลน์สู่ความสำเร็จ

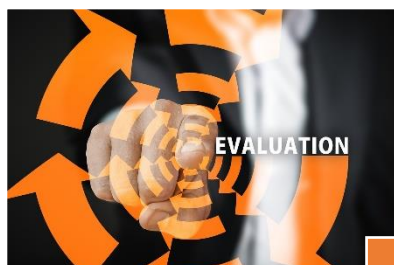
ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 ด้านนวัตกรรม รูปแบบการเรียนการสอน

เป้าหมาย: ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 ด้านนวัตกรรมรูปแบบการเรียนการสอน

- รูปแบบการเรียนการสอนที่ขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละหลักสูตร ไม่สามารถกำหนดตายตัวได้ หลักสูตรต้องทำการประเมินว่าเหมาะกับรูปแบบการเรียนการสอนใด และแต่ละวิชาสามารถใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลาย ยืดหยุ่นและผสมผสานการใช้เทคโนโลยี
- รูปแบบการเรียนการสอนในอนาคต จะมีลักษณะดังต่อไปนี้ 1. รูปแบบการเรียนการสอนแบบที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง (Active Learning) 2. รูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) 3. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบปรับเปลี่ยนได้ (Hybrid Learning) และ 4. รูปแบบการเรียนการสอนแบบให้ผู้เรียนไปทำงาน แล้วเอาปัญหามาแก้ (Problem-based Learning) การเรียนรู้จากโครงงานและการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Project-Based and Experiential Learning) เน้นการ workshop training เป็นหลัก และการนำเสนอไอเดียเพื่อขายคอนเซ็ปต์ (Pitching) เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับโลกยุคใหม่

กลยุทธ์

1. กลยุทธ์การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลาย ยืดหยุ่นและผสมผสานการใช้เทคโนโลยี
2. กลยุทธ์การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง (Active Learning)
3. กลยุทธ์การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Blended Learning)
4. กลยุทธ์การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบปรับเปลี่ยนได้ (Hybrid Learning)
5. กลยุทธ์การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบการแก้ปัญหา (Problem-based Learning) และแบบการทำโครงการและการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Project-Based and Experiential Learning)

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4

ด้านนวัตกรรมการวัดและการประเมินผล

เป้าหมาย: ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 ด้านนวัตกรรมการวัดและการประเมินผล

- การประเมินผลต้องประเมินสิ่งที่ผู้เรียนแต่ละคนเรียนรู้และความก้าวหน้าอย่างรอบด้านตลอดเวลาหรือทุกครั้งที่มีโอกาส โดยใช้รูปแบบการประเมินที่หลากหลายด้วยการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วย เพื่อช่วยชี้แนะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และปรับปรุงตนเองได้
- การใช้แนวทางการวัดผลแบบมุ่งที่ผลลัพธ์ (Outcome-based Assessment) คือคำตอบด้านการวัดและการประเมินผลในยุคชีวิตวิถีถัดไป
- รูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ที่ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ การประเมินผลการเรียนรู้ (Assessment of Learning : AOL) การประเมินผลเพื่อการเรียนรู้ (Assessment for Learning : AFL) และการให้ผู้เรียนประเมินตนเองขณะเรียนรู้ (Assessment as Learning: AAL) ทั้งนี้ให้ใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย
- ผู้สอนต้องมีความรู้เรื่องการวัดและการประเมินผลที่หลากหลายเพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลาย

กลยุทธ์

1. กลยุทธ์การพัฒนาศัภษาพครู้ด้ำนการวัดและการประเมินผลแบบมุ่งที่ผลลัพธ์และการใช้เทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนการประเมินเพื่อการเรียนรู้ (Assessment for Learning)
2. กลยุทธ์การพัฒนากระบวนการวัดและการประเมินผลด้วยเทคโนโลยี AI
3. กลยุทธ์การใช้คอมพิวเตอร์เรียนรู้สิ่งต่างๆ และพัฒนาการทำงานของผู้เรียนให้ดีขึ้นได้ด้วยตัวเองจากข้อมูลและสภาพแวดล้อมที่ได้รับ (Machine Learning)
4. กลยุทธ์การใช้การออกแบบระบบโครงข่ายคอมพิวเตอร์ ให้เลียนแบบการทำงานของสมองมนุษย์ เพื่อศึกษาเรื่องความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน (Neural Network)
5. กลยุทธ์การพัฒนารูปแบบการประเมินตามความถนัดของผู้เรียนควบคู่ไปกับรูปแบบการประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment)
6. กลยุทธ์การเลือกใช้และสร้างเครื่องมือที่หลากหลายสอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน
7. กลยุทธ์การสร้างเกณฑ์การประเมิน (Scoring Rubric) ให้สอดคล้องกับเป้าหมายการเรียนรู้ตามบริบทผู้เรียน

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 5

ด้านนวัตกรรมการพัฒนาผู้สอนและผู้เรียน

เป้าหมาย: ประเด็นกลยุทธ์ที่ 5 ด้านนวัตกรรมการพัฒนาผู้สอนและผู้เรียน

ผู้สอน

- ผู้สอนมีความรู้หลายศาสตร์ เป็นสหวิทยาการ เน้นบูรณาการกับศาสตร์ทางเทคโนโลยี
- ผู้สอนที่เก่งการสอนเชิงชี้แนะ (coaching)
- ผู้สอนที่มีการพัฒนากรอบความคิดหรือทัศนคติและแนวคิดแบบยืดหยุ่นและเติบโตพัฒนาต่อไปข้างหน้า เชื่อในศักยภาพของคน และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จนเกิดประสิทธิภาพเป็นอย่างดี (Growth Mindset) ต่อการจัดการเรียนการสอนมากกว่าความเจริญก้าวหน้าทางหน้าที่การงานของตน
- ผู้สอนพยายามพัฒนาจุดที่ตนบกพร่องและพยายามเติมเต็มให้สมบูรณ์ เช่น การ Upskill/Reskill ตนเองอยู่ตลอดเวลา
- ผู้สอนที่มีทักษะที่ผู้สอนอยากให้ผู้เรียนมี
- ในอนาคตบทบาทของผู้สอนจะทำหน้าที่เป็น Facilitator หรือ Coach โดยสมบูรณ์แบบ

- การพัฒนาครูผู้สอนแนวใหม่ คือ การพัฒนาแรงจูงใจทั้งภายในและภายนอกให้กับครูผู้สอน เช่น ค่าตอบแทนที่สูงขึ้น รางวัล ความมั่นคงในชีวิต การได้รับการยกย่อง การได้รับการยอมรับในอาชีพ
- ผู้สอนต้องเป็นตัวอย่างที่ดี (Role Model) ให้กับผู้เรียน
- การพัฒนาผู้สอนต้องพัฒนาใน 5 ด้านนี้ คือ 1. ศาสตร์การสอน 2. การสื่อสารและบุคลิกภาพที่ดี 3. การวัดและการประเมินผล 4. การใช้เครื่องมือดิจิทัล และ 5. การวิจัยในชั้นเรียน
- การพัฒนาจิตวิทยาสำหรับผู้สอน เรื่อง การรู้เท่าทันปัญญาประดิษฐ์ (AI) และสื่อสังคมออนไลน์ รวมทั้งการสร้างประสบการณ์ให้กับผู้เรียนในโลกแห่งปัญญาประดิษฐ์ (AI) เป็นเรื่องจำเป็น
- การพัฒนาระบบการพัฒนาคุณวุฒิใบประกอบวิชาชีพอย่างมีมาตรฐานของผู้สอน
- การพัฒนาระบบการให้คุปครองครู/อาจารย์ ไปเรียนหลักสูตรระยะสั้นแบบ Reskill/Upskill
- 8 ทักษะที่จำเป็นในโลกยุคใหม่สำหรับผู้สอนคือ 1. ทักษะดิจิทัล (Digital Literacy) 2. ทักษะด้านเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life Long Learning) 3. ทักษะการสอนเชิงชี้แนะ (Coaching) 4. ทักษะการสื่อสาร (Communication) 5. ทักษะภาษาอังกฤษ (English Competency) 6. ทักษะการสร้างทัศนคติที่ดี (Growth Mindset) 7. ทักษะคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Thinking) และ 8. ทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์และการรู้เท่าทัน (AI Literacy)
- ทักษะด้านจิตวิทยาในการสอนและทักษะการรับฟัง เป็นทักษะที่จำเป็นต่อผู้เรียนยุคใหม่ เพราะผู้เรียนจะมีข้อโต้แย้ง (Argument) ตลอดเวลา ต้องเน้นฟังความต้องการของผู้เรียน
- ทักษะการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ให้ทันโลก เป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้สอนยุคใหม่

ผู้เรียน

- เป้าหมายหลักให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจ อยากเรียนรู้ และได้กำกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง อย่าง สนุกและรักในการเรียนรู้
- การพัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ช่วยในการวางแผนชีวิตให้กับผู้เรียน ติดตามความคืบหน้า และ ให้คำปรึกษาและคอยช่วยเหลือผู้เรียน
- หลักการเข้าถึงใจผู้เรียนยุคใหม่ต้องมี 3 สิ่งนี้ คือ การเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น ความสร้างสรรค์ และ ความท้าทาย
- ผู้เรียนยุคใหม่ต้องมี 10 ลักษณะที่สำคัญ ดังต่อไปนี้ 1. การสร้างแรงบันดาลใจ (Passion) 2. การรู้จักสงสัย (Curiosity) 3. การสร้างจินตนาการ (Imagination) 4. การคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Thinking) 5. การอึดและอดทน (Grit/Persistence) 6. การใฝ่รู้ใฝ่เรียน (Studious) 7. ความยืดหยุ่น (Resilience) 8. ความเป็นไทย (Thainess) 9. ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (Empathy) 10. ความฉลาดทางดิจิทัล (Digital Quotient) ซึ่งการพัฒนา ลักษณะเหล่านี้ต้องผ่านการทำกิจกรรม ที่ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดและปฏิบัติอย่างชัดเจน
- ทักษะดิจิทัล (Digital Literacy) และทักษะความรู้ด้านจริยธรรมในโลกยุคดิจิทัล ทักษะทางสังคมที่ใช้เพื่อปฏิสัมพันธ์กับผู้คน (Soft Skill) ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์และการคิดค้นนวัตกรรม ทักษะการตั้งเป้าหมายและการเข้าใจตนเอง ทักษะการใช้ AI อย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการใฝ่รู้และทักษะการเรียนรู้วิธีที่จะเรียนรู้ต่อได้ ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา ทักษะ 3R8C ในศตวรรษที่ 21 และทักษะความคิดที่ยืดหยุ่น (Resilience mindset) เป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนยุคชีวิตวิถีถัดไป
- การสร้างแรงจูงใจใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียนจากภายใน ที่เกิดผลดีอย่างคงทนยาวนานมากกว่า แรงจูงใจจากภายนอก
- ความสำเร็จของผู้เรียนแต่ละคนไม่เหมือนกัน ต้องเน้นให้ผู้เรียนค้นหาศักยภาพของตนให้พบ

กลยุทธ์

ผู้สอน

1. กลยุทธ์การพัฒนากรอบความคิดหรือทัศนคติและแนวคิดแบบยืดหยุ่นและเติบโตพัฒนาต่อไปข้างหน้า เชื่อในศักยภาพของคน และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จนเกิดประสิทธิภาพเป็นอย่างดี (Growth Mindset) ของผู้สอน
2. กลยุทธ์การพัฒนาผู้สอนสู่ความเป็นโค้ช (Coaching)
3. กลยุทธ์การพัฒนาครูด้านการเรียนการสอนผ่านเครื่องมือดิจิทัล (Digital Tools)
4. กลยุทธ์การจัดการเรียนการสอนแบบใหม่และหลากหลาย
5. กลยุทธ์การส่งเสริมระบบการพัฒนาคุณวุฒิใบประกอบวิชาชีพ
7. กลยุทธ์การพัฒนาการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลง
8. กลยุทธ์การส่งเสริมพัฒนาผู้สอนเรื่องคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นครู

ผู้เรียน

1. กลยุทธ์การสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้แก่ผู้เรียน
2. กลยุทธ์การเสริมสร้างการรู้เท่าทันเทคโนโลยีและสื่อสังคมออนไลน์
3. กลยุทธ์การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อค้นพบศักยภาพของผู้เรียน

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 6
ด้านนวัตกรรมสื่อ
และเทคโนโลยีที่สนับสนุน
การเรียนการสอน

เป้าหมาย: ประเด็นกลยุทธ์ที่ 6 ด้านนวัตกรรมสื่อและเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนการสอน

- เทคโนโลยียุคดิจิทัลจะทำให้ระบบการศึกษาเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก สถาบันใดไม่ปรับตัวย่อมได้รับผลกระทบ
- การมีสื่อหรือเทคโนโลยีที่ดี ในระบบออนไลน์ที่ผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้ จะช่วยพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนแบบเรียนรู้ด้วยตนเอง แต่ต้องมีหน่วยงานกลางที่คอยตรวจสอบคุณภาพควบคุมให้ได้มาตรฐานก่อนนำออกเผยแพร่ให้ผู้เรียนใช้
- สื่อและเทคโนโลยีต้องเป็นผู้ช่วยที่ทำให้ผู้สอนสอนได้ดีขึ้น แต่ไม่ควรเป็นปัจจัยหลัก เพราะปัจจัยหลักคือตัวผู้สอน
- แนวโน้มการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ต้องเป็นเทคโนโลยีที่ใช้ง่าย ราคาไม่แพง เข้าถึงง่าย ช่วยในการเรียนรู้ มีการประมวลผลและการจัดเก็บข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ และช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาได้

- เทคโนโลยีการนำวัตถุ 3 มิติ มาจำลองเข้าสู่โลกจริง (AR) เทคโนโลยีจำลองสถานที่ขึ้นมาเป็นโลกเสมือนโดยส่วนมากจะเกี่ยวข้องกับการมองเห็น (VR) และปัญญาประดิษฐ์ (AI) เป็นแนวโน้มเทคโนโลยีในโลกยุคใหม่
- ใน 5 ปีข้างหน้า แนวโน้มการนำเทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรมต่างประเทศเข้ามาใช้ในระบบการศึกษาไทยจะมีมากขึ้น
- การใช้สื่อหรือเทคโนโลยีขึ้นอยู่กับบริบท เป้าหมาย เพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่ครอบคลุม มีส่วนร่วม และมีประสิทธิภาพสำหรับนักเรียนในโลกยุคใหม่ สื่อที่ดีที่สุดคือสื่อที่ผู้สอนสร้างและเหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน และออกแบบสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
- การพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีต้องทำให้ครูมีแรงจูงใจในการเรียนรู้ก่อนและมีที่ปรึกษาให้ครูแบบต่อเนื่อง เพราะเทคโนโลยีเปลี่ยนเร็วมาก
- เทคโนโลยีถูกประดิษฐ์ขึ้นมาเพื่อแก้ปัญหาแต่ละเรื่อง แต่ละเทคโนโลยีจะมีข้อจำกัดในตัวเอง
- รูปแบบการใช้นวัตกรรมสื่อและเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนการสอนที่น่าสนใจในยุคชีวิตวิถีถัดไป มีดังต่อไปนี้ 1. รูปแบบการใช้ ChatGPT เป็นเครื่องมือสนับสนุนการเรียนการสอนอย่างมีวิจารณญาณ 2. รูปแบบการใช้ Massive Open Online Courses เช่น Thai Mooc เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนแบบเฉพาะบุคคล 3. รูปแบบการใช้พ็อดคาสท์ในการให้ความรู้ (Podcasts) 4. รูปแบบการใช้หุ่นยนต์เพื่อการศึกษา (Educational Robots) เช่น ทางการแพทย์ 5. รูปแบบการเรียนรู้ทางออนไลน์แบบดิจิทัลต่างๆ (Various Online Digital Learning Ways) เน้น Active Online Learning 6. รูปแบบห้องเรียนอัจฉริยะ (Smart Classroom) สำหรับการเรียนรู้ในยุค 4.0 7. รูปแบบการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) มาช่วยด้านการเรียนการสอน 8. รูปแบบเมตาเวิร์ส (Metaverse) หรือจักรวาลนฤมิตเพื่อการศึกษา 9. รูปแบบการพัฒนาฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ที่เชื่อมโยงถึงกันทั้งองค์ภาพ สามารถใช้วิเคราะห์และเลือกใช้อย่างรู้เท่าทัน 10. รูปแบบการทำ platform ทางการศึกษาของรัฐเป็น core technology สำหรับเก็บข้อมูล

ตลอดช่วงวัยการเรียนรู้ของผู้เรียน ทำให้ภาครัฐและสถานประกอบการมองเห็นทักษะหรือสมรรถนะของผู้เรียนคนดังกล่าว เช่น มีการทดลองทำในวงการอุตสาหกรรม คนที่ทำงานในโรงงานจะมีระบบ portfolio ให้เห็น ไม่ว่าจะย้ายโรงงานไปที่ใดก็ตรวจสอบข้อมูลได้ 11. รูปแบบการเรียนรู้ข้อมูลเชิงลึกผ่านการสัมมนาผ่านเว็บ (Data-driven Insights via Webinars) 12. รูปแบบการวิเคราะห์เชิงคาดการณ์ ที่จะช่วยส่งเสริมการลงทะเบียนเรียนที่สูงขึ้น (Predictive Analytics) 13. รูปแบบการสอนเด็กด้วยการเล่นเกม (Teach Kids by Gamifying Subjects) 14. รูปแบบการใช้ Adaptive Testing ช่วยในเรื่องการวัดและการประเมินผล 15. รูปแบบการใช้เทคโนโลยี 3 มิติ มาจำลองเข้าสู่โลกจริง (AR) และ การใช้เทคโนโลยีจำลองสถานที่ขึ้นมาเป็นโลกเสมือน (VR) เพื่อการส่งเสริมการเรียนรู้ และ 16. รูปแบบแพลตฟอร์ม (Platform) กลางที่ใช้ในการตรวจสอบการประกันคุณภาพการศึกษาแบบทันที (Real Time)

กลยุทธ์

1. กลยุทธ์การจัดการเรียนการสอนที่ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่หลากหลายอย่างชาญฉลาด
2. กลยุทธ์การจัดการเรียนการสอนผ่านสื่อออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพ
3. กลยุทธ์การสร้างแรงจูงใจให้ครูประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยดังกล่าว มีข้อเสนอแนะหลัก 2 ประการ คือ 1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ และ 2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประเด็นปัญหาที่ควรศึกษาวิจัยต่อไปในอนาคต ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ในปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โลกกำลังเปลี่ยนผ่านจากโลกที่คาดการณ์ได้ไปสู่โลกที่คาดการณ์ได้ยาก มีความไม่แน่นอนและความเปราะบางสูง การเปลี่ยนแปลงในขณะเดียวกันสามารถเกิดขึ้นได้จากหลายปัจจัยที่เข้ามาพร้อมกัน ดังนั้นจึงควรพิจารณาการเปลี่ยนแปลง จากปัจจัยเดียวไม่ได้อีกต่อไป อีกทั้งหลายวิกฤตยังเป็นสิ่งใหม่ที่เราไม่เคยพบ และต้องการการตอบสนองแบบทันที หากไม่เปลี่ยนวิธีการรับมือ เราจะปรับตัวไม่ทัน และ

ถูกขัดหรือกำจัดออกไป (Disrupt) ได้ในที่สุด วิธีหนึ่งที่จะช่วยให้เราเข้าใจสิ่งที่เกิดขึ้น สามารถเตรียมพร้อมรับมือกับโอกาส และความท้าทายในอนาคตได้คือ การคิดแบบนักอนาคตศาสตร์ (Futurist) ใช้ทักษะการมองอนาคต (Futuristic Thinking) ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นอย่างมากในยุคปัจจุบันและอนาคต และเมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนนี้แล้วนั้นจึงนำมาพัฒนา กลยุทธ์ ยุทธศาสตร์ ก็จะสามารถนำฉากทัศน์ที่ได้ไปแปลงเป็นแผนกลยุทธ์ หรือออกแบบแนวทางการดำเนินงานขององค์กรต่อ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยชิ้นนี้ที่จากผลงานการวิจัยทำให้ทราบแนวโน้ม และ กลยุทธ์นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไปหรือยุคหลังสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้สถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาได้วางแผนการดำเนินการเพื่อเตรียมรับมือกับความเปลี่ยนแปลง เพื่อการเตรียมองค์กรให้พร้อมสำหรับอนาคต

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับผู้สนใจทำวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป ควรศึกษาในประเด็นที่ขยายวงกว้างและลึกมากขึ้น ควรทำวิจัยเป็นระยะ เนื่องจากสภาพแวดล้อมทางวิทยาศาสตร์และสังคมเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและตลอดเวลา

บรรณานุกรม

- กุลธิดา ทุ่งคาโน. (2564). การเรียนรู้แบบผสมผสาน Blended Learning ในวิถี New Normal. *วารสารครุศาสตร์สาร มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา*. 15(1), 29-43.
- กิตติภักดิ์ ชุณหวิริยะกุล. (2567). 5 ทักษะสำหรับผู้บริหารที่ต้องการประสบความสำเร็จ. สืบค้น 10 มิถุนายน 2567. <https://deoneacademy.com/what-skills-should-a-successful-manager-have/>
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2565). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 และ 2566*. สืบค้น 9 ตุลาคม 2565. <https://moe360.blog/2022/01/19/policy-and-focus-moe/>
- กลุ่มนโยบายและแผนการศึกษามหภาค สำนักนโยบายและแผนการศึกษา และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579*. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- กฤษณพงศ์ เลิศบำรุงชัย. (2564). *การเรียนรู้แบบปรับเปลี่ยนได้ (Hybrid Learning)*. สืบค้น 22 เมษายน 2565. <https://touchpoint.in.th/hybrid-learning/>
- โกเมศ แดงทองดี. (2560). การศึกษาในยุค Thailand 4.0. *วารสารการอาชีวศึกษาภาคกลาง*. 1(1). 1-6.
- ครูแนน. (2563). *8 วิธีสอนออนไลน์ให้มีประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ที่ดี*. สืบค้น 1 ธันวาคม 2564. <https://www.xn--12cg5gc1e7b.com/24199/>
- ปรัชญนันท์ นิลสุข. (2547). *อีเลิร์นนิ่ง (e-Learning)*. สืบค้นเมื่อ 1 ธันวาคม 2564. <https://sites.google.com/site/eelibrary01/bth-thi-7/7-1>
- คณะกรรมการจัดการความรู้ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา จ. น่าน. (2564). *การจัดการความรู้เรื่อง การจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์โควิด-19*. สืบค้น 1 ธันวาคม 2564. <https://bit.ly/2ZJ9M2w>
- จตุพร จิรันดร. (2563). การพัฒนาระบบสารสนเทศเทียบโอนผลการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง กรณีศึกษา สาขาระบบสารสนเทศ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัยวิทยาเขตสงขลา. *วารสารบริหารธุรกิจและสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง*. 3(2), 34-50.

- จรีพร โชติพิบูลย์ทรัพย์. (2565). การบริหารการศึกษาเชิงรุกแบบผสมผสาน (Hybrid Education) กับยุคการศึกษา 4.0 ในสถาบันอุดมศึกษา. *วารสาร Journal of Modern Learning Development*. 7(7), 457-473.
- จักรกฤษณ์ สิริริน. (2562). ทำความรู้จัก “EDFR” ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานที่คิดค้นโดยนักวิชาการไทยคนเก่ง. สืบค้น 1 ธันวาคม 2564. <https://www.salika.co/2018/10/15/ethnographic-delphi-futures-research/>
- จิตติมา กุลประเสริฐรัตน์. (2562). *นวัตกรรมการศึกษา*. สืบค้น 1 ธันวาคม 2564. <https://www.thaipost.net/main/detail/32641>
- จิตติมา กุลประเสริฐรัตน์. (2562). *การพัฒนาครูสู่รูปแบบการสอนแนวใหม่*. สืบค้น 1 ธันวาคม 2564. <https://www.thaipost.net/main/detail/49946>
- จิตรา จันทราเกตุรวี, อัจฉรา วัฒนาณรงค์, นรา สมประสงค์, ราชนัย บุญธิมา. (2559). แนวคิดในการจัดสหกิจศึกษาของสถานศึกษากับหลักการบริหารจัดการแบบญี่ปุ่น (Monozukuri). *วารสารวิทยบริการ สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี*. 27(2), 154-161.
- จุฬา คอมมูนิเคชั่น เซ็นเตอร์. (CCC) (2564). *6 เคล็ดลับในการเรียนออนไลน์ให้มีประสิทธิภาพ*. ข่าวสารจุฬา. สืบค้น 1 ธันวาคม 2564. จาก <https://www.chula.ac.th/news/40851/>
- เจริญ ภูวิจิตร. (2564). *การจัดการเรียนรู้ทางออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัล*. สืบค้น 1 ธันวาคม 2564. <http://www.nidtep.go.th/2017/publish/doc/20210827.pdf>
- ชยางกูร จันทะวัน รุจิรา แหวนนิล และธิปไตย พงษ์ศาสตร์. (2560). *การระบุความเสี่ยงด้วย SWOT Analysis*. สืบค้น 1 ธันวาคม 2564. http://sc2.kku.ac.th/stat/statweb/images/Eventpic/60/Seminar/02_02_-SWOT-Analysis.pdf
- ชุตีวัฒน์ สุวัตถิพงษ์. (2565). *มาสร้างห้องเรียนอัจฉริยะด้วย Classpoint กับ Wacom*. สืบค้น 3 กันยายน 2565. <https://www.facebook.com/100077702430760/videos/1020853778589949?idorvanity=318948203111527>
- ชูกิจ ลิ้มปิงานงค์. (2563). *Recovery Forum “School reopening and teacher empowerment to cope with the next normal in education”*. สืบค้น 1 ธันวาคม 2564. <https://m.mgsonline.com/qol/detail/9630000063614>
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2564). *The Next Normal ส่องเทรนด์ “ความปกติถัดไป” หลังโควิด 19*. สืบค้น 20 มกราคม 2565. <https://www.bot.or.th/Thai/BOTMagazine/Pages/256306GlobalTrend.aspx>

- ธนู ขวัญเดช. (2565). การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา ให้แก่คนไทยทุกช่วงวัย และการพัฒนาศักยภาพพหุมนุขย์ไทยในยุคดิจิทัล. *วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการมหาวิทยาลัยมหิดล*. 9 (1), 87-103.
- บริษัท ทีไอที จำกัด (มหาชน). (2563). *การเรียนการสอนยุค 4.0 ที่จำเป็นต้องรู้!*. สืบค้น 26 พฤษภาคม 2565. <https://www.tot.co.th/sme-tips/SME-tips/2020/07/16/4.0-era-teaching-that-needs-to-know>
- ประวิต เอรารธรรม์. (2560). *การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based Learning : PBL)*. มูลนิธิสถาบันวิจัยระบบการศึกษา. สืบค้น 26 พฤษภาคม 2565. <http://www.ires.or.th?p=801>
- ปรัชญา ชุ่มนาเสียว. (2563). *3 รูปแบบหลักสูตรตอบโจทย์ทุก GEN ทางรอดมหาวิทยาลัย*. สืบค้น 1 พฤษภาคม 2567. <https://www.bangkokbiznews.com/social/902994>
- พัชรภรณ์ ดวงชื่น. *การบริหารจัดการศึกษารับความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด – 19*. สืบค้น 1 ธันวาคม 2564. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jam/article/view/243660>
- ไพศาล สุวรรณน้อย (บก.). (2545). *คู่มือการพัฒนาการเรียนการสอนมหาวิทยาลัยขอนแก่น*. มหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายวิชาการ.
- พระมหาจันทน์ ฌมโผ. (2566). การบริหารทรัพยากรมนุษย์. *วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย*. 1(1) (2566), 66-79.
- พุกษา ดอกกุหลาบและคณะ. (2566). แนวทางการจัดการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างการรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี*. 17(2), 206-225.
- ภัทรดา เอี่ยมบุญญฤทธิ์, ชลธิชา ภูริปาณิก, และฐิติชัย รักบำรุง. (2563). การสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของเด็กไทยยุค Gen Z. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 31(3), 1-11.
- ภาวิณี อุปถานา. (2565). *9 เรื่องควรรู้ กับ Metaverse โลกเสมือนแห่งอนาคต จากศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ*. สืบค้น 3 กันยายน 2565. <https://www.nectec.or.th/news/news-article/9about-metaverse.html>
- ภาตี ขุนนนท์. (2564). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเป็นเลิศเฉพาะทางโดยการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถานประกอบการกับสาขาวิชาช่างอากาศยาน วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง. *วารสารวิจัยและนวัตกรรมสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร*. 4(1), 61-72.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. (ม.ป.ป.). *การแก้ปัญหาด้วยเครื่องมือดิจิทัล*. สืบค้น 10 กันยายน 2566. <http://www.dl.cmru.ac.th/core/File/595.pdf>

- มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. (2567). *Soft Skills ทักษะที่คนรุ่นใหม่ควรมี*. สืบค้น 10 มกราคม 2567. <https://www.hcu.ac.th/article/Soft%20Skills%20>
- มาลี บุญศิริพันธ์. รู้จัก "New Normal" ฉบับราชบัณฑิตยสภา. สืบค้น 2 ธันวาคม 2564. <https://news.thaipbs.or.th/content/292126>
- มารุต พัฒนา. (2563). *การประเมินการเรียนรู้ใน New normal*. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เมทินี ทนงกิจ และ สุนทรี สกฤพรพราหมณ์. (2565). การประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้ในหมวด วิชาศึกษาทั่วไป. *วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ศรีนครินทรวิโรฒ*. 23(2), 262-279.
- เมธี ธรรมวัฒนา. (2555). *กลยุทธ์การสร้างแรงจูงใจที่มีประสิทธิภาพในชั้นเรียน: กรณีศึกษานิลิต ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*. สืบค้น 2 ธันวาคม 2564. <http://dspace.lib.buu.ac.th/xmlui/handle/1234567890/2093>
- ยุทธชาติ นาหอม. (2563, 18 สิงหาคม). *การบริหารสถานศึกษา บนฐานความปกติใหม่*. การประชุม วิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021". มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา กรุงเทพมหานคร, ประเทศไทย.
- ยุวพร ดวงศรี และบุญสม ทับสาย. (2561). การเรียนรู้แบบสืบเสาะ: กระบวนการเรียนรู้เพื่อปฏิรูป ชั้นเรียน. *วารสารสังคมศาสตร์วิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม*. 9(2), 371-382.
- วันเพ็ญ พุฒานนท์. (2563). *New Normal การศึกษาไทยกับ 4 รูปแบบใหม่การเรียนรู้*. สืบค้น 1 ธันวาคม 2564. <https://www.thebangkokinsight.com/367124/>
- วิษณุพล เตชะวิวัฒนาการ. (2565). *สำรวจสถานการณ์การศึกษาและการเรียนรู้ของไทย*. สืบค้น 16 พฤษภาคม 2565. <https://sdgs.nesdc.go.th/thailands-sdg-review-the-series-ep-6/>
- วิชัย วงศ์ใหญ่. (2563). *New normal ทางการเรียนรู้*. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒนา. (2562). *การพัฒนาทักษะสร้างสรรค์นวัตกรรม*. ศูนย์ผู้นำ นวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒนา. (2564). *การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการข้ามศาสตร์ที่เน้นผลลัพธ์ การเรียนรู้*. สืบค้น 5 มกราคม 2566. www.curriculumandlearning.com
- วิทยา วาโย และคณะ (2563). การเรียนการสอนแบบออนไลน์ภายใต้สถานการณ์แพร่ระบาดของ ไวรัส COVID-19: แนวคิดและการประยุกต์ใช้จัดการเรียนการสอน. *วารสารศูนย์อนามัยที่ 9: วารสารส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม*. 14(34), 285-298.

- วิภาดา มุกดาและคณะ. (2566). การศึกษาระบบออนไลน์วิถีใหม่ในช่วงโควิด 19. *วารสารสิรินธรปริทรรศน์*. 24(1), 102-115.
- วรชัย วิภูอุปโภคตร. (2564). การจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ในการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารปัญญาภิวัฒน์*. 13 (3), 320-332.
- วราพร แต้มเรืองอิฐ และคณะ. (2566). การตัดสินใจของผู้บริหารกับการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1. *วารสาร มจร บาลีศึกษาศาสตร์ไพฑูริย์ปริทรรศน์*. 9(1), 115-134.
- ศานิกานต์ เสนิงวงศ์. (2565). การประเมินการเรียนรู้ในหลากหลายรูปแบบ. นิตยสารสสวท. สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. 50(237), 44-47.
- ศิวดี อักษรนำ. (2565). *ทำไม 'Growth Mindset' คือสิ่งที่ทุกคนต้องมีในยุคนี้*. สืบค้น 8 ธันวาคม 2565. <https://www.posttoday.com/post-next/people-behavior/687489>
- ศิริเดช คำสุพรหม. (2563). *รีวิวหลักสูตรยุคโควิด-19*. สืบค้น 2 ธันวาคม 2564. <https://www.salika.co/2020/05/05/review-mba-program-post-covid-era/>
- ศุภชัย เจียรนวนนท์. (2563). *จาก Digital Disruption สู่การดิสรรั่ตัวเอง ใ้ทันโลก New Normal*. สืบค้น 2 ธันวาคม 2564. <https://www.dct.or.th/covid-19/detail/74>
- สถาพร พฤษพิบูล. (2558). *การจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning : เอกสารประกอบการฝึกอบรม “คุณภาพผู้เรียน.....เกิดจากกระบวนการเรียนรู้”*. คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยบูรพาวิทยาเขตสระแก้ว.
- สโรจ เลหาศิริ. (2566). *5 ทักษะที่จำเป็นของผู้บริหารรุ่นใหม่ในการทำงานในโลกที่จะเต็มไปด้วย AI*. สืบค้น 2 ธันวาคม 2566. <https://www.scb.co.th/th/personal-banking/stories/tips-for-you/new-leader-skill.html>
- สายสุดา ชันธเวช. (2561). *ทักษะแสวงหาความรู้ด้วยตัวเอง*. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. สืบค้น 10 ธันวาคม 2566. <https://ops.moe.go.th/ทักษะแสวงหาความรู้/>
- สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ. (2551). *การพัฒนาทักษะการคิด...พิชิตการสอน*. ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุคนธ์ สินธพานนท์. (2563). *ครูยุคใหม่กับการจัดการเรียนรู้ยุค 4.0*. ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุเมธ งามมกน. (2563). *อาเซียนปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต : คุณลักษณะผู้นำทางการศึกษาในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2560-2569)*. *วารสารบริหารการศึกษาระดับบัณฑิต* มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. 20(4), 79-92.

- สุวิมล มจรุส. (2564). *การจัดการศึกษาในระบบออนไลน์ในยุค NEW NORMAL COVID-19*. สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์.
- สุภาพรณ ศรีสุข. (2564). *3R x 8C ทักษะในโลกใหม่ที่เด็กยุคไทยต้องมี*. True ปลูกปัญญา. สืบค้น ธันวาคม 2565. <https://www.truelookpanya.com/dhamma/content/90550>
- สุภาพรณ พรหมบุตร. (2563). *New normal กับวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลง*. สืบค้น 2 ธันวาคม 2564. <https://dsp.dip.go.th/th/category/2017-11-27-08-04-02/2020-06-29-14-39-49>
- เสาวร็จ รัตนคำฟู. (2563). *ผลกระทบของการทำงานที่บ้านในช่วงโควิด-19: กรณีศึกษาของทีดีอาร์ไอ*. สืบค้น 2 ธันวาคม 2564. <https://tdri.or.th/tag/ไอ>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *แนวทางการนิเทศเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)*. สืบค้น 2 ธันวาคม 2564. http://academic.obec.go.th/images/document/1603180137_d_1.pdf
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). *การศึกษายุคดิจิทัล*. สืบค้น 2 ธันวาคม 2564. <https://www.posttoday.com/social/general/628541>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2559). *สถิติการศึกษาของประเทศไทยปีการศึกษา ๒๕๕๘*. ผู้แต่ง. (อึดสำเนา)
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. ผู้แต่ง.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *รายงานการวิจัย เรื่อง ความทั่วถึงและเท่าเทียมของการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. บริษัท 21 เซ็นจูรี่.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *สภาวะการศึกษาไทย ปี 2558/2559 ความจำเป็นของการแข่งขันและการกระจายอำนาจในระบบการศึกษาไทย*. บริษัท 21 เซ็นจูรี่.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *สภาวะการศึกษาไทย 2561/2562 การปฏิรูปการศึกษาในยุคดิจิทัล*. ผู้แต่ง.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). *รายงานประจำปี 2563 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา*. สืบค้น 5 เมษายน 2565. <http://backoffice.onec.go.th/uploaded2/Category/202105/PaperAnnualReport2563.pdf>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). *AI เพื่อพัฒนาการเรียนรู้*. ผู้แต่ง.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). *รายงานผลสัมฤทธิ์แผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณพ.ศ. 2564*. ผู้แต่ง.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564) *รายงานการศึกษาไทย พ.ศ. 2562-2564*. บริษัทพริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2565). *ทิศทางและแนวโน้มการจัดการศึกษาในยุคโควิด – 19*. ผู้แต่ง.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2563). *รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2563*. ผู้แต่ง.
- สมชาย เทพแสงและคณะ. (2564). การศึกษาที่เน้นผลลัพธ์ Outcome-based Education (OBE): กุญแจสำคัญในการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นนักเรียนเป็นหลัก. *วารสารสหวิทยาการวิจัยและนวัตกรรมการศึกษา*. 2(1), 39-52.
- ห้องปฏิบัติการนโยบาย. (2566). *วางแผนนโยบายอย่างไรในยุคที่มีปัญหาเฉพาะหน้าคovid-19?* สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ เพื่ออนาคตที่ยั่งยืน. สืบค้น 10 มิถุนายน 2567.
<https://www.thailandpolicylab.com/short-long-term-goals/>
- อังคณา เกิดทองมี. (2566). *4 วิธีคิดตั้งเป้าหมาย แล้วทำมันให้สำเร็จ*. สืบค้น 6 มิถุนายน 2567. <https://www.istrong.co/single-post/4-ways-to-think-about-setting-goals-and-accomplish-it>
- เอกพันธ์ อินทร์ใจเอื้อ และ ประเสริฐ อินทร์รักษ์. (2562). บทบาทการบริหารจัดการศึกษาของนายกเทศมนตรีในอนาคต. *วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*. 10(2), 793-804.
- Adedoyin, O. & Soykan, E. (2020). *Covid-19 pandemic and online learning: the challenges and opportunities*. Retrieved August 15, 2022.
<https://doi.org/10.1080/10494820.2020.1813180>
- Blackwell, W. (2019). *Transnational Media: Concepts and Cases*. John Wiley & Sons.
- Bennett, R. E. (2011). Formative assessment: A critical review. *Assessment. Education: Principles, Policy & Practice*. 18(1), 5–25.
- Cronbach, L. J. (1951). *Coefficient alpha and the internal structure of tests*. *Psychometrika*. 16, 297-334. doi:10.1007/BF02310555.
- Force, T., & Unesco. (2020). *7 ways to help teachers succeed when schools reopen*. <https://www.educathai.com/knowledge/articles/362?fbclid=IwAR2VlQDYmsV5kGvsHb5FnXAqZjjlFi6vz4ctTyHr1wYYNcPmFLsBG1HbO0>

- Goodman, Leo A. (1961). Snowball sampling. *Annals of Mathematical Statistics*. 32, 148–170.
- Graham, C.R. (2012). *Introduction to Blended Learning*. [Online]. Retrieved February 28, 2020. http://www.media.wiley.com/product_data/excerpt/86/C.pdf
- Horn, B. M., & Staker. H. (2011). *The Rise of K-12 Blended Learning*. Innosight Institute
- Hutchings, W. (2007). *Enquiry-based learning: Definitions and rationale*. University of Manchester.
- Hyland, K. (2020). *Innovations and Challenges in Language Learning Motivation*. Routledge Taylor & Francis Group.
- Ifour Technolab. (2021). *Top 10 emerging technology trends for education industry*. <https://www.ifourtechnolab.com/blog/top-10-emerging-technology-trends-for-education-industry>
- Ivana Marinovic Matovic. (2020). *PESTEL analysis of external environment as a success factor of startup business*. ConScienS Conference Proceedings 015 im, Research Association for Interdisciplinary Studies.
- Kumar, S., & Geetika. (2019). The McKinsey 7S model helps in strategy implementation: a theoretical foundation. *Tecnia Journal of Management Studies*. 14(1), 7-12. <https://ssrn.com/abstract=3993590>
- Likert, R. (1932). *A Technique for the Measurement of Attitudes*. *Archives of Psychology*. 140, 1–55.
- Lorico DS, Lapitan Jr., Cristina E, Tiangco, Divine Angela G, Sumalinog, Noel S, Sabarillo, & Joey Mark Diaz (2021). *An effective blended online teaching and learning strategy during the COVID-19 pandemic*. *Education for Chemical Engineers*. 35, 116–131. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7847201/>
- Patton, M. Q. (1990). *Qualitative Evaluation and Research Methods* (2nd ed.). Sage Publications.
- Pham, H. and Ho, T. (2020). *Toward a ‘new normal’ with e-learning in Vietnamese higher education during the post COVID-19 pandemic*. *Higher Education Research & Development*. 39(7). 1327-1331. <https://doi.org/10.1080/07294360.2020.1823945>

- Poolpatarachewin, C. (2003) Ethnographic delphi futures research (EDFR). *Journal of Education Studies*. 32(1), 20-39. DOI: 10.58837/CHULA.EDUCU.32.1.2
- Poushter, J. (2016). *Smartphone ownership and internet usage continue to climb in emerging economies*. Pew Research Center.
<http://www.pewglobal.org/2016/02/22/smartphone-ownership-and-internet-usage-continues-to-climb-in-emerging-economies>
- Reuters. (2018). *Digital news project*. <https://reuterinstitute.politics.ox.ac.uk/sites/default/file/201801/RISJ%20Trends%20and%20Predictions%202018%20NN.pdf>
- Salamat, L., Ahmad, G., & Bakht, M. I., & Saifi, I. L. (2018). Effects of e-learning on students' academic learning at university level, Asian Innovative. *Journal of Social Sciences & Humanities (AIJSSH)*. 2(2).
<https://www.researchgate.net/publication/326293305>
- Statista. (2018). *Global digital population as of July 2018 (in millions)*.
<https://www.statista.com/statistics/617136/digital-population-worldwide>
- Tang, T., Abuhmaid, A., Olaimat, M., Oudat, D., Aldhaeabi, M. and Bamanger, E. (2020). *Efficiency of flipped classroom with online-based teaching under COVID-19*.
<https://doi.org/10.1080/10494820.2020.1817761>
- The World Competitiveness Center. (2008). *IMD World Competitiveness Yearbook*.
<https://www.imd.org/centers/world-competitiveness-center/publications/>
- University of Reading. (2016). *CETL in applied undergraduate research skills*.
[http://www.reading.ac.uk/cetl-eurs/LinkingTeachingandResearch/EnquiryBasedLearning/What_is_Enquiry_Based_Learning_\(EBL\).aspx](http://www.reading.ac.uk/cetl-eurs/LinkingTeachingandResearch/EnquiryBasedLearning/What_is_Enquiry_Based_Learning_(EBL).aspx)
- UNESCO, UNDP, UNFPA, UNICEF and the World Bank. (1990). *Education for all (EFA)*. <http://www.ibe.unesco.org/en/glossary-curriculum-terminology/e/education-all-efa>
- World Bank. (2016). *Fixed broadband subscriptions, World Bank*. Retrieved 28 March, 2021. <https://data.worldbank.org/indicator/IT.NET.BBND>
- Xie X., Siau K., & Nah F. (2020) *COVID-19 pandemic – online education in the new normal and the next normal*. Retrieved 15 August, 2022.
<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/15228053.2020.1824884>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ทยาตา รัตนภิญโญวานิช คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ปรเมษฐ์ บุญศรี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
3. รองศาสตราจารย์ ดร.สุชารัช ริมเกียรติกุล สถาบันภาษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
4. ดร. ภัคพร กุลจิรินทร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ภาคผนวก ข
รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ (EDFR) ทั้ง 17 คน

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัตสาตรี ดิถียนต์ หัวหน้าภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. ศาสตราจารย์ ดร. บังอร เสรีรัตน์ ละครศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จีรานุช บุคดีจิ้น รองผู้อำนวยการสำนักบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
4. ศาสตราจารย์ ดร. เนาวนิตย์ สงคราม ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. รองศาสตราจารย์ ดร. ชนัตถ์ พูนเดช ผู้อำนวยการสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธงรบ รื่นบรรเทิง คณบดีคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
7. รองศาสตราจารย์ ดร. ธนิตา เลิศพรกุลรัตน์ สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ
8. ดร. ชุติวัดน์ สุวัตติพงษ์ สำนักเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
9. รองศาสตราจารย์ ดร. สุพงศ์ ตั้งเคียงศิริสิน ผู้อำนวยการสถาบันภาษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
10. รองศาสตราจารย์ ดร. สุรพล บุญลือ สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์ อุดสาหกรรมและเทคโนโลยี
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชลิตา จุงพันธ์ ผู้อำนวยการหลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
12. ศาสตราจารย์ ดร. จินตวีร์ คล้ายสังข์ ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดุษฎี เทิดบารมี สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา (คบ. 4 ปี) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

14. ดร. ก้องเกียรติ หิรัญเกิด ผู้เชี่ยวชาญด้าน Augmented Reality (AR.) และ Virtual Reality (VR)
15. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มารุจ ลิ้มปะวัฒน์ ผู้ช่วยอธิการบดีและผู้อำนวยการสำนักสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยสยาม
16. รองศาสตราจารย์ ดร.จอมพงศ์ มงคลวนิช รองอธิการบดีและคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม
17. ดร. จักรกฤษณ์ สิริริน ผู้อำนวยการสายงานการศึกษา ฝึกอบรม และให้คำปรึกษาสถานประกอบการ สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น) หรือ ส.ส.ท.

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตาภา สินธุ์รัตน์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
2. ดร.วราพร ทองจีน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
3. ดร.กิจจาณัฐ ตั้งจิตนุสรณ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
4. ดร.อารัมภ์ เอี่ยมละออ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศนีย์ เศรษฐพงษ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริกร โตสติ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิตยา สิทธิโสภาสกุล มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
8. ดร.นลินี สุตเศวต มหาวิทยาลัยสยาม
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รสริน ดิษฐบรรจง มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

ภาคผนวก ค

ตัวอย่างหนังสือราชการ

เอกสารเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

ที่ อว ๐๖๔๓.๑๔/๗๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ ถนนอิสรภาพ แขวงที่รัฐบุรี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๕

เรื่อง เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ทยาตา รัตนภิญโญวานิช
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คำโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ เล่ม
๒. แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวปาริชาติ ปรีชากร นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเทคโนโลยีและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “กลยุทธ์ด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป (STRATEGIES FOR INNOVATION IN TEACHING AND LEARNING IN THE NEXT NORMAL) โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ	ประธานที่ปรึกษาหลัก
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ ทรดาล	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
๓. รองศาสตราจารย์ ดร.ชไมภัค เตชสุนันต์	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตวิทยาลัยได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ความสามารถสอดคล้องกับหัวข้อการทำวิทยานิพนธ์ ดังกล่าวเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งคำแนะนำของท่านจะเกิดประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขในการสร้างเครื่องมือสำหรับกรวิจัยของนักศึกษาให้มีคุณภาพและเหมาะสมเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาดังกล่าวจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

งานประสานบัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๒๔๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๔

ที่ อว ๐๖๔๓.๑๔/๙๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๕

เรื่อง เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ปรเมษฐ์ บุญศรี
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คำโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ เล่ม
๒. แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวปาริชาติ ปรีชากร นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเทคโนโลยีและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “กลยุทธ์ด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป (STRATEGIES FOR INNOVATION IN TEACHING AND LEARNING IN THE NEXT NORMAL) โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ	ประธานที่ปรึกษาหลัก
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ ทรताल	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
๓. รองศาสตราจารย์ ดร.ชไมภัค เตชสุนันต์	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตวิทยาลัยได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ความสามารถสอดคล้องกับหัวข้อการทำวิทยานิพนธ์ ดังกล่าวเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งคำแนะนำของท่านจะเกิดประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขในการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัยของนักศึกษาให้มีคุณภาพและเหมาะสมเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ อว ๐๖๔๓.๑๔/๕๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๕

เรื่อง เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สุชารัช ริมศิริกุล
สถาบันภาษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คำโครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ เล่ม
๒. แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวปราณี ปรีชากร นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเทคโนโลยีและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “กลยุทธ์ด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป (STRATEGIES FOR INNOVATION IN TEACHING AND LEARNING IN THE NEXT NORMAL) โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ	ประธานที่ปรึกษาหลัก
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ ทรताल	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
๓. รองศาสตราจารย์ ดร.ชไมภัค เตชีสอนันต์	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตวิทยาลัยได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ความสามารถสอดคล้องกับหัวข้อการทำวิทยานิพนธ์ ดังกล่าวเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งคำแนะนำของท่านจะเกิดประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขในการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัยของนักศึกษาให้มีคุณภาพและเหมาะสมเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยงานประสานบัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๒๔๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๔

ที่ ๒๖ ๐๖๔๓.๑๔/๖๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ดร.กศพร กุลจิรินทร์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คำขอวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ เล่ม
๒. แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวปวีณาติ ภิรัชาน นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเทคโนโลยีและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "กลยุทธ์ด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในยุคซีวีดีอีดีไป (STRATEGIES FOR INNOVATION IN TEACHING AND LEARNING IN THE NEXT NORMAL) โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศณกร สว่างเจริญ	ประธานที่ปรึกษาหลัก
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ ทรดาล	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
๓. รองศาสตราจารย์ ดร.ชไมภัค เดชสอนันต์	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตวิทยาลัยได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ความสามารถสอดคล้องกับหัวข้อการทำวิทยานิพนธ์ ดังกล่าวเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งคำแนะนำของท่านจะเกิดประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขในการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัยของนักศึกษาให้มีคุณภาพและเหมาะสมเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาดังจะเป็พระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศณกร สว่างเจริญ)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

งานประสานบัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๒๕๖๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๔

เอกสารเชิญผู้เชี่ยวชาญขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

ที่ อว ๐๖๔๓.๑๔/๓๕๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๓ อีสรภาพ ๑๕ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพฯ ๑๐๖๐๐

๑๓ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลโดยการเข้าสัมภาษณ์

เรียน ดร. ชุตินันท์ สุวัทธิพงษ์
(สำนักเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑.แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ เล่ม

เนื่องด้วย นางสาวปาริชาติ ปรีชากร นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเทคโนโลยีและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "กลยุทธ์ด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป (STRATEGIES FOR INNOVATION IN TEACHING AND LEARNING IN THE NEXT NORMAL) โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ	ประธานที่ปรึกษาหลัก
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ ทรताल	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
๓. รองศาสตราจารย์ ดร.ชไมภักดิ์ เดชสีลอนันต์	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ในการนี้คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถที่จะให้ข้อมูล คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาเข้าสัมภาษณ์ และกำหนดวันเวลาแก่นักศึกษาที่ท่านสะดวก

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

งานประสานบัณฑิตศึกษา
โทร ๐-๒๕๕๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๕๑๔

ที่ อว ๐๖๔๓.๓๔/ ๓๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ อีสาภาพ ๓๕ แขวงศิริบุญชัย
เขตธนบุรี กรุงเทพฯ ๑๐๖๐๐

๑๓ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลโดยการเข้าสัมภาษณ์

เรียน ดร.ก้องเกียรติ หิรัญเกิด

(ผู้เชี่ยวชาญด้าน Augmented Reality (AR.) และ Virtual Reality (VR))

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑.แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ เล่ม

เนื่องด้วย นางสาวปาริชาติ ปรีชากร นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเทคโนโลยีและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้รับการอนุมัติให้ ดำเนินการวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "กลยุทธ์ด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป (STRATEGIES FOR INNOVATION IN TEACHING AND LEARNING IN THE NEXT NORMAL) โดยมี คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ	ประธานที่ปรึกษาหลัก
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.ทงศ์ ทรดาล	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
๓. รองศาสตราจารย์ ดร.ชไมภัค เคชิสอนันต์	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ในการนี้คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถที่จะให้ข้อมูล คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ นักศึกษาได้เป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาเข้าสัมภาษณ์ และกำหนดวันเวลาแก่นักศึกษาที่ท่านสะดวก

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

งานประสานบัณฑิตศึกษา

โทร ๐-๒๕๓๗-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๔

ที่ อว ๐๖๔๓.๑๔/๑๐๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ อีสาภาท ๑๕ แขวงศิริบุญชัย
เขตธนบุรี กรุงเทพฯ ๑๐๖๐๐

๑๓ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลโดยการเข้าสัมภาษณ์

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธงรบ รื่นบรรเทิง (คณบดีคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑.แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ เล่ม

เนื่องด้วย นางสาวปาริชาติ ปรีชากร นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเทคโนโลยีและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "กลยุทธ์ด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป (STRATEGIES FOR INNOVATION IN TEACHING AND LEARNING IN THE NEXT NORMAL) โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ	ประธานที่ปรึกษาหลัก
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ ทรดาล	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
๓. รองศาสตราจารย์ ดร.ชไมภัค เตชัสอนันต์	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ในกรณีนี้คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถที่จะให้ข้อมูล คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาเข้าสัมภาษณ์ และกำหนดวันเวลาแก่นักศึกษาที่ท่านสะดวก

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

งานประสานบัณฑิตศึกษา

โทร ๐-๒๕๔๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๔

ที่ อว ๐๖๔๓.๑๔/ด๑๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๓ อีสรมภาพ ๑๕ แขวงทวีฤฎฐี
เขตธนบุรี กรุงเทพฯ ๑๐๖๐๐

๑๓ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลโดยการเข้าสัมภาษณ์

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัตสาตรี ศิริยงค์ (หัวหน้าภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑.แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ เล่ม

เนื่องด้วย นางสาวปวีชาติ ปรีชากร นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเทคโนโลยีและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้รับการอนุมัติให้
ดำเนินการวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "กลยุทธ์ด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในยุคซีวีดีถัดไป
(STRATEGIES FOR INNOVATION IN TEACHING AND LEARNING IN THE NEXT NORMAL) โดยมี
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ	ประธานที่ปรึกษาหลัก
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ ทรดาล	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
๓. รองศาสตราจารย์ ดร.ชไมภัค เตชีสอนันต์	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ในการนี้คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้
ความสามารถที่จะให้ข้อมูล คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ
นักศึกษาได้เป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาเข้าสัมภาษณ์ และกำหนดวันเวลาแก่นักศึกษาที่ท่านสะดวก

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

งานประสานบัณฑิตศึกษา
โทร ๐-๒๕๓๓-๓๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๔

ที่ อว ๐๖๔๓.๑๔/๓๑๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๓ อีสาภาพ ๑๕ แขวงศิริบุญรัฐ
เขตธนบุรี กรุงเทพฯ ๑๐๖๐๐

๑๓ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่เก็บข้อมูลโดยการเข้าถึงภาษา

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิราบุช บุตติจีน
(รองผู้อำนวยการสำนักบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑.แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ เล่ม

เนื่องด้วย นางสาวปาริชาติ ปรีชากร นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเทคโนโลยีและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้รับการอนุมัติให้ ดำเนินการวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "กลยุทธ์ด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป (STRATEGIES FOR INNOVATION IN TEACHING AND LEARNING IN THE NEXT NORMAL) โดยมี คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศณกร สว่างเจริญ	ประธานที่ปรึกษาหลัก
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ ทรดาล	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
๓. รองศาสตราจารย์ ดร.ชไมภัค เคช็อนันต์	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถที่จะให้ข้อมูล คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ นักศึกษาได้เป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาเข้าถึงภาษา และกำหนดวันเวลาแก่นักศึกษาที่ท่านสะดวก

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศณกร สว่างเจริญ)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

งานประสานบัณฑิตศึกษา
โทร ๐-๒๕๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๔

ที่ อว ๐๖๔๓.๑๔/๓๑๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ อีสรภาพ ๑๕ แขวงทวีรุจี
เขตธนบุรี กรุงเทพฯ ๑๐๖๐๐

๑๓ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลโดยการเข้าถึงภาษา

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชลิตา จุงพันธ์ (ผู้อำนวยการหลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑.แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ เล่ม

เนื่องด้วย นางสาวปาริชาติ ปรีชากร นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเทคโนโลยีและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "กลยุทธ์ด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในยุคซีวีดีถัดไป (STRATEGIES FOR INNOVATION IN TEACHING AND LEARNING IN THE NEXT NORMAL) โดย มี คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ	ประธานที่ปรึกษาหลัก
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ ทรดา	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
๓. รองศาสตราจารย์ ดร.ชไมภักดิ์ เตชีสอนันต์	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ในการนี้คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถที่จะให้ข้อมูล คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาเข้าถึงภาษา และกำหนดวันเวลาแก่นักศึกษาที่ท่านสะดวก

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

งานประสานบัณฑิตศึกษา

โทร ๐-๒๕๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๔

ที่ ฮว ๐๖๔๓.๑๔/บพ. ๓๖๕๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๓ อีสาธิต ๑๕ แขวงศิริบุญชัย
เขตธนบุรี กรุงเทพฯ ๑๐๖๐๐

๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลโดยการเข้าสัมภาษณ์

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มารุจ ลิ้มประวิริยะ (มหาวิทยาลัยสยาม)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓.แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๓ เล่ม

เนื่องด้วย นางสาวปาริชาติ ปรีชาการ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเทคโนโลยีและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการวิจัยวิทยานิพนธ์ เรื่อง “กลยุทธ์ด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป (STRATEGIES FOR INNOVATION TEACHING AND LEARNING IN THE NEXT NOMAL)” โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ	ประธานที่ปรึกษาหลัก
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ ทรดาล	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
๓. รองศาสตราจารย์ ดร.ชไมภักดิ์ เคชิสอนันต์	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถที่จะให้ข้อมูล คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาเข้าสัมภาษณ์ และกำหนดวันเวลาแก่นักศึกษาที่ท่านสะดวก

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

งานประสานบัณฑิตศึกษา
โทร ๐-๒๕๖๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๔

ที่ อว ๐๖๔๓.๓๔/บท. ๓๔๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๓๐๖๑ อีสราภท ๓๕ แขวงศิริธรรม
เขตธนบุรี กรุงเทพฯ ๑๐๖๐๐

๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลโดยการเข้าสัมภาษณ์

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.จอมพงศ์ มงคลวนิช

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑.แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ เล่ม

เนื่องด้วย นางสาวปาริชาติ ปรีชาการ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเทคโนโลยีและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้รับการอนุมัติให้ ดำเนินการวิจัยวิทยานิพนธ์ เรื่อง "กลยุทธ์ด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในยุคซีวีดีอีถัดไป (STRATEGIES FOR INNOVATION TEACHING AND LEARNING IN THE NEXT NOMAL)" โดยมี คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ	ประธานที่ปรึกษาหลัก
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ ทรताल	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
๓. รองศาสตราจารย์ ดร.ชไมภักดิ์ เดชสุนันต์	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ในการนี้คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถที่จะให้ข้อมูล คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ นักศึกษาได้เป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาเข้าสัมภาษณ์ และกำหนดวันเวลาแก่นักศึกษาที่ท่านสะดวก

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

งานประสานบัณฑิตศึกษา
โทร ๐-๒๕๓๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๓๘๓๔

ที่ อว ๐๖๔๓.๑๔/๓๖๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๓ อีสาภาพ ๑๕ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพฯ ๑๐๖๐๐

๑๓ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลโดยการเข้าถึงภาษา

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร. สุพล บุญลือ

(สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑.แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๓ เล่ม

เนื่องด้วย นางสาวปาริชาติ ปรีชากร นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเทคโนโลยีและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "กลยุทธ์ด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป (STRATEGIES FOR INNOVATION IN TEACHING AND LEARNING IN THE NEXT NORMAL) โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ	ประธานที่ปรึกษาหลัก
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ ทรताल	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
๓. รองศาสตราจารย์ ดร.ชไมภัค เตชีสอนันต์	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ในการนี้คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถที่จะให้ข้อมูล คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาเข้าถึงภาษา และกำหนดวันเวลาที่นักศึกษาที่ท่านสะดวก

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

งานประสานบัณฑิตศึกษา

โทร ๐-๒๔๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๔

ที่ อว ๐๖๔๓.๑๔/๑๐๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ อีสาภาพ ๑๕ แขวงหิรัญบุรี
เขตธนบุรี กรุงเทพฯ ๑๐๖๐๐

๑๓ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลโดยการเข้าสัมภาษณ์

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ชนัดด์ ชุนเดช (สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑.แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ เล่ม

เนื่องด้วย นางสาวปาริชาติ ปรีชากร นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเทคโนโลยีและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "กลยุทธ์ด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป (STRATEGIES FOR INNOVATION IN TEACHING AND LEARNING IN THE NEXT NORMAL) โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ	ประธานที่ปรึกษาหลัก
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ ทรศาล	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
๓. รองศาสตราจารย์ ดร.ชไมภักดิ์ เดชสีอนันต์	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ในการนี้คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถที่จะให้ข้อมูล คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาเข้าสัมภาษณ์ และกำหนดวันเวลาแก่นักศึกษาที่ท่านสะดวก

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาดังกล่าวจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

งานประสานบัณฑิตศึกษา
โทร ๐-๒๕๕๓-๙๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๔

ที่ อว ๐๖๔๓.๑๔/๔๐๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๓๐๖๓ อีสรภาพ ๑๕ แขวงศิริพงษ์
เขตธนบุรี กรุงเทพฯ ๑๐๖๐๐

๑๓ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่เก็บข้อมูลโดยการเข้าสัมภาษณ์

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สุพงศ์ ตั้งเคียงศิริสิน (ผู้อำนวยการสถาบันภาษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑.แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ เล่ม

เนื่องด้วย นางสาวปาริชาติ ปรีชากร นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเทคโนโลยีและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "กลยุทธ์ด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในยุคซีวีดีถัดไป (STRATEGIES FOR INNOVATION IN TEACHING AND LEARNING IN THE NEXT NORMAL) โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ	ประธานที่ปรึกษาหลัก
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ ทรताल	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
๓. รองศาสตราจารย์ ดร.ชไมภักดิ์ เดชสอนันต์	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ในการนี้คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถที่จะให้ข้อมูล คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาเข้าสัมภาษณ์ และกำหนดวันเวลาแก่นักศึกษาที่ท่านสะดวก

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

งานประสานบัณฑิตศึกษา
โทร ๐-๒๕๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๓๔

ที่ อว ๐๖๔๓.๓๔/ท. ๗๐๐๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๓ อีสาธิต ๑๕ แขวงศิริบุญชัย
เขตธนบุรี กรุงเทพฯ ๑๐๖๐๐

มิถุนายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลโดยการเข้าสัมภาษณ์

เรียน ศาสตราจารย์ ดร. เนาวนิตย์ สงคราม (ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑.แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ เล่ม

เนื่องด้วย นางสาวปาริชาติ ปรีชาการ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารเทคโนโลยีและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้รับการอนุมัติให้
ดำเนินการวิจัยวิทยานิพนธ์ เรื่อง “กลยุทธ์ด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในยุคซีวีวีดีถัดไป
(STRATEGIES FOR INNOVATION TEACHING AND LEARNING IN THE NEXT NOMAL)” โดยมี
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศณกร สว่างเจริญ	ประธานที่ปรึกษาหลัก
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.พงษ์ ทรคาส	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
๓. รองศาสตราจารย์ ดร.ชไมภักดิ์ เดชสอ้านต์	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ในกรณีคณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้
ความสามารถที่จะให้ข้อมูล คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ
นักศึกษาได้เป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาเข้าสัมภาษณ์ และกำหนดวันเวลายกนักศึกษาท่านสะดวก

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาดังจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศณกร สว่างเจริญ)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

งานประสานบัณฑิตศึกษา
โทร ๐-๒๘๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๘๘๑๔

ที่ ๒๖ ๐๖๔๓.๑๔/บพ. ๔๒๑๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ อีสาภาท ๑๕ แขวงทวีวัฒนา
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๑ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลโดยการเข้าสัมภาษณ์

เรียน ดร. จักรกฤษณ์ สิริริน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑.แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ เล่ม

เนื่องด้วย นางสาวปวีณาดี ปริชาการ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเทคโนโลยีและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการวิจัยวิทยานิพนธ์ เรื่อง "กลยุทธ์ด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป (STRATEGIES FOR INNOVATION TEACHING AND LEARNING IN THE NEXT NOMAL)" โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ	ประธานที่ปรึกษาหลัก
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ หรดาล	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
๓. รองศาสตราจารย์ ดร.ชไมภักดิ์ เดชอินันท์	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ในการนี้คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถที่จะให้ข้อมูล คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาเข้าสัมภาษณ์ และกำหนดวันเวลาแก่นักศึกษาที่ท่านสะดวก

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

งานประสานบัณฑิตศึกษา
โทร ๐-๒๕๓๓-๖๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๔

ที่ อว ๐๖๔๓.๑๔/๕๐๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ อีสรภาพ ๑๕ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพฯ ๑๐๖๐๐

๑๓ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลโดยการเข้าสัมภาษณ์

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ธนิดา เลิศพรกุลรัตน์ (สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑.แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ เล่ม

เนื่องด้วย นางสาวปาริชาติ ปรีชากร นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเทคโนโลยีและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “กลยุทธ์ด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป (STRATEGIES FOR INNOVATION IN TEACHING AND LEARNING IN THE NEXT NORMAL) โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ	ประธานที่ปรึกษาหลัก
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ ทรดาล	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
๓. รองศาสตราจารย์ ดร.ชไมภัค เตชสุนันต์	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ในการนี้คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถที่จะให้ข้อมูล คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาเข้าสัมภาษณ์ และกำหนดวันเวลาแก่นักศึกษาที่ท่านสะดวก

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

งานประสานบัณฑิตศึกษา

โทร ๐-๒๕๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๔

ที่ อว ๐๖๔๓.๑๔/บพ. ๓๙๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ อิศรภาพ ๑๕ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพฯ ๑๐๖๐๐

๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลโดยการเข้าสัมภาษณ์

เรียน ศาสตราจารย์ ดร. จินตวีร์ คล้ายสังข์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑.แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ เล่ม

เนื่องด้วย นางสาวปาริชาติ ปรีชาการ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเทคโนโลยีและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้รับการอนุมัติให้ ดำเนินการวิจัยวิทยานิพนธ์ เรื่อง "กลยุทธ์ด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในยุคซีวีดีถัดไป (STRATEGIES FOR INNOVATION TEACHING AND LEARNING IN THE NEXT NOMAL)" โดยมี คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ	ประธานที่ปรึกษาหลัก
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ ทรดาล	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
๓. รองศาสตราจารย์ ดร.ชไมภักดิ์ เดชสุนันต์	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถที่จะให้ข้อมูล คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ นักศึกษาได้เป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาเข้าสัมภาษณ์ และกำหนดวันเวลาแก่นักศึกษาที่ท่านสะดวก

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

งานประสานบัณฑิตศึกษา

โทร ๐-๒๕๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๔

ที่ อว ๐๖๔๓.๑๔/บพ. ๒๒๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ อีสรภาพ ๑๕ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพฯ ๑๐๖๐๐

๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลโดยการเข้าถึงภาษา

เรียน ศาสตราจารย์ ดร. บังอร เสรีรัตน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑.แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ เล่ม

เนื่องด้วย นางสาวปาริชาติ ปรีชาการ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเทคโนโลยีและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้รับการอนุมัติให้ ดำเนินการวิจัยวิทยานิพนธ์ เรื่อง “กลยุทธ์ด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลถัดไป (STRATEGIES FOR INNOVATION IN TEACHING AND LEARNING IN THE NEXT NOMAL)” โดยมี คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ	ประธานที่ปรึกษาหลัก
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ ทรดาล	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
๓. รองศาสตราจารย์ ดร.ชไมภัค เดชสอนันต์	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถที่จะให้ข้อมูล คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ นักศึกษาได้เป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาเข้าถึงภาษา และกำหนดวันเวลาแก่นักศึกษาที่ท่านสะดวก

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

งานประสานบัณฑิตศึกษา

โทร ๐-๒๔๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๔

ที่ อว ๐๖๔๓.๑๔/บพ.

791

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ อีสราภพ ๑๕ แขวงทวีบุรี
เขตธนบุรี กรุงเทพฯ ๑๐๖๐๐

๗ สิงหาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลโดยการเข้าสัมภาษณ์

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภฎี เท็ดบารมี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑.แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ เล่ม

เนื่องด้วย นางสาวปาริชาติ ปรีชาการ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเทคโนโลยีและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้รับการอนุมัติให้ ดำเนินการวิจัยวิทยานิพนธ์ เรื่อง “กลยุทธ์ด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป (STRATEGIES FOR INNOVATION TEACHING AND LEARNING IN THE NEXT NOMAL)” โดยมี คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ	ประธานที่ปรึกษาหลัก
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ หรดาล	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
๓. รองศาสตราจารย์ ดร.ชไมภัค เตชสุนันต์	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ในกรณีคณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถที่จะให้ข้อมูล คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ นักศึกษาได้เป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาเข้าสัมภาษณ์ และกำหนดวันเวลาแก่นักศึกษาที่ท่านสะดวก

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

งานประสานบัณฑิตศึกษา

โทร ๐-๒๔๗๓๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๔

เอกสารขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม

ที่ อว ๐๖๔๓.๑๔ / 1222

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ ถนนอิสรภาพ แขวงศิริราชูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนาของผู้ให้ข้อมูล (focus group)

เรียน ผศ.ดร.สริน ดิษฐบรรจง มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

สิ่งที่แนบมาด้วย กลยุทธ์นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางสาวปาริชาติ ปรีชากร นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเทคโนโลยีและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “กลยุทธ์นวัตกรรมจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป (STRATEGIES FOR INNOVATION IN TEACHING AND LEARNING IN THE NEXT NORMAL)” โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ	ที่ปรึกษาหลัก
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ ทรताल	ที่ปรึกษาร่วม
๓. รองศาสตราจารย์ ดร.ชไมภัค เดชสีลอนันต์	ที่ปรึกษาร่วม

ในกรณี คณะกรรมการที่ปรึกษาและนักศึกษาได้พิจารณาเห็นแล้วว่า ท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในสาขาวิชานี้ บัณฑิตวิทยาลัยจึงใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม เพื่อให้นักศึกษาเก็บข้อมูลใช้ในการทำวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัครนันท์ อัครชิตโกสิน)
รองคณบดี ปฏิบัติหน้าที่แทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐-๒๔๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๔
อีเมล: grad@bsru.ac.th

ที่ อว ๐๖๔๓.๑๔ / 1221

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ ถนนอิสรภาพ แขวงศิริบุญศรี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนาของผู้ให้ข้อมูล (focus group)

เรียน ดร.นลินี สุตเสวต มหาวิทยาลัยสยาม

สิ่งที่แนบมาด้วย กลยุทธ์นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางสาวปาริชาติ ปรีชากร นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเทคโนโลยีและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “กลยุทธ์นวัตกรรมจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป (STRATEGIES FOR INNOVATION IN TEACHING AND LEARNING IN THE NEXT NORMAL)” โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ	ที่ปรึกษาหลัก
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ หรดาล	ที่ปรึกษาร่วม
๓. รองศาสตราจารย์ ดร.ชไมภัค เดชสถอนันต์	ที่ปรึกษาร่วม

ในกรณี คณะกรรมการที่ปรึกษาและนักศึกษาได้พิจารณาเห็นแล้วว่า ท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในสาขาวิชานี้ บัณฑิตวิทยาลัยจึงใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม เพื่อให้นักศึกษาเก็บข้อมูลใช้ในการทำวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัครนันท์ อัครวิชิตโกสิน)
รองคณบดี ปฏิบัติหน้าที่แทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๒๔๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๔

อีเมล: grad@bsru.ac.th

ที่ อว ๐๖๔๓.๑๔ / 1220

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ ถนนอิสรภาพ แขวงศิริบุญชัย
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนาของผู้ให้ข้อมูล (focus group)

เรียน ผศ. ดร. ทิตยา สิทธิโสภาสกุล มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

สิ่งที่แนบมาด้วย กลยุทธ์นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางสาวปาริชาติ ปรีชากร นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเทคโนโลยีและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “กลยุทธ์นวัตกรรมจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป(STRATEGIES FOR INNOVATION IN TEACHING ANO LEARNING IN THE NEXT NORMAL)” โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ	ที่ปรึกษาหลัก
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ ทรดาล	ที่ปรึกษาร่วม
๓. รองศาสตราจารย์ ดร.ชไมภัค เตชสุนันต์	ที่ปรึกษาร่วม

ในการนี้ คณะกรรมการที่ปรึกษาและนักศึกษาได้พิจารณาเห็นแล้วว่า ท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในสาขาวิชานี้ บัณฑิตวิทยาลัยจึงใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม เพื่อให้นักศึกษาเก็บข้อมูลใช้ในการทำวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัครนันท์ อัครวิชิตโกติน)
รองคณบดี ปฏิบัติหน้าที่แทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๒๔๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๔

อีเมล: gradl@bsru.ac.th

ที่ อว ๐๖๔๓.๑๔ / ๒๒๑๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ ถนนอิสรภาพ แขวงศิริราชบุรี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนาของผู้ให้ข้อมูล (focus group)

เรียน ผศ.ดร.สิริกร โตสติ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

สิ่งที่แนบมาด้วย กลยุทธ์นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางสาวปาริชาติ ปรีชากร นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเทคโนโลยีและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “กลยุทธ์นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป (STRATEGIES FOR INNOVATION IN TEACHING AND LEARNING IN THE NEXT NORMAL)” โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ	ที่ปรึกษาหลัก
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ ทรดาล	ที่ปรึกษาร่วม
๓. รองศาสตราจารย์ ดร.ชนันท์ เกษสันันต์	ที่ปรึกษาร่วม

ในการนี้ คณะกรรมการที่ปรึกษาและนักศึกษาได้พิจารณาเห็นแล้วว่า ท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในสาขาวิชานี้ บัณฑิตวิทยาลัยจึงใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม เพื่อให้นักศึกษาเก็บข้อมูลใช้ในการทำวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัครนันท์ อัครวิชต์โกสิน)
รองคณบดี ปฏิบัติหน้าที่แทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๒๔๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๔

อีเมล: grad@bsru.ac.th

ที่ อว ๐๖๔๓.๑๔ / 1274

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ ถนนอิสรภาพ แขวงศิริธรรม
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตและขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนาของผู้ให้ข้อมูล (focus group)

เรียน ผศ. ดร. ทศนีย์ เศรษฐพงษ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

สิ่งที่แนบมาด้วย กลยุทธ์นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางสาวปาริชาติ ปรีชากร นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเทคโนโลยีและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “กลยุทธ์นวัตกรรมจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป (STRATEGIES FOR INNOVATION IN TEACHING AND LEARNING IN THE NEXT NORMAL)” โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ	ที่ปรึกษาหลัก
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ ทรताल	ที่ปรึกษาร่วม
๓. รองศาสตราจารย์ ดร.ชไมภัค เดชสุนันต์	ที่ปรึกษาร่วม

ในการนี้ คณะกรรมการที่ปรึกษาและนักศึกษาได้พิจารณาเห็นแล้วว่า ท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในสาขาวิชานี้ บัณฑิตวิทยาลัยจึงใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม เพื่อให้นักศึกษาเก็บข้อมูลใช้ในการทำวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัครนันท์ อัครชัชโกสิน)

รองคณบดี ปฏิบัติหน้าที่แทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๒๕๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๔

อีเมล: grad@bsru.ac.th

ที่ อว ๐๖๔๓.๑๔ / 1217

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ ถนนอิสรภาพ แขวงศิริราชบุรี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่มของผู้ให้ข้อมูล (focus group)

เรียน ดร.กิจจาณัญฐ์ ตั้งจิตนุสรณ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

สิ่งที่แนบมาด้วย กลยุทธ์นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางสาวปาริชาติ ปรีชากร นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเทคโนโลยีและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “กลยุทธ์นวัตกรรมจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป (STRATEGIES FOR INNOVATION IN TEACHING AND LEARNING IN THE NEXT NORMAL)” โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ	ที่ปรึกษาหลัก
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ ทรดาล	ที่ปรึกษาร่วม
๓. รองศาสตราจารย์ ดร.ชไมภัค เดชสุนันต์	ที่ปรึกษาร่วม

ในการนี้ คณะกรรมการที่ปรึกษาและนักศึกษาได้พิจารณาเห็นแล้วว่า ท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในสาขาวิชานี้ บัณฑิตวิทยาลัยจึงใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม เพื่อให้นักศึกษาเก็บข้อมูลใช้ในการทำวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัครนันท์ อัครชิตโกสิน)
รองคณบดี ปฏิบัติหน้าที่แทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๒๕๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๔

อีเมล: grad@bsru.ac.th

ที่ อว ๐๖๔๓.๑๔ / ๑๒๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ ถนนอิสรภาพ แขวงศิริบุญศรี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนาของผู้ให้ข้อมูล (focus group)

เรียน ดร.วราพร ทองจีน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

สิ่งที่แนบมาด้วย กลยุทธ์นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางสาวปาริชาติ ปรีชากร นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเทคโนโลยีและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “กลยุทธ์นวัตกรรมจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป (STRATEGIES FOR INNOVATION IN TEACHING AND LEARNING IN THE NEXT NORMAL)” โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ	ที่ปรึกษาหลัก
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ ทรดาล	ที่ปรึกษาร่วม
๓. รองศาสตราจารย์ ดร.ชไมภัค เตชสุนันต์	ที่ปรึกษาร่วม

ในการนี้ คณะกรรมการที่ปรึกษาและนักศึกษาได้พิจารณาเห็นแล้วว่า ท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในสาขาวิชานี้ บัณฑิตวิทยาลัยจึงใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม เพื่อให้นักศึกษาเก็บข้อมูลใช้ในการทำวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัคนันท์ อัศวรัชต์โกสิน)
รองคณบดี ปฏิบัติหน้าที่แทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๒๔๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๔

อีเมล: grad@bsru.ac.th

ที่ อว ๐๖๔๓.๑๔ / 1275

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนาของผู้ให้ข้อมูล (focus group)

เรียน ดร.อาร์มภักดิ์ เอี่ยมละออ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

สิ่งที่แนบมาด้วย กลยุทธ์นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางสาวปาริชาติ ปรีชากร นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเทคโนโลยีและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "กลยุทธ์นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป (STRATEGIES FOR INNOVATION IN TEACHING AND LEARNING IN THE NEXT NORMAL)" โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คนกร สว่างเจริญ	ที่ปรึกษาหลัก
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ ทรताल	ที่ปรึกษาร่วม
๓. รองศาสตราจารย์ ดร.ชไมภัค เดชสุนันต์	ที่ปรึกษาร่วม

ในกรณี คณะกรรมการที่ปรึกษาและนักศึกษาได้พิจารณาเห็นแล้วว่า ท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในสาขาวิชานี้ บัณฑิตวิทยาลัยจึงใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม เพื่อให้นักศึกษาเก็บข้อมูลใช้ในการทำวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัครนันท์ อัครวิชิตโกสิน)
รองคณบดี ปฏิบัติหน้าที่แทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๒๕๓๗-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๔

อีเมล: grad@bsru.ac.th

ที่ อว ๐๖๔๓.๑๔ / 12 14

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุมัติคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนาของผู้ให้ข้อมูล (focus group)

เรียน ผศ.ดร.ฐิตาภา สินธุรัตน์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

สิ่งที่แนบมาด้วย กลยุทธ์นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางสาวปาริชาติ ปรีชากร นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเทคโนโลยีและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “กลยุทธ์นวัตกรรมจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป (STRATEGIES FOR INNOVATION IN TEACHING AND LEARNING IN THE NEXT NORMAL)” โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ	ที่ปรึกษาหลัก
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ ทรดาล	ที่ปรึกษาร่วม
๓. รองศาสตราจารย์ ดร.ชไมภัค เตชสุนันต์	ที่ปรึกษาร่วม

ในการนี้ คณะกรรมการที่ปรึกษาและนักศึกษาได้พิจารณาเห็นแล้วว่า ท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในสาขาวิชานี้ บัณฑิตวิทยาลัยจึงใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม เพื่อให้นักศึกษาเก็บข้อมูลใช้ในการทำวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัครนันท์ อัครวิฑิตโกศล)
รองคณบดี ปฏิบัติหน้าที่แทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๒๔๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๔

อีเมล: grad@bsru.ac.th

ภาคผนวก ง
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

งานวิจัยเรื่อง นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป

INNOVATION IN TEACHING AND LEARNING

IN THE NEXT NORMAL

เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารเทคโนโลยีและนวัตกรรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ชื่อผู้วิจัย

นางสาว ปารีชาติ ปรีชากร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานภาพการจัดการเรียนการสอนของประเทศไทย
2. เพื่อพัฒนากลยุทธ์ด้านนวัตกรรมจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ ทรताल

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

รองศาสตราจารย์ ดร.ชไมภัค เตชสุนันต์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

.....

หน่วยงาน

.....

ตำแหน่งงาน

.....

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์

.....

เริ่มการสัมภาษณ์เวลา

..... น. จบการสัมภาษณ์เวลา..... น.

รวมระยะเวลาที่สัมภาษณ์

.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้สัมภาษณ์

1.1 กรุณาเล่าประวัติโดยย่อ เช่น ประวัติการศึกษา บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมที่สนับสนุนการเรียนการสอน

ตอนที่ 2 สถานภาพการจัดการเรียนการสอนของประเทศไทย

2.1 ท่านคิดว่าสถานภาพการจัดการเรียนการสอนของประเทศไทยในอดีตถึงปัจจุบันเป็นอย่างไร และท่านมีความพึงพอใจหรือไม่ อย่างไร

2.2 ท่านมีความประสงค์ให้สถานภาพการจัดการเรียนการสอนของประเทศไทยเป็นไปในแนวทางใด อย่างไร ในระยะเวลา 5 ปีข้างหน้า

ตอนที่ 3 นวัตกรรมด้านการบริหารจัดการที่สนับสนุนการเรียนการสอน

3.1 ท่านคิดว่าหลักการบริหารจัดการแบบใหม่ที่สนับสนุนการเรียนการสอนของประเทศไทยควรเป็นอย่างไร เพราะอะไร

3.2 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อแนวคิดด้านระบบการบริหารจัดการที่เน้นสร้างมิติการศึกษาใหม่ในรูปแบบของธุรกิจใหม่ (New Business Model) ที่ทำให้การศึกษามีความหมายและศักยภาพที่จะเชื่อมโยงกับแหล่งงาน

3.3 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการบริหารจัดการที่สนับสนุนการเรียนการสอนของประเทศไทย ควรศึกษาเรื่องหลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง (Inclusive Education) และหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม (All for Education)

3.4 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการบริหารจัดการที่สนับสนุนการเรียนการสอนของประเทศไทย ควรศึกษาเรื่องเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs 2030) การเป็นประชาคมอาเซียน และความต้องการกำลังคนที่มีทักษะในศตวรรษ ที่ 21

3.5 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการบริหารจัดการที่สนับสนุนการเรียนการสอนของประเทศไทย ควรศึกษาเรื่องยุทธศาสตร์ชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติด้วย

3.6 ท่านคิดว่ามีเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมอะไรใหม่ๆ ที่สามารถนำมาช่วยในเรื่องการบริหารจัดการที่สนับสนุนการเรียนการสอนหรือไม่ อย่างไร

ตอนที่ 4 นวัตกรรมด้านรูปแบบหลักสูตร

4.1 การปรับปรุงหลักสูตรควรจะปรับปรุงอย่างไร จึงจะสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่

4.2 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร ต่อแนวคิดที่ว่า การศึกษายุคนี้นี้ต้องหาจุดที่จะพัฒนาเด็กไทยให้ไปสู่โลกดิจิทัลและการศึกษาที่เน้นทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยการพัฒนากลยุทธ์การเรียนการสอนให้เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ เพราะหลักสูตรฐานสมรรถนะจะเป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้ค้นพบศักยภาพของเด็กไทยมากขึ้น

4.3 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการจัดการเรียนการสอนที่มีลักษณะเป็นหน่วยการเรียนรู้ (Module) ให้ผู้เรียนศึกษาในลักษณะบูรณาการการใช้ทักษะต่างๆ ร่วมกัน ได้เรียนรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติเชิงวิชาชีพผ่านการเรียนการสอนที่ผู้เรียนมีส่วนร่วม (Active Learning) ทั้งระดับห้องปฏิบัติการกับผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานด้านการเรียนรู้ไม่จำกัดอยู่แต่เพียงในสถานศึกษา

ตอนที่ 5 นวัตกรรมด้านรูปแบบการเรียนการสอน

5.1 ท่านคิดว่ารูปแบบการเรียนการสอนด้วยวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบความปกติใหม่ (New Normal) มีความน่าสนใจหรือไม่ ควรเป็นอย่างไร เพราะอะไร

5.2 ท่านคิดว่ารูปแบบการเรียนการสอนด้วยวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบ e-Learning ยังมีความน่าสนใจหรือไม่ เพราะอะไร

5.3 ท่านคิดว่าด้านรูปแบบการเรียนการสอนด้วยวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้ทางออนไลน์ในยุคดิจิทัล มีความน่าสนใจหรือไม่ เพราะอะไร

5.4 ท่านคิดว่ารูปแบบการเรียนการสอนด้วยวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบปรับเปลี่ยนได้ (Hybrid Learning) มีความน่าสนใจหรือไม่ เพราะอะไร

5.4 ท่านคิดว่ารูปแบบการเรียนการสอนด้วยวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบการใช้กระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะ (Enquiry-Based Learning) มีความน่าสนใจหรือไม่ เพราะอะไร

5.6 ท่านมีความสนใจในรูปแบบการเรียนการสอนแบบใหม่แบบใด เพราะอะไร

ตอนที่ 6 นวัตกรรมด้านการวัดและการประเมินผล

6.1 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อแนวคิดที่ว่าการศึกษาแบบวิถีใหม่นี้การประเมินจะถูกเปลี่ยนจาก “การประเมินผลการเรียน (Assessment of Learning : AOL)” ไปสู่ “การประเมินผลเพื่อการเรียนรู้ (Assessment for Learning (AFL))” คือศึกษาว่าผู้เรียนเหมาะกับการเรียนรู้รูปแบบใด

6.2 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อแนวคิดการประเมินขณะเรียนรู้ (AaL) ซึ่งเป็นการขยายบทบาทของการประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้ (formative assessment) ด้วยกระบวนการรวบรวมหลักฐานข้อมูลเชิงประจักษ์เกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียนขณะเรียนรู้ กล่าวคือ ผู้เรียนจะต้องใช้วิจารณ์ฐานในการประเมินการเรียนรู้ของตน

โดยทำหน้าที่เป็นนักคิดอย่างมีวิจารณญาณ (critical thinker) ที่สามารถสะท้อนและใช้วิจารณญาณในการวิเคราะห์การเรียนรู้ของตนเองได้ จะเห็นได้ว่าผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการประเมินตามแนวคิดนี้ คือ ตัวผู้เรียนเอง

6.3 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการนำเทคโนโลยี AI ด้านการศึกษา เช่น การวิเคราะห์การเรียนรู้ (Learning Analytics : LA) มาช่วยในเรื่องการวัดและการประเมินผล

6.4 ท่านคิดว่ายังมีเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมอะไร ที่สามารถนำมาช่วยในเรื่องของการวัดและการประเมินผล การเรียนรู้ได้

ตอนที่ 7 นวัตกรรมด้านรูปแบบการพัฒนาครูผู้สอนและผู้เรียน

ผู้สอน

7.1 กรุณาเสนอแนวคิดด้านรูปแบบการพัฒนาครูผู้สอนแนวใหม่

7.2 ผู้สอนควรมีทักษะที่จำเป็นในโลกยุคใหม่ใดบ้าง

7.3 ท่านคิดว่าควรพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีสำหรับครูอย่างไรบ้าง หรือด้วยวิธีการใดบ้าง

7.4 ผู้สอนควรมีการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างไร ทั้งในเรื่องของผู้เรียนและผู้ปกครอง

7.5 ผู้สอนควรได้รับการพัฒนาอย่างไร จึงจะมีทักษะการจับประเด็นและการคิดวิเคราะห์

ผู้เรียน

7.6 ท่านคิดว่าผู้เรียนยุคใหม่ควรมีทักษะอะไร

7.7 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อแนวคิดที่ว่า ปัจจุบันโลกแห่งการศึกษาได้ก้าวหน้าและพัฒนาขึ้นเรื่อยๆ ผู้เรียนยุคใหม่จึงจำเป็นต้องมีการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น สร้างสรรค์ และท้าทาย

7.8 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อ แนวคิดที่ว่าทักษะ 3R8C ว่ามีความเหมาะสมและจำเป็นต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

7.9 ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับแนวคิดที่ว่า เด็กรุ่นใหม่ต้องมี 5 ทักษะสำคัญ ได้แก่ 1. การสร้างแรงบันดาลใจ (Passion) 2. การรู้จักสงสัย (Curiosity) 3. การสร้างจินตนาการ (Imagination) 4. การกล้าคิดต่าง คิดเชิงวิพากษ์ กล้าท้าทายสมมติฐานดั้งเดิม (Critical Thinking) และ 5. การฮึดและอดทน สอนให้เด็กเป็นนักสู้ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคปัญหาต่างๆ (Grit/Persistence)

ตอนที่ 8 นวัตกรรมด้านสื่อหรือเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนการสอน

8.1 ท่านคิดว่าเทรนด์หรือแนวโน้มเทคโนโลยีที่กำลังเติบโตสำหรับวงการศึกษามีอะไรบ้าง และมีประโยชน์และความสำคัญอย่างไรบ้าง

8.2 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการใช้พ็อดคาสท์ในการให้ความรู้ (Podcasts)

8.3 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการรู้ข้อมูลเชิงลึกผ่านการสัมมนาผ่านเว็บ (Data-driven Insights via Webinars)

8.4 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการวิเคราะห์เชิงคาดการณ์ ที่จะช่วยส่งเสริมการลงทะเบียนเรียนที่สูงขึ้น (Predictive Analytics)

8.5 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการใช้หุ่นยนต์เพื่อการศึกษา (Educational Robots)

8.6 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการใช้คอมพิวเตอร์ไร้หน้าจอ (Screenless Computing) เพื่อการศึกษา

8.7 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการสอนเด็กด้วยการเล่นเกม (Teach Kids by Gamifying Subjects)

8.8 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อวิธีการเรียนรู้ทางออนไลน์แบบดิจิทัลต่างๆ (Various Online Digital Learning Ways)

8.9 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการเกิดห้องเรียนอัจฉริยะสำหรับการเรียนรู้ในยุค 4.0 เมื่อมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในห้องเรียนอย่าง Smart Board หรือ Presentation ที่มีภาพประกอบ

8.10 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการนำเทคโนโลยีที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ด้านการศึกษา มาปรับใช้ในระบบการศึกษาของประเทศไทย

8.11 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการใช้สื่อการเรียนรู้ใหม่ล่าสุดอย่างเมตาเวิร์ส (Metaverse) หรือจักรวาลนฤมิต โลกเสมือนแห่งอนาคต เพื่อการศึกษา

8.12 ท่านมีสื่อหรือเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนแบบใหม่อะไรบ้างที่ท่านคิดว่าดีและต้องการนำเสนอเพราะอะไร

ตอนที่ 9 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

9.1 ท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในเรื่องอื่นๆ หรือไม่ อย่างไร

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ท่านให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

หัวข้อวิจัย: กลยุทธ์ด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป

(STRATEGIES FOR INNOVATION IN TEACHING AND LEARNING IN THE NEXT NORMAL)

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านผู้เชี่ยวชาญในความอนุเคราะห์ของท่านที่ได้ให้สัมภาษณ์ EDFR รอบที่ 1 แสดงความคิดเห็นในรูปแบบแบบสอบถาม EDFR รอบที่ 2 ในช่วงเวลาที่ผ่านไป

แบบสอบถามชุดนี้คือ EDFR รอบที่ 3 ซึ่งเป็นแบบสอบถามสุดท้ายของการวิจัยในครั้งนี้ ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นจากการใช้สถิติวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน (Median) และขอบเขตพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ในแต่ละข้อ ซึ่งมีความหมายดังนี้

1. ค่ามัธยฐาน (Median) ใช้อักษรย่อว่า M.d. หมายถึง ค่ากลางของคำตอบทั้งหมดในแต่ละข้อ ซึ่งแสดงไว้ด้วยเครื่องหมาย Star หรือ ดอกจัน (*) เมื่อเครื่องหมาย * ปรากฏในช่องความคิดเห็นระดับใด หมายความว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อข้อคำถามดังกล่าวในระดับนั้น เช่น ในข้อคำถามที่ 1 หากเครื่องหมาย * ปรากฏอยู่ในช่องแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นเป็นช่องหมายเลข 5 หมายความว่า ข้อคำถามที่ 1 นั้น กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นด้วยในระดับมากที่สุด

2. ขอบเขตพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ใช้อักษรย่อว่า I.R. หมายถึง ค่าที่ใช้แสดงความกระจายตัวของคำตอบในแต่ละข้อคำถาม ซึ่งมีความหมายดังนี้

2.1 ข้อคำถามที่มีค่า I.R. มาก แสดงว่า ข้อคำถามนั้นมีการกระจายตัวมาก หรือแสดงว่าผู้ตอบมีความเห็นสอดคล้องกันน้อย

2.2 ข้อคำถามที่มีค่า I.R. น้อย แสดงว่า ข้อคำถามนั้นมีการกระจายตัวน้อย หรือแสดงว่า ผู้ตอบมีความเห็นสอดคล้องกันมาก

กล่าวโดยสรุป เครื่องหมายพิเศษ ที่เพิ่มเติมในแบบสอบถามชุดนี้คือ

ก. ค่ามัธยฐาน (Median) ใช้เครื่องหมาย *

ข. ขอบเขตพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ใช้เครื่องหมาย \longleftrightarrow

ค. คำตอบของท่านในครั้งที่แล้ว คือแบบสอบถาม EDFR รอบที่ 2 (DELPHI รอบที่ 1) ใช้เครื่องหมาย \triangle

โดยเครื่องหมายทั้งสามประเภทนี้เป็นสัญลักษณ์ที่ไว้เพื่อแสดงให้ท่านทราบคำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และคำตอบเดิมของท่าน ว่ามีความสอดคล้องกันมากน้อยเพียงใด

ในการนี้ ท่านผู้เชี่ยวชาญสามารถพิจารณาทบทวนคำตอบของท่านอีกครั้งหนึ่ง ว่าท่านเห็นสมควรเปลี่ยนแปลงคำตอบไปตามความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญหรือไม่ โดยมีรายละเอียดวิธีการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ ดังต่อไปนี้

1. ให้ท่านผู้เชี่ยวชาญพิจารณาคำตอบเดิมของท่านซึ่งแสดงไว้ด้วยเครื่องหมาย \triangle เปรียบเทียบกับคำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่แสดงไว้ด้วยเครื่องหมาย * ว่าอยู่ในช่วงขอบเขตพิสัยระหว่างควอไทล์ \longleftrightarrow หรือไม่

2. ถ้าเครื่องหมาย \triangle และเครื่องหมาย * อยู่ในช่องเดียวกัน หมายความว่า คำตอบของท่านตรงกับคำตอบของกลุ่ม โดยท่าน ไม่ต้องทำอะไรกับข้อนี้

3. ถ้าเครื่องหมาย \triangle และเครื่องหมาย * อยู่คนละช่อง แต่ยังคงอยู่ในช่วงขอบเขตพิสัยระหว่างควอไทล์ \longleftrightarrow หมายความว่า คำตอบของท่านใกล้เคียงกับคำตอบของกลุ่ม หรือแสดงว่าท่านมีความเห็นค่อนข้างสอดคล้องกับความคิดเห็นของกลุ่ม ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ดี โดยหากท่านพิจารณาแล้วเห็นว่าคำตอบของท่านเหมาะสมแล้ว ท่านไม่ต้องทำอะไรกับข้อนี้ แต่ถ้าท่านเห็นว่าควรตอบให้สอดคล้องกับกลุ่มมากขึ้นอีก ให้ท่านทำเครื่องหมายกากบาท X ทับเครื่องหมาย \triangle แล้วทำเครื่องหมาย \checkmark ลงในช่องเดียวกับเครื่องหมาย * พร้อมให้เหตุผลประกอบการเปลี่ยนแปลงคำตอบ

4. ถ้าเครื่องหมาย \triangle และเครื่องหมาย * อยู่คนละช่อง และอยู่นอกเหนือขอบเขตพิสัยระหว่างควอไทล์ \longleftrightarrow หมายความว่า คำตอบของท่านแตกต่างจากคำตอบของกลุ่ม ในกรณีนี้ ขอให้ท่านพิจารณาทบทวนดูว่า ท่านเห็นด้วยกับคำตอบของกลุ่มหรือไม่ ถ้าเห็นด้วย ให้ท่านทำเครื่องหมายกากบาท X ทับเครื่องหมาย \triangle แล้วทำเครื่องหมาย \checkmark ลงในช่องเดียวกับเครื่องหมาย * พร้อมให้เหตุผลประกอบการเปลี่ยนแปลงคำตอบ แต่หากท่านไม่เห็นด้วยกับคำตอบของกลุ่ม ท่านไม่ต้องทำอะไรกับข้อนี้

5. ในช่อง “ภาพอนาคตที่ท่านให้ไว้” หมายถึงคำตอบเดิมของท่านผู้เชี่ยวชาญจากแบบสอบถามฉบับที่แล้ว (EDFR รอบที่ 2 (DELPHI รอบที่ 1)) หากท่านยืนยันคำตอบเดิม ท่านไม่ต้องทำอะไรกับข้อนี้ แต่หากท่านต้องการเปลี่ยนแปลงคำตอบ ให้ท่านทำเครื่องหมายกากบาท X ทับเครื่องหมาย \checkmark แล้วทำเครื่องหมายถูกในอีกช่องหนึ่งแทน

ตัวอย่างแบบสอบถามรอบที่ 2 และรอบที่ 3
โดยรอบที่ 2 ไม่มีการใส่ค่าคะแนนระบุลงไปแบบสอบถาม
แต่รอบที่ 3 มีการใส่ค่าคะแนนระบุลงไปแบบสอบถาม
แบบสอบถาม EDFR รอบที่ 3

หัวข้อวิจัย: กลยุทธ์ด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป

(STRATEGIES FOR INNOVATION IN TEACHING AND LEARNING IN THE NEXT NORMAL)

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาคำตอบเดิมจากแบบสอบถาม EDFR รอบที่ 3 (DELPHI รอบที่ 2) ว่าแนวโน้มดังกล่าวมีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด และแนวโน้มนั้นเป็นแนวโน้มที่พึงประสงค์หรือไม่พึงประสงค์ และเพื่อยืนยันคำตอบและเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญสามารถพิจารณาเปลี่ยนคำตอบใหม่ได้อย่างยืดหยุ่น

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูล

ตอนที่ 2 สถานภาพการจัดการเรียนการสอนของประเทศไทยในอดีตถึงปัจจุบัน โดยศึกษาทั้ง องค์กรประกอบภายในและ องค์กรประกอบภายนอก

ตอนที่ 3 กลยุทธ์ด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป ซึ่งประกอบด้วย 6 ด้าน ดังต่อไปนี้

3.1 องค์กรประกอบภายใน

- 3.1.1 นวัตกรรมด้านการบริหารจัดการที่สนับสนุนการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป
- 3.1.2 นวัตกรรมด้านรูปแบบหลักสูตรในยุคชีวิตวิถีถัดไป
- 3.1.3 นวัตกรรมด้านรูปแบบการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป
- 3.1.4 นวัตกรรมด้านการวัดและการประเมินผลในยุคชีวิตวิถีถัดไป
- 3.1.5 นวัตกรรมด้านการพัฒนาผู้สอนและผู้เรียนในยุคชีวิตวิถีถัดไป
- 3.1.6 นวัตกรรมด้านสื่อหรือเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป

3.2 องค์กรประกอบภายนอก

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูล

ชื่อและนามสกุลของผู้ตอบแบบสอบถาม.....

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม EDFR รอบที่ 3 เรื่อง สถานภาพการจัดการเรียนการสอนของประเทศไทยในอดีตถึงปัจจุบัน

รายการ	เลือกประเด็นที่เป็นจริง (เลือก 1 ช่อง)					(เลือก 1 ช่อง)		เหตุผล (ถ้ามี)	แนวโน้มที่ ท่านให้ไว้ จากการสัมภาษณ์
	1	2	3	4	5	พึงประสงค์	ไม่พึงประสงค์		
องค์ประกอบภายใน									
โครงสร้าง (Structure)									
1. การศึกษาไทยมีการปฏิรูปหลายครั้ง และมีแนวโน้มที่ดีขึ้นในบางเรื่อง แต่มีบางเรื่องยังต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วน โดยมีปัญหาสำคัญ 2 ด้านใหญ่ คือ 1. ด้านปริมาณ การให้บริการการศึกษาที่ไม่ทั่วถึง/ไม่เป็นธรรม และ 2. ด้านคุณภาพ ที่ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนโดยรวมยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ และการที่แต่ละหลักสูตรเน้นวิชาการมากเกินไป ไม่เน้นให้ผู้เรียนรักการเรียนรู้				*			✓		
2. ประเทศไทยมีกฎหมาย ยุทธศาสตร์ และแผนต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นว่าการศึกษามีบทบาทหลักในการพัฒนาประเทศและให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการพัฒนาและปฏิรูปการศึกษาเพื่อนำพาประเทศไปสู่ความเจริญในทุกด้าน แต่ในเชิงปฏิบัติยังไม่สอดคล้องกับเชิงนโยบาย				*			✓		
3. ทุกภาคส่วนของสังคมไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนและพื้นที่อย่างแท้จริง เพราะระบบการจัดการศึกษาเป็นแบบรวมศูนย์โดยภาครัฐ ทำให้ไม่มีอิสระในการบริหารจัดการ				*			✓		
4. ประเทศไทยเริ่มเข้าสู่สังคมสูงวัย มีอัตราเด็กเกิดใหม่ลดลง ส่งผลต่อจำนวนผู้เรียนที่ศึกษาในระบบในภาพรวมมีจำนวนลดลง				*			✓		
5. คณะกรรมการปฏิรูปการศึกษาไม่ได้มีอำนาจดำเนินการปฏิรูปการศึกษาได้อย่างแท้จริง				*			✓		

รายการ	เลือกประเด็นที่เป็นจริง (เลือก 1 ช่อง)					(เลือก 1 ช่อง)		เหตุผล (ถ้ามี)	แนวโน้มที่ ท่านให้ไว้ จากการสัมภาษณ์
	1	2	3	4	5	พึงประสงค์	ไม่พึงประสงค์		
องค์ประกอบภายใน									
6. สถาบันอุดมศึกษาบางหลักสูตรยังไม่สามารถจัดทำและบริหารหลักสูตรให้เกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาอย่างแท้จริง				*			✓		
7. การวางมาตรฐานหลักสูตรระดับประเทศไม่ชัดเจนเหมือนต่างประเทศ ตั้งแต่ต้นนโยบายใหญ่จนถึงการจัดการการเรียนการสอนย่อย แต่ละสถาบันการศึกษาวางมาตรฐานหลักสูตรของตนเองเพราะไม่มีมาตรฐานหลักสูตรระดับประเทศที่ชัดเจนเป็นแนวทาง				*			✓		
8. วิฤติการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนเป็นแบบทางไกลผ่านดาวเทียมและการสอนออนไลน์ มีลักษณะผสมผสานและการใช้เทคโนโลยีมากขึ้น เป็นจุดเปลี่ยนการศึกษาของประเทศไทย เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้งผู้เรียนและผู้สอน เช่น การเกิดช่องทางใหม่ในการเปิดหลักสูตรแบบออนไลน์ 100 % มากขึ้น				*		✓			
กลยุทธ์ (Strategy)									
1. กลยุทธ์แบบเฉพาะสถาบัน				*		✓			
2. กลยุทธ์แบบรวมศูนย์อำนาจไว้ที่ส่วนกลาง				*			✓		
ระบบ (System)									
1. ระบบบริหารงานบุคลากรทางการศึกษาไม่มีความเป็นธรรม ไม่สร้างขวัญกำลังใจ และไม่ส่งเสริมให้ปฏิบัติงานได้อย่างเต็มตามศักยภาพ				*			✓		
2. ระบบการสร้างช่องทางให้ประชาสังคม มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างกว้างขวางทั้งระดับนโยบายและระดับพื้นที่ยังมีปัญหา				*			✓		

รายการ	เลือกประเด็นที่เป็นจริง (เลือก 1 ช่อง)					(เลือก 1 ช่อง)		เหตุผล (ถ้ามี)	แนวโน้มที่ ท่านให้ไว้ จากการ สัมภาษณ์
	1	2	3	4	5	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์		
	องค์ประกอบภายใน								
3. ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของบางหลักสูตรยังไม่มีประสิทธิภาพตามความเป็นจริง				*			✓		
4. ระบบการจัดการศึกษาเป็นแบบรวมศูนย์โดยภาครัฐ ทำให้ไม่มีอิสระในการบริหารจัดการ				*			✓		
5. ระบบการสอบคัดเลือกเน้นการวัดจากคะแนนที่ได้จากการสอบแบบปรนัย ที่เน้นเรื่องการจดจำข้อมูลเป็นหลัก เป็นระบบแพ้คัดออกส่งเสริมการสอนแบบท่องจำและแบบฝึกแก้งข้อสอบ				*			✓		
6. ระบบข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษาไม่เชื่อมโยงกัน ทำให้การบริหารจัดการไม่มีประสิทธิภาพ หรือดีเฉพาะในหน่วยงานของตน				*			✓		
7. ระบบเครื่องมือทางดิจิทัล (Digital Tools) เป็นการพึ่งพาจากต่างประเทศ เช่น Zoom, Google Meet ยังไม่มีการพัฒนาเครื่องมือทางดิจิทัลของตน ทำให้อาจได้รับผลกระทบและเสียค่าใช้จ่ายในราคาสูง จึงควรพัฒนาเครื่องมือทางดิจิทัลของตนเอง				*			✓		
ทักษะ (Skill)									
1. ทักษะด้านสาขาที่เรียนและระดับการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา ยังไม่ตอบสนองความต้องการของผู้ประกอบการ ส่งผลให้มีผู้ว่างงานจำนวนมาก				*			✓		
2. ทักษะการใช้เทคโนโลยีส่วนใหญ่ยังเป็นแบบตั้งรับ ผู้เรียนใช้เพื่อการสืบค้นแต่ขาดความสามารถในการจัดการและการสังเคราะห์ข้อมูล รวมถึงการใช้ประโยชน์ด้านอื่น				*			✓		
3. ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ เป็นสิ่งที่ทำให้นักศึกษาไทยไปไม่ถึงระดับโลก				*			✓		
รูปแบบ (Style)									
1. อดีตเน้น รูปแบบ teacher-centered แต่ปัจจุบันเน้นรูปแบบ student-centered มากขึ้น คือผู้สอนเปลี่ยนบทบาทไปเป็น coach หรือ facilitator มากขึ้น				*			✓		

รายการ	เลือกประเด็นที่เป็นจริง (เลือก 1 ช่อง)					(เลือก 1 ช่อง)		เหตุผล (ถ้ามี)	แนวโน้มที่ ท่านให้ไว้ จากการ สัมภาษณ์
	1	2	3	4	5	พึงประสงค์	ไม่พึงประสงค์		
องค์ประกอบภายใน									
2. การออกแบบการเรียนรู้เริ่มเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ (Outcome-based Education) มากกว่าในอดีต				*		✓			
3. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันมีลักษณะผสมผสานและผนวกเรื่องเทคโนโลยีมากขึ้นแต่ไม่จริงจัง				*		✓			
4. รูปแบบการสอนแบบเก่าเน้นให้ผู้เรียนจดจำข้อมูลและฝึกทักษะบางอย่างเพื่อสอบผ่านมากกว่าคิดวิเคราะห์และเรียนรู้ต่อ เป็น ทำให้เกิดปัญหาต่ออนาคตการทำงานของผู้เรียน				*			✓		
5. รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรที่ผ่านมาไม่ได้มีการปรับปรุงหลักสูตรอย่างจริงจังโดยยึดหลัก work-based integration แต่ยึดตามทรัพยากรที่มีอยู่ เช่น ความเชี่ยวชาญของอาจารย์ในหลักสูตร				*			✓		
บุคลากร (Staff)									
1. สถาบันอุดมศึกษาขาดบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในเชิงบริหาร ที่จะสามารถชี้แนะและกำกับการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาได้				*			✓		
2. ผู้สอนบางท่านไม่พยายามค้นคว้าและพัฒนาตนเอง กระบวนการผลิตและจ้างครูไม่ได้คัดและส่งเสริมคนเก่งที่สุดมาเป็นครูเหมือนต่างประเทศ เช่น ฟินแลนด์ สิงคโปร์				*			✓		
3. ผู้สอนบางท่านยังปรับตัวให้พร้อมและพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกได้ไม่เพียงพอ ต้องเพิ่ม "สมรรถนะด้านความเป็นอาจารย์" ตามกรอบมาตรฐานวิชาชีพสากล				*			✓		
4. ผู้เรียนไม่ได้ได้รับการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์และเสริมสร้างคุณธรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ติพอ				*			✓		
5. ผู้เรียนที่จบการศึกษาในระดับอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถปานกลาง คิดวิเคราะห์ประยุกต์ใช้ไม่เป็น ไม่สามารถแก้ไขปัญหาและทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ				*			✓		

รายการ	เลือกประเด็นที่เป็นจริง (เลือก 1 ช่อง)					(เลือก 1 ช่อง)		เหตุผล (ถ้ามี)	แนวโน้มที่ ท่านให้ไว้ จากการ สัมภาษณ์
	1	2	3	4	5	พึงประสงค์	ไม่พึงประสงค์		
	องค์ประกอบภายใน								
คุณค่าที่มีร่วมกัน (Shared Value)									
1. ระบบการจัดการศึกษาในอดีตเป็นแบบรวมศูนย์โดยภาครัฐ ไม่เน้นกระจายอำนาจไปยังท้องถิ่น				*			√		
2. วัฒนธรรมการเรียนรู้แบบระบบอุปถัมภ์				*			√		

รายการ	แนวโน้มที่จะเกิดขึ้น หรือเป็นจริง (เลือก 1 ช่อง)					ภาพอนาคต (เลือก 1 ช่อง)		เหตุผล (ถ้ามี)	แนวโน้ม ที่ ท่านให้ไว้ จากการ สัมภาษณ์
	1	2	3	4	5	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์		
				*					
องค์ประกอบภายนอก									
ปัจจัยด้านการเมือง (Political Factors)									
1. เสถียรภาพทางการเมืองและการบริหารของภาครัฐส่งผลต่อปัญหาการให้บริการการศึกษาของไทย				*			✓		
2. การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันระดับประเทศส่งผลต่อการต้องเร่งพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา				*			✓		
3. การบริหารประเทศแบบรวมศูนย์อำนาจที่ส่วนกลาง ผูกขาดการจัดการศึกษาถึงราวร้อยละ 80 ของผู้เรียนทั่วประเทศ การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาเน้นสายสังคมศาสตร์มนุษยศาสตร์มากกว่าวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ขณะที่ประเทศอื่นที่ก้าวหน้าเน้นกระจายการบริหารราชการไปสู่ท้องถิ่น และเน้นวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากกว่า				*			✓		
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economic Factors)									
1. ทั่วโลกต่างต้องเผชิญกับความท้าทายและมุ่งพัฒนาประเทศไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจยุคอุตสาหกรรม ๔.๐ ส่งผลให้สถาบันการศึกษาต้องเร่งพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง				*			✓		
2. ประเทศไทยมีระบบเศรษฐกิจพึ่งพาการลงทุนจากต่างประเทศ โครงสร้างและนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นแบบทุนนิยมอุตสาหกรรมผูกขาด				*			✓		
3. การติดกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง ส่งผลต่องบประมาณในการพัฒนาการศึกษาของประเทศไทย				*			✓		
4. การใช้จ่ายงบประมาณเพื่อการพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาการเรียนการสอนและการพัฒนาครุค่อนข้างน้อย และการใช้งบประมาณแก้ไขปัญหาคือไม่ตรงจุด				*			✓		

รายการ	แนวโน้มที่จะเกิดขึ้น หรือเป็นจริง (เลือก 1 ช่อง)					ภาพอนาคต (เลือก 1 ช่อง)		เหตุผล (ถ้ามี)	แนวโน้ม ที่ ท่านได้ไว้ จากการ สัมภาษณ์
	1	2	3	4	5	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์		
องค์ประกอบภายนอก									
ปัจจัยด้านสังคม (Social Factors)									
1. ทศกศติ ความเชื่อ ค่านิยม วัฒนธรรม และพฤติกรรมของประชากรที่ปรับเปลี่ยนไปตามกระแสโลกาภิวัตน์				*		✓			
2. การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่ประเทศเริ่มเข้าสู่สังคมสูงวัยมากขึ้น				*			✓		
3. สังคมไทยให้ค่าตอบแทนและยกย่องคนจบปริญญาสูงงบประมาณสถาบันอุดมศึกษาเพิ่มขึ้นตลอด จึงขยายตัวมาก ทำให้นักศึกษาระดับปริญญาตรีทั้งประเทศเพิ่มขึ้นเกือบเท่าตัวครึ่งในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา แต่ไม่สอดคล้องกับความต้องการกำลังแรงงาน เมื่อเปรียบเทียบกับภาคอาชีวศึกษา ซึ่งมีความต้องการสูงกว่า				*			✓		
4. การแข่งขันสอบเข้ามหาวิทยาลัยปิดของรัฐ เป็นแบบแพ้คัดออกและเป็นตัวกำหนดการจัดการศึกษาแบบท่องจำและการกวัดวามากกว่าการส่งเสริมการคิดวิเคราะห์เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนอย่างเต็มที่ โดยมหาวิทยาลัยปิดของรัฐ รัฐบาลให้เงินอุดหนุนสูง				*			✓		
5. ปัญหาความเครียด รวมทั้งโรคจิต โรคประสาท ทำให้นักศึกษามีทัศนคติค่อนข้างไปในทางลบว่าการศึกษาคือการทำงานหนักแบบถูกบังคับ การแข่งขันเพื่อคะแนน และเพื่อโอกาสในการมีงานทำ				*			✓		
ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (Technological Factors)									
1. การปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) ส่งผลต่อการศึกษาไทย				*		✓			

รายการ	แนวโน้มที่จะเกิดขึ้น หรือเป็นจริง (เลือก 1 ช่อง)					ภาพอนาคต (เลือก 1 ช่อง)		เหตุผล (ถ้ามี)	แนวโน้ม ที่ ท่านให้ไว้ จากการ สัมภาษณ์
	1	2	3	4	5	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์		
องค์ประกอบภายนอก									
2. เทคโนโลยีการเรียนรู้ทางไกล (Remote Learning Technologies) มีความสำคัญมากขึ้นหลังการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19				*		✓			
3. สถาบันการศึกษาที่มีโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย เหมาะสม และเพียงพอได้เปรียบสถาบันอื่นที่ไม่มีการดำเนินการ				*			✓		
4. ประเทศไทยไม่มีหน่วยงานกลางของรัฐบาลจัดทำฐานข้อมูลต่างๆ หรือ แพลตฟอร์มกลางที่เชื่อมโยงกันทั้งประเทศ ทุกระดับการศึกษา เพื่อใช้เป็นข้อมูลกลางในการพิจารณาสิ่งต่างๆ ร่วมกัน ในทิศทางเดียวกัน				*			✓		
ปัจจัยด้านกฎหมาย (Legal Factors)									
1. กฎหมายไม่รองรับลักษณะที่แตกต่างกันของผู้เรียน สถานศึกษา และความต้องการกำลังแรงงานของประเทศ				*			✓		
2. กฎกระทรวงที่มีอยู่ มักเน้นให้ผู้สอนต้องใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการสอน ทั้งที่ไม่ใช่แก่นในการเรียนการสอน เครื่องมือเป็นแค่ผู้ช่วย ทำให้ผู้สอนในบางสถาบันจะเน้นการใช้เครื่องมือการเรียนการสอนทันสมัยมากกว่าการยึดที่กระบวนการเรียนการสอนเป็นสำคัญ				*			✓		
ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม (Environmental Factors)									
1. สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด มีความสำคัญต่อบรรยากาศและความรู้สึกของผู้สอนและผู้เรียน				*		✓			
ปัจจัยด้านจริยธรรมหรือจรรยาบรรณ (Ethical Factors)									
1. ปัญหาผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม และการขาดความตระหนักถึงความสำคัญของการมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต การมีจิตสาธารณะ การใช้ความคิดอย่างมีวิจารณญาณ เนื่องจากใน				*			✓		

รายการ	แนวโน้มที่จะเกิดขึ้น หรือเป็นจริง (เลือก 1 ช่อง)					ภาพอนาคต (เลือก 1 ช่อง)		เหตุผล (ถ้ามี)	แนวโน้ม ที่ท่านให้ไว้ จากการ สัมภาษณ์
	1	2	3	4	5	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์		
องค์ประกอบภายนอก									
ปัจจุบันมีสิ่งเบี่ยงเบนความสนใจในสังคมโดยเฉพาะในสื่อสังคมออนไลน์มากมาย									
2. ผู้สอนบางคนขาดคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณที่จำเป็นสำหรับครู เช่น เรื่องการมีเพศสัมพันธ์เพื่อแลกเกรดหรือผลการเรียนที่ดี				*			✓		

ตอนที่ 3 แบบสอบถาม EDFR รอบที่ 3 เรื่อง กลยุทธ์ด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถี

ถัดไป

ตอนที่ 3.1.1 ด้านนวัตกรรมการบริหารจัดการที่สนับสนุนการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป

รายการ	แนวโน้มที่จะเกิดขึ้น หรือเป็นจริง (เลือก 1 ช่อง)					ภาพอนาคต (เลือก 1 ช่อง)		เหตุผล (ถ้ามี)	แนวโน้ม ที่ท่านให้ไว้ จากการ สัมภาษณ์
	1	2	3	4	5	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์		
องค์ประกอบภายใน									
โครงสร้าง (Structure)									
1. ในยุคชีวิตวิถีถัดไป เป้าหมายการศึกษาจะเน้นที่การสร้างมนุษย์ที่สมบูรณ์ ไม่ใช่แค่คนบุรุษหรือหญิง				*		✓			
2. การกำหนดโครงสร้าง นโยบายและทิศทางในการบริหารการจัดการเรียนการสอนจะต้องสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาประเทศทั้งในระดับชาติและนานาชาติ				*		✓			
3. ผู้นำประเทศต้องมองว่าการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์คือปัจจัยสำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ ผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคุณภาพสูงคือฐานหลักของระบบการศึกษา				*		✓			

รายการ	แนวโน้มที่จะเกิดขึ้น หรือเป็นจริง (เลือก 1 ช่อง)					ภาพอนาคต (เลือก 1 ช่อง)		เหตุผล (ถ้ามี)	แนวโน้ม ที่ท่านให้ไว้ จากการ สัมภาษณ์
	1	2	3	4	5	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์		
องค์ประกอบภายใน									
4. รัฐบาลต้องใช้ระบบบริหารงานแบบให้การสนับสนุนการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งเรื่องอำนาจการตัดสินใจและงบประมาณ จะช่วยให้คนเก่งอยากเข้ามาเป็นผู้บริหารสถาบัน				*		✓			
5. ในยุคความปกติดีต่อไป ยุคหลังการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา การเรียนการสอนจะใช้หลักการบริหารแบบผสมผสานแนวคิดและนวัตกรรมใหม่ๆ ทั้งนี้ต้องยืดหยุ่นและตอบสนองต่อสังคมและเทคโนโลยี				*		✓			
6. การบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาต้องกำหนดนโยบายและทิศทางในการผลิตบัณฑิต โดยคำนึงถึงความเชี่ยวชาญและอัตลักษณ์ของแต่ละกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาอย่างจริงจัง				*		✓			
7. การบริหารสถาบันอุดมศึกษาต้องตอบโจทย์การเทียบโอนหน่วยกิตและสะสมไว้เพื่อขอรับคุณวุฒิตามระดับ ครอบคลุมทั้งประเทศและได้มาตรฐานเดียวกัน				*		✓			
8. แผนพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา ระยะ 5 ปี ที่กำหนดทิศทางเป้าหมายและยุทธศาสตร์การพัฒนาต้องมีความทันสมัย โดยต้องทบทวนเพื่อปรับแก้ไขเพิ่มเติมในทุก 1-3 ปี เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ (outcome-based education) และเน้นการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอย่างจริงจัง				*		✓			
9. สถานศึกษาต้องร่วมมือกับภาคเอกชนอย่างจริงจัง เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และฝึกทักษะจริง ส่วนภาคเอกชนจะได้แรงงานคุณภาพ ซึ่งสามารถทำได้จากการสร้างแรงจูงใจภาคเอกชนในเรื่องของการลดหย่อนภาษี เป็นต้น				*		✓			
10. แนวคิดด้านระบบการบริหารจัดการในรูปแบบของธุรกิจใหม่ (New Business Model) ที่ทำให้การศึกษามีความหมายและศักยภาพที่จะเชื่อมโยงกับแหล่งงานเป็นเรื่องสำคัญมากสำหรับการศึกษาระดับอุดมศึกษา เช่น EEC Model				*		✓			

รายการ	แนวโน้มที่จะเกิดขึ้น หรือเป็นจริง (เลือก 1 ช่อง)					ภาพอนาคต (เลือก 1 ช่อง)		เหตุผล (ถ้ามี)	แนวโน้ม ที่ ท่านให้ไว้ จากการ สัมภาษณ์
	1	2	3	4	5	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์		
องค์ประกอบภายใน									
11. การศึกษาเรื่องหลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน เพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน การเป็นประชาคมโลก ความต้องการกำลังคนที่มีทักษะในศตวรรษ ที่ 21 และการทำความเข้าใจปัญญาประดิษฐ์ เป็นหลักการสากลที่ต้องนำมาพิจารณา ร่วมด้วยเพื่อให้ตอบโจทย์การพัฒนาการศึกษาในระดับโลก				*		✓			
12. การศึกษาเรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นหลักการที่ต้องนำมาพิจารณา แต่ควรแก้ไข ปรับปรุง ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เพราะมีระยะเวลานานเกินไป				*		✓			
13. ทิศทางการจัดการศึกษาในอนาคต ต้องเน้นที่กระบวนการแปลงข้อมูลไปสู่รูปแบบดิจิทัล เพื่อสร้างคุณค่าใหม่ (Digitalization) การศึกษาฐานสมรรถนะ (Competency-based Education) การโอนหน่วยกิตระหว่างสถานศึกษา (Credit Bank) หลักสูตรแบบออนไลน์เปิดเสรีสำหรับทุกคน (Massive Open Online Courses) การพัฒนาเพื่อยกระดับทักษะและการสร้างทักษะขึ้นมาใหม่ (Upskill and Reskill)				*		✓			
14. แนวโน้มในอนาคตคือ การบริหารการจัดการรูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการพัฒนาทักษะ (Lifelong Learning and Skill Development) รวมทั้งการพัฒนาความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี (Technology Development) ที่ช่วยของการเรียนรู้จะมีมิติครอบคลุมทั้งองค์ภาพของสังคม จนเส้นแบ่งระหว่างการศึกษาในและนอกระบบหายไปมากที่สุด				*		✓			
15. ในอนาคตต้องใช้การจัดการฐานข้อมูลในระบบเดียวกัน ในแพลตฟอร์มเดียวกัน รวมทุกเรื่องการศึกษา เป็นศูนย์กลาง และข้อมูลควรจะแชร์ถึงกัน เช่น ประเทศอินเดีย มีประชากรมาก ความเหลื่อมล้ำสูง แต่มีระบบการจัดการฐานข้อมูลที่ดีมาก				*		✓			

รายการ	แนวโน้มที่จะเกิดขึ้น หรือเป็นจริง (เลือก 1 ช่อง)					ภาพอนาคต (เลือก 1 ช่อง)		เหตุผล (ถ้ามี)	แนวโน้ม ที่ท่านให้ไว้ จากการ สัมภาษณ์
	1	2	3	4	5	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์		
	องค์ประกอบภายใน								
16. การบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษา ต้องใช้ระบบ 3R (Reality, Responsibility, Resilience) เพราะจะทำให้เกิดความใกล้ชิดและความเข้าใจระหว่างผู้สอนและผู้เรียน				*		✓			
กลยุทธ์ (Strategy)									
1. กลยุทธ์การบริหารคุณภาพการศึกษาแบบเห็นผลลัพธ์				*		✓			
2. กลยุทธ์การบริหารและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาแบบ NON STOP				*		✓			
3. กลยุทธ์การบริหารพัฒนาผู้เรียนยุคดิจิทัล				*		✓			
4. กลยุทธ์การบริหารการศึกษาตลอดชีวิตแนวใหม่ของ อุดมศึกษา				*		✓			
ระบบ (System)									
1. ระบบบริหารการสร้างช่องทางให้ประชาสังคมมีโอกาสแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทั้งระดับนโยบายและระดับพื้นที่จะชัดเจนขึ้นเพราะเทคโนโลยี				*		✓			
2. ระบบการประกันคุณภาพผลลัพธ์การเรียนรู้ของทุกหลักสูตรจะติดตาม ประเมินผล และตรวจสอบได้ง่ายขึ้นเพราะเทคโนโลยี				*		✓			
3. ระบบการคัดเลือกและการพัฒนาครุอาจารย์ให้มีความรู้ความสามารถทั้งด้านวิชาการและการสอน การแนะแนว และการสร้างแรงจูงใจ และความตั้งใจในการทำงานจะเข้มข้นขึ้นเพราะจำนวนผู้เรียนลดลง				*		✓			

รายการ	แนวโน้มที่จะเกิดขึ้น หรือเป็นจริง (เลือก 1 ช่อง)					ภาพอนาคต (เลือก 1 ช่อง)		เหตุผล (ถ้ามี)	แนวโน้ม ที่ ท่านให้ไว้ จากการ สัมภาษณ์
	1	2	3	4	5	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์		
				*					
องค์กรประกอบภายใน									
4. ระบบเทคโนโลยี Block Chain จะมาช่วยในการดูแลระบบการเก็บข้อมูล (Data Structure) ทุกคนจะรับทราบร่วมกันแบบทันที ว่าใครเป็นเจ้าของและมีสิทธิในข้อมูลตัวจริง ทำให้การปลอมแปลงข้อมูลไม่ใช่เรื่องง่าย				*		✓			
ทักษะ (Skill)									
1. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีทักษะการกำหนดเป้าหมาย ทักษะการวางแผน ทักษะการสื่อสาร ทักษะการโค้ช และทักษะการสร้างแรงจูงใจ				*		✓			
2. การบริหารอาจารย์จำเป็นต้องได้รับการประเมินสมรรถนะอาจารย์ตามแนวทางการพัฒนาคุณภาพอาจารย์เพื่อส่งเสริมการบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา				*		✓			
รูปแบบ (Style)									
1. รูปแบบการนำผลลัพธ์ในการเรียนรู้มาสะสมในคลังหน่วยกิตเพื่อขอรับคุณวุฒิหรือปริญญาได้ ทำให้เกิดความยืดหยุ่นในระบบของหลักสูตรและตอบสนองต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต				*		✓			
2. รูปแบบการออกแบบ Micro-Credentials หรือ MC ผู้เรียนสามารถเลือกศึกษาในสิ่งที่ตนเองสนใจ แล้วนำความรู้ความสามารถมาใช้พิสูจน์และรับรองความสามารถได้จริง เพื่อสร้างแรงงานที่มีคุณภาพ				*		✓			
บุคลากร (Staff)									
1. การบริหารพัฒนาอาจารย์ให้มี 2 วิชาชีพ คือ วิชาชีพในศาสตร์ของตน และวิชาชีพด้านความเป็นอาจารย์ระดับอุดมศึกษา เพราะเป็นปัจจัยสำคัญของความสำเร็จของอุดมศึกษาไทยวิถีใหม่				*		✓			
2. การบริหารพัฒนาผู้เรียนให้มีความฉลาดทุกด้าน (ปัญญา อารมณ์ สังคม)				*		✓			

รายการ	แนวโน้มที่จะเกิดขึ้น หรือเป็นจริง (เลือก 1 ช่อง)					ภาพอนาคต (เลือก 1 ช่อง)		เหตุผล (ถ้ามี)	แนวโน้ม ที่ ท่านให้ไว้ จากการ สัมภาษณ์
	1	2	3	4	5	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์		
องค์ประกอบภายใน									
3. การบริหารสถานศึกษานับอุดมศึกษาโดยบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในเชิงบริหาร				*		✓			
คุณค่าที่มีร่วมกัน (Shared Value)									
1. การพัฒนาการศึกษาควรมีเป้าหมายเพื่อการสร้างพลเมืองที่มีความฉลาดทุกด้าน (ปัญญา อารมณ์ สังคม) และเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ มีวุฒิภาวะ มีสุนทรียในเรื่องความงามของศิลปวัฒนธรรมและธรรมชาติ				*		✓			

ตอนที่ 3.1.2 ด้านนวัตกรรมรูปแบบหลักสูตรในยุคชีวิตวิถีถัดไป

รายการ	แนวโน้มที่จะเกิดขึ้น หรือเป็นจริง (เลือก 1 ช่อง)					ภาพอนาคต (เลือก 1 ช่อง)		เหตุผล (ถ้ามี)	แนวโน้ม ที่ ท่านให้ไว้ จากการ สัมภาษณ์
	1	2	3	4	5	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์		
องค์ประกอบภายใน									
โครงสร้าง (Structure)									
1. การปฏิรูปหลักสูตรใหม่ ต้องให้ผู้เรียนฝึกคิดวิเคราะห์ นำความรู้ไปใช้งาน รู้วิธีการค้นคว้าเรียนรู้ด้วยตนเองต่อยอดได้รวมทั้งพัฒนาความฉลาดทุกด้าน (ปัญญา อารมณ์ สังคม)				*		✓			
2. การจัดทำหลักสูตรต้องมีการระดมสมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งผู้เชี่ยวชาญการศึกษา กลุ่มผลประโยชน์ ครูและผู้บริหาร อย่างเจาะลึกและรอบคอบ พิจารณาทั้งเป้าหมาย				*		✓			

รายการ	แนวโน้มน่าจะเกิดขึ้น หรือเป็นจริง (เลือก 1 ช่อง)					ภาพอนาคต (เลือก 1 ช่อง)		เหตุผล (ถ้ามี)	แนวโน้มน่า ที่ ท่านให้ไว้ จากการ สัมภาษณ์
	1	2	3	4	5	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์		
องค์ประกอบภายใน									
การศึกษา วัตถุประสงค์เนื้อหาวิชา และวิธีการในการ ประเมินผล									
3. ทุกหลักสูตรต้องมีลักษณะร่วมผลิตระหว่างสถาบัน อุดมศึกษาและสถานประกอบการ (CWIE) เพื่อให้บัณฑิตพร้อม ทำงานจริง				*		✓			
4. การปรับปรุงหลักสูตรต้องเป็นแบบยืดหยุ่น สามารถ ปรับเปลี่ยนได้ เพื่อให้ทันต่อโลก จึงควรมีการเมื่อหน่วยกิตไว้ สำหรับเติมเต็มได้ตลอดเวลา โดยเน้นฐานสมรรถนะ (Competency Based)				*		✓			
5. หลักสูตรต้องให้ผู้เรียน shopping วิชา โดยผู้เรียนเรียนตาม ความสนใจ ไม่จำกัดเฉพาะวิชาในสถาบันตนเอง				*		✓			
6. การวางมาตรฐานหลักสูตรระดับประเทศต้องชัดเจน เป็น รูปธรรม เป็นแกนกลางของทั้งประเทศ				*		✓			
7. เนื้อหาในหลักสูตรใหม่ต้องมองไปข้างหน้าอีก 5 ปี ดังนั้น การสอบถามผู้ใช้บัณฑิตในระดับที่เป็นองค์กรรวม เช่น สถาบัน คุณวุฒิวิชาชีพ จะเป็นประโยชน์มาก				*		✓			
กลยุทธ์ (Strategy)									
1. กลยุทธ์ Voice of customer				*		✓			
2. กลยุทธ์การทำ Skill Mapping กับหน่วยงานที่รับผู้จบการ ศึกษาศึกษาไปทำงาน				*		✓			

รายการ	แนวโน้มที่จะเกิดขึ้น หรือเป็นจริง (เลือก 1 ช่อง)					ภาพอนาคต (เลือก 1 ช่อง)		เหตุผล (ถ้ามี)	แนวโน้ม ที่ ท่านให้ไว้ จากการ สัมภาษณ์
	1	2	3	4	5	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์		
องค์ประกอบภายใน									
ระบบ (System)									
1. ระบบ Sand Box หลักสูตร				*		↔	✓		
2. ระบบ shopping วิชา				*		↔	✓		
ทักษะ (Skill)									
1. ทักษะการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน				*		↔	✓		
2. ทักษะการสร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการ				*		↔	✓		
รูปแบบ (Style)									
1. หลักสูตรแบบสหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (CWIE Program)				*		↔	✓		
2. หลักสูตรแบบหน่วยการเรียนรู้ (Module) เป็นหลักสูตรบูรณาการการใช้ทักษะ ได้เรียนรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติเชิงวิชาชีพผ่านการเรียนการสอนที่ผู้เรียนมีส่วนร่วม (Active Learning) ทั้งระดับห้องปฏิบัติการกับผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานด้านการเรียนรู้ที่ไม่จำกัดอยู่แต่เพียงในสถานศึกษา ข้อดีคือคนที่ทำงานแล้วสามารถเข้ามาเรียนร่วมกับนักศึกษาที่เรียนในมหาวิทยาลัยได้ เป็นลักษณะ Reskill/Upskill และ				*		↔	✓		

รายการ	แนวโน้มที่จะเกิดขึ้น หรือเป็นจริง (เลือก 1 ช่อง)					ภาพอนาคต (เลือก 1 ช่อง)		เหตุผล (ถ้ามี)	แนวโน้ม ที่ ท่านให้ไว้ จากการ สัมภาษณ์
	1	2	3	4	5	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์		
องค์ประกอบภายใน									
สามารถเชิญคนข้างนอกหรือผู้เชี่ยวชาญมาเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรได้									
บุคลากร (Staff)									
1. การปรับปรุงหลักสูตรต้องให้อาจารย์ทุกคนในหลักสูตรมีส่วนร่วมมากกว่าแค่อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร				* ←→		✓			
2. ผู้สอนยังยึดติดกับวิชาที่ถนัดสอน ในอนาคตวิชาต่างๆ จะไม่เป็นของผู้สอนคนใดคนหนึ่ง แต่จะเป็นลักษณะช่วยกันสอน				* ←→		✓			
คุณค่าที่มีร่วมกัน (Shared Value)									
1. หลักสูตรต้องมีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยร่วมมือกับแหล่งงาน ยืดหยุ่น ปรับเปลี่ยนได้ตลอดเวลา ทันสมัย และการเรียนรู้ไม่ได้จำกัดแต่ในสถานศึกษา				* ←→		✓			

ตอนที่ 3.1.3 นวัตกรรมด้านรูปแบบการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป

รายการ	แนวโน้มที่จะเกิดขึ้น หรือเป็นจริง (เลือก 1 ช่อง)					ภาพอนาคต (เลือก 1 ช่อง)		เหตุผล (ถ้ามี)	แนวโน้ม ที่ ท่านให้ไว้ จากการ สัมภาษณ์
	1	2	3	4	5	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์		
องค์ประกอบภายใน									
โครงสร้าง (Structure)									
1. รูปแบบการเรียนการสอนจะขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละหลักสูตร ไม่สามารถกำหนดตายตัวได้ หลักสูตรต้องทำการประเมินว่าเหมาะ กับรูปแบบการเรียนการสอนแบบใด แต่ละวิชาอาจจะใช้รูปแบบ การเรียนการสอนที่หลากหลาย ยืดหยุ่นและผสมผสาน				*		✓			
กลยุทธ์ (Strategy)									
1. กลยุทธ์การพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน				*		✓			
2. กลยุทธ์การพัฒนาความฉลาดทุกด้าน (ปัญญา อารมณ์ สังคม)				*		✓			
ระบบ (System)									
1. ระบบการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน				*		✓			
ทักษะ (Skill)									
1. ทักษะการสร้างความคิดหยุ่นในการจัดรูปแบบการเรียนรู้				*		✓			
รูปแบบ (Style)									
1. รูปแบบการเรียนการสอนด้วยวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบ ความปกติใหม่ ต้องเป็นการสอนแบบ Active Learning จึงจะเห็น ผลลัพธ์อย่างแท้จริง				*		✓			

รายการ	แนวโน้มที่จะเกิดขึ้น หรือเป็นจริง (เลือก 1 ช่อง)					ภาพอนาคต (เลือก 1 ช่อง)		เหตุผล (ถ้ามี)	แนวโน้ม ที่ ท่านให้ไว้ จากการ สัมภาษณ์
	1	2	3	4	5	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์		
องค์ประกอบภายใน									
2. รูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ผสมผสานแบบดั้งเดิมเข้ากับการเรียนการสอนแบบออนไลน์เป็นรูปแบบที่แพร่หลายมากขึ้นเพราะมีความยืดหยุ่นเหมาะกับแต่ละบุคคล และมีการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี				← *		✓			
3. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบปรับเปลี่ยนได้ (Hybrid Learning) จะเหมาะสมกับประเทศไทย เรียนที่บ้านก็ได้ มหาวิทยาลัยก็ได้ แต่ผู้สอนต้องออกแบบการเรียนการสอนที่น่าสนใจ และอุปกรณ์การเรียนการสอนต้องพร้อม				← *		✓			
4. รูปแบบการเรียนการสอนแบบให้ผู้เรียนไปทำงาน แล้วเอาปัญหามาแก้ (Problem-based Learning) การเรียนรู้จากโครงการและการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Project-Based and Experiential Learning) เน้นการ workshop training เป็นหลัก และการนำเสนอไอเดียเพื่อขายคอนเซ็ปต์ (Pitching) เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับโลกยุคใหม่				← *		✓			
5. รูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Paced Learning) มีความยืดหยุ่นแก่ผู้เรียน ก้าวหน้าตามจังหวะของตน ใช้แพลตฟอร์มอิเล็กทรอนิกส์ แต่ผู้เรียนต้องมีความรับผิดชอบมาก เป็นรูปแบบที่เข้าถึงง่าย ค่าใช้จ่ายไม่สูง เหมาะกับผู้เรียนจำนวนมาก แต่ผู้สอนต้องออกแบบการเรียนการสอนที่น่าสนใจ				← *		✓			
6. รูปแบบการเรียนรู้แบบปรับตัว (Adaptive Learning) จะใช้ข้อมูลและการวิเคราะห์เพื่อปรับแต่งประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับผู้เรียนแต่ละคน สามารถประเมินความก้าวหน้าของแต่ละบุคคล ระบุจุดแข็งและจุดอ่อน จัดหาทรัพยากรและกิจกรรมเพื่อสนับสนุนเส้นทางการเรียนรู้ของผู้เรียน				← *		✓			
7. รูปแบบการเรียนรู้แบบเพื่อนคู่คิดด้วยปัญญาประดิษฐ์ในยุคชีวิตวิถีถัดไป (AI Buddy)				← *		✓			

รายการ	แนวโน้มที่จะเกิดขึ้น หรือเป็นจริง (เลือก 1 ช่อง)					ภาพอนาคต (เลือก 1 ช่อง)		เหตุผล (ถ้ามี)	แนวโน้ม ที่ ท่านให้ไว้ จากการ สัมภาษณ์
	1	2	3	4	5	ฟัง ประสงค์	ไม่ฟัง ประสงค์		
องค์ประกอบภายใน									
8. รูปแบบการสร้างและเชื่อมโยงความรู้ โดยการเรียนรู้เกิดขึ้นจากการตัดสินใจของผู้เรียนที่จะเลือกสรรทรัพยากรการเรียนรู้ซึ่งอยู่รอบตัว โดยเฉพาะบนเครือข่ายออนไลน์ แล้วนำมาคัดกรองจนทำให้ทรัพยากรเหล่านี้มีความหมายสำหรับตัวเอง ใช้ทฤษฎีเชื่อมโยงความรู้ (Connectivism)				*	↔	✓			
9. รูปแบบการเรียนการสอนแบบโลกเสมือนจริง เมตาเวิร์ส (Metaverse) เน้นให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้บนโลกเสมือนจริง				*	↔	✓			
บุคลากร (Staff)									
1. ผู้สอนต้องเปิดรับกับรูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลาย และพยายามเรียนรู้ แล้วนำไปปรับใช้กับการเรียนการสอนจริง				*	↔	✓			
2. ผู้เรียนต้องปรับตัวได้กับรูปแบบการเรียนการสอนแบบใหม่				*	↔	✓			
คุณค่าที่มีร่วมกัน (Shared Value)									
1. การเปิดรับกับรูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลาย และพยายามเรียนรู้ แล้วนำไปปรับใช้กับการเรียนการสอนจริง				*	↔	✓			
2. Hardware Software Peopleware ต้องพร้อม				*	↔	✓			

ตอนที่ 3.1.4 กลยุทธ์นวัตกรรมด้านการวัดและการประเมินผลในยุคชีวิตวิถีถัดไป

รายการ	แนวโน้มที่จะเกิดขึ้น หรือเป็นจริง (เลือก 1 ช่อง)					ภาพอนาคต (เลือก 1 ช่อง)		เหตุผล (ถ้ามี)	แนวโน้ม ที่ ท่านให้ไว้ จากการ สัมภาษณ์
	1	2	3	4	5	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์		
องค์ประกอบภายใน									
โครงสร้าง (Structure)									
1. การประเมินผลต้องประเมินสิ่งที่ผู้เรียนแต่ละคนเรียนรู้และความก้าวหน้าอย่างรอบด้าน ตลอดเวลาหรือทุกครั้งที่มีโอกาส โดยใช้รูปแบบการประเมินที่หลากหลาย เพื่อช่วยชี้แนะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และปรับปรุงตนเองได้				*		✓			
2. การใช้แนวทางการวัดผลแบบมุ่งที่ผลลัพธ์ (Outcome-based Assessment) คือคำตอบด้านการวัดและการประเมินผลในยุคชีวิตวิถีถัดไป				*		✓			
กลยุทธ์ (Strategy)									
1. กลยุทธ์พัฒนาผู้สอนเรื่องการวัดและการประเมินผล แบบมุ่งที่ผลลัพธ์ (Outcome-based Assessment)				*		✓			
ระบบ (System)									
1. ระบบการประเมินส่วนบุคคลและปรับเปลี่ยนได้ (Personalized and Adaptive Assessments) ในยุคชีวิตวิถีใหม่ที่ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี ทรานส์ฟอร์มความคิดเห็น ติดตามความคืบหน้า และได้ประเมินประสิทธิภาพของนักเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนดเป็นรายบุคคลได้ทันที				*		✓			
2. ระบบการวัดและการประเมินผลโดยนำเทคโนโลยี AI มาวิเคราะห์การเรียนรู้ (Learning Analytics : LA) โดยนำมาช่วยเสริมด้านความถูกต้องแม่นยำของข้อมูลแต่ไม่สามารถทดแทนผู้สอนได้ โดยเฉพาะทางด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน				*		✓			
3. ระบบการใช้ Machine Learning ในการศึกษาพฤติกรรมและความสามารถของผู้เรียนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน				*		✓			

รายการ	แนวโน้มที่จะเกิดขึ้น หรือเป็นจริง (เลือก 1 ช่อง)					ภาพอนาคต (เลือก 1 ช่อง)		เหตุผล (ถ้ามี)	แนวโน้ม ที่ ท่านให้ไว้ จากการ สัมภาษณ์
	1	2	3	4	5	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์		
องค์ประกอบภายใน									
4. ระบบการใช้ Neural Network ออกแบบระบบโครงข่ายคอมพิวเตอร์ ให้เลียนแบบการทำงานของสมองมนุษย์ เพื่อศึกษาเรื่องความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน				*		✓			
ทักษะ (Skill)									
1. ทักษะการวัดและการประเมินผลแบบ Outcome-based Assessment				*		✓			
2. ทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการวัดและการประเมินผล				*		✓			
รูปแบบ (Style)									
1. รูปแบบการประเมินตามความถนัดของผู้เรียนควบคู่ไปกับรูปแบบการประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment)				*		✓			
2. รูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ต้องประกอบด้วย 3 ส่วน คือ การประเมินผลการเรียนรู้ (Assessment of Learning : AOL) การประเมินผลเพื่อการเรียนรู้ (Assessment for Learning : AFL) และการให้ผู้เรียนประเมินตนเองขณะเรียนรู้ (Assessment as Learning: AAL) ทั้งนี้อาจทำได้ยากหากผู้เรียนมีเป็นจำนวนมาก ต้องใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย				*		✓			
บุคลากร (Staff)									
1. ผู้สอนต้องมีความรู้ เรื่องการวัดและการประเมินผลที่หลากหลายเพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลาย				*		✓			
คุณค่าที่มีร่วมกัน (Shared Value)									
1. การประเมินผลการศึกษาต้องเป็นการประเมินสิ่งที่ผู้เรียนแต่ละคนเรียนรู้ตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของเขาอย่างรอบด้าน เพื่อช่วยชี้แนะให้เขาเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นได้				*		✓			

ตอนที่ 3.1.5 กลยุทธ์นวัตกรรมด้านการพัฒนาครูผู้สอนและผู้เรียนในยุคชีวิตวิถีถัดไป

รายการ	แนวโน้มที่จะเกิดขึ้น หรือเป็นจริง (เลือก 1 ช่อง)					ภาพอนาคต (เลือก 1 ช่อง)		เหตุผล (ถ้ามี)	แนวโน้ม ที่ ท่านให้ ไว้ จากการ สัมภาษณ์
	1	2	3	4	5	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์		
	องค์ประกอบภายใน								
โครงสร้าง (Structure)									
ผู้สอน									
1. แนวคิดด้านรูปแบบการพัฒนาครูผู้สอนแนวใหม่คือ การพัฒนา แรงจูงใจทั้งภายในและภายนอกให้กับครูผู้สอน เช่น คำตอบแทน ที่สูงขึ้น รางวัล ความมั่นคงในชีวิต การได้รับการยกย่อง การได้รับ การยอมรับในอาชีพ				*		✓			
2. ในอนาคตบทบาทของผู้สอนต้องทำหน้าที่เป็น Facilitator หรือ Coach โดยสมบูรณ์แบบ				*		✓			
3. ผู้สอนต้องมีความรู้หลายศาสตร์ เป็นสหวิทยาการ เน้นบูรณา การกับศาสตร์ทางเทคโนโลยี				*		✓			
4. ผู้สอนต้องเป็นตัวอย่างที่ดี (Role Model) ให้กับผู้เรียน				*		✓			
5. ผู้สอนต้องพยายามพัฒนาจุดที่ตนบกพร่องและพยายามเติมเต็ม ให้สมบูรณ์ เช่น การ Upskill/Reskill ตนเองอยู่ตลอดเวลา				*		✓			
6. การพัฒนาผู้สอนต้องพัฒนาใน 5 ด้านนี้ คือ ศาสตร์การสอน การสื่อสารและบุคลิกภาพที่ดี การวัดและการประเมินผล การใช้ เครื่องมือดิจิทัล และการวิจัยในชั้นเรียน				*		✓			
7. แนวคิดการพัฒนาจิตวิทยาสำหรับผู้สอน เรื่อง การรู้เท่าทัน ปัญญาประดิษฐ์ (AI) และสื่อสังคมออนไลน์ รวมทั้งการสร้าง ประสบการณ์ให้กับผู้เรียนในโลกแห่งปัญญาประดิษฐ์ (AI)				*		✓			

รายการ	แนวโน้มที่จะเกิดขึ้น หรือเป็นจริง (เลือก 1 ช่อง)					ภาพอนาคต (เลือก 1 ช่อง)		เหตุผล (ถ้ามี)	แนวโน้ม ที่ ท่านได้ ไว้ จากการ สัมภาษณ์
	1	2	3	4	5	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์		
องค์กรประกอบภายใน									
ผู้เรียน									
1. เป้าหมายหลักให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจ อยากเรียนรู้ และได้กำกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง อย่างสนุกและรักในการเรียนรู้				*		✓			
กลยุทธ์ (Strategy)									
ผู้สอน									
1. กลยุทธ์การพัฒนาครูให้มีอุปนิสัยความคิดแบบนักวิชาการ				*		✓			
2. กลยุทธ์การจัดการเรียนการสอนแบบใหม่และหลากหลาย				*		✓			
3. กลยุทธ์การพัฒนาทัศนคติที่ดี (Growth Mindset) ของผู้สอน				*		✓			
4. กลยุทธ์การพัฒนาการสอนผ่านเครื่องมือดิจิทัล (Digital Tools)				*		✓			
ผู้เรียน									
1. กลยุทธ์การสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้แก่ผู้เรียน				*		✓			
2. กลยุทธ์การรู้เท่าทันเทคโนโลยีและสื่อสังคมออนไลน์				*		✓			

รายการ	แนวโน้มที่จะเกิดขึ้น หรือเป็นจริง (เลือก 1 ช่อง)					ภาพอนาคต (เลือก 1 ช่อง)		เหตุผล (ถ้ามี)	แนวโน้ม ที่ ท่านได้ ไว้ จากการ สัมภาษณ์
	1	2	3	4	5	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์		
องค์ประกอบภายใน									
ระบบ (System)									
ผู้สอน									
1. ระบบการพัฒนาคุณวุฒิใบประกอบวิชาชีพอย่างมีมาตรฐาน				*		✓			
2. ระบบการสร้างความเข้าใจและความไว้วางใจระหว่างผู้สอนและผู้เรียน				*		✓			
3. ระบบการคัดเลือกการฝึกอบรมครูที่ดี				*		✓			
4. ระบบพัฒนาครูที่เลี้ยงหรือครูอาวุโส เพื่อช่วยพัฒนาครูเข้าใหม่				*		✓			
5. ระบบการให้ครู/อาจารย์ ไปเรียนหลักสูตรระยะสั้นแบบ Reskill/Upskill ให้ดูประเทศสิงคโปร์เป็นตัวอย่าง				*		✓			
ผู้เรียน									
1. ระบบเทคโนโลยีที่ช่วยในการวางแผนชีวิตให้กับผู้เรียน				*		✓			
2. ระบบการติดตามความคืบหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียน				*		✓			
3. ระบบที่ปรึกษาและคอยช่วยเหลือผู้เรียนที่มีปัญหาการเรียนรู้				*		✓			

รายการ	แนวโน้มที่จะเกิดขึ้น หรือเป็นจริง (เลือก 1 ช่อง)					ภาพอนาคต (เลือก 1 ช่อง)		เหตุผล (ถ้ามี)	แนวโน้ม ที่ ท่านให้ ไว้ จากการ สัมภาษณ์
	1	2	3	4	5	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์		
องค์ประกอบภายใน									
ทักษะ (Skill)									
ผู้สอน									
1. 8 ทักษะที่จำเป็นในโลกยุคใหม่สำหรับผู้สอนคือ ทักษะดิจิทัล (Digital Literacy) ทักษะด้านเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life Long Learning) ทักษะการสอนเชิงชี้แนะ (Coaching) ทักษะการสื่อสาร (Communication) ทักษะภาษาอังกฤษ (English Competency) ทักษะการสร้างทัศนคติที่ดี (Growth Mindset) ทักษะคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Thinking) และทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์และการรู้เท่าทัน (AI Literacy)				*	←→	✓			
2. ทักษะด้านจิตวิทยาในการสอนและทักษะการรับฟัง เป็นทักษะที่จำเป็นต่อผู้เรียนยุคใหม่เพราะผู้เรียนจะมีข้อโต้แย้ง (Argument) ตลอดเวลา ต้องเน้นฟังความต้องการของผู้เรียน				*	←→	✓			
3. ทักษะการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ให้ทันโลก				*	←→	✓			
ผู้เรียน									
1. ทักษะความคิดที่ยืดหยุ่น (Resilience mindset)				*	←→	✓			
2. ทักษะดิจิทัล (Digital Literacy) และทักษะความรู้ด้านจริยธรรมในโลกยุคดิจิทัล				*	←→	✓			
3. ทักษะทางสังคมที่ใช้เพื่อปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (Soft Skill)				*	←→	✓			

รายการ	แนวโน้มที่จะเกิดขึ้น หรือเป็นจริง (เลือก 1 ช่อง)					ภาพอนาคต (เลือก 1 ช่อง)		เหตุผล (ถ้ามี)	แนวโน้ม ที่ ท่านให้ ไว้ จากการ สัมภาษณ์
	1	2	3	4	5	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์		
องค์ประกอบภายใน									
4. ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์และการคิดค้นนวัตกรรม				*	↔	✓			
5. ทักษะการตั้งเป้าหมายและการเข้าใจตนเอง				*	↔	✓			
6. ทักษะการใช้ AI อย่างมีวิจารณญาณ				*	↔	✓			
7. ทักษะการไม่รู้และทักษะการเรียนรู้วิธีที่จะเรียนรู้ต่อได้				*	↔	✓			
8. ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา				*	↔	✓			
9. ทักษะ 3RBC ในศตวรรษที่ 21				*	↔	✓			
รูปแบบ (Style)									
ผู้สอน									
1. รูปแบบที่เลี้ยงครูใหม่				*	↔	✓			
2. รูปแบบการสอนเชิงชี้แนะ (Coaching)				*	↔	✓			

รายการ	แนวโน้มที่จะเกิดขึ้น หรือเป็นจริง (เลือก 1 ช่อง)					ภาพอนาคต (เลือก 1 ช่อง)		เหตุผล (ถ้ามี)	แนวโน้ม ที่ ท่านให้ ไว้ จากการ สัมภาษณ์
	1	2	3	4	5	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์		
องค์ประกอบภายใน									
3. รูปแบบการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน				*		✓			
ผู้เรียน				← →					
1. รูปแบบการศึกษาด้วยตนเองและทำงานเป็นกลุ่มอย่างเอาการ เอางาน (Active Learning)				*		✓			
บุคลากร (Staff)				← →					
ผู้สอน									
1. ผู้สอนต้องเก่งการสอนเชิงชี้แนะ (COACHING)				*		✓			
2. ผู้สอนที่มีทัศนคติ (Mindset) ที่ดี ต่อการจัดการเรียนการสอน มากกว่าความเจริญก้าวหน้าทางหน้าที่การงานของตน				*		✓			
ผู้เรียน				← →					
1. ผู้เรียนยุคใหม่ต้องมี 10 ลักษณะที่สำคัญ ดังต่อไปนี้ 1. การ สร้างแรงบันดาลใจ (Passion) 2. การรู้จักสงสัย (Curiosity) 3. การสร้างจินตนาการ (Imagination) 4. การคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Thinking) 5. การฮึดและอดทน (Grit/Persistence) 6. การใฝ่รู้ใฝ่เรียน (Studious) 7. ความยืดหยุ่น (Resilience) 8. ความเป็นไทย (Thainess) 9. ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (Empathy) 10. ความฉลาดทางดิจิทัล (Digital Quotient) ซึ่ง การพัฒนาลักษณะเหล่านี้ต้องผ่านการทำกิจกรรม ที่ทำให้ผู้เรียน ได้ฝึกคิดและปฏิบัติอย่างชัดเจน				*		✓			
				← →					

รายการ	แนวโน้มที่จะเกิดขึ้น หรือเป็นจริง (เลือก 1 ช่อง)					ภาพอนาคต (เลือก 1 ช่อง)		เหตุผล (ถ้ามี)	แนวโน้ม ที่ ท่านให้ ไว้ จากการ สัมภาษณ์
	1	2	3	4	5	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์		
องค์ประกอบภายใน									
2. หลักการเข้าถึงใจผู้เรียนยุคใหม่ต้องมี 3 สิ่งนี้ คือ การเรียนรู้ที่ ยืดหยุ่น สร้างสรรค์ และความท้าทาย				*		✓			
คุณค่าที่มีร่วมกัน (Shared Value)									
ผู้สอน									
1. ผู้สอนต้องเป็นตัวอย่างที่ดี (Role Model) ให้กับผู้เรียน				*		✓			
2. ผู้สอนควรมีทักษะที่ผู้สอนอยากให้ผู้เรียนมี				*		✓			
ผู้เรียน									
1. การสร้างแรงจูงใจใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียนจากภายใน จะเกิดผลดี อย่างคงทนยาวนานมากกว่าแรงจูงใจจากภายนอก				*		✓			
2. ความสำเร็จของผู้เรียนแต่ละคนไม่เหมือนกัน ต้องเน้นให้ผู้เรียน ค้นหาศักยภาพของตนให้พบ				*		✓			

ตอนที่ 3.1.6 นวัตกรรมด้านสื่อหรือเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป

รายการ	แนวโน้มที่จะเกิดขึ้น หรือเป็นจริง (เลือก 1 ช่อง)					ภาพอนาคต (เลือก 1 ช่อง)		เหตุผล (ถ้ามี)	แนวโน้ม ที่ ท่านให้ไว้ จากการ สัมภาษณ์
	1	2	3	4	5	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์		
องค์ประกอบภายใน									
โครงสร้าง (Structure)									
1. เทคโนโลยียุคดิจิทัลจะทำให้ระบบการศึกษาเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก สถาบันใดไม่ปรับตัวย่อมได้รับผลกระทบ					*	✓			
2. การมีสื่อหรือเทคโนโลยีที่ดี ในระบบออนไลน์ที่ผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้ จะช่วยพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนแบบเรียนรู้ด้วยตนเอง แต่ต้องมีหน่วยงานกลางที่คอยตรวจสอบคุณภาพ ควบคุมให้ได้มาตรฐานก่อนนำออกเผยแพร่ให้ผู้เรียนใช้					*	✓			
3. สื่อและเทคโนโลยีต้องเป็นผู้ช่วยที่ทำให้ผู้สอนสอนได้ดีขึ้น แต่ไม่ควรเป็นปัจจัยหลัก เพราะปัจจัยหลักคือตัวผู้สอน					*	✓			
4. เทคโนโลยีการนำวัตถุ 3 มิติ มาจำลองเข้าสู่โลกจริง (AR) เทคโนโลยีจำลองสถานที่ขึ้นมาเป็นโลกเสมือนโดยส่วนมากจะเกี่ยวข้องกับการมองเห็น (VR) และปัญญาประดิษฐ์ (AI) เป็นแนวโน้มเทคโนโลยีในโลกยุคใหม่					*	✓			
5. แนวโน้มการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ต้องเป็นเทคโนโลยีที่ใช้ง่าย ราคาไม่แพง เข้าถึงง่าย ช่วยในการเรียนรู้ มีการประมวลผลและการจัดเก็บข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ และช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาได้					*	✓			
6. ใน 5 ปีข้างหน้า แนวโน้มการนำเทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรมต่างประเทศเข้ามาใช้ในวงการการศึกษาไทยจะมีมากขึ้น แต่ประเทศไทยก็ยังตามไม่ทัน เพราะไม่มีโครงสร้างพื้นฐานในการรองรับอย่างทั่วถึง					*	✓			
กลยุทธ์ (Strategy)									
1. กลยุทธ์การจัดการเรียนการสอนที่ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่หลากหลายและอย่างชาญฉลาด					*	✓			

รายการ	แนวโน้มที่จะเกิดขึ้น หรือเป็นจริง (เลือก 1 ช่อง)					ภาพอนาคต (เลือก 1 ช่อง)		เหตุผล (ถ้ามี)	แนวโน้ม ที่ ท่านให้ไว้ จากการ สัมภาษณ์
	1	2	3	4	5	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์		
	องค์ประกอบภายใน								
ระบบ (System)									
1. ระบบการพัฒนา platform กลางของประเทศไทย				*		✓			
ทักษะ (Skill)									
1. ทักษะการพัฒนาความฉลาดทางดิจิทัล (Digital Quotient) กับทั้งผู้สอนและผู้เรียน				*		✓			
รูปแบบ (Style)									
1. รูปแบบการพัฒนาฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ที่เชื่อมโยงถึงกันทั้งองค์ภาพ สามารถใช้วิเคราะห์และเลือกใช้อย่างรู้เท่าทัน				*		✓			
2. รูปแบบการทำ platform ทางการศึกษาของรัฐเป็น core technology สำหรับเก็บข้อมูลตลอดช่วงวัยการเรียนรู้ของผู้เรียน ทำให้ภาครัฐและสถานประกอบการมองเห็นทักษะหรือสมรรถนะของผู้เรียนคนดังกล่าว เช่น มีการทดลองทำในวงการอุตสาหกรรม คนที่ทำงานในโรงงานจะมีระบบ portfolio ให้เห็น ไม่ว่าจะย้ายโรงงานไปที่ใดก็ตรวจสอบข้อมูลได้				*		✓			
3. รูปแบบการใช้ ChatGPT เป็นเครื่องมือสนับสนุนการเรียนการสอนอย่างมีวิจารณญาณ				*		✓			
4. รูปแบบการใช้ Massive Open Online Courses เช่น Thai Mooc เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนแบบเฉพาะบุคคล				*		✓			
5. รูปแบบการใช้พ็อดคาสท์ในการให้ความรู้ (Podcasts) แต่ไม่ควรยาวเกินไป				*		✓			

รายการ	แนวโน้มที่จะเกิดขึ้น หรือเป็นจริง (เลือก 1 ช่อง)					ภาพอนาคต (เลือก 1 ช่อง)		เหตุผล (ถ้ามี)	แนวโน้ม ที่ ท่านให้ไว้ จากการ สัมภาษณ์
	1	2	3	4	5	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์		
องค์ประกอบภายใน									
6. รูปแบบการรู้ข้อมูลเชิงลึกผ่านการสัมมนาผ่านเว็บ (Data-driven Insights via Webinars)				*		✓			
7. รูปแบบการวิเคราะห์เชิงคาดการณ์ ที่จะช่วยส่งเสริมการลงทะเบียนเรียนที่สูงขึ้น (Predictive Analytics)				*		✓			
8. รูปแบบการใช้หุ่นยนต์เพื่อการศึกษา (Educational Robots) เช่น ทางกายภาพ				*		✓			
9. รูปแบบการสอนเด็กด้วยการเล่นเกม (Teach Kids by Gamifying Subjects)				*		✓			
10. รูปแบบการเรียนรู้ทางออนไลน์แบบดิจิทัลต่างๆ (Various Online Digital Learning Ways) เน้น Active Online Learning				*		✓			
11. รูปแบบห้องเรียนอัจฉริยะ (Smart Classroom) สำหรับการเรียนรู้ในยุค 4.0				*		✓			
12. รูปแบบการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) มาช่วยด้านการเรียนการสอน				*		✓			
13. รูปแบบเมตาเวิร์ส (Metaverse) หรือจักรวาลเสมือนเพื่อการศึกษ				*		✓			
14. รูปแบบการใช้ Adaptive Testing ช่วยในเรื่องการวัดและการประเมินผล				*		✓			

รายการ	แนวโน้มที่จะเกิดขึ้น หรือเป็นจริง (เลือก 1 ช่อง)					ภาพอนาคต (เลือก 1 ช่อง)		เหตุผล (ถ้ามี)	แนวโน้ม ที่ ท่านให้ไว้ จากการ สัมภาษณ์
	1	2	3	4	5	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์		
องค์ประกอบภายใน									
15. รูปแบบการใช้เทคโนโลยี 3 มิติ มาจำลองเข้าสู่โลกจริง (AR) และการใช้เทคโนโลยีจำลองสถานที่ขึ้นมาเป็นโลกเสมือน (VR) เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้				*		✓			
16. รูปแบบแพลตฟอร์ม (Platform) กลางที่ใช้ในการตรวจสอบ การประกันคุณภาพการศึกษาแบบทันที (Real Time)				*		✓			
บุคลากร (Staff)									
1. ผู้สอนและผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมเรื่องการใช้สื่อและเทคโนโลยี เชิงสร้างสรรค์ รู้เท่าทันเทคโนโลยี				*		✓			
คุณค่าที่มีร่วมกัน (Shared Value)									
1. การใช้สื่อหรือเทคโนโลยีขึ้นอยู่กับบริบท เป้าหมาย เพื่อสร้าง ประสิทธิภาพการเรียนรู้ที่ครอบคลุม มีส่วนร่วม และมี ประสิทธิภาพสำหรับนักเรียนในโลกยุคใหม่ สื่อที่ดีที่สุดคือสื่อที่ ผู้สอนสร้างและเหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน และออกแบบ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้				*		✓			
2. การพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีต้องทำให้ครูมีแรงจูงใจในการ เรียนรู้ก่อนและมีที่ปรึกษาให้ครูแบบต่อเนื่อง เพราะเทคโนโลยี เปลี่ยนเร็วมาก				*		✓			
3. เทคโนโลยีถูกประดิษฐ์ขึ้นมาเพื่อแก้ปัญหาแต่ละเรื่อง แต่ละ เทคโนโลยีจะมีข้อจำกัดในตัวเอง				*		✓			

3.2 องค์ประกอบภายนอก

รายการ	แนวโน้มที่จะเกิดขึ้น หรือเป็นจริง (เลือก 1 ช่อง)					ภาพอนาคต (เลือก 1 ช่อง)		เหตุผล (ถ้ามี)	แนวโน้ม ที่ ท่านได้ไว้ จากการ สัมภาษณ์
	1	2	3	4	5	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์		
ปัจจัยด้านการเมือง (Political Factors)									
1. เสถียรภาพทางการเมืองของโลกและของประเทศจะส่งผลกระทบต่อการศึกษาของประเทศไทยในอนาคตแน่นอน				*		✓			
2. การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันระดับประเทศ เป็นตัวกระตุ้นให้ต้องพัฒนาการศึกษาที่ตอบโจทย์ประชาคมโลก				*		✓			
3. การบริหารการศึกษาของประเทศต้องจะเปลี่ยนจากรวมศูนย์อำนาจที่ส่วนกลาง เป็นกระจายอำนาจไปยังท้องถิ่น				*		✓			
4. ผู้ดูแลการศึกษาของประเทศจะต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์ด้วย ต้องมีอำนาจในการดำเนินการปฏิรูปการศึกษาได้อย่างแท้จริง				*		✓			
5. การสร้างความเชื่อมโยงระหว่างแผนต่างๆ ทางการศึกษา จากระดับสูงไปยังหน่วยงานเบื้องล่างจะเชื่อมโยง สนับสนุนกัน ถ้านำเทคโนโลยีเข้ามาช่วย				*		✓			
6. ทุกภาคส่วนของสังคมจะมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนและพื้นที่อย่างแท้จริง ถ้านำเทคโนโลยีเข้ามาช่วย				*		✓			
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economic Factors)									
1. เศรษฐกิจโลกส่งผลกระทบต่อประเทศไทยต้องปฏิรูป เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคใหม่				*		✓			
2. ทั่วโลกต่างต้องเผชิญกับความท้าทายและมุ่งพัฒนาประเทศไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจยุคแนวคิดของอุตสาหกรรม 5.0 (Industry 5.0) ที่จะเน้นการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมโดยมีมนุษย์เป็นศูนย์กลาง				*		✓			

รายการ	แนวโน้มที่จะเกิดขึ้น หรือเป็นจริง (เลือก 1 ช่อง)					ภาพอนาคต (เลือก 1 ช่อง)		เหตุผล (ถ้ามี)	แนวโน้ม ที่ ท่านให้ไว้ จากการ สัมภาษณ์
	1	2	3	4	5	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์		
3. ประเทศไทยจะเป็นจุดศูนย์กลางทางเศรษฐกิจมากขึ้น				*		✓			
ปัจจัยด้านสังคม (Social Factors)									
1. ทศวรรษ ความเชื่อ ค่านิยม วัฒนธรรม และพฤติกรรมของประชากรที่ปรับเปลี่ยนไปตามกระแสโลกาภิวัตน์				*		✓			
2. วัฒนธรรมเรื่องการเห็นความสำคัญของการศึกษาและการเคารพนับถือผู้ทำอาชีพครู/อาจารย์ มีลดลงเพราะการเรียนการสอนจะมีการเรียนรู้ด้วยตนเองและพึ่งพาเทคโนโลยีมากขึ้น				*			✓		
3. ประเทศไทยเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างเต็มรูปแบบ ทำให้การพัฒนาทักษะในรูปแบบ Upskill/Reskill มีความสำคัญเพิ่มมากขึ้น				*		✓			
4. วัฒนธรรมการเรียนรู้แบบระบบอุปถัมภ์ยังคงมีอิทธิพลต่อสังคมไทย แต่จะมีบทบาทลดลง เพราะทุกสิ่งทุกอย่างจะเข้าสู่ยุคการตรวจสอบได้ผ่านเทคโนโลยี				*		✓			
5. ปัญหาความเครียด รวมทั้งโรคจิต โรคประสาท จะมีมากขึ้น เพราะผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับเทคโนโลยีมากกว่าการออกไปใช้ชีวิตในสังคม จึงต้องวางแผนเตรียมการแก้ไขไว้ล่วงหน้า				*			✓		
6. ต่างประเทศ เช่น ประเทศจีนจะเข้ามาครอบครอง (take over) หลายมหาวิทยาลัยในประเทศไทย แล้วส่งนักศึกษาเข้ามาเรียน				*			✓		
ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (Technological Factors)									
1. การปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) จะมีบทบาทต่อการศึกษาไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้				*		✓			
2. เทคโนโลยีจะช่วยแก้ไขเรื่องความสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาที่มีคุณภาพได้ หากมีการบริหารจัดการที่ดี				*		✓			

รายการ	แนวโน้มที่จะเกิดขึ้น หรือเป็นจริง (เลือก 1 ช่อง)					ภาพอนาคต (เลือก 1 ช่อง)		เหตุผล (ถ้ามี)	แนวโน้ม ที่ ท่านให้ไว้ จากการ สัมภาษณ์
	1	2	3	4	5	พึง ประสงค์	ไม่พึง ประสงค์		
3. ประเทศไทยจะมีการพัฒนาเครื่องมือทางดิจิทัล ที่ใช้ในเรื่อง การเรียนการสอนของตนเอง และต้องเป็นแบบเชิงรุก หากไม่ทำก็ อาจตามไม่ทัน				*		✓			
ปัจจัยด้านกฎหมาย (Legal Factors)									
1. การปรับแก้กฎหมายให้รองรับลักษณะที่แตกต่างกันของผู้เรียน สถานศึกษา วิธีการจัดการเรียนการสอน และความต้องการกำลัง แรงงานของประเทศเป็นสิ่งที่ต้องทำและจะเห็นผลชัดเจนขึ้น				*		✓			
ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม (Environmental Factors)									
1. สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ลดบทบาทลงในเรื่องการมี อิทธิพลต่อการเรียนรู้และการจัดการศึกษา เนื่องจากผู้เรียนมีการ เรียนรู้นอกห้องเรียนและการใช้เทคโนโลยีมากขึ้น				*		✓			
ปัจจัยด้านจริยธรรมหรือจรรยาบรรณ (Ethical Factors)									
1. ผู้คนในสังคมจะหันมาให้ความสำคัญกับการสอนที่ดัดเน้น คุณธรรมจริยธรรมมากกว่าวิชาการ เพราะเกิดปัญหาสังคมต่างๆ มากมาย ที่เกิดจากสื่อสังคมออนไลน์ การโฆษณาชวนเชื่อ เป็นต้น				*		✓			

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ท่านให้ความร่วมมืออย่างดียิ่ง

ภาคผนวก จ
ผลการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

แบบประเมินสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

คำชี้แจง : แบบประเมินฉบับนี้ใช้สำหรับท่านซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเพื่อการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป (STRATEGIES FOR INNOVATION IN TEACHING AND LEARNING IN THE NEXT NORMAL) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารเทคโนโลยีและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

- วัตถุประสงค์งานวิจัย**
1. เพื่อศึกษาสถานภาพการจัดการเรียนการสอนของประเทศไทย
 2. เพื่อพัฒนากลยุทธ์นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป

ชื่อผู้วิจัย นางสาว ปารีชาติ ปรีชากร

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ หรดาล

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์ ดร.ชไมภักดิ์ เตชสอนันต์

ทั้งนี้ในการตรวจสอบว่าข้อคำถามแต่ละข้อมีความสอดคล้องกับงานวิจัยหรือไม่ โดยมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

ให้คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนั้น สอดคล้อง กับงานวิจัย

ให้คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจ ว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับงานวิจัย

ให้คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนั้น ไม่สอดคล้อง กับงานวิจัย

ข้อที่	ความคิดเห็น ผู้ทรงคุณวุฒิ				IOC	แปลงผล
	1	2	3	4		
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้สัมภาษณ์						
1.1 กรุณาเล่าประวัติโดยย่อเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัว เช่น ประวัติการศึกษา บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ และประสบการณ์ด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้อง	+1	+1	0	+1	0.75	มีค่าความ เที่ยงตรง ใช้ได้
ตอนที่ 2 สถานภาพการจัดการเรียนการสอนของประเทศไทยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน						
2.1 ท่านคิดว่าสถานภาพการจัดการเรียนการสอนของประเทศไทยในอดีตถึงปัจจุบันเป็นอย่างไร	+1	+1	0	+1	0.75	มีค่าความ เที่ยงตรง ใช้ได้
2.2 ท่านมีความพึงพอใจต่อสถานภาพการจัดการเรียนการสอนของประเทศไทยในอดีตถึงปัจจุบันหรือไม่ อย่างไร	+1	+1	+1	0	0.75	มีค่าความ เที่ยงตรง ใช้ได้
2.3 ท่านมีความประสงค์ให้สถานภาพการจัดการเรียนการสอนของประเทศไทยเป็นไปในแนวทางใด อย่างไร ในระยะเวลา 5 ปีข้างหน้า	+1	+1	+1	+1	1.00	มีค่าความ เที่ยงตรง ใช้ได้
ตอนที่ 3 นวัตกรรมด้านการบริหารจัดการที่สนับสนุนการเรียนการสอน						
3.1 ท่านคิดว่านวัตกรรมด้านการจัดการเรียนการสอนด้านระบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนของประเทศไทยควรเป็นอย่างไร เพราะอะไร	+1	+1	+1	+1	1.00	มีค่าความ เที่ยงตรง ใช้ได้

ตอนที่ 3 นวัตกรรมด้านการบริหารจัดการที่สนับสนุนการเรียนการสอน						
3.2 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อแนวคิดด้านระบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนที่ว่า ควรสร้างมิติการศึกษาใหม่ในรูปแบบของธุรกิจใหม่ (New Business Model) ที่ทำให้การศึกษามีความหมายและศักยภาพที่จะเชื่อมโยงกับแหล่งงาน	+1	+1	+1	+1	1.00	มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้
3.3 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรที่การบริหารจัดการการเรียนการสอน ควรศึกษาเรื่องหลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง (Inclusive Education) และหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม (All for Education) ประกอบด้วย	0	+1	+1	+1	0.75	มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้
3.4 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรที่การบริหารจัดการการเรียนการสอน ควรศึกษาเรื่องเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs 2030) การเป็นประชาคมอาเซียน และความต้องการกำลังคนที่มีทักษะในศตวรรษ ที่ 21 ประกอบด้วย	0	+1	+1	+1	0.75	มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้
3.5 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรที่การบริหารจัดการการเรียนการสอน ควรศึกษาเรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ	0	+1	+1	+1	0.75	มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้
3.6 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการบริหารจัดการการเรียนการสอนด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย	+1	+1	0	+1	0.75	มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้
3.7 ท่านคิดว่ามีเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมอะไร ที่สามารถนำมาช่วยในเรื่องการบริหารจัดการการเรียนการสอนของประเทศไทยหรือไม่อย่างไร	+1	+1	+1	+1	1.00	มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้

ตอนที่ 4 นวัตกรรมหลักสูตร						
4.1 การปรับปรุงหลักสูตรควรจะปรับปรุงอย่างไร จึงจะสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่	+1	+1	+1	+1	1.00	มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้
4.2 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร ต่อแนวคิดที่ว่า การศึกษาคุณนี้ต้องหาจุดที่จะพัฒนาเด็กไทยให้ไปสู่โลกดิจิทัลและการศึกษาที่เน้นทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยการพัฒนหลักสูตรการเรียนการสอนให้เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ เพราะหลักสูตรฐานสมรรถนะจะเป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้ค้นพบศักยภาพของเด็กไทยมากขึ้น	0	+1	0	+1	0.50	มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้
4.3 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการจัดการเรียนการสอนที่มีลักษณะเป็นหน่วยการเรียนรู้ (Module) ให้ผู้เรียนศึกษาในลักษณะบูรณาการการใช้ทักษะต่างๆ ร่วมกัน ได้เรียนรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติเชิงวิชาชีพผ่านการเรียนการสอนที่ผู้เรียนมีส่วนร่วม (Active Learning) ทั้งระดับห้องปฏิบัติการกับผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานด้านการเรียนรู้ไม่จำกัดอยู่แต่เพียงในสถานศึกษา	0	+1	+1	+1	0.75	มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้
4.4 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อรูปแบบของการบริหารหลักสูตรแบบการเรียนรู้กลับทางแบบไฮบริด คือ นักศึกษาเตรียมตัวมาก่อนนอกห้องเรียน เช่น อ่านหนังสือ ดูวิดีโอ ในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่จะเรียน จากนั้น นักศึกษาเรียนด้วยวิธีการแบบใหม่ในห้องเรียน โดยครูมีหน้าที่สรุปและแนะนำเหมือนเป็น coaching หรือ facilitator เท่านั้น	+1	+1	+1	+1	1.00	มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้
4.5 ท่านคิดว่ามีเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมอะไร ที่สามารถนำมาช่วยในการพัฒนารูปแบบหลักสูตรของประเทศไทยหรือไม่ อย่างไร	+1	+1	+1	+1	1.00	มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้

ตอนที่ 5 นวัตกรรมรูปแบบการเรียนการสอน							
5.1 ท่านคิดว่านวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบ e-Learning ยังมีความน่าสนใจหรือไม่ เพราะอะไร	+1	+1	+1	+1	1.00	มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้	
5.2 ท่านคิดว่านวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้ทางออนไลน์ในยุคดิจิทัล มีความน่าสนใจหรือไม่ เพราะอะไร	+1	+1	0	+1	0.75	มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้	
5.3 ท่านคิดว่านวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบความปกติใหม่ (New Normal) มีความน่าสนใจหรือไม่ ควรเป็นอย่างไร เพราะอะไร	+1	+1	0	0	0.50	มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้	
5.4 ท่านคิดว่านวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบการใช้กระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะ (Enquiry-Based Learning) มีความน่าสนใจหรือไม่ เพราะอะไร	+1	+1	+1	+1	1.00	มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้	
5.5 ท่านคิดว่านวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบปรับเปลี่ยนได้ (Hybrid Learning) มีความน่าสนใจหรือไม่ เพราะอะไร	+1	+1	+1	0	0.75	มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้	
5.6 ท่านมีความสนใจในนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนด้านรูปแบบการเรียนการสอนแบบใด เพราะอะไร	+1	+1	0	0	0.50	มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้	
5.7 ท่านคิดว่ามีเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมอะไรที่สามารถนำมาช่วยพัฒนารูปแบบการเรียนของประเทศไทย	+1	+1	+1	+1	1.00	มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้	
ตอนที่ 6 นวัตกรรมการวัดและการประเมินผล							
6.1 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร ต่อแนวคิดที่ว่า การศึกษาแบบวิถีใหม่นี้การประเมินจะถูกเปลี่ยนจาก “การประเมินผลการเรียน (Assessment of learning : AOL)” ไปสู่ “การประเมินผลเพื่อการเรียนรู้ (Assessment for Learning (AFL))” คือศึกษาว่าผู้เรียนเหมาะกับการเรียนรู้รูปแบบใด	+1	+1	+1	+1	1.00	มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้	

ตอนที่ 6 นวัตกรรมการวัดและการประเมินผล						
6.2 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการนำเทคโนโลยี AI ด้านการศึกษา เช่น การวิเคราะห์การเรียนรู้ (Learning Analytics : LA) มาช่วยในเรื่องการวัดและการประเมินผล	+1	+1	+1	+1	1.00	มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้
6.3 ท่านคิดว่ายังมีเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมอะไร ที่สามารถนำมาช่วยในเรื่องของการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ได้อย่างไร	+1	+1	+1	+1	1.00	มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้
ตอนที่ 7 นวัตกรรมการพัฒนาครูผู้สอนและผู้เรียน						
7.1 กรุณาเสนอแนวคิดด้านรูปแบบการพัฒนาครูผู้สอน	+1	+1	0	+1	0.75	มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้
7.2 ท่านคิดว่าผู้สอนควรมีทักษะใดบ้าง ในการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	1.00	มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้
7.3 ควรพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีสำหรับครูอย่างไรบ้าง หรือด้วยวิธีการใดบ้าง	+1	+1	+1	+1	1.00	มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้
7.4 ผู้สอนควรมีการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างไร	+1	+1	+1	+1	1.00	มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้
7.5 ผู้สอนควรได้รับการพัฒนาอย่างไร จึงจะมีทักษะการบริหารและจัดการเวลาการเรียนที่ยืดหยุ่นแต่มีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	1.00	มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้
7.6 ผู้สอนควรได้รับการพัฒนาอย่างไร จึงจะมีทักษะการจับประเด็นและการคิดวิเคราะห์	+1	+1	+1	+1	1.00	มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้
7.7 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อแนวคิดที่ว่า ปัจจุบันโลกแห่งการศึกษาได้ก้าวหน้าและพัฒนาขึ้นเรื่อยๆ ผู้เรียนยุคใหม่จึงจำเป็นต้องมีการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น สร้างสรรค์ และท้าทาย	+1	+1	0	+1	0.75	มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้
7.8 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อ แนวคิดที่ว่าทักษะ 3R8C มีความเหมาะสมและจำเป็นต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	0	+1	0	+1	0.50	มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้

ตอนที่ 7 นวัตกรรมการพัฒนาครูผู้สอนและผู้เรียน						
7.9 ท่านคิดว่าผู้เรียนยุคใหม่ต้องมีทักษะอะไร	+1	+1	+1	+1	1.00	มีค่าความ เที่ยงตรง ใช้ได้
7.10 ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับแนวคิดที่ว่า เด็กรุ่นใหม่ต้องมี 5 ทักษะสำคัญ ได้แก่ 1. การสร้างแรงบันดาลใจ (Passion) 2. การรู้จักสงสัย (Curiosity) 3. การสร้างจินตนาการ (Imagination) 4. การกล้าคิดต่าง คิดเชิงวิพากษ์ กล้าท้าทายสมมติฐานดั้งเดิม (Critical Thinking) และ 5. การอึดและอดทน สอนให้เด็กเป็นนักสู้ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคปัญหาต่างๆ (Grit/Persistence)	0	+1	+1	+1	0.75	มีค่าความ เที่ยงตรง ใช้ได้
7.11 ท่านคิดว่ามีเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมอะไร ที่สามารถนำมาช่วยพัฒนาครูผู้สอนและผู้เรียน และนวัตกรรมนั้นจะช่วยได้อย่างไร	+1	+1	0	+1	0.75	มีค่าความ เที่ยงตรง ใช้ได้
ตอนที่ 8 นวัตกรรมสื่อหรือเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนการสอน						
8.1 ท่านคิดว่าเทรนด์หรือแนวโน้มเทคโนโลยีที่กำลังเติบโตสำหรับอุตสาหกรรมศึกษามีอะไรบ้าง และมีประโยชน์และความสำคัญอย่างไรบ้าง	+1	+1	+1	+1	1.00	มีค่าความ เที่ยงตรง ใช้ได้
8.2 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อ การใช้พ็อดคาสท์ในการให้ความรู้ (Podcasts)	+1	+1	0	+1	0.75	มีค่าความ เที่ยงตรง ใช้ได้
8.3 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการรู้ข้อมูลเชิงลึกผ่านการสัมมนาผ่านเว็บ (Data-driven Insights via Webinars)	+1	+1	+1	+1	1.00	มีค่าความ เที่ยงตรง ใช้ได้
8.4 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการวิเคราะห์เชิงคาดการณ์จะส่งเสริมการลงทะเบียนเรียนที่สูงขึ้น (Predictive Analytics)	+1	+1	0	0	0.50	มีค่าความ เที่ยงตรง ใช้ได้
8.5 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการใช้ หุ่นยนต์เพื่อการศึกษา (Educational Robots)	+1	+1	+1	+1	1.00	มีค่าความ เที่ยงตรง ใช้ได้
8.6 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการใช้คอมพิวเตอร์ไร้หน้าจอ (Screenless Computing) เพื่อการศึกษา	+1	+1	0	0	0.50	มีค่าความ เที่ยงตรง ใช้ได้
8.7 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการสอนเด็กด้วยการเล่นเกม (Teach Kids by Gamifying Subjects)	+1	+1	+1	+1	1.00	มีค่าความ เที่ยงตรง ใช้ได้

ตอนที่ 8 นวัตกรรมสื่อหรือเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนการสอน						
8.8 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อวิธีการเรียนรู้ทางออนไลน์แบบดิจิทัลต่างๆ (Various Online Digital Learning Ways)	+1	+1	+1	+1	1.00	มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้
8.9 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการเกิดห้องเรียนอัจฉริยะสำหรับการเรียนรู้ในยุค 4.0 เมื่อมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในห้องเรียนอย่าง Smart Board หรือ Presentation ที่มีภาพประกอบ	+1	+1	0	+1	0.75	มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้
8.10 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการนำเทคโนโลยีที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ด้านการศึกษา มาปรับใช้ในระบบการศึกษาของประเทศไทย	+1	+1	+1	+1	1.00	มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้
8.11 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการใช้สื่อการเรียนรู้ใหม่ล่าสุดอย่าง เมตาเวิร์ส (Metaverse) หรือ จักรวาลนฤมิต โลกเสมือนแห่งอนาคต เพื่อการศึกษา	+1	+1	0	+1	0.75	มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้
8.12 ท่านมีนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนด้านสื่อหรือเทคโนโลยีในการเรียนการสอนอะไรบ้างที่จะนำเสนอ เพราะอะไร	+1	+1	+1	+1	1.00	มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้
ตอนที่ 9 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม						
9.1 ท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในเรื่องอื่นๆ หรือไม่ อย่างไร	+1	+1	+1	+1	1.00	มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้

แบบประเมินสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

คำชี้แจง : แบบประเมินฉบับนี้ใช้สำหรับท่านซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเพื่อการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์ด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป (STRATEGIES FOR INNOVATION IN TEACHING AND LEARNING IN THE NEXT NORMAL) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารเทคโนโลยีและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

วัตถุประสงค์งานวิจัย	1. เพื่อศึกษาสถานภาพการจัดการเรียนการสอนของประเทศไทย 2. เพื่อพัฒนากลยุทธ์ด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป
ชื่อผู้วิจัย	นางสาว ปารีชาติ ปรีชากร
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คนกร สว่างเจริญ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ ทรดาล
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	รองศาสตราจารย์ ดร.ชไมภัค เตชสุนันต์

ทั้งนี้ในการตรวจสอบว่าข้อคำถามแต่ละข้อมีความสอดคล้องกับงานวิจัยหรือไม่ โดยมีเกณฑ์การประเมินดังนี้

ให้คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนั้น**สอดคล้อง**กับงานวิจัย

ให้คะแนน 0 หมายถึง **ไม่แน่ใจ**ว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับงานวิจัย

ให้คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนั้น**ไม่สอดคล้อง**กับงานวิจัย

ข้อที่	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ			IOC	แปลง ผล
	ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ 3		
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้สัมภาษณ์					
1.1 กรุณาเล่าประวัติโดยย่อเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัว เช่น ประวัติการศึกษา บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ และประสบการณ์ด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้อง			0		
ตอนที่ 2 สถานภาพการจัดการเรียนการสอนของประเทศไทย					
2.1 ท่านคิดว่าสถานภาพการจัดการเรียนการสอนของประเทศไทยเป็นอย่างไร			0		
2.2 ท่านมีความพึงพอใจต่อสถานภาพการจัดการเรียนการสอนของประเทศไทยหรือไม่อย่างไร			1		
2.3 ท่านมีความประสงค์ให้สถานภาพการจัดการเรียนการสอนของประเทศไทยเป็นไปในแนวทางใด อย่างไร			1		
ตอนที่ 3 นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอน ด้านระบบการบริหารจัดการการเรียนการสอน					
3.1 ท่านคิดว่านวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนด้านระบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนของประเทศไทยควรเป็นอย่างไร เพราะอะไร			1		

3.2 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อแนวคิดด้านระบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนที่ว่า ควรสร้างมีติการศึกษาใหม่ในรูปแบบของธุรกิจใหม่ (New Business Model) ที่ทำให้การศึกษามีความหมายและศักยภาพที่จะเชื่อมโยงกับแหล่งงาน			1		
3.3 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรที่การบริหารจัดการการเรียนการสอน ควรศึกษาเรื่องหลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง (Inclusive Education) และหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม (All for Education)			1		
3.4 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรที่การบริหารจัดการการเรียนการสอน ควรศึกษาเรื่องเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs 2030) การเป็นประชาคมอาเซียน และความต้องการกำลังคนที่มีทักษะในศตวรรษที่ 21			1		
3.5 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรที่การบริหารจัดการการเรียนการสอน ควรศึกษาเรื่องยุทธศาสตร์ชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ			1		
3.6 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการบริหารจัดการการเรียนการสอนด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย			0		
3.7 ท่านคิดว่ามีเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมอะไร ที่สามารถนำมาช่วยในเรื่องการบริหารจัดการการเรียนการสอนของประเทศไทยหรือไม่ อย่างไร			1		

ตอนที่ 4 นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอน ด้านรูปแบบหลักสูตร					
4.1 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ กรุณายกตัวอย่าง			1		
4.2 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร ต่อแนวคิดที่ว่า การศึกษายุคนี้ต้องหาจุดที่จะพัฒนาเด็กไทยให้ไปสู่โลกดิจิทัลและการศึกษาที่เน้นทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยการพัฒนหลักสูตรการเรียนการสอนให้เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ เพราะหลักสูตรฐานสมรรถนะจะเป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้ค้นพบศักยภาพของเด็กไทยมากขึ้น			0		
4.3 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการจัดการเรียนการสอนที่มีลักษณะเป็นหน่วยการเรียนรู้ (Module) ให้ผู้เรียนศึกษาในลักษณะบูรณาการการใช้ทักษะต่างๆ ร่วมกัน ได้เรียนรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติเชิงวิชาชีพผ่านการเรียนการสอนที่ผู้เรียนมีส่วนร่วม (Active Learning) ทั้งระดับห้องปฏิบัติการกับผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานด้านการเรียนรู้ ไม่จำกัดอยู่แต่เพียงในสถานศึกษา			1		
4.4 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อรูปแบบของการบริหารหลักสูตร แบบการเรียนรู้กลับทางแบบโฮบริด คือ นักศึกษาเตรียมตัวมาก่อนนอกห้องเรียน เช่น อ่านหนังสือ ดูวิดีโอ ในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่จะเรียน จากนั้น นักศึกษาเรียนด้วยวิธีการแบบใหม่ในห้องเรียน โดยครูมีหน้าที่สรุปและแนะนำ เหมือนเป็น coaching หรือ facilitator เท่านั้น			1		

4.5 ท่านคิดว่ามีเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมอะไรที่สามารถนำมาช่วยในเรื่องการพัฒนา รูปแบบหลักสูตรของประเทศไทยหรือไม่ อย่างไร			1		
ตอนที่ 5 นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอน ด้านรูปแบบการเรียนการสอน					
5.1 ท่านคิดว่านวัตกรรมจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบ e-Learning ยังมีความน่าสนใจหรือไม่ เพราะอะไร			1		
5.2 ท่านคิดว่านวัตกรรมจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบ การจัดการเรียนรู้ทางออนไลน์ในยุคดิจิทัล มีความน่าสนใจหรือไม่ เพราะอะไร			0		
5.3 ท่านคิดว่านวัตกรรมจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบ ความปกติใหม่ (New Normal) มีความน่าสนใจหรือไม่ เพราะอะไร			0		
5.4 ท่านคิดว่านวัตกรรมจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบ การใช้กระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะ (Enquiry-Based Learning) มีความน่าสนใจหรือไม่ เพราะอะไร			1		
5.5 ท่านคิดว่านวัตกรรมจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบ ปรับเปลี่ยนได้ (Hybrid Learning) มีความน่าสนใจหรือไม่ เพราะอะไร			1		
5.6 ท่านมีความสนใจในนวัตกรรมจัดการเรียนการสอนด้านรูปแบบการเรียน การสอนแบบใด เพราะอะไร			0		

5.7 ท่านคิดว่ามีเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมอะไรที่สามารถนำมาช่วยในเรื่องการพัฒนา ด้านรูปแบบการเรียนการสอนของประเทศไทยหรือไม่ อย่างไร			1		
ตอนที่ 6 นวัตกรรมจัดการเรียนการสอน ด้านรูปแบบการวัดและการประเมินผล					
6.1 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร ต่อแนวคิดที่ว่า การศึกษาแบบวิถีใหม่นี้การประเมินจะถูกเปลี่ยนจาก “การประเมินผลการเรียน” ไปสู่ “การประเมินผลเพื่อการเรียนรู้” คือศึกษาว่าผู้เรียนเหมาะกับการเรียนรู้รูปแบบใด			1		
6.2 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการนำเทคโนโลยี AI ด้านการศึกษา คือ การวิเคราะห์การเรียนรู้ (Learning Analytics : LA) มาช่วยในเรื่องการวัดและการประเมินผล			1		
6.3 ท่านคิดว่ายังมีเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมอะไร ที่สามารถนำมาช่วยในเรื่องของการวัดและการประเมินผลอีกหรือไม่ อย่างไร			1		
ตอนที่ 7 นวัตกรรมจัดการเรียนการสอน ด้านรูปแบบการพัฒนาครูผู้สอนและผู้เรียน					
7.1 กรุณาเสนอแนวคิดด้านรูปแบบการพัฒนาครูผู้สอน			0		
7.2 ท่านคิดว่าผู้สอนควรมีทักษะใด ในการถ่ายทอดความรู้ในการจัดการเรียนการสอน			1		
7.3 ท่านคิดเห็นอย่างไร ต่อแนวคิดที่ว่าผู้สอนควรมีทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและการสร้างสรรค์			1		
7.4 ท่านคิดเห็นอย่างไร ต่อแนวคิดที่ว่าผู้สอนควรมีทักษะการสื่อสารที่หลากหลาย			1		
7.5 ท่านคิดเห็นอย่างไร ต่อแนวคิดที่ว่าผู้สอนควรมีทักษะการบริหารและจัดการเวลาการเรียนที่ยืดหยุ่นและมีประสิทธิภาพ			1		
7.6 ท่านคิดเห็นอย่างไร ต่อแนวคิดที่ว่าผู้สอนควรมีทักษะการจับประเด็นและการคิดวิเคราะห์			1		

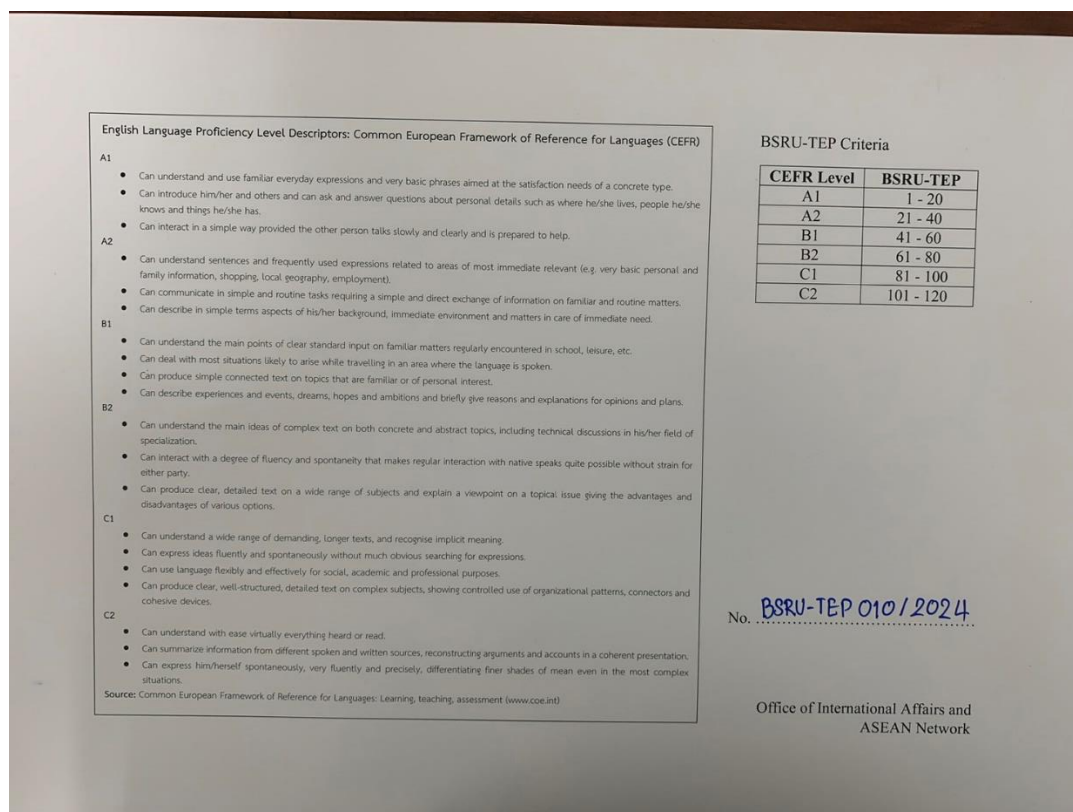
7.7 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อแนวคิดที่ว่า ปัจจุบันโลกแห่งการศึกษาได้ก้าวหน้าและพัฒนาขึ้นเรื่อยๆ ผู้เรียนยุคใหม่จึงจำเป็นต้องมีการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น สร้างสรรค์ และท้าทาย			0		
7.8 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อ แนวคิดที่ว่าทักษะ 3R8C มีความเหมาะสมและจำเป็นต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21			0		
7.9 ท่านคิดว่าผู้เรียนยุคใหม่ต้องมีทักษะอะไร			1		
7.10 ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับแนวคิดที่ว่าเด็กรุ่นใหม่ต้องมี 5 ทักษะสำคัญ ได้แก่ 1. การสร้างแรงบันดาลใจ (Passion) 2. การรู้จักสงสัย (Curiosity) 3. การสร้างจินตนาการ (Imagination) 4. การกล้าคิดต่าง คิดเชิงวิพากษ์ กล้าท้าทายสมมติฐานดั้งเดิม (Critical Thinking) และ 5. การยืดหยุ่นอดทน สอนให้เด็กเป็นนักสู้ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคปัญหาต่างๆ (Grit/Persistence)			1		
7.11 ท่านคิดว่าผู้เรียนควรมีทักษะใดที่จำเป็นสำหรับยุคชีวิตวิถีถัดไป (Next Normal)			1		
7.12 ท่านคิดว่ายังมีเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมอะไร ที่สามารถนำมาช่วยในเรื่องของรูปแบบการพัฒนาครูผู้สอนและผู้เรียนหรือไม่ อย่างไร			0		
ตอนที่ 8 นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อหรือเทคโนโลยีในการเรียนการสอน					
8.1 ท่านคิดว่าเทรนด์หรือแนวโน้มเทคโนโลยีที่กำลังเติบโตสำหรับอุตสาหกรรมศึกษามีอะไรบ้าง และมีประโยชน์และความสำคัญอย่างไรบ้าง			1		
8.2 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อแนวคิดการใช้ที่อดคาสท์ในการให้ความรู้ (Podcasts)			0		
8.3 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อแนวคิดการรู้ข้อมูลเชิงลึกผ่านการสัมมนาผ่านเว็บ (Data-driven Insights via Webinars)			1		

8.4 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อแนวคิดการวิเคราะห์เชิงคาดการณ์จะช่วยส่งเสริมการลงทะเบียนเรียนที่สูงขึ้น (Predictive Analytics)			0		
8.5 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อแนวคิดหุ่นยนต์เพื่อการศึกษา (Educational Robots)			1		
8.6 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อแนวคิดการใช้คอมพิวเตอร์ไร้หน้าจอ (Screenless Computing) เพื่อการศึกษา			0		
8.7 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อแนวคิดการสอนเด็กด้วยการเล่นเกม (Teach Kids by Gamifying Subjects)			1		
8.8 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อแนวคิดวิธีการเรียนรู้ทางออนไลน์แบบดิจิทัลต่างๆ (Various Online Digital Learning Ways)			1		
8.9 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อแนวคิดการเกิดห้องเรียนอัจฉริยะสำหรับการเรียนรู้ในยุค 4.0 เมื่อมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในห้องเรียนอย่าง Smart Board หรือ Presentation ที่มีภาพประกอบ			0		
8.10 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อแนวคิดการนำเทคโนโลยีที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ด้านการศึกษา มาปรับใช้ในระบบการศึกษาของประเทศไทย			1		
8.11 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อแนวคิดการใช้สื่อการเรียนรู้ใหม่ล่าสุดอย่างเมตาเวิร์ส (Metaverse) หรือ จักรวาลเสมือนโลกเสมือนแห่งอนาคต เพื่อการศึกษา			0		
8.12 ท่านมีนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนด้านสื่อหรือเทคโนโลยีในการเรียนการสอนอะไรบ้างที่จะนำเสนอ เพราะอะไร			1		
ตอนที่ 9 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม					
9.1 ท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในเรื่องอื่นๆหรือไม่ อย่างไร			1		

ลงลายมือชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุชาวัช ริมศิริกุล)

ภาคผนวก ฉ

สำเนาประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษ / ผลการสอบ CEFR

ภาคผนวก ข

แบบตอบรับการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ หรือในการประชุม
วิชาการระดับชาติหรือนานาชาติ

ที่ อว ๐๖๔๓.๐๕/๐๐๘๕

สถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพฯ ๑๐๖๐๐

๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ตอบรับการตีพิมพ์และรับรองคุณภาพบทความ

เรียน ผศ.ปาริชาติ ปรีชากร ผศ.ดร.คณกร สว่างเจริญ รศ.ดร.พงศ์ ทรดาล และ รศ.ดร.ชไมภัค ไม้กัณฑ์

ตามที่ท่านได้ส่งบทความเรื่อง **สถานภาพการจัดการเรียนการสอนของประเทศไทย** มายังกองบรรณาธิการวารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ขอเรียนให้ทราบว่า บทความของท่านได้ **ผ่านการพิจารณา** ให้ตีพิมพ์ในวารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ปีที่ ๙ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๖๗) ISSN (Online): 2774-1176 และขอรับรองว่าบทความของท่านดังกล่าวได้รับการประเมินคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิประจำกองบรรณาธิการ ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกจากหลากหลายสถาบัน เป็นไปตามเอกสารแนบท้ายประกาศ ก.พ.อ. เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ พ.ศ. ๒๕๖๔

อนึ่ง ขอความอนุเคราะห์ท่านลงนามในหนังสือยืนยันการตีพิมพ์บทความในวารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา (ดังเอกสารแนบ) พร้อมส่งกลับมายังกองบรรณาธิการทางไปรษณีย์ตามที่อยู่ด้านบน หรือทางอีเมล rdibsrjjo@bsru.ac.th

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติชริ โสภณารณ)

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

Signature Code : ๕๓VNeIzDMbwlmaZ๘mUDIEp

สถาบันวิจัยและพัฒนา

โทร ๐๒-๕๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๖๐๐

โทรสาร ๐๒-๕๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๖๐๑

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาว...ปาริชาติ...ปรีชากร.....
วัน/เดือน/ปีเกิด	วันที่...25...เดือน...สิงหาคม...พ.ศ....2525.....
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่...119/291...หมู่บ้านซีริน ถนนกาญจนาภิเษก แขวง...ท่าข้าม...เขต...บางขุนเทียน...จังหวัด...กรุงเทพ
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2548	สำเร็จการศึกษาระดับ...ปริญญาตรี (เกียรตินิยมอันดับ 2)... สถาบัน.....มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สาขาวิชา.....ศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาอังกฤษ)
พ.ศ. 2552	สำเร็จการศึกษาระดับ.....ปริญญาโท สถาบัน.....มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สาขาวิชา...ศิลปศาสตรบัณฑิตมหาบัณฑิต (ภาษาอังกฤษเพื่อ อาชีพ)
กำลังศึกษา	การศึกษาระดับ.....ปริญญาเอก..... สถาบัน.....มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา สาขาวิชา...ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (การบริหารเทคโนโลยีและนวัตกรรม)
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2544 - 2547	ผู้ช่วยอาจารย์ (TA) ขณะศึกษาที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
พ.ศ. 2548 - 2551	บรรณาธิการต่างประเทศ บริษัท สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด (ทวพ.)
พ.ศ. 2552 - 2558	อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาอังกฤษสื่อสารธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม
พ.ศ. 2559 - 2567	อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาอังกฤษ (คบ.) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
พ.ศ. 2567 - ปัจจุบัน	อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

พ.ศ. 2567 – ปัจจุบัน

สภาคณาจารย์และข้าราชการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา